

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
octombrie, noiembrie, decembrie 2017 (Anul IX) Nr.104, 105, 106

BOEM@

Revistă de Literatură și Artă

octombrie, noiembrie, decembrie 2017 (Anul IX) Nr. 10-11-12 (104-105-106) - 114 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapart SRL Galați - Editura InfoRapArt

10-11-12 / 2017

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru

Redactori: Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, Dionisie Duma, Paul Sân-Petru, A. G. Secară, Denisa Lepădatu, Tănase Dănăilă, Maria Ieva, Cristina Roșu

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Tănase Carașca (Tulcea), Dan Verejanu (Chișinău), Petru Jipa (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Lucia Pătrașcu (Brăila), Corina Petrescu (Satu Mare)

Revista BOEM@ poate fi citită și pe site-ul www.boema.inforapart.ro
actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,
petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0336 800313**
ADRESA: Str. Regimentul 11 Siret, Nr. 17,
Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați - 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro,
tel: +40 (0)726 337376

- o Materialele trimise la redacție trebuie să fie în format electronic (Word, RTF, PDF etc.) și să conțină diacritice.
- o Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional articole apărute anterior în alte publicații (inclusiv pe internet).
- o În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură
și
Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Ionuț Caragea (p.6), Ileana Todoran, Alina Marieta Ion (p.7), Stejărel Ionescu (p.17), Constantin Oancă (p.18), Aurel M. Buricea (p.19), Lucia Pătrașcu (p.24, 61), Lucica Dragoș (p.25), Virgil Costiuc (p.26), Mirela Ianuș Dinga (p.27), Emil Neșiu (p.29), Elisabeta Drăghici, Marin Ifrim (p.33), Valeriu Marius Ciugan (p.34), Mircea Marcel Petcu (p.35), Cristian Ovidiu Dinică (p.40), Maria Timuc (p.42), Nicolae Matei (p.48), Marilena Velicu (p.49), Mihaela Oancea (p.59), Dragoș Niculescu (p.62), Maria Ieva (p.64), Sebastian Golomoz (p.65), Marin Moscu (p.66), Mihai Mercicaru (p.67), Vera Crăciun (p.69), Lazăr Magu, Aurel Scarlat (p.73), Claudia Bota (p.76), Mihail Gălățanu (p.78), Ion Tutunea-Hercinicul (p.80), Ignatie Grecu (p.81), Marian Hotca (p.85), Ștefan Radu Mușat (p.92), Elena Andreea Cojocaru (p.94)

Proză: Florin Logreșteanu: Celebritatea nu se obține fără riscuri... (p.15), Viorel Darie: Cum își face casă omul sărac (p.21), Ioan Gheorghită: Și apele curgeau învolburate (p.30), Ioan Romeo Roșianu: Despre SUFLET în timpul vieții... (p.70) / Onoare târzie (p.98), Angela Burtea: Toamna (p.61), Nicolae Rotaru: Note de trecere (p.89), Lică Barbu: "Moșulică" (p.91), Tănase Carașca: Baba Ileana (p.100)

Eseu: Petre Rău: Eu - contemporanul meu / Abstractul în poezie (p.3) / Îmi place cu mine (p.4), Angela Burtea: Călătorie ireversibilă (p.32) / Stare de fapt (p.109), Elisabeta Drăghici: Fascinația naivității (p.41), Vasile Mandric: Aventura cuvântului (p.82)

Cronică de carte: Florin Dochia: V.Valegvi - între emoție și reflecție (p.5), Dumitru Anghel: Strălucce clipa, de L. Pătrașcu (p.8) / Cărări cu maci, de C.A. Marcean (p.46) / Taină săgetând rubin, de V. Balaban (p.83), Titi Damian: Întâlnire insolită cu Meșterul și Maestrul (p.12), Mihaela Meravei: "Dirijorul de cuvinte pe marea poeziei..." (p.36), Constantin Bejenaru: Mircea Marcel Petcu... (p.37), Marin Mihalache: Mântuirea prin poezie (p.43), Marian Hotca: Sub zodia unui amurg suspect (p.50), Ioan Romeo Roșianu: Adrian Țion și confesiunea... (p.51) / Despre o carte a introspecției... (p.52) / Dan Drăgoi și interogația fascinației poetice (p.88), Adi G. Secară: Pe un nou drum... (p.86), Ernesto Mihăilescu: "Timpul și răstimpul" sau despre valorile fundamentale... (p.104)

Note de lectură: Mihai Vintilă: Cartea veche (p.20) / Ulicioara patimilor (p.58) / Catrene răzătoare (p.93), Lucia Pătrașcu: Lumea lui Licuță, de Lică Barbu (p.23), Ioan Romeo Roșianu: Angela Conciu... (p.39), Cristina Roșu: Despre un provincial și monoton orologiu de nisip... (p.45), Ileana Todoran: Cuvântul autorului (p.74), Viorica Alecu: Din lumea copilăriei (p.95)

Istorie: Nicolae Rădulescu: Ofițerul de stat major Ion Antonescu (p.60)

Umor: Nicolae Matcaș: Epigrame (p.77), Marius Zaharia: Chestii (p.97), Adrian Răcaru: Epigrame (p.108)

Consemnări: Ion Sterpu: Un niculițean pe urmele lui Brâncuși (p.68), Jenică Chiriac: Cultură made in... Bărăgan / Costache Negri (p.72)

Meridiane: Luca Cipolla (Italia): Versuri (p.10)

Eveniment: Redacția: Festivalul Internațional de Poezie R.V. (p.47), Redacția: Anul R.V. - R. Moldova (p.54), Gina și Cezar Ionuț Andronic: Eveniment cultural la Școala Nicorești (p.63), Redacția: Expoziție MENSA... la Nisa și la Galați (p.79), Lucia Pătrașcu: Lansare de carte: Denisa Lepădatu... (p.96), Redacția: Recital de poezie - Gaudeamus (București - 25.11.2017) (p.110), Redacția: Lansare de carte: P. Rău - Născut în zodia Nicorești (p.111)

Colind: Redacția: Colind (p.109)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.112)

Grafică:

Coperta I: Adam Martinakis - The erotic void II

Coperta IV: Peisaj de iarnă - Colecția InfoArt

Interior: desene de Elena-Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro

Petre RĂU

Eu - contemporanul meu

Când vorbim despre clasic ne referim la un model de perfecțiune care s-a impus și s-a păstrat în timp prin trășături precum importanță, valoare ș.a. De pildă, un scriitor, un artist sau un om de știință este un clasic dacă este unul de valoare, a cărui operă și-a păstrat importanța de-a lungul vremii și a rămas în patrimoniul cultural-științific al unui popor sau al lumii. Mai pe larg, clasicul concentrează caracteristicile de orice natură ale unui lucru, ale unei acțiuni, situații etc. Clasic mai înseamnă însă și tipic, caracteristic, ceva care este folosit în mod curent, dar și reprezentativ sau obișnuit. Dacă ne referim la lumea antică, clasic înseamnă ceea ce este caracteristic antichității greco-latine sau conform cu normele artei acesteia. De altfel, clasicismul greco-latin sau cel francez sunt considerate perfecte deoarece aparțin unor epoci care pot fi luate ele însele ca modele.

Noțiunea de contemporan este însă puțin mai ambiguu definită în limba română. Dicționarele definesc termenul de contemporan ca pe ceva care există, trăiește și se petrece în zilele noastre, se raportează la prezent sau la epoca de față. Așadar, a fi contemporan cu ceva anume înseamnă a trăi în același timp cu acel ceva.

Ceva raportat la prezent însă nu poate fi echivalent cu o epocă, fie ea și actuală, așa cum nici epoca în sine nu se poate rezuma la un prezent, întrucât ea presupune o perioadă mai mare de timp din care cel mult partea ei ultimă înseamnă prezent. O epocă a noastră, actuală deci, nu poate fi definită complet, pentru simplul motiv că nimic nu poate să preîntâmpine o posibilă metamorfoză a caracteristicilor acesteia. Dacă încercăm să ne definim propria noastră epocă, de pildă, ca pe o epocă predominant multi-media sau o epocă a internetului, nimic nu ne asigură că mâine o altă amprentă cu mult mai pregnantă nu-i va deveni caracteristică majoră. Așadar epocile nu le definim noi, contemporanii, ci sunt definite de generațiile care ne succed.

A spune că sunt contemporan cu ceva care ține de timpurile noastre pare însă mai potrivit. Contemporan mai comportă și alte nuanțe, precum: actual, modern ș.a., dar aceste sensuri nu vreau să le pun în discuție aici. Desigur, putem întâlni și definiții contrastante precum „Rembrandt – contemporanul meu” pentru vernisajul unei expoziții a operei marelui maestru al tehnicii clarobscurului, sau „Caragiale - contemporanul nostru”, care vrea să exprime valoarea reactualizată a operei ilustrului dramaturg.

Cine, de fapt, sunt contemporanii mei? Desigur, în primul rând toți cei care trăiesc aceeași epocă pe care o trăiesc și eu. Cei cu care conviețuiesc sunt deci contemporanii mei.

Dar dacă epoca noastră de contemporaneitate nu ne este comună decât pe o porțiune a ei? De pildă, e corect să mă numesc contemporan cu Ion Barbu? Păi cred că mai degrabă e abuzivă această etichetare pentru simplul motiv că perioada de glorie a marelui poet și matematician nu am trăit-o și eu, cel puțin nu am fost conștient de asta, noi doi având existențial în comun doar ultimii câțiva ani de viață ai poetului.

Pretenția de contemporaneitate cu mari personalități ale unei epoci este mai degrabă un capriciu atunci când nu știi sau nu ai înțeles suficient opera lor. De aceea, uneori ni se repetă un sfat înțelept, spunându-ni-se, mai în glumă, mai în serios, să fim mai întâi contemporani cu noi înșine.

Abstractul în poezie

Ignorând unitatea de măsură precisă care măsoară cantitatea de scris, putem susține în mod abuziv că s-au scris până în prezent tone de pagini pentru a interpreta poezia de factură abstractă.

Solomon Marcus, unul dintre cei mai importanți matematicieni lingviști pe care i-a avut vreodată România, afirma, într-un interviu realizat de Simona Vasilache, în România Literară nr. 38 din 2006: „A fi poet înseamnă a fi în stare să vezi într-o frunză toate frunzele, într-un copac toți copacii lumii. Într-un fel, poetul investeste lucrurile cu o capacitate holografică, sau, dacă vreți, actualizează potențialul lor holografic, descoperă generalul din individual”.

Această invocare este de fapt o trimitere la concept. Dacă poetul vede în poezia sa doar copacul său, cel pe care îl are, de multă vreme, în memoria sa, sau poate în fața ochilor săi, atunci eu, care am alți copaci în minte și în suflet, n-am să înțeleg și n-am să mă apropiu probabil niciodată de acest poem sau de viziunea veritabilă a poetului.

Poezia se dezvăluie după capacitățile fiecăruia de a abstractiza simțirea, de a înțelege conceptele exprimate și semnificațiile.

Abstractizarea este un proces al gândirii umane prin care se desprind și se rețin unele dintre caracteristicile și relațiile esențiale ale unui obiect sau grup de obiecte. Ea este legată indisolubil de limbaj și stă, împreună cu generalizarea, la baza formării noțiunilor.

În general, abstractul este mai greu de înțeles, din cauza lipsei unor ilustrări și elemente concrete. Abstract mai înseamnă și rupt de realitate și imperceptibil prin simțuri. Chiar dacă este mai concentrat decât concretul, el este însă mai dificil de explicat și de înțeles. Însă, dacă dispunem de o înțelegere rezonabilă a concretului, pu-

(continuare în pag. 4)

tem extrage mai ușor semnificația abstractului.

Orice concept matematic, precum punct, dreaptă, plan sau spațiu, cerc, elipsă, sferă, număr ș.a. generează abstracții. Dar identificăm abstracții interesante în orice alt domeniu al cunoașterii, de pildă în fizică întâlnim concepte precum masă, forță, mișcare, energie, impuls, sau în filozofie, precum existență, substanță, finalism, creație etc.

Îmi amintesc și astăzi o sugestie veche în legătură cu un test foarte interesant despre ceea ce se petrece cu mintea noastră atunci când încercăm să descifrăm substratul unui concept oarecare. Să încercăm, de pildă, să ne gândim profund la un măr. Să-l gândim mai întâi așa cum îl știm, micuț, rotund, roșu, cu o codiță etc. Important este nu să-i discernem proprietățile, ci să-l gândim puternic, câteva minute în șir, timp în care nu ne mai gândim la nimic altceva. Vom avea surpriza să "descoperim" că mărul nu este deloc micuț ci, de pildă, în comparație cu alte obiecte din jur, dimensiunile acestuia devin semnificative sau chiar impresionante. Sau, faptul că mărul nu este deloc rotund, ci are o formă mult mai complexă, unică, căreia nu-i găsim niciun fel de echivalent în natură sau în univers. Chiar și în privința culorii lui vom avea multe dubii. Nu este un roșu "curat", ci o culoare pe care, iarăși, rar o întâlnim undeva.

Astfel, încetul cu încetul, conceptul de măr s-ar putea să ni se pară mult mai complex și mult mai abstract decât îl știam până atunci. Încetul cu încetul vom ajunge chiar la adevăratul concept abstract de măr și, posibil, la revelația a ceea ce s-a petrecut, istoric vorbind, cu încheierea acestui concept de-a lungul timpului. În final, vom putea avea chiar și revelația că nu vom putea mânca niciodată un măr, ci doar un fruct denumit astfel.

Până la urmă orice cuvânt, contrar a ceea ce crede majoritatea, este o abstracție. Conceptele sunt consecințe ale unui proces istoric foarte îndelungat de generalizare semantică, de construcție a unor familii de invarianță modală, care sunt numite în final, la modul global, cu un singur cuvânt - concept.

Vorbim aici despre concepte care semnifică și nu există. În semnificația poetică avem de-a face frecvent cu tribulații provocate de concepte care esențializează și abstracționează, edificând prin lirism o lume plină de simboluri profunde, temporale sau spațiale. Desigur, mă refer în primul rând la poezia de mare elevație a gândirii și exprimării, de poezia abstractă.

Rațiunea și raționamentul nu pot exista în lipsa unor senzori abstracte, adică a conceptelor. Un sens abstract al unui cuvânt înglobează o mulțime de semnificații. Depinzând de structura conceptuală proprie, de conceptele utilizate, de sensul abstract al acestora, dar și de alte caracteristici specifice poetului, poezia abstractă ni se înfățișează printr-o insuficientă transparență, de o abstracțiune extraordinară a ideilor. Ea permite, printre altele, exersarea capacității de autosugestie, întrucât suportă o mare diversitate de proiecții ale interiorității și îmbracă orice fel de haină afectivă. Astfel încât, singura atitudine acceptabilă de apropiere față de poezia abstractă este aceea de a încerca deslușirea conceptelor, dezbrăcarea de veșmântul noțional și aducerea la lumină a expresiei acestora.

Îmi place cu mine

De mă surprind uneori în gând cu vise de mult începute dar niciodată sfârșite, lângă o apă calmă, pe o vale verde cu iarbă proaspătă, cu multă iarbă proaspătă, nu-mi doresc nici o șoaptă să mă trezească din contemplare. Pământul umezit pe care mă simt așezat îmi este frământat și mângâiat iar sub el nu se mai află nimic și nimeni care să-mi tulbure liniștea gândului.

Îmi place să vorbesc cu mine, sunt cel mai bun ascultător al meu. Când stau de vorbă cu mine gândurile aleargă mai ușor și mai limpezi.

Ceva îmi acoperă respirația și pielea și verticalitatea șirei spinării. Pot fi sigur că aud pașii tăi prin iarbă cum se strecoară pe lângă privirile mele, îmi vine să las să lunece gândul meu în brațele tale. Tu știi cel mai bine să-mi mângâi gândul. Pentru că orice mângâiere a ta se întâmplă mereu în creier, pentru că numai mintea mea te poate aduce atât de aproape. Sunt singur, dar tu ești aici în creierul meu și rămâi veșnic, pentru că numai aici știu să te păstrez. Cineva mi-a mutat inima în creier și odată cu ea și pe tine. De aceea îți pot șopti atâtea, de aceea stau de vorbă atât de des cu tine. Pentru că îmi place să stau de vorbă cu mine.

Nu mi-e frică deloc pentru că nu mă simt niciodată singur. Pentru că mereu vorbesc cu mine. Vorbirea asta cu mine îmi este ispititoare, pentru că am putut-o inventa și, mai bine, pentru că am păstrat-o cu sfințenie de atunci de când mi-a fost dată. Cu fața către cele înalte și veșnice sticla cerului nu mai este friguroasă când o privesc prin ochii tăi din creierul meu.

În creierul meu viața și iubirea se întâmplă la fel. Iubirea este nemurirea mea. Nu mă pot rătăci în afara stării de iubire pentru că nu mai sunt o persoană oarecare, te port și pe tine cu mine, în inima mea, adică în creierul meu.

Nu mă privi, uitându-te! Nu mă părăsi, ducându-te! Nu mă uita, amintindu-mă! Fii mereu acolo, că numai așa mă simt împăcat cu veșnicia!

Lângă mine se așază un bătrân fără să mă observe. Nu-i văd decât fața, dar nici el nu mă privește mai mult de o secundă. Așezarea lângă mine nu mă tulbură. Îmi vine doar să caut printre ridurile frunții sale pe Dumnezeu cu care aș avea multe de discutat.

Florin DOCHIA

Valeriu Valegvi – Între emoție și reflecție

De o modernitate asumată este Valeriu Valegvi în dimensiunea sa poetică. Seninătatea și metafora luminoasă caracterizează versurile situate cel mai adesea în preajma interogației asupra existenței, uneori și din perspectiva discretă a vieții cotidiene și folosindu-se de ea. „Nu poți lua ochii de pe ecranul lucrurilor obișnuite”, mărturisește deschis, și o nostalgie a despărțirii inevitabile de cele cunoscute, de oameni și de lucruri, o spaimă benignă a pierderii contactului traversează acest volum căruia subtitlul ≃ „cvartet în si bemol” – îi dezvăluie intenția de coborâre la niveluri lăuntrice ale ființei, acolo unde se mai păstrează urme ale trecerii și unde încă mai există o iluzie a revenirii, a reînvierii. „Curând nu ne vom mai recunoaște / eu o să fiu tatăl tău tăcut / tu fiica mea nepricepută / mirabilul carusel o să ne întărească / în convingerea că nu s-au terminat / prefacerile cu tâlc / doar că / s-au micșorat zilele / [...] / suntem deopotrivă de siguri / că mâine ne vom risipi / în răsărituri în asfințituri / precum două zbateri de aripi / ale aceluiași înger și totuși / ne vom mai recunoaște?”

Metafora puternică și sugestivă este pilonul esențial al poeziei lui Valegvi, pe ea se sprijină structura delicată a versului. El are grijă să nu facă risipă, să o aducă exact acolo unde este cel mai bine pusă în valoare și efectul ei este cel mai sigur creator de emoție. Tatăl și fiica fiind „două zbateri de aripi / ale aceluiași înger”, se semnifică o legătură și o continuitate, chiar supuse pericolului unui neant posibil. Absența unor accente ce ar putea ține de alienarea existențialistă și neo-expresionismul evident îl așază lesne într-o zonă post-șaptezecistă și pre-optzecistă, acolo unde are sens afirmația conform căreia „poezia este pentru mine un mod de a fi, o hrană, nu numai spirituală, este un mod de a mă exprima.” „Cu aerul tineresc al vânătorului de iluzii”, Valegvi se apleacă, totuși, ludic și ironic asupra realului fragmentat intenționat pentru a-i sublinia și valorile morale. Iată cum se folosește de o aproape fabulă spre a trimite subtil la atitudini de preferat în situații erotice: „la seama pisicile / iau distanță / față de gură-cască / mai mult nu-s / decât le cere decența / pisicile / doar câteodată / se fălesc cu strămoașele din egipt / dar și atunci mai mult tac / și pricep dintr-o ochire / a lumii prefăcută așezare deși / au încă multe ghemotoace de descâlcit / ia seama pisicile / cum ar fi cum n-ar fi / să ți le apropii de suflet”. Tot așa se apropie și de amintirile copilăriei, cu tandrețe și chicot, parcă, de veselie.

Reflecția asupra sfârșitului vieții este tot dinspre pacea și cumințenia ce îmbracă toate poemele lui Valegvi, departe de ceea ce ar însemna thanatos. Aici este un timp care are răbdare, „vremi de mătase” spune titlul volumului, și mereu există o cale de a te slava, o „arcă” într-un port, undeva, există o posibilitate de revenire: „aștepți cuminte vestea altei înmuguriri / cu emoție aștepți venirea ei pentru că /

viorile nu și-au terminat partitura”. A se vedea ce discretă e credința în eterna reînnoire și lipsită de vreo încărcătură tragică, de „nihilismul din fața ușii” nitzschean, poate mai degrabă pe filiera heideggeriană a „eternei reînnoiri a aceluiași”, a re-trăirii momentelor faste. Chiar dacă, precum Nietzsche, Valegvi se rupe de tentația unei „auto-oglindiri vanitoase”, el locuiește comod înconjurat de firescul vieții cu cei apropiați, de erosul foarte sublimat, ascuns în simboluri ambigue, și își „povestește” trăirile cu sinceritate: „Liniștea de după o simt doar îngerii // în pas vioi / perechi perechi trupurile / scruta-vor adâncul loesului ceremonios // liniștea de după / suficient de încăpătoare // mai mult al pietrelor / spațiul ultimei respirații / mai puțin de o falfăire / a pescărușilor de serviciu / rămâne / pe retina întredeschisă // e o liniște / a nimicului / după”. Aparența de acceptare a unui final definitiv este înșelătoare, face parte din joc, face parte din convenția poetică, pe care Valegvi nu o încalcă niciodată. Este o evidentă trimitere la ceea ce francezii numesc „la petite mort”, acea perioadă refractară post-orgasmică, asemănătoare unei melancolii transcendente.

Invocația divinului din ultima parte a cărții vine să completeze și să auzmenteze o anume solemnitate caracteristică poeziei autorului. Nu cere mult, doar „ai grijă de hârjoana sufletului meu”, „dă-i numelui meu / grandoarea unui bob de grâu / astfel să dospească-n taina lumii”, așadar cam tot ce ar putea să-l ajute să-nțeleagă rosturile. Unele versuri amintesc plăcut de incantatoriul din poezia lui Cezar Ivănescu (de la care se nutrește vag în destule prilejuri): „Ridică-te suflete / și cântă cum numai tu știi / pentru fecioarele din nuci // alină-te suflete / cât porțile cerului / nu s-au deschis încă”. Un fel de lentoare a trecerii timpului, o inexorabilă curgere a celor atinse de crepuscul, „cum o planare / peste cadavrele viitoarelor întâmplări”, încarcă de sens partea de final a cărții, cu toate asigurările deliberat puțin convingătoare: „să știi să știi / că nu-mi voi trăda / firescul și febra sângelui / gâlgând în peisaje cu tâlc”.

Valeriu Valegvi confirmă încă o dată, cu acest volum, virtuozitatea construcției poetice, preocuparea sa pentru poezia interiorului sufletesc, a trăirilor benigne și neconflictuale, calme și deschise imaginilor creatoare de emoție și de reflecție morală, precum atunci când, cum mărturisește undeva, „aș dori să mă oglindesc îndelung în gândul Creatorului”. Răbdarea timpului îi este favorabilă, se pare...

(Prefață la volumul „Arcă-n vremi de mătase” de Valeriu Valegvi)

Ionuț CARAGEA

Insula lui Ovidiu*

poem inspirat din legenda Insulei lui Ovidiu

dacă vrei să știi
ce înseamnă singurătatea
gândește-te la Ovidiu
și la petecul lui de pământ calcaros
înconjurat de apa lacului Siutghiol

gândește-te la omul care privea cerul
și atingea norii cu degetele
încercând să-i aducă mai aproape de el
încât să fie trepte către templul zeilor
și să afle direct din gura lui Jupiter
de ce trebuia să îndure exilul

gândește-te cum implora pescărușii
care plonjau după hrană
în dâra de spumă din spatele
corăbiilor care traversau lacul:
„- nu mă luați și pe mine
cu voi până la Mediterana?”
dar pescărușii se așezau pe catarge
și îl priveau ca pe un frate de-al lor
cu aripile frânte
de care trebuiau să se despartă
fără să scoată un țipăt

gândește-te la brațele lui cum trăgeau
neputincioase la ramele unei corăbii imagine
sau la sufletul lui care încerca să sufle în pânze
zadarnic efort și sufletul rămânea atât de singur
încât nu mai știa pe ce lume se află
oare insula era purgatoriul
în care trebuia să se curețe de toate
păcatele sale?

gândește-te cum vorbea cu peștii bătrâni
pe care-i hrănea cu firimituri de pâine
despre inima lui pe care timpul
o curățase de solzi
și o lăsase să bată pe țărmul amintirilor
tot mai erodat de ambiguități
și lacune

gândește-te la poemele lui triste
scrijelite pe scoarța sălciilor plângătoare
sau pe scoarța stejarului bătrân
din fața colibeii din chirpici
în care își ducea veacul

gândește-te la crivățul iernii
și la salbele de lacrimi înghețate
dăruite zeilor în schimbul unor cuvinte
care să-i aline dorul de casă

gândește-te la hainele lui ponosite
impregnate cu mirosul puternic de baltă
sau cu fumul de bălegar
unde erau mantiile lui curate și elegante?

unde erau băile romane
calde și pline de flori?
toate drumurile trebuiau să ducă la Roma
dar pașii lui Ovidiu se pierdeau pe o insulă
pustie
poetul desena cu un băț de stof pe nisipul
umed
chipul soției sale, Fabia
chipul fiicei sale, Perilla
chipurile tuturor rudelor și prietenilor
apoi îi îmbrățișa pe toți cu un oftat îndelung
și rămânea doar cu cochilii de melci în palme
un șarpe se ivea dintre pietre
și-l ispitesea să se aventureze
în adâncul apelor

nu greșise cu nimic
doar văzuse ceva ce nu ar fi trebuit să vadă
ceva care l-a inspirat să scrie
și să ia atitudine
împotriva unor acțiuni imorale
așa a devenit proscris
în afara legii

și câte scrisori i-a trimis lui Augustus
și câte scrisori i-a trimis lui Tiberius
degeaba dacă împărații aveau
inima de piatră

poetul a murit la Tomis
unde a fost și înmormântat
acum statuia lui de bronz ne privește meditativ
din fața muzeului de istorie
din Constanța
mulți trec pe lângă ea
fără să știe că Publius Ovidius Naso
a fost poetul roman care a devenit
poetul Daciei Pontice
poetul care a scris în limba geto-dacilor
contopindu-și sufletul
cu cel al înaintașilor noștri

gândește-te, gândește-te
și iar gândește-te
2000 de ani au trecut
de la ultimii pași ai poetului
pe acel petec de pământ calcaros
înconjurat de apa lacului Siutghiol

iar dacă nu mă crezi
poți merge și tu pe insula lui Ovidiu
iar când valurile vor mângâia țărmul
vei auzi Tristele și Ponticele

**Poem dedicat marelui poet latin Publius Ovidius Naso la împlinirea a 2060 de ani de la naștere și a 2000 de ani de la moarte.*

Ileana TODORAN

Nebuna din lună

Din ochii orbi și goi
săgetez raze de lună.
Străpung cu ele scoarța copacilor,
mă înfig în ea
cu colți ca de vampir
și mă cațăr așa
prin copacii din pădurea de argint.

Mă întreb: oare de ce mă chinuiesc astfel
să traversez pădurea de argint?
Nu puteam trece altfel?
Păi, am uitat parola de trecere.
Sau poate nu era niciuna
sau parola era "am uitat parola"
sau ar trebui, pur și simplu, să dau șpagă.
O rază de lună măcar.

Ce-i asta? Altă întrebare? Alte întrebări?
N-are a-face.
Am obosit.
E târziu.
Îmi răsucesc un pic razele de lună
și trag cu ele
în miez de noapte,
prelung,
clopotele bisericii.

Mai bine așa în loc să strig.
Și ce anume?
Nu-mi mai iese nimic articulat,
nici o șoaptă duioasă,
nici un urlet cutremurător,
ci numai un geamăt anemic și inform
ca un schelălăit de fiară.
Sunt un animăluț ieftin și absurd,
nazist, comunist și jihadist,
catastrofă de vampir mutant,
maimuță posedată,
câine turbat,
șobolan râios
și șarpe cu ochelari,
un animăluț simpatic pe care l-ați lăsa
la grătar în curte sau pe canapea la televizor.
Vă mulțumesc pentru ospitalitate.
Și voi sunteți la fel.

Zâmbesc.
I'm happy, zicea Droopy,
când zâmbea
cu rânjetul ăla larg,
tras cu lăbuțele până în colțurile obrazilor,
pe fața placidă.
Așadar, fericită că am tras clopotele
cu tot cu un ultim zâmbet de scenă,

îmi pregătesc picioarele din raze de lună
și încerc să fac parkour de pe blocuri.
Însă, de frică să nu le dărâm,
ca într-un joc de domino,
fug cu picioarele mele din raze de lună
în noaptea adâncă,
pe câmp,
în pustiu.

Alina Marieta ION**Moara cuvintelor**

Se macină printre dinți
fără-ncetare mii de sensuri
printre cuvinte, superioare,
pentru haimanalele de judecăți și învățături.
Însă, nemiștit, sufletul,
se lipește de coaste și-și ia avânt,
cu toată râvna, înainte,
când începe să se tocmească, modest și frumos.
Se ciocnește de graiuri colțuroase
și cu sfială trece peste rând
să rostească câte ceva
în numele blândeții și milei.
Se trezește prigonit și stors de vlagă
în lumea pătrunzătoare și umplută
de forme nesfârșite fără corp
aruncate, deodată, grămadă într-un colț.
Se hotărî să nu mai zică nimic
o să se uite tontolog și în taină
la scrânteala desăvârșită
ce iese pe gură.

Valori neutre

Vin pornită de la munca silnică,
în maxi,
și-mi vine să casc
a lehamite și oboseală,
la schimbul doi obligatoriu,
acasă deci.

În scara palatului de patru etaje
unde-mi târâi zilnic picioarele
se garează o limuzină
cu niște puști și-o gagică
și rămân gânditoare
de-mi zic: la optșpe ani nu mă plimbam
cu decapotabila,
nici acum nu reușesc să-mi iau
măcar un cas' să urle mai tare
că se sesizează șeful de scară,
iar la pensie sigur nu-mi mai trebuie nimic
căci o să fiu șchioapă și surdă.
Mi-a trecut repede gândul poznaș,
deci n-o să fiu bogată,
și mă tem că o dau în altă dambă,
o să am amintiri.

Dumitru ANGHEL

STRĂLUCE CLIPA de Lucia PĂTRAȘCU

Scriitoarea Lucia Pătrașcu este un nume de referință în arealul cultural brăilean, cu prestații literare care-i întregesc portofoliul de creator, după un debut editorial convingător, în 2008, cu volumul "Cunună la nunta de aur", la Editura "Olimpiada". După doar nouă ani, doamna Lucia Pătrașcu este autoarea a opt volume de poezie, patru cărți de proză (schită, nuvelă și roman) și alte patru volume de literatură pentru copii; iar în ultimii ani are prestații convingătoare de critică literară în reviste reprezentative din țară și de peste hotare: "Cronica", "Oglinda literară", "Boema", "Dunărea de Jos", "Antares", „Pro Saeculum”, "Cronograf", "Vatra Veche", "Confluente literare"...

Poetă, prozatoare și critic literar, Lucia Pătrașcu este autoarea unei literaturi originale, cu îndrăznețe formule stilistice, situate la granița fragilă dintre curaj calculat și risc nonșalant, prin care-și dezvăluie sufletul doar în limitele și parametrii umanului ideal, visat, ori posibil ca opțiune numai a sa. Scrie despre o lume pe care a trăit-o, a acceptat-o sau a încercat s-o modifice și este împăcată. Epicul prozelor sau lirismul poeziilor sale au o tentă ușor desuetă dar de-o puritate fascinantă, cu nostalgii de sarabandă, potențate în herghelii de speranțe și de așteptări împlinite doar după un ceasornic intim, cuminte și patriarhal, parcă prea în afara violenței de toate zilele.

Volumul "Străluce clipa", Editura PIM, Iași, 2017, 144 de pagini, sub egida Asociației Universul Prieteniei, se păstrează cam în aceiași parametri stilistici și ideatici prin noblețea sufletească a discursului liric și printr-o detașare emoțională și un sentimentalism melodos; cu versuri fluente, cu o bună muzică lăuntrică, pe o structură din aria prozodiei clasice, *sonetul*, două catrene și două terțete (4-4-3-3), sau cu un tip anume de sonet, varianta Lucia Pătrașcu, (4-4-4-2), tot de 14 versuri.

"Străluce clipa" este structurată pe două capitole, fiecare dintre ele cu o partitură tematică distinctă, pe un registru liric de-o delicatețe respectuoasă și admirativă în primul: "OFRANDĂ", cu 28 de poeme; iar cel de-al doilea: "POEME REGĂSITE", cu un erotism tonic uneori sau cu izbucniri intempestive într-un amestec derutant de inocență, de gânduri și mirări de tot felul, ca-ntr-un *Preludiu* de Fr. Chopin, cu variațiuni și tonuri în contrapunct sentimental, cu peste 80 de poeme, 86 mai exact.

Capitolul "OFRANDĂ" se deschide cu o

poezie cu incantații de patriotism din vremurile curate și frumoase ale pașoptiștilor, cu ecouri de Basarabie, nerevendicată încă, în acorduri lirice, catren cu rimă încrucișată, clasică, cu trimiteri spre Ipotești și "Sara pe deal" ale Eminescului: "Mai plângi, Basarabie? Și eu încă plâng! /.../ spre glasul de buciom de la Ipotești / ... / De-un dor sunt cu tine, când sara pe deal, / prin firul de iarbă culeg întrebări" ("Mai plângi?...", p. 7). Poezie patriotică în stare pură, ca o *uvertură* la cele șapte dedicații adresate unor personalități, figuri ilustre ale civilizației noastre, și culturale, și patriotice, cu trimitere directă și inconfundabilă la opera acestora; *plastică*, în cazul marelui sculptor C. Brâncuși: "O *Poartă* stă deschisă tot mereu, / cu visul cel purtat înspre lumină" ("Liniște", p. 8); și, mai ales, *literară*, pentru M. Eminescu: "Și dintre *plopilor fără soț*, / unul și-upleacă-n ramuri / împovărarea de trecut / vrând să aducă-n geamuri" ("În nemurire", p. 9), dar și pentru poetul patriot de peste Prut, Grigore Vieru, ori Panait Istrati, Adrian Păunescu, Hortensia Papadat-Bengescu: "...și-n umbra răstignitelor cavouri / încă ascuți *Concert de muzică de Bach*" ("Vise spulberate", p. 17-18), ca și pentru poetul martir Vasile Militaru.

Poezie patriotică de spus la serbările școlare, când elevii primesc Premiul I cu coroniță: "Mi-e țară glia holdelor întinse, /... / Iar cea mai dulce și mai caldă limbă / ce a venit pe

(continuare în pag. 9)

tainice cărări, / a semănat semințe înaripate / și mi-a schimbat tăcerea-n sărbători" ("O țară am și-o limbă", p.21).

După un început vivace și optimist, cu îndemnuri patriotice și iubire de glia străbună, poeta Lucia Pătrașcu alunecă discret spre multiple stări, cu atitudini ușor virusate de trecerea timpului, care explică semnificația titlului cărții sale, în care simbolul poetic *al clipei* se amplifică și se diversifică într-o sarabandă sentimentală înduioșătoare, cu Dunărea, fluviul-simbol al curgerii *Timpului*: "Curge Dunărea-n tre maluri joase, / negre de umbriri cu noapte adâncă / liniștită poartă vești întoarse / pentru cei ce mai așteaptă încă" ("Unduiri", p. 36).

Capitolul al II-lea, "*POEME REGĂSITE*", este orchestrat într-un alt registru liric prin diversitatea ideatică și sentimentală revigorată de o instabilitate emoțională, generată de întoarcerea spre un alt *timp* al creației poetice, regăsit nostalgic de doamna Lucia Pătrașcu: "Sub streășina umbrită mai plânge rătăcit / Un țurture de ceară, orfan de înțeleșuri, / Răpus de nostalgia pierdută-n asfințit / Își picură regretul prin vraja de eresuri" ("E primăvară iar", p. 45).

Sunt poeme scrise în clipe trecute de euforie, risipite, apoi stocate în amintiri, pe care le recheamă cu o duioșie caldă și cu speranța întoarcerii: "Mai vino, amintire, din clipa ta hoinară, / Întoarce-mi darul verde pe care l-am pierdut, / ... / Mai vino, amintire, din clipa ta fugară, / Fă-mi un cortegiu tainic de fluturi și cocoară!" (...din *sonetul* "Mai vino, amintire", p. 49). Sunt versuri izvorâte din regrete, neîmpliniri, dar și revoltă nedisimulată: "Furtuna vieții m-a purtat pe drum, / Tălăuzindu-mi pasul ca-n pustiu, / Nu s-a oprit să îmi arate cum / M-am risipit și nici măcar nu știu" ("Furtună", p.57); într-o gamă melancolică și învăluitoare, cu nedumeriri din zonele cenușii ale sufletului, ca o dependență de emoții: "Mă-ntreb, de-a fost un fir de primăvară, / Țesând istoria mea personală?" ("Întâi a fost", p. 59).

Dar, și-așa, rămân poeme de-o puritate și de-o frumusețe celeste, chiar dacă dau tonul nostalgiei dominante a întregului capitol, pentru că, pentru echilibru, sunt relevante declarații de dragoste patetice, pătimășe: "Plutind sfios pe aripi de cocor / Și că mi-e dor de tine, tot mi-e dor" ("Pe străzi", p. 71); ca-n ritualul frenetic și melodios din celebrul "Bolero" de M. Ravel: "Hai, vino, și adu-mi apă vie, / Mă du pe dealuri să privesc minunea, / Mă spală-n apa stelelor din vie / Și-arată-mi că de-aici începe lumea" ("Plânge vița", p. 75).

Există în *versurile regăsite* ale poetei Lucia Pătrașcu o încrâncenată luptă cu un anumit *destin*, cu o stranie neșansă, aparent predestinată, dar și cu o molcomă și elegantă acceptare, pe care n-o consideră *nici blestem* și nici măcar *loterie genetică divină* ori, și mai conciliant, rezultatul implacabil "al necesității și întâmplării", care guvernează *lumea* aceasta, și sever organizată, și bezmetică prin neprevăzutul apocaliptic: "Probabil port blestem pe drumuri multe" sau "Așa mi-a desenat și mie soarta / Mereu o altă hartă și alt drum", dar poeta, optimistă, își cere drepturile și garanția existenței sale: "Eu tot adun frânturi în palme,

/ Mi-e foame iar, de viața mea mi-e foame!" ("Probabil", p. 80).

Selecția, cam împrăștiată, a poemelor regăsite a produs și o surprinzătoare brambureală sentimentală și, involuntar sau deliberat, pare a fi una benefică în receptarea unei lecturi cu dublă direcționare, de la autoare la cititor: "Am tot făcut din zile sărbători, / Când am croit din nopți noi începuturi / ... / Eu mă grăbesc să plec tot înainte, / Învălundu-mi inima-n cuvinte" ("Am făcut", p. 98).

De pildă, poezia de dragoste este poziționată decent și resemnat într-un "*passo doble*", din care răzbat ecouri de înțelepciune, care, de altfel, sunt în afara "*jocului*" riscant al celui mai imprevizibil sentiment uman: "De iubiri trecute, de iubiri răzlețe, / În singurătatea pomilor cuprinse, / Ce-au știut odată cum să dea povețe / Și să ostoiască dorurile-aprinse", și doar această înțelepciune a vârstei găsește scuza elegantă: "De iubiri trecute, de iubiri răzlețe, / Ce se-ntorc acuma, ca să mă răsfețe" ("Chemarea tainică", p. 101).

În ultimele vreo zece poeme, tot un fel de sonete (paisprezece versuri dar cu altă structură: strofă de două versuri cu rimă împe-recheată), din selecția regăsitelor exerciții de exorcizare sentimentală, iată în încheiere cea mai fascinantă declarație de dragoste, în poezia de la pagina 120, "Am lăsat": "Am lăsat iubirii lacrimile mele, / Să le facă abur, să le facă stele"; "Am lăsat pe ape gândurile toate, / Să le ducă valul până mai departe"; "Am lăsat în iarbă vorbele zglobii / Fluturi să se facă, joc pentru copii"; "Am lăsat tăcerii vorba mea bătrână / Apă nebăută, jos, într-o fântână"; "Am lăsat tot lumii... Fie de orând! / Să rămână-n urmă umbra unui gând"; "Căci mă cheamă astăzi cu supus salut / Vestul meu noptatec și mereu tăcut"; "Ți-am lăsat, iubite, florile de mai / Să-ți aștearnă-n cale zăpădit alai".

Poet și traducător din limba română în limba italiană și invers. Trăiește în Milano – Italia. Redactor la mai multe publicații literare românești. Colaborator vechi și de nădejde al revistei Boem@.

Volum publicate: "Monade/Monadi" - poeme în limba română și italiană, împreună cu Melania Cuc, Editura Karuna, Bistrița, septembrie 2014; "Exilul" - poeme în limba română, Editura Rafet, Râmnicu Sărat, septembrie 2016; "In viaggio per dove/ În drum spre unde" - poeme în limba italiană și română, Edizioni DrawUp, Latina (Italia), sept. 2017.

Luca CIPOLLA (Italia)

Filo d'erba

Silenzio e quiete,
un esile filo d'erba
calpestato e
inumidito di rugiada
riemerge illuminato da
fioche stelle
per poi abbracciare
l'agata d'infinito cifre ineffabili e
concentriche..
L'aere schiva
d'un solo refolo
pare destar l'attenzione
del sasso che ottunde
l'esile filo d'erba
a suo modo già
piegato dal pathos..
e richiama la lentezza.

Il ritorno

Il gioco delle folaghe
rapite dal cobalto
ed ali d'onde..
dissolta la polvere
in clessidra,
delle cornici son liberi i quadri..
Folletti sbucano curiosi
tra il miele degli insetti
proliferano i soli
e candide vesti,
gocce evanescenti al tatto,
piane di rose galliche,
libellule che da un piatto
sciolgono di due parentesi
il laccio..
rallenta - disse -
meta più non esiste,
libera ogni idea pavida,
in che consiste
se la vita, vedi, non ha fine.

Traducere de Luca CIPOLLA

Fir de iarbă

Tăcere și liniște,
un firav fir de iarbă
călcat și
umezit de rouă
reapare luminat de
slabe stele
ca să îmbrățișeze apoi
agatul infinitelor cifre inefabile și
concentrice..
Aerul sfios
al unei singure adieri
pare s-atragă atenția
pietrei care teșeste
firavul fir de iarbă
oricum deja
strivit de patos..
și evocă lentoarea.

Întoarcerea

Jocul lișițelor
furate de cobalt
și aripi de valuri..
dizolvată pulberea
în clepsidră,
de rame sunt libere tablourile..
Spiriduși ies curioși
între miera insectelor
proliferează sorii
și haine candide,
picături evanescente la tact,
câmpii de răsuri,
libelule care pe o farfurie
desfac de două paranteze
lațul..
încetinește - zise -
țintă nu mai există,
părăsește fiecare idee temătoare,
în ce constă
dacă viața, vezi, n-are sfârșit.

Prospero

Dietro le quinte
disquisiva Prospero
braccato
dal tempo-marea,
oracoli di sinapsi,
tenda di broccato
nella schiuma nera
sublimata da petali di fiori di tè;
quali argomenti ancora
al fumo dei tombini,
la madre ripeteva la lezione
ed io a occhi aperti..
Quand'ogni incanto viene spezzato
spegni la candela,
non è mai troppo tardi
per chieder riparo
all'indulgenza soltanto.

Basso profilo

Mi muovo quasi strisciando
sulle ecchimosi
ritratte del tempo
che il tempo risparmi..
dal ponte della Baghdad Oil
osservo la Pangea
tanto agognata
e nel mio sentiero a metà
temo il ritorno
senza anestesia..
terra di mezzo questo fare da bambino,
ho scelto di restare
e l'infanzia si palesa
da un gessetto, dita scavate
- il maestro
che indicava la lavagna della vita.

*È l'immoto seguire,
distanze... tempi,
oh, che cavalcare!*

In viaggio per dove è il racconto poetico di una vita in fuga ma, allo stesso tempo, alla ricerca del proprio sé.

Da richiami iniziali di stampo realistico, incentrati sulla propria esperienza in terra romana, l'autore si fa sempre più trascinato dall'ispirazione verso una poesia evocativa che alle lontane alture carpatiche lascia il posto all'autoanalisi e alla psiche umana, quindi a valori più alti, quasi mistici.

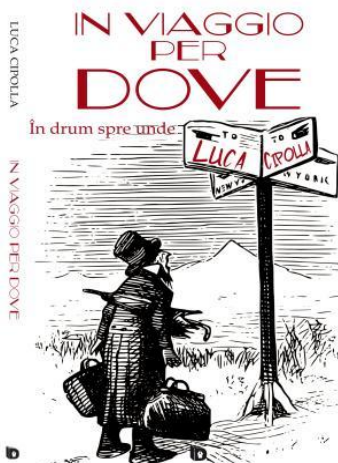
Callana Sentieri poesia

Drainup

11,00 €

ISBN 978-88-976-091-1

Prospero

În culise
diserta Prospero
hăituit
de timpul-maree,
oracole de sinapse,
cort de brocart
în spuma neagră
sublimată de către petale de flori de ceai;
și ce mai argumente
la aburul gurilor de canal,
mama repeta lecția
și eu cu ochii deschiși..
Când fiecare vrajă e ruptă
stinge lumânarea,
nu e niciodată prea târziu
pentru a-i cere adăpost
indulgenței doar.

Atitudine rezervată

*Mă mișc aproape târându-mă
peste echimozele
retrase ale timpului
pe care timpul le cruță..
din podul de la Baghdad Oil
observ Pangea
mult dorită
și la jumătatea cărării mele
mă tem de întoarcere
fără anestezie..
pământ de mijloc atitudinea
aceasta de copil, am ales să rămân
și copilăria se arată
de la o cretă, degete istovite
- maestrul
care indica tabla vieții.*

“Un onirosurrealist fantast

Poetul și românistul lombard Luca Cipolla este un onirosurrealist fantast. Textele sale poetice par a avea un echilibru al modernității, dezmințit însă de narativitatea oximoronică între absurd amintind de Urmuz și Virgil Mazilescu și angelismul marilor orfici ai adorației fără frontiere. Formal, poeziile sale, rod al unei ingenioase ars combinatoria, învederează simultan tonalitățile contrastive generate de juxtapunerea unor versete și premeditate notații prozaice. Autorul se află în siajul spiritului postmodern al amanților dizarmoniilor și al spulberării bruște a idilismului: “Ca să disting greșeala mă-ncredințez oglinzii,/ și totuși dincolo de rău ajunge să mă uit/la mine și la tine./ la alții și la alte..Atunci va să-nțelegem jocurile noastre/ unde se-ascunde soarele adesea după nori de fosfor./Nici un costum de scenă/în material/ întregului perceptibil și tănuț./lubirea/ să ne piardă ca versuri/într-un cânt.”. Aparent clar și accesibil, Luca Cipolla este un poet enigmatic dar plin de miez ce -și poate revendica fără complexe inutile o ars poetică de tip Mario Luzi. O poezie a cunoașterii prin ardoare, a conștiinței că perfecțiunea marmoreană tip Canova sfârșește prin a obosi cititorul. Compozițiile sale preferă premeditat impecabilului eroarea necesară ce dă curaj și undă verde feluritelor interpretări, unui evantai amplu de opinii. Luca Cipolla nu aduce în pagină perfecțiunea sferei, ci imperfecțiunea inevitabilă, fragmentul lapidar, dilema, cazualul, cu alte cuvinte tot ceea ce sporește vitalitatea, ceea ce Nietzsche numea sentimental Ființării. Poezia lui Luca Cipolla, fără a exclude sentimental infinitudinii, pivotează în jurul fenomenelor în mișcare, imature, în jurul sugestiilor de energie ce transmite formele nedesăvârșirii, impure, umane, emoționante”.
Geo Vasile

Titi DAMIAN

Întâlnire insolită cu Meșterul și Maestrul

[TOIAGUL DE LUMINĂ de Ștefan DIMA-ZĂRNEȘTI]

Întâlnirile mele cu poetul Ștefan Dima-Zărnești au stat mult timp sub zodia anonimului, realizându-se la diversele manifestări culturale de excepție de la Biblioteca Județeană „Vasile Voiculescu” din Buzău, ori la Casa de Cultură a Sindicatelor, unde mi s-a relevat ca un om așezat, cuminte, modest, cumsecade, iar ca poet, talentat, după cum aveam să constat citindu-i cu interes, pentru a-i constata evoluția, volumele de poezii: „Școala de îngeri” (2005), „Cerulea căzută pe gânduri” (2008) și „Dansând cu fulgerul” (2009), volume care, din punctul meu de vedere, îl recomandă pentru o intrare merituosă în Uniunea Scriitorilor.

Întâlnirea din toamna anului trecut dintre noi o pun mai degrabă sub zodia întâmplării decât a destinului, întrucât avea să dea o dimensiune aparte relației speciale dintre noi, când am descoperit tapițerului Ștefan Dima o biografie ce stătea sub semnul fabulosului. Pe scurt, nu mi-am putut imagina că un om de o dimensiune morală exemplară cum este el în momentul de față, poate să poarte cu sine, cu demnitate, un trecut cutremurător. Desigur că întrebarea pe care mi-am pus-o a vizat resorturile psihologice și morale care l-au determinat și l-au ajutat să facă un salt incredibil în viață, adică de la acela de copil abandonat care a trecut ani buni prin orfelinatele comuniste, să ajungă un om de onoare, de caracter, profund moral, respectat și apreciat, dar și un poet „în toată puterea cuvântului” (Maioreșcu), așa cum apare azi în fața confrăților buzoieni.

Iată-i, pe scurt, istoria fabuloasă, desigur esențializată, a drumului său în viață, dar și povestea care a făcut ca între noi să se lege o adevărată prietenie morală și spirituală.

Căutam cu disperare, în Urziceni și în împrejurimi, un meșter tapițer care să dea o față nouă celor două fotolii din sufrageria mea. Cineva, aflându-mi păsul, îmi sugerează persoana lui. „Cum? Poetul Ștefan Dima este tapițer?” am reacționat eu mirat, crezând că-i doar o glumă. „Ai să vezi!” A fost răspunsul care m-a convins. L-am contactat. S-a suit într-un autobuz. A venit într-o duminică la Urziceni și a văzut despre ce-i vorba, a luat măsurile, iar duminica următoare s-a prezentat pregătit. Desigur că a ieșit o treabă impecabilă.

Numai că el lucra și povestea, iar eu ascultam și mă minunam. Îmi spunea, cu har de povestitor înnăscut, întâmplări fascinante din copilăria și din adolescența sa. Am remarcat atunci talentul său nativ și i-am sugerat cu toată seriozitatea să pună pe hârtie întâmplările cărora

ȘTEFAN DIMA-ZĂRNEȘTI

Toiagul de lumină

știa să evidențieze și să esențializeze miezul moral și psihologic al fiecăreia, într-un volum de proză. Asta pentru că scurtele sale povestiri au miez adânc, moral, așa cum le-am receptat, explorând lumea absolut necunoscută a orfelinatelor și a școlilor de corecție din România antedecembristă. M-au impresionat nu numai întâmplările ce stau sub semnul incredibilului, cât mai ales înzestrarea sa nativă pe care deja îl descoperisem și în poezie.

Așadar, povestea începe cu patru frați mititei aflați în grija statului care i-a preluat de la o familie destrămată și ajunși în orfeline diferite. Desigur că intenția oricărui copil închis în aceste gulaguri era să evadeze, adică să-și recapete libertatea. Împreună cu fratele său, chiar a și izbândit, ajungând, din tren în tren sau pe acoperișul vagoanelor, clandestin, în satul natal. Cutremurător pentru un copil trebuie să fi fost momentul când era pe punctul să-și îmbrățișeze mama, dar l-a înhățat milițianul care-l aștepta! Au urmat coșmarurile, adică drumul înapoi, desigur însoțit de permanenta bătaie, vigilența supravegheților. Invers proporțională cu toate aceste frustrări era și îndârjirea copilului care, pe măsură ce înainta în adolescență, cerea și mai multe tentative de evadare, desigur toate eșuate și pedepsite pe măsura intenției și a vârstei. Toate la un loc însemnau înstrăinare, abrutizare, nesupunere și înrăire – trăsături specifice tuturor copiilor al căror unic scop era doar libertatea, fie ea chiar și pentru câteva ore sau zile. Bineînțeles că evadările se soldau întotdeauna cu pedepse, ultima în grad fiind școala de corecție. „Cum de ai ajuns tapițer și încă unul de top?” l-am cercetat curios. Răspunde după o pauză de reflecție,

(continuare în pag. 13)

parcă luată să-și adune gândurile și trăirile: „Statul ne dădea mâncare, îmbrăcăminte, chiar și căldură iarna, dar școala, bătaie cât cuprinde. Când un supraveghetor ridica întâmplător palma dreaptă în sus, douăzeci de mânuțe firave își protejau urechea stângă. Frica era principalul instrument de educație. Niciun fel de căldură sufletească. Când ne-am mărit, adolescenți fiind, ni s-a propus să ne alegem o meserie din multe altele: strungar, sculer, șofer, mecanic, croitor etc. Eu am fost încântat de arcurile acelea strălucitoare de la dormeze. Nu știam nimic despre tapițerie. Am învățat-o și am îndrăgit-o în atelierelor-școală, apoi mi-a fost de folos o viață întreagă. Într-o noapte cu lună plină, la fereastra dormitorului cu gratii s-a produs convertirea mea de la insul înrăit, la insul moral, apropiat de Dumnezeu. Atunci mi-a venit ideea să mă întreb: „Ce am de făcut de acum încolo cu viața mea? Să ajung la faza următoare, pușcăria, ori să aleg libertatea? Atunci, în noaptea aceea, m-am hotărât să mă las de fumat, de rele, m-am apucat de sport, am învățat șah și tenis, am început să citesc, am practicat fotbalul pe care nu l-am abandonat nici acum. Tot atunci mi-au venit în minte, instantaneu, fără să știu ce-s alea, metafore, pe care le-am pus într-o primă poezie. A fost intervenția lui Dumnezeu. Tot atunci am învățat <Tatăl nostru> și <Îngerășul meu>, rugăciuni pe care le spun și acum în fiecare seară.”

Din acel moment, eu i-aș zice „astral”, să folosesc expresia lui Stefan Zweig, drumul lui în viață a fost unul normal, ascendent, adică s-a calificat, s-a angajat, a practicat meseria conștiincios, și-a întemeiat o familie, are copii, nepoți. Și am mai aflat ceva. Citește mult, desigur multă poezie, fiind mândru că este nepotul poetului și eseistului Ștefan Dima, absolvent de Școală Normală la Buzău, cu studii și doctorat la Viena, pe care crede că-l moștenește în inteligență și în talent.

Am citit și am răsцитit de câteva ori cele peste șaptezeci de poeme ale noului volum **TOIAGUL DE LUMINĂ** nu pentru că nu le înțelegeam, ci pentru că nu reușeam să le descopăr esența. „Trebuie să mai fie ceva care-mi scapă”, mi-am zis. Presupusesem corect. Omise-se să-mi trimită ultima poezie, „Toiagul de lumină”, poem care dădea și titlul acestui excelent volum. Atunci am descoperit că metafora-simbol-cheie-regină a întregului volum este lumina. Atenție, nu este vorba numai despre lumina fizică, perceptibilă, ci și de cealaltă lumină interioară care călăuzește și inspiră : lumina care vine dinspre femeia iubită și lumina care vine dinspre Dumnezeu, ambele devenite sprijin temeinic, toiag trainic, în creație. Amator de statistici, am căutat și am numărat peste douăzeci de sintagme, expresii sau metafore care o cuprind. Citez doar una dintre ele care mi se pare că reprezintă chintesenta lor: „Oare cât timp a cheltuit/ Dumnezeu/ Pentru a îmbrăca omenirea/ În atâta lumină?”

Dar, până să se ajungă la rotundul conferit de poemul „Toiagul de lumină”, poetul străbate deșertul purificării, parcurs cândva într-un timp neuitat, de unde mai zvâcnesc încă multe traumatisme ale copilăriei fără copilărie: „Profesorul nostru/ de limbă surdo-mută/ era un bătrân/ conchistador al alcoolului.../ Citeam asta în ochii lui albaștri/ care unduiau ori de câte ori/ ne pocnea peste scăfârlie/ ca să ne intre bine în cap/ vuietul mării” (Vuietul mării) sau „În zori pedagogul ne scula în bătai/ Cu pumnii ne arăta realitatea că puteam și în ziua mare/ Să vedem

altfel de stele” (Altfel de stele) „Pasărea lumii desti-nul/ m-a fluierat în casa siguratății/ nici buzunare în mâini n-aveam/ când vântul mă lovea de porți închi-se/ mâncarea era bună/ ne dădeau și între mese bătaie/ până ne săturam/. Trebuia să vină eclipsa/ n-aveam atâtea geamuri afumate/ ne învinețeau cu pumnii ochii/ așa că vedeam eclipsa prin ceață/. Acolo am învățat să plâng despre părinți/ nu știu de ce în altă zi am primit/ cadou două palme peste față/ pentru prima dată văzusem/ stele verzi în plină zi” (În plină zi). Câtă bătaie a mâncat copilul și câtă bunătaie în sufletul maturului convertit moral de credință! Nicio urmă de răutate în aceste mărturisiri cutremurătoare, doar o umbră de dispreț, cât să trezească repulsia cititorului.

Față în față cu acest poem tulburător despre nefericirile și traumele copilului orfelin se găsește celălalt poem, intitulat „Fericitul nefericit” în care același copil descoperă calea către Dumnezeu, Iisus și Fecioara Maria, drum din care nu s-a mai abătut. Merită citat în întregime: „Într-o noapte pe strada liniștii/ Când Luna-și scoatea la plimbare/ Toate stelele, stam de vorbă cu Tatăl nostru/ Și Înger Îngerășul meu,/ Deodată somnul mi-a deschis/ Tot cerul ca un zbor neînceput/ Cu aripa întinsă/ Plăcută plutire Îngerii îmi/ arătau plimbarea lor cerească/ prin grădini rupturi de rai/ Ascultând corul ceresc o voce mi-a zis:/ Nu pleca vine Fecioara Maria/ Cu Iisus. Toată plinătatea bucuriei/ S-a oprit la mine ca o minune/ La trezire am deschis fereastra/ Zămbitor făcând cerului cu/ Mâna așa ca o părere./ Eram cel mai fericit nefericit./”

Între aceste două trăiri se situează poetul care poartă în plină zi un toiag de lumină urmându-și neabătut drumul dăruit în viață de credința nestrămutată în Dumnezeu și de binecuvântarea familiei. Acestui motiv literar fundamental al volumului, poetul îi asociază un altul la fel de semnificativ. Este vorba de motivul literar al Lunii, prezent, desigur, la toți marii poeți, de la Eminescu încoace. În viziunea poetului Ștefan Dima-Zărnești, Luna este aducătoare de liniște sufletească, Luna îl însoțește în plimbările nocturne cu iubita, Luna este regina de necontestat a cerului care „scoate stelele la plimbare”: „Plimbata nopții Luna/ La braț cu toată liniștea/ Sparge minunea lumii”; „Hai să ne întâlnim pe strada Nu/ Unde Luna venea/ Preaplină de ea”; „M-am tot rugat de Lună/ Să mă îmbete/ Cu priviri stelare” ; „M-a certat aseară Luna/ Ți-am bătut cu noaptea-n geam” ; „Cu Luna mă certam pe stele/ Voiam să fie toate ale mele”; „Pe strada liniștii/ Luna-și scoatea la plimbare/ Toate stelele./”

Desigur că din acest volum nu putea să lipsească un alt motiv literar care susține tema și anume acela al femeii. Izbânda artistică aici este deplină, întrucât poetul reușește un admirabil portret al iubitei, realizat fotografic cu o fotografie, din metafore inedite, pornind de la privire și mâini, ajungând la sâni, apoi la întreaga făptură, adică la desăvârșirea feminină: „Ochii tăi, două picături de cer”; „Mâinile tale, două ancore de flori”; „Frumoasă și

(continuare în pag. 14)

neterminată simfonie a timpului”; „Sânii – două cuiburi unde se coc/ Toate culorile plăcerii” ; „Iubita îmi spală viața cu privirea”; „Ochii tăi - două dansuri înflăcărate”; „În ochii tăi două picături de cer/ S-au înecat toți norii”; „Catedrală de nisip trupul tău.”

Există în volum și un poem, „Cuibul vieții”, dedicat soției, ființa căreia, pe măsura curgerii timpului, îi simte tot mai aproape tandrețea prezenței zilnice. La Arghezi, femeia devine stăpâna universului casnic, aici femeia devine stăpâna universului interior. Merită citată în întregime: „De-ai fi înălțare,/ Cu ochii tăi frânturi de rai,/ Pasărea ce-și caută altarul,/ N-ai vrea să-ți fiu zbor?/ Eu, fir de iarbă/ Tu, alunecare de rouă/ Prin cuibul vieții/ Ne alintăm cu nebunia șoptelor/ Cu mângâierile tale îmi sprijin gândurile/ S-aud foșnind lacrima luminii/. Ca o umbră a iertării/ În fața ierbii/ Rana îngenunchează /”

Alte teme și motive literare la fel de importante în susținerea temei sunt: Viața („Dacă viața te-a trimis să mă cunoști/ Învață-mă/ Să te vreau”), Moartea („Moartea-i scară vieții încă/ Prin miros parfum de ducă”; „Doamne, trimite moartea în concediu/ Câțiva zeci de ani lumină,/ Acum sunt bolnav de nemuire/ Mă tratez cu viață”), și Poezia („Se înalță poetul/ Ca un zbor de vultur/ Prin văzduh/ Căutând cuvinte”).

Descoperim în volum și o poezie pe care și-o intitulează „Ars poetica”, o adevărată viziune, oarecum orgolioasă și argheziană, despre misiunea poetului care-și construiește sigur și singur drumul: „Eu nu mă întrec cu nimeni/ Asta țineți minte/ Din ape tulburi/ Vreau să scot/ Limpeziri de cuvinte strecurate prin minte/ Pentru timpul ce ne minte/ Asta țineți minte.” În alt poem, poetul se răzvrătește cu fantasmele trecutului: „Nu-mi puneți mâna la gură/ Lăsați-mi tăcerea să vorbească/ Nu mă legați la ochi/ Întunericul mi-a fost profesor[...] Din casa revelației divine/ Caut sunet și culoare/ Toate puse într-un plic/ și-n toiagul de lumină/ Azi mă sprijin, mă ridic.” (Toiagul de lumină)

Ștefan Dima-Zărnești este cu desăvârșire un scormonitor de metafore, de fapt, și un împătimit al oximoronului. Metafora în volumele sale de poezii este o superbă manifestare a libertății totale de creație, replică viguroasă la traumele copilăriei, victorie a libertății după care a tânjit. La el, metafora țâșnește liberă din adâncuri, sugerând izbăvirea și eliberarea din neantul trecutului, aducându-i acum libertatea necesară întru creație, liniște și echilibru interior, croindu-i drum spre marea poezie. Notăm, spre exemplificare câteva nestemate: „În căderea copacilor tăiați/ Am auzit ecoul pădurii”; „Chiar dacă cerul doare/ Mai crede în pământ”; „Pescărușii/ Deschideau poarta orizontului cu cheia unui gând”; „Cu bulgări de nori aruncam în stele”; „Cerceil cerului îmi cer/ Să-mi cuprind/ Inel în el”; „Foșnetul perdelei/ mă trăgea de mână”; „Vântul fluiera a umbre/ Pe marginea nopții către zi.”; „Lacrima-i diamantul care ne/ purifică sufletul.”

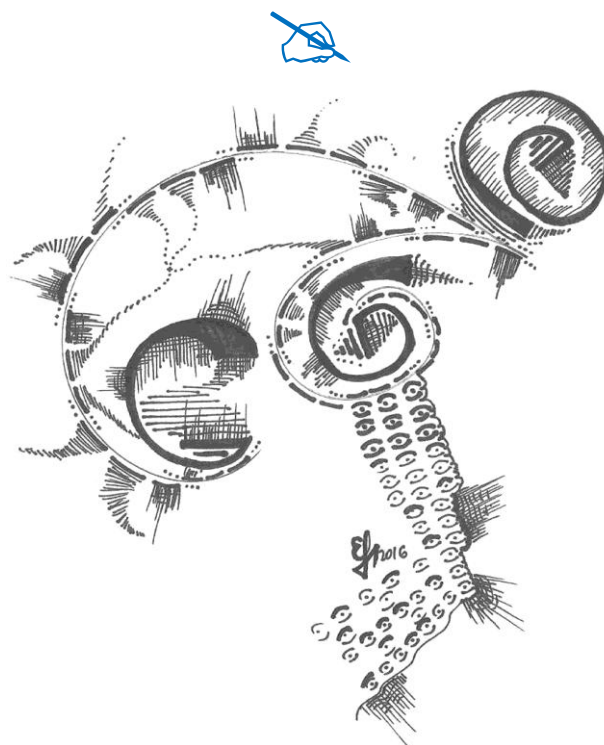
Metafora lui este pură poezie, este eliberare, izbăvire, este victorie asupra destinului ce părea implacabil, este bucuria vieții trăite cumpătat, cu cinste și demnitate. Metafora poeziei sale are rol moral, purificator, prin ea mărturisește, dar și vindecă și se vindecă, adică balsam, este mesajul de iubire adresat semenilor și creatorilor de frumos. De aceea, cititorul descoperă în volum numeroase poezii cu adresă directă-dedicații

adresate multor mânuitori ai condeiului, semn al sincerității creatoare și al aprecierii pe care o dă confracților: Gheorghe Ene, Aurel Ganea, Bucur Chiriac, Titi Damian, Dumitru Istrate Rușețeanu, Marin Ifrim, Gheorghe Andrei, Nicolae Tudor, Constantin Marafet, unchiului – poet și eseist - Ștefan Dima, soției, chiar și nepotului-copilandru Rareș, desigur, cu mare emoție, și inspirație, și lui Eminescu.

Pentru ca portretul său uman să fie complet, conștiința îmi dictează să mai dezvolt câteva întâmplări ce vizează pe omul moral. Când s-a finalizat afacerea noastră la Urziceni, am dat să-i plătesc drumul, cum era și firesc. „Nu se poate, căci nu am dat bani pe autobuz, am venit cu ginerele meu, care tot avea drum spre București.” Într-una din pauzele de lucru, îmi povestea cum, tocmai când avea mare nevoie de bani pentru nunta fiicei, a găsit o servietă burdușită cu dolari. A descoperit acolo și o rețetă, indiciu al păgubașului, și, după ce a trecut pe la poliție, l-a făcut fericit. „M-ar fi pedepsit Dumnezeu pe toți ai familiei, căci erau bani nemunții!”

În sfârșit, încă una. Recent, o acțiune a bibliotecii, dealtfel foarte reușită, s-a finalizat destul de târziu. Era noapte, ploua, stăteam în cumpănă, oarecum derutat, ceilalți cunoscuți se risipiseră. Rămăsesem singur în fața instituției, acum cu ușile închise. Nu-mi dau seama cum a apărut: „Haideți, domnule profesor, la noi, în noaptea aceasta, șoseaua este udă și aglomerată, se pot întâmpla multe...” M-a convins. Am descoperit cu uimire un apartament cochet, mobilat cu gust, o soție gospodină, atentă, o masă plină, și, desigur, o țuică de Buzău și un vin bun de Pietroasele iar, în final, un pat cu o pernă moale...

De atunci îl întreb uneori la telefon, cu toată sinceritatea și considerația: „Ce mai face prietenul meu, Maestrul Poet și Meșterul Tapițer?”

Florin LOGREȘTEANU

CELEBRITATEA NU SE OBTINE FĂRĂ RISCURI...

Fostul meu coleg de clasă, în urmă cu aproape zece ani, la Liceul Metropolitan, mi-a scris pe e-mail rânduri emoționante. Primele trei făceau referire la prietenia noastră din anii de școală. O rememorare nostalgică și un preludiv la reînnoirea vechii relații. După absolvirea școlii medii, ne ignorasem... Următoarele două rânduri aminteau de marile noastre ambiții: el, să devină regizor de film, eu, poet de anvergură mondială... Reușisem deocamdată să ne înscriem pe coordonatele carierelor vizate, dar până la atingerea reputației dorite, drumul era și lung și imprevizibil; ceva asemănător cu șoselele noastre naționale: presărate cu imprevizibile surprize asfaltice...

Urma mesajul central, destul de ambiguu, după părerea mea: descoperise modalitatea sigură de a ne câștiga rapid celebritatea... Cum?... Nu detalia... Îmi propunea o întâlnire la vechiul bar în care petrecusem frumoase momente adolescente: **La doi melci...** În josul paginii, cu litere de-o șchioapă, mărturisea crezul lui artistic: **Festina lente! Nu trebuie să dai buzna ca să-ți atingi ținta!**... N-am prea înțeles...

În ziua și la ora fixate, am pătruns în barul cu pricina, copleșit de emoție. Aici se născuseră visurile noastre adolescente; aici, astăzi, voi afla modalitatea de-a mă împlini... L-am descoperit pe prietenul meu, Niki Laur, la ultima măsuță din local, savurând o cafea și o țigare de foi. De fapt, m-a descoperit el pe mine, fiindcă s-a ridicat și mi-a venit în întâmpinare. Ne-am îmbrățișat și amândoi am lăsat să ne înmugurească în ochi două lacrimi.

„Dumnezeule, Ronald, dar ce bine arăți! m-a flatat, țînându-mă de mână. Ai rămas neschimbat...”

L-am suspectat de lipsă de sinceritate. Totdeauna am fost un individ tuciu, cu trăsături de maimuțică – indiferent specia - costeliv și înălțime sub medie – un **chibrit** - cum mi se spunea în liceu... Ne-am așezat și prietenul meu a făcut un semn energic către băiatul de la bar. Imediat, acesta ateriză lângă masa noastră cu două cupe mari pline ochi cu băutură cu o culoare îndoielnică.

„Hai, amintește-ți! mă îmbie Niki. Băutura noastră, pe vremuri... Un cocteil din două măsuri rom, una de gin și una din suc de fructe...”

„Parcă îi ziceam altfel, mi-a căzut fisa. Carcalete, nu cocteil...”

„Ei, s-au mai schimbat mentalitățile, zâmbi, îngăduitor, Niki. Carcalete... Într-adevăr... Ce vremuri!... Să norocim...”

Pe urmă, au urmat spovedaniile... Niki studiase regie de film, ajunsese regizor, dar nu unul de elită – dezamăgirea lui. Eu eram scriitor, trei volume de versuri care nu făcuseră gaură-n cer și lucram la o obscură revistă dâm-

boițeană care-și propunea în fiecare an să falimenteze, dar nu reușea. Niciodată nu întrunea acordul majorității redactorilor; alt eșec...

„Ei, bine, ridică tonul prietenul meu, sugerând că se hotărâse să treacă la subiect. Avem deja o vârstă, Ronald, nu mai putem rămâne înțeleniți într-un sol care nu ni se potrivește. Trebuie s-o luăm din loc!”

„Încotro ?” am întrebat, timid.

„În sus! a tunat Niki, izbînd cu podul palmei tablă mesei, riscînd să risipească picături bune din cupele cu carcalete... Ne-am născut să zburăm, nu să lîncezim pe drumuri bătătorite...”

„De acord! l-am susținut, entuziasmat. Aspir spre o poezie...”

M-a întrerupt, lovînd din nou masa. l-am anticipat reacția și am strâns cupa în palmă. Niki s-a liniștit brusc, apelând numai la un zâmbet ironic:

„Poezie!... Trăim alte timpuri, fratele meu. Astăzi... Poezie-sărăcie, film de lung metraj-avantaj...”

Simțeam că are dreptate, dar nu bănuiam ce rol voi avea în povestea pe care încă nu mi-o spusese... Cum m-aș fi putut impune eu în afara lirismului?... Eram poet de când mă știam, deși... Să trec pe proză sau dramă?... Drama nu mă ispătea, chiar dacă una dintre conotațiile ei îmi cam sufla în ceafă... Nu i-am dat replica, așteptînd să-mi detalieze planul la care se gândise...

„Te implic într-un film, Ronald, și-a dat drumul la gură... Filmul te va face celebru... Bineînțeles și pe mine, în calitate de regizor...”

Eu, actor de cinema?... Dumnezeu!... Nu numai că nu-mi recunoșteam calități în acest domeniu, dar nu mai vizionasem spectacole cinematografice de ani buni. Or, Niki Laur se considera un regizor modern. Cu siguranță, nu se gândise la soarta mea de poet veșnic aspirant la statutul de geniu... l-am mărturisit în cuvinte puține dar ferme că nu mă recunosc într-o astfel de ipostază... Rămân poetul ce speră să intre în grațiile muzelor... A răs:

„Dragul meu, între artele frumoase, poezia se află astăzi pe topogan. Nu te poți preface că nu cunoști realitatea în dezonoranta ei dimensiune. Regina artelor, poezia, este astăzi în comă. Va mierli-o, nicio șansă să supraviețuiască într-o lume opacă...”

Și, deși începusem să plîng, a continuat în aceeași notă:

„Vrei să mori odată cu ea?... Numele tău trebuie să aspire spre culmi... Să cucerească marele public... Știi la fel de bine ca mine că astăzi poezia nu îți mai oferă nicio șansă...”

Lungi momente de tăcere. Au fost înlocuite cupele goale cu altele noi. Băutura a rămas aceeași... După un timp, Niki a revenit la subiectul lăsat în suspensie:

„Și nici filmul”, a adăugat sec.

„Poftim ?... Nu înțelegeam... Spuneai că filmul...”

„Aici am vrut să ajung, mă preveni regizorul. Nu mai merge cu filme de duzină... Variații pe aceeași temă... Simțeam că mă sufoc sub mulțimea șabloa-

(continuare în pag. 16)

nelor... Și atunci... Și atunci a înmugurit în mintea mea ideea genială... Am adăpat-o săptămâni, luni de zile... Mai ales în nopțile albe... Ți-am zis: mă simțeam fără aer... În sfârșit... Am descoperit soluția celebrității... Tu, ca artist, eu, ca regizor... Mă asculți?..."

Bănuia că adormisem cu paharul de carcalete în mână... l-am confirmat.

„Ascultă-mă atent, nu mă întrerupe... Revelația nu s-a cimentat, nu s-a cristalizat deocamdată, dar trăiește vie în mintea mea... Te rog să nu pui întrebări decât la sfârșit...”

I-am făcut pe voie... Mi-a spus că va trebui să joc rolul unui infractor; ajuns, în cele din urmă, proscris... Fără să-i cer permisiunea, l-am întrerupt:

„Nimic extraordinar, dragă Niki. Sunt mii de pelicule cu acest subiect. Ce importanță are să arunci într-o oală cu ciorbă un cartof în plus?...”

Comparația nu i-a venit bine, dar s-a abținut să mă certe... Mi-a explicat cu calm în ce va consta originalitatea scenariului său: urma să comit infracțiunile pe viu, în stradă, în baruri, instituții publice și alte locații pe care le vom stabili împreună. În timp ce-mi voi juca rolul, echipa lui de filmare se va afla la locul potrivit ca să înregistreze totul.

„Autenticitate, dragă Ronald, asta vreau de la filmul meu. Nu scene imaginate, ci cât se poate de reale...”

„Și crezi... Și crezi..., am început să mă bălbâi... Autoritățile nu vor acționa?... Voi ajunge mai devreme sau mai târziu la pârnaie. Merit asta, chiar după un rol autentic?...”

„Celebritatea cere sacrificii, dragă Ronald, m-a avertizat prietenul meu. Autenticitatea de care ți-am vorbit... Acțiuni infracționale reale, nu macheate pe platourile de filmare...”

Transpiram abundent. Ezitam... Nu-l puteam refuza dintr-o dată. Ca poet, nu încercasem niciodată să depășesc modelele; să evit teme, idei și imagini devenite deja modă poetică. Și cu ce rezultat?... Eram numai un poet cvasianonim, redactor la o revistă cvasinecunoscută... Abia după a treia cupă cu carcalete mi-am revenit. Ideea lui Niki Laur mi se părea chiar ingenioasă.

„Și mai e ceva, m-a prevenit. Țin-te bine!... Ca să nu rămâi, Doamne ferește, anonim, să nu ajungi pe lista infractorilor neidentificați, vei oferi victimelor cartea ta de vizită; cu nume, prenume, adresă, un număr de telefon...”

„Vorbești serios? am început să visez. Câtă autenticitate la un infractor... Niki, ești genial!” am exclamat; entuziasmul meu devenise debordant.

„Ei, acum intuiești, scumpule, calea spre celebritate?... Gândește-te: câți infractori procedează astfel?... Nicu-nul... Nu se autodenunță în urma unei eventuale crize rebele de conștiință... Or, tu oferi pur și simplu victimelor cartea ta de vizită... Să reclame ele, dacă au încredere în organele abilitate; și timp să meargă la poliție să dea declarații... Cu siguranță, o vor face. Tu, în schimb...”

Nu mă mai gândeam la repercursiuni. De un asemenea rol, **pe viu**, n-aveam știre să fi existat; și nici publicul spectator... În cinematografie, totul este imaginat; pus în scenă pe platourile de filmare... Am acceptat...

Mi-a fost foarte greu la început. Inconvenientul principal: eram un om educat, incapabil să fac rău unei muște. Nu m-am certat niciodată cu vecinii iar pe drumurile publice nu mi-am apostrofat partenerii de trafic

care mă săcăiau... Și dintr-o dată... Infractor !... Un risc imens... Simțind că șovăi, Niki Laur îmi amintea că o fac pentru celebritatea mea. Destul îmi pierdusem timpul cu poezia... Iar celebritatea impune niște riscuri, evident...

Am comandat la tipografia care-mi tipărea de obicei plachetele de versuri 50 de cărți de vizită... Cu datele personale complete... Plus o precizare – ideea mea – în chenarul în care ar fi trebuit să fie înscrisă profesia: **INFRACTOR...** Nu ziarist, nu poet, ca de obicei... Niki m-a bătut ușurel pe umăr:

„Începi să ai idei, băiete!... Bravo!... Știam eu cu cine pot colabora pentru ineditul meu film...”

Mi-am pus totuși în gând să nu risc prea mult. N-am să devalizez, de pildă, o bancă; sau o fundație umanitară; o biserică, un post de jandarmerie; și alte obiective de acest gen... Niki Laur n-a fost însă de acord cu evitarea riscurilor prea mari:

„Celebritatea presupune riscuri majore, mi-a explicat. De felul celor pe care ai gândit să le eviți. N-ai să ajungi niciodată infractor celebru – chiar și numai în film - șterpelind, în piață, câteva mere; sau o pungă de zahăr dintr-un butic. Se va crede c-ai făcut-o de foame, câți n-o fac?... Te vor lăsa liber, după ce-ți vor aplica, cel mult, un șut în dos. Nu, gândește-te la lucruri mai serioase!...”

Să nu lungesc povestea... Mi-am făcut un plan cu obiective bine stabilite, cu termene – zilnic - și ore de acțiune – în plină zi, nu noaptea, ca orice infractor de rând...

Primul pas în numele celebrității: intru într-o farmacie, fără caligulă și înarmat cu o foarfecă de tăiat via, procurată din târg. În urma mea, la o distanță aproximativă, echipa de filmare, condusă de prietenul meu regizor, își face datoria cât se poate de profesionist. Nu-mi fac iluzii. Știu că la un eventual eșec al meu, se va retrage discret, evitând complicații inutile... Pătrund precipitat în incintă, îmbrâncesc pe cei câțiva indivizi care formaseră un rând și, ajuns la casa de taxat, vâr foarfeca sub privirile îngrozite ale farmacistei și rostesc, involuntar, amenințarea devenită clasică: **BANII SAU VIAȚA!**... Limbaj de lemn, îmi dau seama, dar nu-mi pregătisem din timp altceva... Femeia țipă, cade pe spate, facilitându-mi prima reușită de infractor: smulg cele câteva bancnote aflate în casa de bani, arunc pe tețghea, la vederea, propria carte de vizită și mă arunc, prin mulțimea stupefiată, pe ușă, în stradă. Mă fac repede nevăzut, cu echipa de filmare a prietenului meu, după mine. În dreptul barului **La doi melci**, ne regăsim oarecum ușurați și plini de speranță pentru ceea ce va urma...

„Excelent!... Ai geniu!... mă gratulează Niki Laur. Ai obținut deja, după prima infracțiune, ceea ce nu ți-a reușit cu amărâta aia de poezie!...”

Nu mai găfâi, ritmul cardiac îmi revine la normal, în timp ce Niki încearcă să-mi explice că urcușul nostru spre dobândirea celebrității este abia la început și-mi oferă, drept recompensă, un

(continuare în pag. 25)

Stejărel IONESCU

lacrima, călăuză

râurile când sunt pe moarte
iau somnul nimfelor
și pribege se încheie la șliț
ascunzându-se sub pături de lut,
scriu cu litere de foc,
dar niciodată nu își trag singure
rișca după ele,
partea de vină este cea a mâinilor
căzute în nevedenie
și în necălăuzirea timpului
prin anonimatele
hubloane și dughene,
ajungând la cotitura lumii
îmi iau lacrima ca și călăuză.

se vând pe un sărut

degeaba, dezbrăcăminte ta
o îmbraci în piei de rouă,
deoarece seara părul tău
împăienjenește visele,
la hotare au rămas moșnegii
ce mai rup din zarea anonimului sat,
ei rătăcesc domol dar funerar
spre râul vieții, rătăcesc cu privirea
neprivirii în noapte,
întunericul încă murmură
la fel de viclean și șiret,
precum femeile care își leapădă în râu fetișia
părăsindu-și căminul
și împreunându-se cu străinul neștiut
ce poartă mantia întunericului
și pentru un sărut se vând
veșniciei dezvirginate.

când iar apare luna

când iar apare luna prin temple de ruini,
se aprind pe cer lumini și-n codri cade bruma,
cu ochiul meu ceresc și lacrima-mi fierbinte
de aducerile aminte încerc să-mi amintesc,
dar lacrima îmi cade, covorul nopții-i ud,
e noaptea de agud, eu mă învelesc cu șoapte,
și mâna mea din ceruri o sprijin de pământ,
iar bate în mine vânt, mă mistuie iar geruri,
tu, vii din nou iubito, și vrei iubirea toată
și cine o să socoată căci tu ai fost smintito,
dar noaptea este rece, în voaluri te învelesc
nu pot să te iubesc căci luna mă petrece,
și cade dimineața, izvorul şușotește
dar cine mai iubește când trupul mi-e ca ceața,
mă spulber, vântul poartă cu norii trupul meu
te-oi urmări mereu din lumea mea deșartă.

a fost cândva...

a fost cândva, odată o bătrână
ce la poartă ea ieșea mereu,
sorbea tăcută apa din fântână
apoi pe bancă se ruga la Dumnezeu,
și poarta aia a rămas un stean
nici cumpăna fântânii nu se mai mișca
și cineva aprindea în fiecare an
o lumânare în poarta ei, era o stea,
iar vântul mai bătea prin podul șurii
și poarta scârțâia din când în când
la margini de grădini s-au copt și murii
și cumpăna fântânii se tânguia plângând,
pe prispa casei au rămas trei flori
sunt ofilite și uscate în glastră
grădina se îmbrăcase iar în zori
din noaptea ce purta o purpură albastră.

iubita mea prințesă Ruth

de vrei să-ți caut iar frunza cea de zgură
pe care am pierdut-o pe înserat,
vino cu mine sub un clar de lună
să ne spălăm cu rouă de păcat,
și când va da iar luna după un nor
tu, să te lași ușor pe brațul meu,
apoi să ne culcăm lângă izvor
și să-l vedem în cer pe Dumnezeu,
te voi purta pe brațul cald
în toamna în care frunzele mai mor
și ochii tăi sub luna de smarald
am să-i sărut din ceas în ceas cu dor,
și noaptea ne va da sărutul ei
când luna ne descântă tocmai în zori,
și în Olimp intrat-au marii zei
iar dimineața îmbracă ai zilei sori,
mă aplec spre tine buzele-ți sărut
când cade roua iarăși peste noi
iubita mea, prințesă Ruth
ai îmbrăcat iar haine de trifoi.

aștept un tren

e ora doișpe, gongul în noapte bate
sărutul l-am luat din meteori
mă îmbrac în frunze veștede, uscate
și plec în noaptea cea cu zburători,
aștept în gară un tren să vină
un tren, ce să mă poarte în alte lumi
să-ți întâlnesc iar dragostea-ți divină
pe care am pierduto prin cârciumi,
mi-e sufletul iar putred și-n durere
miroase a stârv prin trenurile de noapte
și îmi adun doar visele în tăcere
și le îmbrac în pulbere de șoapte,
apoi mă întorc acasă, dar nu știu
de casa o mai găsesc la ea acasă
sau voi găsi o lume de pustiu
și-o halbă de vin pe a vieții masă.

Constantin OANCĂ

Un popor de copii singuri - *poeme într-un vers*

Primăvară – cocorii îmi ară privirea.
 Dimineață – ciocârlia naște văzduhul.
 Chipul tău este o apă mare în care eu mă înec de fiecare dată când mă uit în ea.
 Iarnă – ninge pe drumul ce duce grăbit spre moarte.
 Gura ta este făcută din cuvinte, cum mâna îți este făcută din mângâieri, sau picioarele din foșnet de iarbă.
 Singurătate nu există, există doar inima mea.
 Afară se-nserează, iar mie mi-e dor.
 Noapte – răsare luna în dreptul îmbrățișării noastre.
 Cămașă de in pe trupul dorului, înserarea.
 Un popor de copii singuri în fața unui deșert fără traversare.
 Dragostea este simplă ca lumina zilei, îndrăgostirea, în schimb, este tulburătoare ca înserarea.
 Înserarea – umbra ta care nu trece de sufletul meu.
 Dumnezeu a pus în locul unui înger luna.
 Luna – mica sirenă de pe țărmul din cer al acestei mări.
 Măiastra – pasărea se desprindea după o clipă de ramul care-o-nchipuise.
 Ca și lumina muzica este un car la care trag șapte îngeri cu șapte trâmbițe.
 Muzica este o mare ființă rănită de moarte, al cărei sânge curge spre iertarea păcatelor noastre estetice.
 Noaptea este un somn, iar luna visul care crește din el.
 Noapte – Dumnezeu ne privește cu toate stelele.
 Necunoscuta calcă pur prin poeme cu ochii cât bucuria mea.
 Ochii tăi sunt pietrele din apa care trece.
 Tu ești lacrima, iar eu ochiul care o plânge.
 Moartea poetului este o prăpastie de netrecut.
 Vioara cântă numai dacă este iubită.
 Când vii plutind în adevăr, deși vorbești pe înțeles, ceilalți nu te pot pricepe.
 Totul trebuie simplificat în noi până la nuanța de asfințire

a lunii.

Singurătatea este un nor mare care se ridică în urma plecării iubitei.

Timpul trece leneș, dar la timp, cu plugul pe chipul nostru, ne sărută pe toate încheieturile vieții și crește-n urma noastră în arbori de furtună.

Când ești luminat te însoțește umbra efemerității tale.

Cu fiecare somn murim câte puțin, cu fiecare vis înviem câte puțin.

A zburat o pasăre, legănarea acestei ramuri este un vers al meu.

Înserarea, dorul, tristețea, singurătatea, așteptarea sunt vânturi din univers.

Visul – luntrea care plutește pe apele somnului.

După ce l-a făcut pe om, Dumnezeu l-a așezat pe acesta în viața Lui.

Oricât de mare ar fi întunericul, el nu întârzie cu nimic ziua care se apropie.

Nu pasările zboară, ci zborul are forma pasărilor.

Vântul nu trece de plopi, cum muzica nu trece de viori, cum zâmbetul tău nu poate trece de inima mea.

Zâmbetul e o lucrare minuțioasă, nu una de mântuială.

Un înger trece prin tine zâmbind.

Zâmbetul crește din inimă precum floarea din pământ și trece apoi ca o lumină pe chipul celorlalți.

Vântul se aude, ori e Dumnezeu desfrunzirii mele?

Iarna trece pe drum în haine albe.

Între anotimpuri numai iarna este ieșită din lume.

Biblia – arca din noaptea mea de patimi.

Merele nu de ramuri atârnă, ci de bolta cerească.

Nu pentru ea se duce spre lumină iarba, ci pentru mine.

Noapte cu lună – poem scris pe fața cerului.

Ploaie – poem scris în streșina case mele.

Sunt țara din care toți pleacă și nimeni nu vine.

Apocalipsa este un poem continuu cu ape până dincolo de vârful munților și cu focuri până la cer.

Frumosul este cea mai bogată țară, care trebuie cucerită.

Ratarea lui Dumnezeu este așa de mare, că-și merită numele de iad.

Stelele sunt oamenii văzuți din cer.

Prea este de pământ România, ca să mai poată rămâne așa.

Viața noastră este un fluviu care curge în lumea asta și se varsă în lumea cealaltă.

Între naștere și moarte timpul trece așa de repede, că n-apuci să spui în întregime Constantin Oancă.

Privind din cer, nașterea și moartea omului sunt văzute ca fiind simultane, adunate într-un singur punct.

Ancora se aruncă în cerul de pe fundul mării.

Somnul meu un pod peste care trec înzăpezite carele nopții.

Aurel M. BURICEA

ZBOR DIN TIMP

trec printre ulmi cu frunzele-n cădere
de-această stare cine se ocupă
cad clipele ca sângele-ntr-o cupă
grea umbra vremii ne stă la vedere
mai repede decât lumina mă cern
într-un timp spiral fapta se face lemn
cenușa crește în fiecare semn
doar în cuvinte sunt de-a pururi etern
depărtarea de lumi apuse mă soarbe
cu puterea unui atom de humă
și-n sufletu-mi freamătă oglinzi oarbe
spre alte spații se deschide zarea
noaptea morții în carnea mea se-adună
mari aripi nevăzute îmi frâng calea

Cântecul reginei, Ed. Danubiu, 2009

POARTA CERULUI

vine îngerul și-mi spune în șoapte
"scrie întreaga ta viață într-un vers
și nu mai pângării acest univers
geneza lumii arde-n cifra șapte
ia lecții de iubire din natură
nu ești decât cristale de timp flămând
moartea visează în ultimul tău gând
jertfa Lui Hristos în orice făptură
urcă Golgota cu crucea pe umăr
floarea de cireș se face jug de boi
destinul toamnei se află- ntr-un număr
deschide Poarta Cerului din tine
și uită de blesteme și nevoi
drezbracă trupul de pământ străine"

Masca unui înger, Ed. Danubiu, 2006

CERUL DIN NOI

cu sete de aer peștele zboară
de-ar pricepe mediul în care trăiește
atunci peștele n-ar mai fi azi pește
ar fi mic albatros sub clar de vară

oricât aş vrea să nu fiu ceea ce par
crește adânc în mine un foc nestins
când trec materia în starea din vis
m-ai născut, mamă, într-un număr impar
sunt punctul aleph din șirul pesimist
văd nevăzutul dac - aş frânge dreapta
orb sunt în mine și nu - mi cunosc fapta
pentru care am fost condamnat să exist
însetat de rugă ca sfântu - n pustiu
trăiesc în tine , Doamne , fără să știu

Între număr și cuvânt. Ed. Danubiu, 2004

PE DRUMUL CRUCII

nu mai sunt dropii câmpia-i pustie
au dispărut și cei care le-au ucis
setea și foamea cruce de cerc deschis
aici au vânat în drum spre vecie
steaua dimineții stinsă-n uimire
pe valea zăpezii negre mă poartă
fie mie să trec de Marea Poartă
ursit în cămașa albastră de mire
din agenda lumii să ies cu har
iartă-mi, Doamne, păcatul originar
și nu mă judeca pentru iubire
unde nu este suspin și durere
doar liniște și veșnică tăcere
mi-ai zidit inima într-o gândire

Vama din rod, Ed. Danubiu, 2007

RĂSFRÂNGERI

ecoul din ulm sapă-n mine viori
bolta cerească rotită-i pe-o undă
timpul se răsfrânge-ntr-o secundă
suntem prin acest univers călători
tăcerea pietrei în prund se-mpietrește
când se odihnește chipul meu în râu
sorii se scaldă în mari lanuri de grâu
vine toamna și mă scufundă-n păcat
se ofilesc versuri în frunze de măr
umbra morții putrezește peste sat
oglinzi de cer orbesc în galben pământ
se cuibărește natura în număr
Sfântul Duh suflă cu vifor în Cuvânt

Masca unui înger, Ed. Danubiu, 2006

Redacția revistei Boem@ urează poetului Aurel M. Buricea un călduros La mulți ani, cu ocazia împlinirii onorabilei vârste de 75 de ani!

Mihai VINTILĂ

Cartea veche

[Ion Volcu, *Carte veche la Brăila 1612-1830*, Brăila, editura *Proilavia*, 2016, 216 pagini]

Cartea veche a fascinat scriitorii din toate timpurile. Ea este ca o fereastră deschisă spre alte lumi. Prin ea putem arunca o privire în trecut pentru a vedea cum se trăia, cum se muncea, cum era viața și mai ales ce conta în acele vieți. Pornid de la iubirea pe care o poartă cărților vechi Ion Volcu ne aduce în atenție adevărate bijuterii tipografice în volumul său *Carte veche la Brăila 1612-1830*.

În realizarea demersului său autorul s-a bazat pe colecția cărților de patrimoniu aflate în proprietatea Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila cât și pe cele aflate la *Serviciul Județean al Arhivelor Naționale* Brăila.

Din nota introductivă Ion Volcu descrie drumul sinuos al proprietarilor pe care unele din aceste cărți l-au avut până a ajunge la cele două instituții. Dincolo de vicisitudinile vremurilor rămân aceste adevărate bijuterii ale tiparului.

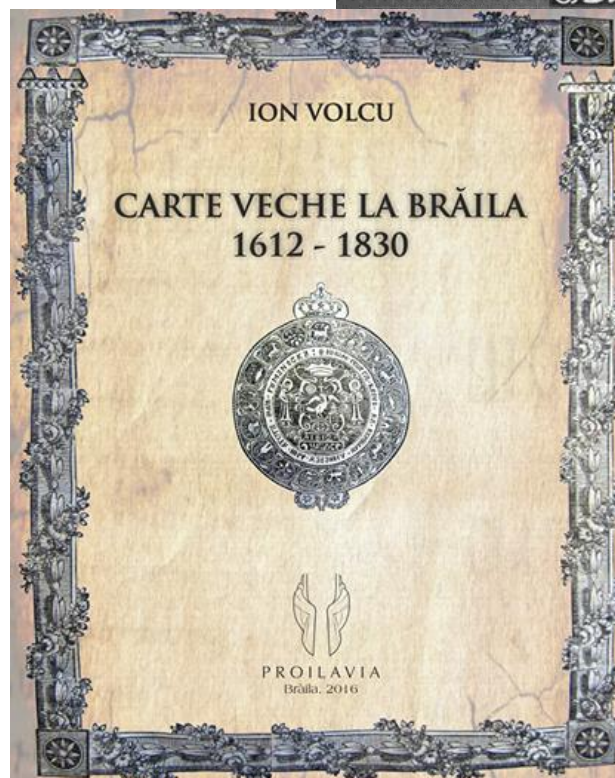
Structurată pe două capitole primul intitulat *carte veche românească 1673-1830* iar al doilea *carte veche străină 1612-1750* volumul semnat de Ion Volcu aduce pe lângă informațiile tehnice de specialitate o inedită abordare. Astfel fiecare carte veche prezentată este bogat ilustrată atât cu pagina de gardă cât mai ales cu imagini din cuprinsul ei. Avem astfel posibilitatea de a descoperi vinete, gravuri, xilografuri, imagini și hărți. Unele din acestea beneficiază de o lucrătură inedită și laborioasă demne de cele mai mari nume din domeniu.

Mergând în prezentare în pașii clasici, care sunt foarte tehnici, Ion Volcu își permite ieșirea din această haină strictă și introduce informații suplimentare precum link-urile spre siteuri unde se pot găsi informații suplimentare legate de volumule prezentate. Mai mult, reușește să nu plictisească mai ales pentru că scrisul este bine întrerupt de imagini de o calitate foarte bună. Trebuie să facem precizarea că acestea au fost prelucrate de Laurian Onofrei care de altfel semnează și coperta. Felicitările mele pentru excelenta munca depusă.

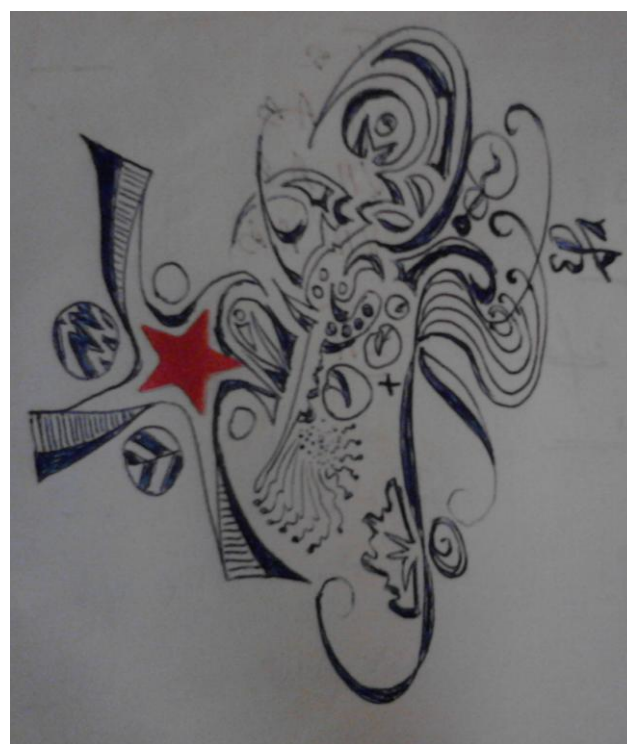
Pentru a crește accesibilitatea volumului autorul introduce un *Glosar* unde explică termeni tehnici pentru publicul larg. Astfel putem afla ce înseamnă *antrelac*, *bucoavnă*, *minei* sau *triod*.

Mai avem un *indice alfabetic de autori*, un *indice alfabetic de editori și tipografi* precum și un *indice de gravuri și pictori* și un *indice alfabetic de traducători*. Volumul se încheie cu o *bibliografie* și un *web bibliografic* la fel de folositoare.

Ion Volcu a pornit din start cu o serie de avantaje care l-au ajutat în realizarea acestei minunate cărți. Este

în primul rând un expert în domeniu, un bun cunoscător al limbii ruse și al slavonei. Tot acest bagaj l-a folosit pentru a realiza una din cele mai interesante și mai bine realizate cărți din punct de vedere grafic pe care editura *Proilavia* le-a publicat în ultimii ani. Felicitări!

Viorel DARIE

Cum își face casa omul sărac

Când se vine la Moldovița dinspre Vatra Moldovița, înainte de a ajunge pe teritoriul comunei Moldovița, există un panou deasupra șoselei, pe care scrie "Comuna Moldovița înfrățită cu comuna Krubike din Belgia". Mai încolo de acest panou, nici la 500 de metri, aproape de Ioan Moroșan, se află o casă cu etaj, foarte bună, dar nu mai arătoasă decât multe alte case din Moldovița. Aici locuiește Dumitru Hauca, zis și Doruț. Aici a trăit ultimii cinci ani mama mea, Elena Darie, de care Doruț și Geta au avut grijă. Din 2011 mama nu mai este, dar eu găsesc mereu un loc primitiv la acești oameni când vin în concediu, oameni care, pe lângă grija pentru copiii lor Lăcrămioara, Tiberiu și Marius, au avut grijă și de mama noastră. Stăteam de multe ori la povești cu Doruț, dar ceea ce vă povestesc acum mi s-a părut interesant de știut de oricine.

*

- Doruț, te rog, povestește-ne cum ați făcut casa asta în care locuiți!

- Cu mare plăcere! Numele meu este Hauca Dumitru, dar lumea din sat mă știe Doruț. M-am născut la Moldovița, acum 54 de ani, adică în anul 1963, în iunie. Tata se chema Ștefan Hauca, iar pe mama o chema Ana Țebrea. Tata era huțul, de aici, din comună, iar mama era româncă, de la Frumosul. Bunicul meu a murit de tânăr, a murit în accident de butuci în pădure. Au rămas orfani opt copii, tatăl meu era cel mai mare, cel mai mic dintre copii avea doi ani atunci. Bunica nu s-a recăsătorit, a crescut toți cei opt copii. Din opt copii, era o singură fată, a treia ca vârstă. Bunica mea avea pământ mult, aici, în Hauceni, în jurul casei ei. Niciodată nu s-a plâns că n-are pe cineva la polog, dar se plângea că n-are cine să-i cosească. Noi, nepoții, care eram mai măricei, mergeam la cosit la ea, ziceam "mergem la baba la cosit". Culmea, cu ajutorul copiilor, a nepoților, făcea tot fânul de pe pământul ei, dar mergea cu ziuă la lucru și la alții. Îi plăcea grozav de mult să meargă la muncă, la clacă.

-Dar stramosii voștri știi cine erau?

-Exact nu știu de unde au venit străbunii. Mie mi-a povestit unchiul, că el știa vreo patru generații din urmă: Hauca Ivan, Hauca Ilie erau primii dintre ei. Primul strămoș era bogat, jumătate din Hauceni era a lui. Toți de aici din Hauceni, dar și din Moldovița, erau veniți. La început era pădure pe aici, apoi locuitorii au venit pe rând, unii din Galiția, alții din Maramureș. Se pare că Haucenii au venit din Galiția.

În privința casei, povestea este cam așa: La vreo trei ani după ce-am venit din armată, m-am căsătorit.

Deoarece soția era cea mai mică în casă la mama ei, tatăl ei fiind decedat, am făcut înțelegerea ca noi să rămânem la casa mamei soției. Era teren destul acolo, însă era cam pe deal, nu se putea ajunge acolo cu mașina, sau cu căruța. Era un loc unde toate erau de cărat în spate până acasă. O vreme am umblat la muncă de acolo, dar, într-o dimineață, așteptând să merg la muncă, tata îmi trimite vorba: "să veniți la noi, cam pe deseara, împreună cu mama Getei, să vorbim ceva important". După ce venisem de la muncă, zic soției: "hai la vale, avem de vorbit ceva important cu ai mei". La tata acasă, am discutat că acolo unde stăm noi, pe deal, la mama soției, e greu de trait, nu este curent electric, nu este drum până la casă. Că poate ar fi bine să ne mutăm în vale, unde este casa asta de acum, unde atunci era un ogor al lui tata. Am discutat, ce-ar fi să facem o casuță lângă cea a lui tata, căci ne-au rămas ceva bani de la nuntă, nu mulți, dar erau niște bani la un loc. Hai să facem casa aici, lângă casa tatei.

Dar aici nu era o zonă de construcție de case, nu dădea regimul voie să se construiască nimic în afara vetrei satului.

-Și, cum ați făcut ?

-Ne gândeam cum să facem, cum să facem... Dar apare ocazia: Un cetățean din comună avea o casă zidită în curte, deja înfundată, care încă nu era acoperită. Am luat legătura cu omul acela, mă duc să mă uit la casa, și zic: "Eu aș cumpăra-o, dar n-am cum să fac rost de autorizație." Dar el zice: "Hai, că-ți fac rost de autorizație!" Și pe cât de strict era regimul ăla, omul făcuse, ce făcuse, încât mi-a scos autorizația, ca pentru o bucătărie în curte.

El scosese autorizația, dar cum să luăm casa de acolo, de la el? Însă erau oameni care se pricepeau la mutat case. Au făcut așa ca un fel de sanie pe sub casă, pe niște butuci, au asigurat bine buștenii aceia, au făcut niste contragreutăți, să nu se dărâme scheletul, să nu se răstoarne, să nu se defacă. Și, cu un TAF, prin grădini, am spart gardurile la oameni, și-am tras casa până aici. Casa adusă de acolo era mai mică ca acum. Baia, holul și bucătăria nu erau. Doar dormitorul și sufrageria. Era o casuță mică, cum e casa lui Jderu. Numai că nu era acoperită, era în două table ...

-Ca o casă de vacanță ...

-Ei, mai bine, ca o bucătărie și cu un dormitor. Am stat apoi și m-am gândit în toate felurile. Deja trebuia să se nască fata noastră, Lăcrămioara. Ca să rămân cu casa asta, nu prea aș fi vrut, ne trebuia o casă mai largă. Cu ce cumpărasem, îmi mai rămăseseră niște bani. M-am dus la vice-primar, să mă sfătuiesc cu el. I-am explicat ce vreau să fac. Iar vice-primarul se răstește la mine: "Da?! Nu se poate așa ceva... ne ia la pușcărie!!... pe mine și pe tine!!" Dar eu i-am zis: "Uitați-vă domn vice, vă dau două mii de lei, numai lăsați-mă să fac casuța. Nu vreau altceva, doar să mă lăsați." "Da, dar o să ai de plătit amendă", zise el. "Am să plătesc amendă", zic eu. Stă el, se gândește un pic, apoi mă întrebă: "Bine, din ce vrei să faci casa?" "Din lemn." "Ai

(continuare în pag. 22)

lemn?” “Am!” “Cu ce vrei s-o acoperi?” “Cu draniță.” “Ai draniță?” “Am!” “Păcura pentru draniță ai?” “Am!” “Uite care-l treaba”, zice vice-primarul. “Când te-am anunțat eu, te apuci și dai bătăi cu casa cât de repede poți, cum termini casa, ai acoperit-o și-ai uns-o cu păcură! Ai înțeles?”

-Vezi, tot cu vice-primarii ăștia faci treabă!...

-Da, așa e. Pe primarii de comună, pe vremea comuniștilor, îi mai chema la câte și mai câte cursuri, reciclări. Odată a fost chemat și primarul nostru chiar la București. Atunci, vice-primarul îmi trimise vorbă prin cineva să vin urgent la primărie, și-mi zise: “Fii atent, începând de azi, îi dai bătăi cât poți de repede, să termini casa! Primarul îi plecat!”

-Și, cum a fost?

-Eu deja vorbisem cu un maistru, Nicolai Comorițan, zis și Begar, de la Demacușa, care a stat acolo în pârau spre Darieni, la casa în care acum stă Vasile Sauciu.

-Da, îmi aduc aminte de omul acela...

-Era un om mic de statură, dar scandalagiu, bătaș. Avea ca băiat pe Ilie Comorițan. Acum nu mai este casa lui, dar el stătea acolo într-o casă bătrânească. Am discutat deja cu el, a venit, a măsurat, mi-a zis: Uite, te costă atât și atât, îmi dai un acout și de mâine la treabă! Îi dau acout, nu știu cât i-am dat ... vreo patru mii de lei. Toată casa mă costa opt mii de lei. Îi dau acoutul, a doua zi venise la muncă. Vreo câteva zile făcuse ce făcuse, dar încă n-a ajuns la acoperiș. Însă, meșterul meu, după vreo trei zile de muncă... pe tren... la Timișoara, tulai, la fiul său! A dispărut meșterul meu. Vicele de la Primărie mă tot întreba când mă vedea prin centru: “Ei, merge lucrarea?” Eu ce era să zic, îi spuneam: “merge, merge!” Dar de unde să-l iei pe Begar. Stăteam să mor, mă perpeleam. Nici nu puteam să chem alt maistru, pe timpul ăla niciun maistru nu se băga peste lucrarea altuia. Ei, zic eu, ce să fac acum? A doua săptămână, apare Begar prin sat ... În timpul acela pregăteam dranița pentru acoperiș. Am lucrat tot timpul cât el era plecat. Soția, numai bine, a născut atunci. Ea era la casa de naștere, eu lucram ziua la casă, iar noaptea mă duceam la dispensar, soția se temea să doarmă singură.

-Și Begar?

-Venise omul de la Timișoara, și, într-o dimineață vine la mine cu bicicleta, întră în curte, zicând: “Doamne ajută!” Eu zic: “Multumesc!”, și el la mine: “Ce te uiți așa la mine! Nu te uita așa la mine!” Și a început să mă injure, să-mi zică tot felul de chestii, apoi a plecat! Eu, ce să fac? Acum nici nu-mi mai venea să termin lucrarea, de supărat ce eram. Ce-i de făcut? Alt meșter nu vine sub nicio formă să termine lucrarea. Begar e de scandal. M-am dus la el după o vreme, cu gândul să-l întreb: “Mai, omule, vrei să vii - bine, nu vrei - bine ... dacă mai ai pretenții să-ți mai dau bani, spune!”

Mă mai duc odată în Demacușa după el, îl găsesc tăind lemne pe la unul Dumitru Hariuc. Acolo era o fată lângă casă, și-o întreb ce zice meșterul de lucrarea cu casa de la mine? “Nu știu nimic”, zise fata, “întreabă-l pe el!” Intru acolo în curte, îi zic: “Doamne ajută!” El cioplea mai departe. “Multumesc!”, zise el, după o vreme. Dau mâna cu el și-i zic: “Domnule Begar, dacă nu vrei să vii, spune-mi!... dacă vrei să-ți mai dau bani... să discutăm... iar dacă chiar nu mai vrei, eu chem pe altcineva!” “Nu,

gata, vin!” îmi răspunse el. Apoi îmi zise: “Du-te înainte la tine acasă, că vin și eu!” Adevărul a fost că a venit, chiar în urma mea, cu bicicleta. A venit și mi-a terminat toată lucrarea.

Dar au mai fost peripeții... Când să acopere casa cu dranița, nu știu, ori a făcut cineva reclamație... m-am trezit cu inspectorul de la fisc. Meșterul meu luase pe cineva, care nu era autorizat, la acoperitul cu dranița. Însă cineva de la Primărie îmi șoptise: “vezi că mâine îți vine de la fisc să te verifice la acte și alte cele”. Numai mă trezesc cu inspectorul la poartă: “Aici stă cutare?” “Da.” “Dumneata știi că omul ăsta care bate draniță pe casă nu are autorizație să lucreze?”, îmi spune inspectorul. “De unde să știu eu?” îi răspund. La care, omul ăla care ajuta la pus dranița de pe casă, sărise repede cu gura: “Cum n-am, cum n-am autorizație? doar anul de abia a început, încă am timp destul să plătesc impozite până la toamnă!”. Se dădu repede jos de pe casă.

Inspectorul mă ia tare: “Actele de autorizație pentru construcția casei!” Eu zic: “n-am!” “Cum n-ai?” “Nu am, domnule inspector...” “Casa asta se demolează!” zise el. Eram deja cu transpirația pe spate înghețată. Dar omul, cel cu ajutorul la pus șindrila pe casă, începu: “Domnule inspector, omul ăsta are casă grea, copii mici, năcăjâți” etc. etc. Noi, cei din casă, tocmai pregătisem o mie de lei și o sticlă de ceva. Am început să ne înțelegem cu inspectorul, l-am poftit în casă. A luat mia aceea de lei de pe masă, dar sticla n-a vrut s-o ia. La sfârșit, la plecare, ne-a zis: “Măi copii, terminați casa, și când o fi gata, dacă îi mai fi eu în viață, să mă chemați și pe mine să sărbătorim!” A fost un om foarte înțelegător!

-Spune-mi, aici, în preajmă, mai erau case când v-ați făcut casa?

-Mai erau, dar nu era voie de construit. Nu-ți dădea voie să construiești case noi. Unde stam noi, era în afara vetrei satului. Atunci era cu sistematizarea satelor, cu mutarea în vatra satului a caselor răzlețe de pe dealuri, cu creșterea șeptelului de vite... Și, să mai spun una despre meșterul Begar. El, când chema pe omul acela care îl ajuta la bătut dranița, în fiecare seară îi plătea. Eu i-am dat acout patru mii de lei, dar, între timp, el a tot cerut bani ba pentru aia, ba pentru aia, încât la sfârșit au mai rămas opt sute de lei, din cei opt mii de lei cu cât ne-am înțeles. În mintea mea, mă gândeam, poate el n-o să pună la socoteală banii pe care-mi cerea seară de seară, să plătească ajutorul lui. Credeam că încă mai am să-i dau vreo patru mii de lei. Când s-a terminat toată lucrarea la casă, i-am cumpărat prosop, săpun, cum se obișnuia atunci. Și, la urmă, hai să facem socoteală, cât mai trebuie să-i dau. Iar el, așa, degajat, zise: “Ce socoteală? A mai rămas opt sute de lei!” Văzând cât de corect era omul, i-am dat o mie două sute de lei. A fost corect cu mine, și-am apreciat lucrul ăsta. Așa am făcut casa noastră extinsă, cu încă două camere și încă două camere la etaj.

-Mari peripeții!

-Da, dar să vezi, am mai avut cu el o diver-

(continuare în pag. 31)

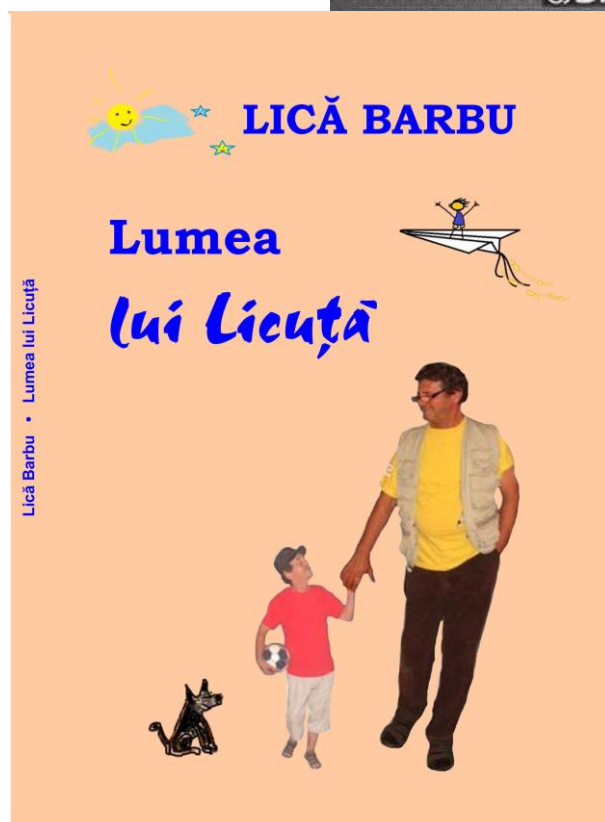
Lucia PĂTRAȘCU

LUMEA LUI LICUȚĂ de LICĂ BARBU

Volumul *Lumea lui Licuță*, semnat de Lică Barbu, publicat la Editura Man, Craiova, 2016, cu o Prefață semnată de Pușa Roth, cuprinde în cele 138 pagini 60 de povestiri adunate în „colecția pici și pice”, coordonată de Radu Marini (actorul Marian Rădulescu), el însuși scriitor, iubitor al literaturii pentru copii și epigramist. Sunt povestiri aduse dintr-o lume plină de candoare, o lume „**cu visele, cu împlinirile și neîmplinirile noastre și, mai ales, cu poveștile noastre**”, așa cum o definește cu dragoste și înțelegere prefațatoarea volumului. O carte pornită pe cărările timpului la îndemnul unor oameni cu suflet mare, de copil generos, căroră li s-a alăturat și realizatorul Radio Costin Tuchilă, scriitor.

O lume în care autorul, omul matur de astăzi, călătorește pentru a împlini un destin conștientizat abia acum, la vârsta matură, ca o nevoie de abandonare definitivă în „**inocență, iubire, frumusețe, libertate, dorințe, speranțe, liniște, strălucire, căldură, dăruire, bucurie, fericire, culoare, povești, cuvinte, lumină, zbor, jocuri, pupici, sclipici...Mi-a scăpat ceva? Asta-i lumea lui Licuță!**”. Aceasta este prezentarea temelor pe care o face însuși autorul și, iată, cum niciun lector cu pretenția de a face o cronică de întâmpinare n-ar mai avea prea multe de adăugat.

Încă de la citirea primelor pagini, descoperim în această carte duioșia emanată printre rânduri, într-o dantelărie ce dă contur dimensiunii de povestitor îndrăgostit de copilăria sa, o copilărie zburdalnică și totuși plină de tihnă, de parcă ne invită să retrăim împreună hârjoana *copilului etern de la Humulești* la furat cireșe. Cu marea diferență că acest copil, copilul din povestirile noastre, *Lipoveanul-Licuță*, este trăitor pe malul Dunării, alături de neutații săi prieteni, tovarășii de joacă, vecinii, ceilalți copii, viețuitoarele (fie ele animale sau vegetale!), membrii de familie, aproape toți înnoilați cu o poreclă specială, așa cum va fi fost ea aleasă la momentul potrivit. Poate fi Eleny - *Zburlița* sau *Zburlițașă*, fetița „**nepieptănată, șifonată, murdară și lipicioasă de la bombonelele cu fructe**”, dar cu un „**fluturaș în căușul palmelor. Fluturașul e duminica mea...**” Mai poate fi și *Nina Păsărina*, micuța păsărică salvată de cei doi copii. Poate fi *Stelarul*, copacul care face stele, pe care i-l arată tatăl, cel care într-o adiere de compasiune îi spune: „**... Licuță!...Tu ai bogăția în suflet, nu în buzunare. Tu ești cel mai bogat copil de pe Pământ, pentru că ne ai pe noi, ai prieteni mulți, te ai pe tine cu copilăria ta...**”. Ori numai darul tatălui, fluierul ce scoate un „**cântec dumnezeiesc, puternic și înălțător, plin de culori zburătoare.**” Iar exemplificarea poate continua cu *Burtă-n spate*, „**care e cocoșat ca o paranteză**”,

Albăstrița, Omul elastic, Tanti Rața, femeia care „**are o rață ploată pe cap în loc de păr**”, cloșca *Ciocumic*, *Albioara*, *Storel-Tatalai*, *Cerceluș*, vișinul de lângă drum, *Parfeu*, *Caisatul*, *Mortu*, „**motanul meu alb și foarte lenevos care doarme toată ziua și toată noaptea**” și câte altele, pe care cititorul le va descoperi în carte.

Este cert faptul că scopul demersului nostru nu este acela de a vă povesti întâmplările din carte! Nici nu s-ar putea, nici n-ar fi corect să împietăm cu explicațiile noastre prozaice tot ceea ce se întâmplă acolo, în *Țara de Foc*, *Țara de Aer*, *Țara de Apă*, *via Țara Pământului*, folosind *Busola Speranței*, *Harta Inimii*, *Lanterna Cu Sclipici*, *Șepcuța Dorului*, pentru a afla *Drumul Destinului* în viață. Interesantă este maniera în care Lică Barbu, scriind așa cum îi dictează inima și sufletul și folosind un limbaj colorat și jucăuș, ne introduce pe noi cititorii cei mari, dar, mai ales, pe cei mici, în lumea buneicuvințe din care nu lipsesc „**florile de Mulțumesc, lartă-mă și Te iubesc**”, așezate cu sfințenie în *lerbarul Prieteniei*.

Omul matur de astăzi găsește explicații pentru toate amintirile ce îl cheamă în lumea plină de întâmplări minunate, lumea inocenței de atunci. Demersul acesta ar putea fi al unui simplu spectator, care privește cu ochii minții toate cele ce au fost odată. Dar, nu! Autorul se implică, este acolo, face parte și astăzi din copilăria lui Licuță, propria sa copilărie și astfel amintirile devin motive de călătorie într-o lume a visului ce se naște în mintea unui *pici*, atunci când imaginația lui făurește jocuri neașteptate, pe care, cel mai adesea, adultul nu le cunoaște sau nu le înțelege, decât parțial și, obligatoriu, într-o comunicare perfectă. Toată această că-

(continuare în pag. 24)

lătorie este o gură de aer proaspăt oferită celor pe care **Lică Barbu** îi numește „oameni mari”, îndemnându-i la un popas mai atent alături de cei mici, oricare ar fi aceștia, „**proprii copii, nepoți, vecini de aici sau de departe, copiii lumii.**”

Lică Barbu, autorul acestui volum de povestiri, cel care „a scris de-a lungul vremii poezie, proză, teatru”, se întoarce în minunata lume a copilăriei sale cu ceva sfială, cu unele mici ezitări la început, temându-se parcă să nu destrame vâlul fermecat al altor vremuri, pentru ca apoi, cu nonșalanța unui adevărat copil, să uite de sfieli ce nu-și au rostul și să se avânte în caruselul timpului, trecând împreună cu el granițele uitării. Se joacă, se miră, pune o poreclă potrivită fiecărui personaj pentru a-i fixa identitatea, apoi îl ia în brațe și se laudă cu el, așa cum ar face oricare alt copil care se respectă (uite, ce am eu!), tare mândru de averea sa spirituală. Și trăiește, astfel, o aleasă bucurie a regăsirilor, pe care o împarte generos cu cititorii săi! Volumul „**Lumea lui Licuță**” este o carte frumoasă în care „**autoportretul desenat când eram copil, pentru copilul ce va rămâne în mine când voi fi Om Mare.**” primește replica gingașă a unor desene ce aparțin unor copii defavorizați de starea lor de sănătate, „**Dar dacă te apleci cu dragoste și emoție în lumea lor tristă, aripile le vor crește, iar zborul lor va prinde conturul normal al vieții.**” (Psiholog-Florentina Iancu).

Cu un dar înnăscut, **Lică Barbu**, alegându-și atent, cu o exigență bine proporționată maniera de a se juca (este totuși, un om matur!), își scoate la lumină visele ascunse dincolo de granița timpului, le șterge de praful trecerilor și, astfel, limpezite, le așterne în paginile acestei cărți, ca să le cunoaștem și noi. Poate fi considerat și un volum cu povestiri educative, scrise spre bucuria copiilor, într-un limbaj potrivit înțelegerii lor, pentru îndrumarea lor pe drumul cunoașterii, cu forța de a se așeza alături de ei în acest joc al cititului, ca o formă de libertate spirituală. Povestiri dăruite cu multă generozitate tuturor, celor mari și mici, „**pici și pice**” dar, în special, copiilor cu autism, „**îngeri albaștri**”, ai Asociației Art Terapie. CES. AU din Brăila.

Un volum cu parfumul zambilelor venite din primăvara copilăriei sale, pentru care îi mulțumim și îl felicităm!

Lucia PĂTRAȘCU

BRĂILA DE ALTĂDATĂ...

Te salut, oraș al lyrei mângâiate de iubiri
Sau de-ndrăgostiți de-o clipă, în iubire musafiri,
Ți-au cântat pe scene-nalte mari soliști recunoscuți
Și ți-au dus în lume faima, căci aici erau născuți...
Ți-a cântat târziu în noapte cu alean, pe câte-o stradă,
Un frizer sătul de muncă și cu dor după vreo fată,
Când ciupindu-și mandolina, picurându-i stropi de rouă,
Fredona *La Cumparsita, J'attendrai*, muzică nouă,
În timp ce la cârciumioara de la colț, prin fum de mici,
Un țambal și-o cobză tristă tânguia pentru calici

Cântece de of și dor: “*Foaie verde iasomie,
Mândruliță, floare dragă, dacă mor, aș vrea să fie
Pe sub cerul plin de stele doar parfum de trandafiri.*”
Te salut, oraș al lyrei mângâiate de iubiri!

Te salut, oraș al cărții zămislite din povești,
Ce s-au perindat prin vremuri ca zorile prin ferestre,
Presărând cioburi de vise adunate în vreo carte,
Lăsată nouă icoană de un Panait Istrati
Și-acel prinț împodobit cu-al metaforei colan,
Fănuș Neagu, nemuritul pe rotund de bărgan
Și atâția alți născuți de acest oraș părinte,
Ce ne-a dăruit iubire și-amintiri rămase-n minte,
Era o pleiadă-ntreagă, iubitori de plai și neam,
Un Ilarie Voronca, un Mihai Sebastian,
Toți plecați pe căi răzlețe,
pe-un covor de praf de stele,
Să păzească veșnicia printre tainele rebele...
Și azi se-ntrec condeierii în dueluri prietenești.
Te salut, oraș al cărții zămislite din povești!

Te salut, oraș puternic, ce-ai pus arcuri peste vreme
Și-ai cusut nemărginirea cu durerile eterne.
N-ai abandonat pământul ce ți-a dat sălaș și rost
Și nici n-ai pierit năpraznic în furtunile ce-au fost.
Erai orașul-nădejde, în care au ajuns mulți
Călători veniți pe ape și coborători din munți,
Le-ai dat loc, le-ai dat speranță și putere de-nceput,
Au crescut frumos cu tine și tu cu ei ai crescut,
Căci oricare le-a fost neamul, greci, armeni sau lipovani
Au rămas aici cu tine de atâția ani și ani,
Au făcut clădiri măiestre, au pornit negoț prin lume
Și ți-au ridicat valoarea, dând orașului renume.
I-ai primit cu gânduri bune, galanton, fără-a te teme.
Te salut, oraș puternic, ce-ai pus arcuri peste vreme!

Te salut, oraș al tainei adunate în istorii,
Prin tuneluri pietruite, încărcate de memorii,
Încifrate sub potcoava scăpărând raită fugară
De șalvari cu iatagane, prădători de neam și țară.
C-ai privit cu neputință caravelele-ncărcate
Cu ce-aveai mai bun, mai drag, cum ți le purtau departe.
Bogății nemăsurate și averile de suflet,
Toate rătăcind pe ape în al valurilor plânset.
Și copiii, prunci în floare, răpiți și duși în sclavie
Ajungeau în țara aceea trudituri pentru vecie.
Ibrail, poveste tristă, prin secole risipită,
Cum îți mai aduni comoara peste vremuri răstignită?
Și cum ai s-alungi vreodată din cununa dalbă, norii?
Te salut, oraș al tainei adunate în istorii!

sfat:

„Nu te duce acasă. Caralii sunt deja pe urmele tale...”

„De unde știi...” intru în panică.

„Cum de unde?... Cartea de vizită... Cred că deja ți-au înconjurat locuința... Am și primele semnale de la băieții mei trimiși să filmeze acolo. Caralii încă nu s-au prins că nu sunt fotoreporterii unei televiziuni, ci realizatorii unei pelicule de excepție... Nimic imaginat, totul pe viu...”

În reușita următoarelor infracțiuni, m-am comportat cu stăpânire de sine și înțelepciune, adăugând acțiunilor mele și puțină agresivitate: l-am palmuit pe salariatul unei pompe de benzină care urla după ajutor după ce l-am ușurat de bani și i-am răsturnat casa de marcat; la o primărie de sector, am vandalizat biroul primarului, împrăștiind cu picioarele scaune, mese și aruncând o sticlă cu benzină într-un fișet cu hârtoage, după care le-am dat foc; am intrat într-o școală și l-am bătut măr pe directorul uluit că-i confisc cataloagele sub privirile profesorilor înmărmuriți; un taximetrist a pățit-o cam la fel... Am reușit în cele trei zile de activitate infracțională neostoită și alte acte de huliganism. Victimele primeau, în schimb, cartea mea de vizită. Niki și echipa lui filmau. Poliția dispusese – mă ținea la curent prietenul meu – în jurul casei mele, două cordoane de mascați. Mă întrebam, ironic, de câți angajați ar fi avut nevoie dacă, să zicem, locuiam într-un bloc-turn?... În tot acest timp, domiciliul meu fusese stabilit într-o casă de vacanță, pe malul lacului Snagov. Strategic, îmi explica Niki. Organele de poliție nu-și vor imagina că un infractor de talia mea își va oferi și ceasuri de relaxare, în plus:

„Bănuiești ce bine dă chestia asta la public? Îmi spunea. Voi exagera un pic scenele pentru a obține un efect special. De pildă, fiecare polițist și jandarm va avea agățată de reverul hainei cartea ta de vizită; să nu uite, eventual, datele tale personale pe care, fie vorba între noi, ar fi trebuit să le rețină mental... Chiar îmi pare rău că nu ne-am gândit și la o fotografie a infractorului... Adică, a ta...”

Am continuat așa, îmbătat de succes, mai mult de-o săptămână. Televiziunile țineau publicul conectat la tot ce realizam peste zi, în orele de maximă audiență. Ingeniozitatea cu cartea de vizită era speculată din plin. Niciun infractor din lume nu recursese la așa-ceva... Este adevărat că eram și nedreptățit. Comentarii de proastă inspirație – în opinia lui Niki – bănuiam că oferisem următorilor mei piste false și cereau autorităților să lărgescă aria de investigare.

„Este în dezavantajul nostru să ți se minimalizeze rolul de infractor, se lamenta prietenul meu. Pierd și eu, ca regizor, și tu, ca viitor star de cinema... Să-i ia dracul de comentatori, trebuie să grăbim finalizarea filmului...”

În a doua săptămână, spre sfârșit, Niki Laur a oprit filmările. În opinia lui, capodopera cinematografică devenise deja certitudine. Se născuse, trăia... Vorba lui: facem film de lung metraj, nu serial... Destul !...

A urmat o perioadă în care nu s-a mai întâmplat nimic, din partea mea. Televiziunile au intrat în alertă: infractorul în serie a dispărut din oraș; probabil și din țară. Instituțiile abilitate să-l oprească se dovedesc ineficiente. Trebuie dat în urmărire generală; în țară și în străinătate... Isteria la posturile TV atinsese cote alarmante...

După o jumătate de an... Primesc un mesaj de la bunul meu prieten, regizorul de succes, Niki Laur:

„Iubite Ronald, ai devenit star de cinema, așa cum am

anticipat. Am primit semnale de la specialiști credibili că filmul nostru va avea un imens succes de public. Originalitatea viziunii regizorale și jocul actorului protagonist...”; și alte aprecieri de acest fel...

În final, o precizare seacă:

„Premiera va avea loc peste două zile, la cinematograful... Păcat că nu poți fi în sală... Dar se televizează... Se dă pe post, în direct... Fă tot posibilul să vezi filmul...”

Ceea ce am și reușit să fac, chiar dacă, deocamdată, din dosul gratiilor...

Lucia DRAGOȘ

când aerul despică gândul

mă învăluie
o bucurie simplă
într-o mare de liniște
desculță
prin ierburi

în propria poveste rătăcind
îmi imaginez
cum după ani și ani

sfioși cu fluturii albi în gene
am rămas aceiași
umăr lângă umăr

cu spatele lipit unul de celălalt
făcând
tot felul de planuri .

În sens mai larg

cu obrazii împurpurați
nu ai avea de ce /să intri în alertă
nici să te sperii
nu ai avea de ce

atâta timp cât lumea trudită
cu o avalanșă de gânduri
amuțite mărgăritare
dezmiardând cuvinte
mai scrie poezie
și duce avântul slovei
mai departe

zelos arc
spre zenit.

în flacăra inimii

se aprindeau stelele
noapților albe
care îmi dănțuiau
mintea

pline de mistere
alunecau
în sufletul meu
viscolit
de trecătoare neliniști.

Virgil COSTIUC

Pasul fiarei ucise

Farul învârte prin beznă
 toiagul de orb
 nu cu libertatea cuvântului,
 ci într-o menghină, mai mult,
 o rădăcină ancorată în pământ
 mirosul de algă înalță un zmeu,
 simt extaze, botezate în ortodoxie.
 Să uit la nesfârșit, îmi șopteam în oglindă
 de la o zi la alta, cu ochiul curbat,
 dincolo de contur,
 rătăcind, la fiecare val un zbor de pescăruș în picaj,
 la țarm, peste statuia poetului.
 Din vânt și furtună informația dimineții
 devine un salt-mortal
 va pluti în zeci de fotograme
 pe puntea unui vapor
 lângă o barcă de salvare
 având drept fundal o insulă cu arbori tropicali
 c-un retuș la final
 tânăr când ești deja îmbătrânit
 dintr-un ochi într-altul
 aceeași mișcare, un vagonet plin de steril
 tras de un cal, însă, două proiectile din același tun
 nu vor cădea niciodată în același loc

Își încheiaseră plutirea
 corali, stratul de pești, apa,
 lentile de periscop
 liantul schimbându-și culoarea
 bătătorind orice lucru până la desfacere
 frica urma să treacă pe stradă
 gradația bulelor de aer
 totul, în fața, deasupra,
 la trecerea prin Pasul fiarei ucise
 atunci a văzut pentru prima dată
 doi ochi albaștri.
 o adiere și un cântec de trestii
 o apă încrețită
 lume pe cheiul portului
 ghirlanda de ochi împarte în două
 aici și dedesubt o lume
 ridicarea de steag
 zale înnodate de lacrimi
 cu ancore din adânc slove citite
 din Pasul fiarei ucise

Spun că se iubesc
 când sapă în grădină
 cultivând mirosuri
 pentru un zâmbet spun același lucru
 când se despart în balans

prin centrifugare par nedumeriți
 încolonați pe urme dispărute
 spun că se iubesc,
 fapt care nu-i încălzesc cu nimic
 dormi adânc
 somnul e o despărțire
 cine se trezește primul
 ține la cald și la bine
 toată ziua se sărută
 susurând idealuri pânguie
 la despărțire lacrimile curg
 chiar sunt frumoși vrăjiți de un tărâm
 și nu doresc să ajungă
 la Pasul fiarei ucise

Trec soldații
 cu semne pe spate de bici
 în despicătura ochilor
 se bat pene de lemn
 intră singuri pe un drum al morții
 de dincolo de Pasul fiarei ucise
 nu s-a mai întors nimeni
 o țâță cu lapte destupată de glonț
 cazarma s-a topit în praf
 pe eșafod furnicile din cartier
 și-au făcut cuib dintr-un steag
 o gaură prin care se văd frunze
 războiul miroase subteran
 oasele fierb în oale de lut
 soldați din basoreliefuri au arcurile bine întinse
 pe exteriorul unui inventar de război
 din loc în loc cărămizile au fost scoase
 și tencuiala s-a erodat
 bolborosind la suprafață
 o copită
 zboară și se încheagă
 o aripă de pasăre
 pe cer
 un balon roșu

Cercuri turtite, jonglate în mâini
 lentile, năvoade, pahare cu apă și geamuri
 prin cotloane gheața picură
 sare pe-o limbă străvezie; o proteină
 venele se pișă în ramificații, cresc bulbi
 bat toba trupului între piele și oase
 intră săgeata nepăsării
 peste oase și mușchi
 salopeta mușcată de câini
 o zi bună domnilor
 totul se răstoarnă
 obuzul pleacă din gura țevii
 eoul face spume în urechi
 căruțelor se duc în șir indian
 ploaia uda drumul și mâna omului
 e o bornă la hotar
 apa-i minutarul lacrimilor șterse
 antice celule trezite de sabia călăului
 amputează curcubeul
 incineratul face baie între fâșii de piele tăbăcită
 unde-s semnele adevărate
 la intrarea în Pasul fiarei ucise

Mirela IANUȘ DINGA

CRUCEA INSERĂRII

Dinspre mânăstirea-albastră a tăcerii
ne sosesc fantasme cu aripi de gânduri
inima pădurii din cățuia serii
pâlpâie cu teamă lunecând în scânduri.

Tremură din nimburi unele cuvinte
ce nu știi în noapte să le talmăcești
din străfundul clipei timpul ia aminte
ca în crucea serii să mă regăsești.

Și de sub cămașă să mă ia cu forță
gândul tău și mâna înmuiată-n foc
deveniți pe dată împreună-o forță
învățăm să țesem firul de noroc.

JOCUL DE NOROC

Și adorm tăcute iar cu fruntea-n lut
frunzele supuse morții ca-ntr-un joc
rătăcim prin toamnă fără arc și scut
scrijelind pe ramuri muguri de noroc.

Dar scrâșnind din inimi ca din roți dințate
care frâng spre vene sângele-n delir
clipele din ceasuri flămânzeau deșarte
când ecoul nopții ne-atârna de-un fir.

Dacă din tăcere țesem plasa oarbă
ce-ți aduce umbra lângă sânu-mi stâng
la fântâni vrăjite noaptea stă să soarbă
gândurile noastre care râd când plâng.

Se topesc tăcute frunzele ca-n sânge
ca scrisori răpuse nemilos de foc
în hotarul putred dintre clipe plânge
roata rătăcită-n jocul de noroc.

SPRE PARADIS

Cum treceam noi prin lume rătăciți și bizari
se-arunca firul ierbii-n genunchi lângă porți
neștiind jocul tragerii disperate la sorți
ne-aninăm umbra ruptă adesea-n arțari.

Gardiani la un far lângă marea secată
obosiți de-adâncimea abisului mut
ne culcăm plin de răni sufletești pe un scut
și-alge verzi încolțesc lângă tâmplă de-ndată.

Pipăiai cu tăcerea ochii mei ce-au clătit
zi de zi sarea-n lacrimi și azurul din vis
șchiopătând ne-ndreptăm astăzi spre paradis
și vom ști că nimic n-a rămas de plătit.

UMBRA NOASTRĂ

Astă noapte crinii brusc s-au sinucis
în zadar tăcerea le gusta parfumul
lumea noastră mică parcă a decis
să ne-arunce-n cușca unde doarme fumul.

Dacă vântul astăzi ne ghicește-n stele
și ne-aruncă umbra-n vechile fântâni
cine reușește-n ape reci să spele
clipa-nsângerată ce nu poți s-amâni?

Pe corăbii putrezi ce destramă zarea
ne goneam dorința către infinit
și pirații fricii ne somau când marea
risipea în cioburi visul netrăit.

Și-ncercam să ardem în căușul nopții
un crâmpoi de teamă sub cenușa surdă
nu mai știm pe care drum ascuns al sorții
umbra noastră goală sângeră și zburdă...

SPOVEDANIA FURTUNII

Tu, dacă-ai fi-nvățat pe dinafară
aroma chihlimbarului din vin
ai fi putu s-adulmeci către seară
parfumul meu cu urme de senin.

Ai fi-nvățat când mă-mbrăca în zale
tăcerea, să mă strigi mereu, mereu
cu numele din note muzicale
ce-l inventase pentru mine-un zeu...

Eu te privesc acum ca pe-o săgeată
în lunga spovedanie-a furtunii
ce a sacrificat încă o dată
fecioarele tăcute-n văzul lumii.

Și nu mai rupe astăzi din silabe
când să m-alinți dorești ca un zefir,
când din imagini seci și tot mai slabe
am mai păstrat din dor abia un fir...

UN FEL DE SCRISOARE

Azi clepsidrele zvâcnesc a toamnă
tu, îmi strigi ceva dintr-o scrisoare
rugăciuni de frunze mă îndeamnă
să-ți mai pun o altă întrebare.

Și să mă îndrept spre zidul umbrei
care mai așteaptă la răscruci
iar cu frigul din odaia tundrei
să mă-mbrac când către vis mă duci.

Flamurile dor când se destramă
din miresme cu silabe scurte
doar când uimitor primim în toamnă
și ne-aprind scrisori pe neștiute.

Și vântul răspundea unor scrisori
purtate în delir de-un bumerang
emoții transparente, deseori,
ne-au ridicat în toamna asta-n rang.

(continuare în pag. 28)

BALADA RĂTĂCITORILOR

Tu, mă împărțeau din nou cu vântul,
cu clepsidrele mușcate-n gleznă,
răsfirând cuvintele din gândul
balansându-se tăios în beznă.

Mă găseai citind cu ochiul lunii
semnele absurde de-ntrebare
tainica lumină-a rugăciunii
încearca să taie o cărare.

Mă purtai de mână către zarea
nemilos de crivăț despuiată -
semnele mirării din scrisoarea
timpului, rescrisă în erată.

Și-ncercai, din palida argilă
a tăcerii, un alt chip sa-mi faci
mugetul ascuns în clorofilă
ne lovea cu frunțile de maci.

Ne filtram în umbre noduroase
și-n copite de-unicorni de foc
rătăcind din pulberea de oase
spre mișcarea roții de noroc.

MIZĂ

Viori cu gâturi lungi, de contrabandă,
erau aceste gânduri ce struneam
din imnuri lunecând spre sarabandă
în ambră muzicală ne-mbăiam.

Ne cununam din când în când cu teama
trecând în miez de noapte brusc prin foc
și-abia spre zori, în ceață, ne dăm seama
că nu știam nimic despre noroc.

Că nu știam nimic despre uitare
și despre cât de-adânc respiră vântul,
că și oglinzile pot fi murdare
căci niciodată n-au schimbat veștmântul.

Cum niciodată noi nu am trișat
la masa jocului absurd cu viața
arzând în focul sfânt pe înserat
aveam ca simplă miză dimineața

LÂNGĂ IRIȘI

Ne despuam de toate spre uitare
și umbre ude apăseau pe umeri
acordurile strâmbe când le numeri
din corzile bătrânelor chitare.

Și frigul se urca pe brațe-n sus
răzbind din gura unor stinse puști
te învăța tăcerea să mă guști
solemn cu fruntea-ntoarsă spre apus.

Și te-nvăța neliniștea perfidă
să mă măsoari din unghiuri curioase
descântecetele ielelor în oase
desperechea nisipul din clepsidră.

Doar irișii plângeau perechi, perechi
din săbiile defilând în humă -
sughiț albastru care ne cunună
lângă altare putrede și vechi.

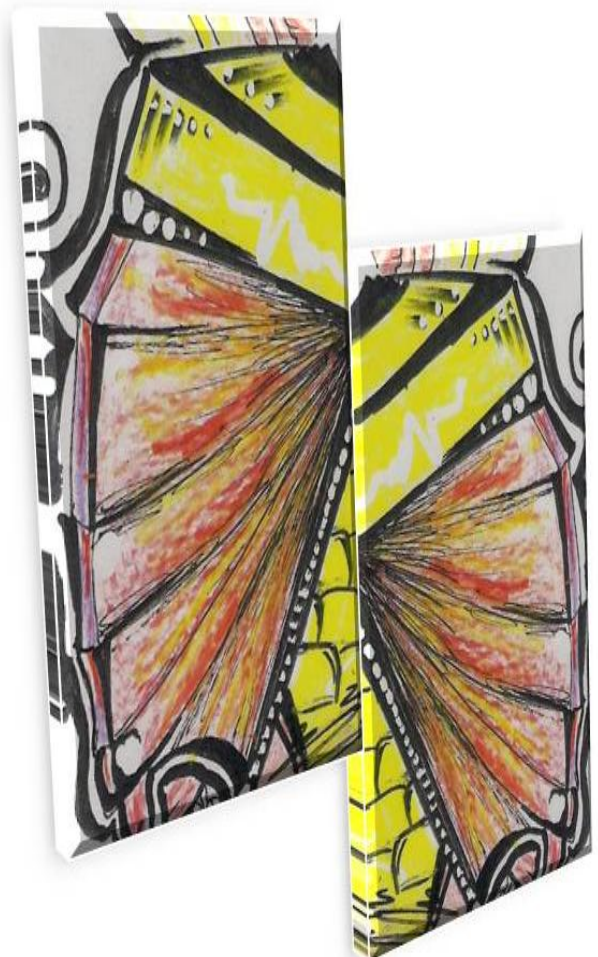
CONTRATIMP

Când râncede râdeau din praf stins
cu dinții rupți, în soare, pădăii
de pe cărări întortocheate vii
să mă răpești și să m-afunzi în vis.

Așa de-nfiorat ne-naripam
că ne blagoslovea prelung lumina
își sugrumau de teamă rădăcina
clepsidrele când lângă cer ardeam.

Fără de timbru-n urma mea scrisori
soseau scâncind ca praful mort de pușcă
ne ascundeam de zâmbete în cușcă
îmbolnăviți de multele erori.

Și nu știai că după-atâta timp
în care ceața m-a-mbăiat în gri
aș fi dorit la polul nord o zi
să-nvăț pe cord prelungul contratimp.

Ioan GHEORGHÎĂ

ȘI APELE CURGEAU ÎNVOLBURATE...

Și câte cârciumi sunt mă, în satul ăsta?...Păi, a lu' Culiță, fratele lu' primaru', a lu' Malehen în colț lângă Șiși, la Maghearul la dig, cârciuma lu' Dori la Uzină cu Gari în combinație, ăsta are un procent destul de mic față de Dorel, dar el este și barman, a lu' Perși, lângă dispensar, la Pătașca și a lu' Gărița unde vindea Atena, una năltuță care se dădea la toți derbedei după ce se-mbătau bine, stăteau la coadă ca la pâine, bă, striga înnebunită, ce dracu v-a apucat băi, așa pe toți deodată...da' ea erea bucuroasă că făcea bani buni...și ăștia stăteau ca proștii cu banii în mână, gata numărați, hai, și tu, hai și tu...într-o mână banii, în alta stecla de bere din care mai trăgea pe goarnă că erea setoși și lângă ea erea unu din Brăila, un cuțitar și lu' tot fără să numere...hai, hai, doar atâta spunea...nimeni nu-l știa pe nume, toți îl știau de AMD-u, după placa de înmatriculare a mașinii, o Dacia sport.Unii mai încercau să umble și pe sub teigheaua barului, da mustăcioasa, că avea și mustăți și puțină barbă, da' se rădea, mustăcioasa vedea tot, îi pocnea de nu se vedea...puțin mai încolo făcea ordine brăileanu'... Băii, așteaptă că ăla nu s-a terminat săracu, fiecare la rându lui, nu vă grăbiți, graba strică treaba, și nu trece unu fără să plătească, și poate dă dracu să mă-nșele careva la bani...îi lua și nu uita niciodată să-și atingă obrazul cu marafeții răzând mulțumit...Și aici, asta a cui este?... întrebă Lunganu aproape lipsit de interes... cel puțin așa părea. Asta, aaa, da, păi, asta e a lu' Costel Veteraru, e vechea cârciumă, a comunistă,e luată în locație de la Mecin, are el oamenii lui...umblă și cu colecta de carne de morun, și de icre negre, le duce direct la București, are ș-un magazin de alimente puțin mai încolo-șaa...Păi... e și veterinar în localitate? Daaa, harnic băiat!...nu doar meee...nimeri nu știe când doarme, adăugă Ghervase plin de admirație...ieri a fost la mine, aveam un armăsar cam nebunatic, acu' s-a liniștit, știi cât de repede la scochit? greu a fost pân' l-am pus jos, ditamai animalu', legat fedeleș, dup-aia i-a scos imediat boășele, acuma bolește, să vedem până când!...nu-i mai trebuie lui iepeee!... Cui?... Lu' Marcu, armăsarul' cui altuia?... Aha! Mai dai o bere?... Mai dau!... Da' Atena, nu mai lucrează la... Nuu, a plecat demult în Spania, cică acolo duce o viață mai... cinstită, și dădu din mână a lehamite. Înainte să se angajeze aici, fata lu' nea Manole, om de sat, muncitor... Atena asta, și făcu o pauză, a stat în Turcia vreo zece ani, cu Maria a lu' Dumitra, da' așa a fost ea de mică, o flușturistică... și începu să rădă cu subînțeleș...Maria a rămas acolo, de-atunci, din 90, mai trăiește, nu mai trăiește... nu știe nimeri... adăugă ca pentru sine Ghervase. Lunganu venise de la Galați, și se zvonea că vrea să cumpere o fermă agricolă, nimeni nu știa care, că erau mai multe de vânzare, sau dacă investiția era a lui sau a vreunui deputat care trebuia să scape de bănetul care-i venea din tot felul de afaceri... blugii murdari, aceeași cămașă purtată de câteva zile, în pătrățele negre pe un fundal galben, mașina veche, o Dacia 1310, portocalie, rablagită de-i zângăneau tablele, sau faptul că umbla mereu nebărbierit dădea la iveală un tip amărât, extrem de preocupat de ceea ce făcea, și care încerca să câștige

teren, și la propriu și la figurat, întotdeauna dând din coate, prin orice mijloace, însă ceea ce uimea, erau teancurile de bani ascunse în torpedou, nici el nu știa suma exactă și nici nu părea interesat să știe... Mulți șopteau că e mâna lui *Nati Meir*, mahărul de Tulcea, miliardarul, dar nimeni nu știa precis... *Lunganu*, i se spunea așa fiindcă avea 1.95 m. înălțime și niște lopeți de mâini că nu-i încăpeau în buzunare, stătea în gazdă provizoriu la alde Zmeu, și ar fi vrut să facă o filială a *Partidului România Mare*. Voia să cunoască pe cineva din sat de încredere și el să fie în umbră, să conducă așa cum gândea el, după mintea lui, și să sprijine mai departe pe șefii lui de la București. Făcea *propagandă* cum spunea Zinsir, că le dădea de băut la proști, dar ăștia nu erau chiar așa de proști cum își închipuia el, fiindcă profitau cât puteau. Ei își alegeau cârciuma, ei comandau, *Lunganu* plătea... Se întâlneau de fiecare dată la Gary, a la Gary nu dispari, spuneau ei în cor, și beau de dimineața până noaptea târziu... *Lunganu* nu bea, el venea și plătea. *Câte sticle de votcă? Zece*, o dată, zece de două ori, zece de trei ori până când, gata, n-a mai plătit nimic... *Păi ce, până când...* S-a supărat Gary că bețivarii tot comandau pe spatele *Lunganului*, iar ei n-aveau cu ce plăti, i-a dat afară, i-a înjurat de mamă, le-a învinețit ochii la fiecare, pe rând, degeaba... până la urmă s-a împăcat cu situația, erau tot prietenii lui, n-avea ce să le facă... Venneau și stăteau ciotcă ocupând vreo două mese, poate, poate mai vine vreun fraier cu dare de mână să le dea ceva de băut. Noaptea, târziu înspre dimineață îi dădea afară ca pe gunoaie, îmbrân-cindu-i, boscorodindu-i continuu. *Plecați dracului la muncă*, le spunea, *pesculitul nu vă place, munca la Dunăre e grea, la câmp nu, noroc că vă mai țin babele-alea bătrâne, mame-s astea? cu pensiile lor vaaaai, de capu' vostru, pu-tu-ro-șilor!* și apăsa pe fiecare silabă în parte... Vali Bulichi era umflat de băutură, dughit, nu mai dormea acasă demult, nu-l mai primea acolo nimeni, și mergea ca un balerin, călca încet, cu atenție ca și cum ar fi călcat în străchini, îi mai dădea mamă-sa câte un blid de mâncare, câte ceva, era galben la față și tot nu se lăsa, când prindea paharul de votcă îl ducea rapid la gură ajutându-se cu stânga, așa tare-i tremura, îl sorbea ca pe nectar... după aia se mai liniștea puțin, dar tot îi bățâia bărbia... *nu mai are mult, păcat! băiat tânăr, parc-ar avea icter, doamne-fereste!*... șușoteau vecinii pe la gard, dar nimeni n-ar fi făcut ceva să-l ajute... *Lunganu* nu pierdea vremea degeaba, era mai tot timpul pe la *Primărie*, cu dom' primar Stărciog, ăsta era și profesor, când la școală, când pe teren, dar mai mult cu socotelile prin primărie că dincolo avea cine să-i țină orele, și-apoi cine mai învață în ziua de azi *matematica*, sau *fizica!* dacă știau tabla înmulțirii sau *Legea lui Ohm*, era perfect, adică afaceri și... *fii om cu mine ca să fiu și eu cu tine, și o mână spală pe alta...* treburi de genul ăsta. *Așa măi, să vă descurcați în viață, că oricum plecați toți la dracu-n praznic, prin cine știe ce colț din Europa, că pe-aici are cine să taie frunze*

(continuare în pag. 31)

la câini... râdea spunând că el este cel care le dă de mâncare, bani din ajutoarele sociale la unii, că alții au ei afacerile lor cu icre negre... Om cu stare, cu două salarii grase, șef de partid comunist, cel mai tare din parcare, îi făcuse și sediu cu însemnele P.S.D.-ului, cu vilă la Lepșa, gospodării serioase, femei cât încape că era și iubăreț din fașă, și... cum e normal, veșnic în certuri cu preotul satului, popa Rusu. A lăsat-o pe doamna, a luat femeie tânără, pe Mariana, învățătoarea, cu jdeani mai tânără... că doar trăiește cu ea de douăzeci de ani, acum s-a dat pe față, ce mai contează dacă e cu una sau cu alta... doar că pentru ele contează... lu' Mariana i-a luat apartament bun cu trei camere în Mazepa la Galați, ce i-o fi trebuit ei cu trei camere, nici ea nu știe! și pe astalaltă o ține ca proasta în curte, lasă că și ea s-a luat de băut, bea și-și face cruce la icoana Sfintei Filoftea, se roagă poate-i vin mințile înapoi lu' bărba-su, ca atunci când erau amândoi tineri și frumoși și se iubeau, doi profi de mate, amărăți, săraci... au făcut ce-au făcut ei pe-aici, da' acu' e greu... Lucica umblă noaptea prin cimitir, plânge, face tot felul de farmece învățate de la țata Sanda lu' Surdu, ce, nu mai știi când l-a adus pe Gicu, săracu om de la Reni călare pe stuf?... alerga, alerga ca ieșit din minți pe marea Dunării, băi, stai așa, încercau unii să-l oprească din drum, că plecau cu noaptea-n cap la pescuit, la animale, el nimic, transpirat, acolo s-a oprit la ea, a căzut mort din alergare lângă poartă, om cu familie la Reni, cu doi copii, jandarm... după puțin timp Reniul a fost furat de ruși cu cele trei județe, iar Gicu a luat-o de nevastă pe Sanda, toată lumea vorgea... Drac împelițat Sândița asta... știa, și știe tot felul de prostii... l-a adus pe dracu din Galați, de pe tarabă, s-a târguit, că e prea mult, că nu prea are cu ce să-l cumpere, întreba da' ce știe să facă, ce știe să muncească și până la urmă l-a luat, știa ea ce știa... O ducea bine, viața erea un paradis, și bărba-su se angajase la Primărie, erea omu' lu' primaru' care dedea tot felu de declarații despre ăla, despre ăla...el le știa pe toate, și a pus la punct și cooperativizarea în sat... ce, nu mai știi când mi-a luat caru cu tot cu boi? boi, vorba vine, că ereau două vaci amărâte, slaabe că nu aveau tain să le dau, le duceam la baltă și le lăsam acolo, mâncau ce mâncau da aveau ugeru plin, și le muncieaam... cu ele am ridicat casa, când la jug, când la făcut viței pentru lapte, pentru copii... și Sanda făcuse trei copii cu Gicu, și pe ultimul l-a aruncat în cuptor cu jar, după ce făcuse cozonacii pentru Paște, l-a luat în brațe cu scutece cu tot, râdea ca nebuna și l-a aruncat să-l ardă...da' a avut noroc mititelu' că s-a aruncat după el Chița, vecină-mea, ea l-a scos de-acolo cu arsuri, da' a scăpat cu viață că erea prea îmboșcănat și acuma e preot undeva prin Moldova, cine mai știe de el!... baba Gâna ridică din umeri și privi înspre soarele ce desena o curbă înroșită pe cer...Lunganu pleca cu Dacia lui hodorogită pe la Cazane, aproape de Isaccea, să vadă, să inspecteze, să mai știe ce se întâmplă pe lume... că pe aici umblau mulți și toți închideau din ochi când se întâlneau... n-am văzut, n-am auzit. De la Cazane la Plopu Scris e distanță, și multe toane se desfășurau în aval sau în amonte la prins sturioni... lasă că tot ce se prinde e bun, e cum nu se poate mai bine.... S-a întâlnit cu AMD-u pe traseu, o lăsase pe Gelica la toană la Mache, dar ea se dădea pentru parale, așa, o zi acolo, altă zi dincolo... fată suplă, frumoasă la cei 30 de ani, și trecută prin multe... De data asta însă nu mai

pleca de lângă Piciu, încerca să-l convingă că pentru ea viața e un rahat și că vrea să-și refacă tot trecutul, chiar totul de la început cinstit și cu multă muncă, și mai ales cu ambiție...îi povestise că fusese măritată de la 16 ani cu unul din Brăilița, un bețivan și-un curvar, numa' el m-a făcut așa, mă trimitea la produs să am cu ce-mi crește copilul, că el era un leneș, și-mi lua tot să joace la bibeale, venea dimineața și-și bătea joc de mine de față cu ăla micu, am plecat fără să mă mai uit în urmă, pe băiat l-a luat mama, acum e mare, clasa a 7-a... Bă, îi spunea Neluțu, colegu de barcă, nu pune botu' că e șmecheră, e unsă cu toate alifiile!... El se uita cu ciudă și-i spunea că una de-asta-i trebuie lui, nu o mototoală de la sat care-i și curvă și pretențioasă, că acum nu poți să mai faci diferența, care-i de la oraș, care-i de la sat, toate-s oale și ulcele, dar și fără ele e greu...Ăsta nu pricepea ce vrea să spună cu oale și ulcele, dar vedea clar că lui Piciu încerpuse demult să-i tremure izmenele după brăileancă, era gelos când Gelica pleca cu ăla, cu ăla...dar de-acum, gata, e doar a lui, și trebuie să știe toată lumea. De câteva zile, Ghervase venea la toană cu aceeași căruță cu doi cai, numai că lângă oiște era înhămat doar Mircea, partea cealaltă din dreapta fiind goală... unde-i mă, Marcu, l-ai lăsat acasă? vaaai de capu tău, nu vezi cât de greu se mișcă ăsta singur? el tăcea, îi era jenă să spună că Marcu a murit de atunci de când voia să-i scoată din cap sexul și că trebuie să-și cumpere alt armăsar, unul tânăr, un mânz așa cum e a lu' Traian, se gândea chiar să-i propună târgul...

(urmare din pag. 22)

gență când puneam căpriori. Primarul revenise de la cursurile de la București, acum făcea naveta zilnică la Câmpulung. Povesteau cei de la sfatul popular, că primarul tot întreba pe viceprimar: "Măi, ce se întâmplă acolo în Hauceni cu casa aceea, că văd mereu lucrări acolo?!" Iar vice-primarul răspundea: "Gata, gata, azi mă duc să văd despre ce e vorba!" Tot așa spunea viceprimarul în fiecare zi. Când lucra la căpriori, cum le făcuse Begar, ceva nu se potrivea la un colț. Nu știu ce nu i-a plăcut acolo, ce nu-i ieșea la socoteală, că dintr-odată se enervase, și cu toporul începuse să spargă căpriorii aceia, de săreau bucăți de lemn tocmai în drum! Eu eram așa de disperat, ziceam: "Domnu' Nicolai, lăsați așa cum este, eu nu sunt gingaș, nu am mari pretenții..." Până s-a răstit Begar odată la mine: "Măi băiete! Dacă vine cineva și vede că nu-l bună lucrarea, o să te întrebe pe tine de ce ai vrut așa? Sau o să zică: ce smintit ți-a făcut ție lucrarea?! N-o să te vorbească pe tine de rău, o să mă vorbească pe mine! Să mă lași în pace, să fac cum știu eu!"

Cam așa au fost peripețiile cu Begar și cu casa noastră.

Angela BURTEA

CĂLĂTORIE IREVERSIBILĂ

Trece timpul printre firele moi de iarbă virgină, își leagă mersul neobosit printre muguri și flori, strecurându-se cu îndemânare printre aripile păsărilor în tăierea văzduhului, traversând întinderi nesfârșite și ridică la loc de cinste triluri greu de reproduș. Aleargă peste șes și munte, peste mări și țări, peste ființe care-i hulesc trecerea, peste întâlniri și despărțiri. Netezește obrazul celor care iubesc iubirea, aruncând în sufletele lor prosperitatea, zâmbetul și dorința de a merge în pas cu el. Lovește prin scurte clipiri în fandoseala celor care vor să pară ceea ce nu pot fi niciodată și-și râde în barbă plin de triumf. Nu ia în seamă câștigurile facile, fiindcă timpul nu se grăbește, în schimb plătește.

Trece timpul printre săgețile astrului ceresc, lepădându-și cămașa de zefir peste arșița ce-a năpădit întinderea. Atinge cu talpa nisipul mărilor și lasă adesea urme adânci, iar valurile le macină și le șterge în supărarea lor, determinându-i pe oameni să se ia la trântă cu natura, crezând că vor învinge. Își pleacă fruntea spre umbra copacilor falnici și soarbe cu sete roua dimineților răcoroase, ce stă aninată ca mărgăritarele. Adulmecă cu plăcere mireasma pământului, ridicându-și brațele în îmbrățișarea infinită din înaltul pomilor și sărută lacom obrajii înflăcărați ai fragilor, se joacă în lanurile întinse ale holdelor prin care roșul macilor își face de cap și-mbrățișează iubirea cu setea călătorului prin pustiu, ca și când ar fi în ultimul ticăit al existenței.

Trece timpul prin culoarea arămie a frunzelor și ia în zbor restul vieții, ucide iarba pământului și alungă spre meleaguri îndepărtate cântătorii inimilor peticite. Aruncă în treacăt lacrimile molcome ale norilor, dorind să limpezească gânduri încalcite și lasă ca frigul să se instaleze puțin câte puțin, pudrând cu argint umerii neputinței. Lasă ca, din trenea-i împodobită cu trandafiri și crizanteme, să alunece în calea noastră petale lucii pe ale căror fețe este scris numele celui iubit, plecat, prezent sau așteptat. Oferă clipe cu scipiri de borangic celor care descoperă zorii iubirii prin ceața dimineților târzii, trezind plăceri nebănuite, născute din acte de generozitate nedisimulată.

Trece timpul prin văzduhul inundat de croncănitul ciorilor și-al corbilor, care mărșăluiesc încrezători printre leșurile umane, răpuse de gerul singurătății. Alunecă printre clăbucii albi sau negri ieșiți prin hornul tăcerii, ascunsă cu pricepere sub streășina ochilor negri, albaștri sau verzi. Nins cu fulgi mari și pufoși, timpul își continuă mersul fără să dea semne de oboseală sau amortire, ignorând piciorul sobei unde limbile focului își încearcă puterea și se fac, apoi, nevăzute. Și-n trecerea nestingherită, lasă în urmă fumul care răzbate până departe, azvârle neaua imaculată

peste gândurile pământenilor și privește spre incapacitatea acestora de a se primeni.

Iar eu privesc în urmă, din nepricepere și mare prostie. Duc după mine un timp incert, plin de gesturi și cuvinte otrăvitoare, îmbibat în suc mizerabil al trăirilor de mușegai, incapabilă să arunc haina aspră cu care singură m-am îmbrăcat. Continui să merg pe cărări bătătorite, cărări care nu-mi mai spun nimic, oferind apropiaților mei șanse de refacere și-ajung din nou la margine de drum, la fel de singură, dar tot mai îndârjită.

În ridicarea mea, mă sprijin de glezna amintirilor fără seamăn și iau din seva consistentă a frumosului atât cât să-mi fie de folos. La braț cu gândul neîndoielnic, pășesc spre lumina zării, acolo unde cerul se unește cu marea sentimentelor pozitive și-mi croiesc făgaș numai de mine știut. Țin la sân, aproape de suflet, sărutul pământului din care m-am născut, îmbrățișarea inconfundabilă a străbunilor mei, primul pas făcut către lumea dezlănțuită, clipa trezirii și-a conștientizării că există și, mai presus de orice, strigătul de durere și bucurie scos la nașterea fiului meu, fărămă din umbletul îndrăgostit către soare.

Rareori am știut dacă acel Măine este sau nu în favoarea mea, fiindcă Timpul n-a existat niciodată. E doar o invenție a omenirii, înzestrată cu puteri nebănuite. Și eu, fir de grâu în lanul cel mare, cu boabe fărămate pe alocuri, am investit muncă și încredere, nădăduind că Timpul va ieși în întâmpinarea mea, într-o susținere, din măriniemie.

M-am legat de puterea unei ore, a unui minut sau a unei secunde, visând că lumea se va schimba de dragul meu. Am avut așteptări de la oameni, deși i-am bănuț de schimbări radicale și m-am amăgind sperând. M-am jucat cu timpul, iar el și-a văzut de drum, ignorându-mi jocul. Fiind o invenție, timpul nu s-a jucat niciodată, ci a lăsat omului libertatea, oferindu-i șansa de manifestare. Confuzie? Nici vorbă! Iluzii, deșarte iluzii!

În centrul lui sau la periferie, oriunde m-aș fi aflat, am încercat să dau timpului un sens, bazându-mă pe flerul cu care am fost înzestrată, neuitând să iau în calcul zâmbetul și lacrima, daruri supreme al viețuirii pe pământ. Și dacă am greșit, e doar fiindcă am ales prost, și dacă am eșuat, mi-am aflat limita, lucru care m-a determinat să nu încetez a căuta, a analiza, a învăța.

Așadar, timpul nu există, ci este doar o zămislire a minții pe care ne-am asumat-o, fără a crăcni. Și doar la braț cu el, ne măsurăm creșterea. Și bine ar fi!

Marin IFRIM

Elisabeta DRĂGHICI**Citadină**

Am ieșit la plimbare pe străzile-nvechite
ale Brăilei mele.
Mă chemau cu un lin cântec de dor
îmbiindu-mă cu amintirile copilăriei,
cu zgomotul răsului fetelor
ce-și căutau drumul vieții
ironizând despărțiri și iubiri efemere.
Am ieșit la plimbare pe aceleași străzi
iar liliacul mov îmi ținea companie.

Gânduri în fragmente

În nopțile îmbrăcate cu insomnie
caut ascunzișuri pentru gânduri.
Ca niște amintiri cuvintele îmbracă tăcerea
și în învăluirea lor adulmec un soi de durere.
Departa un câine își cheamă peste garduri
perechea
lătrând la luna îndrăgostiților de-o stea.

Despre ea

Ea refuza maturizarea așa cum se-ncăpățâna o
copilă
să renunțe la păpușa jerpelită
primită de primul ei Crăciun.
În fiecare primăvară se așeza lângă aceeași
piatră
căreia îi împărtășise prima căzătură.
Privea lăcrămioarele și le număra bobitele albe
gândindu-se la primăveri ce vor veni
în același ritm.

Toamnă

Miroase a gutui coapte ...
parfum răsucit în valuri catifelate
răzbătând printr-un gard ruginit!
străzile se îmbată cu galbenul frunzelor de tei
îmbiind amintirile.
Frunzele încovoiate se-ntrec pe-un covor de
asfalt
zângănind lacătele unui nou anotimp.
Ca o fâșie de toamnă se-așterne tăcerea ta
jelind pași pierduți pe străzi părăsite.

Fiorel, file de snoavă orală. Dor de mioriticul securizat (Poezie pentru copii pensionați)

Un cățeluș de partid, fără zgardă, nici măcar din cea
pentru purici
Face naveta în propriile sale emoții lătrate numai în
urechi de medici
Veterinari, ca-ntre parteneri. Nu e cățelușul Victoriei
Lipan, e doar
Unul de pluș care produce fiori estetici. Cu doar două
baterii sub
Șira spinării, funcționează timp îndelungat. Nu latră la
oameni, latră
Doar despre ei. Pe vremuri, Fiorel avea coteț ruginit într-
o fabrică
Pentru viitorul conservat al Ilenelor Tractoriste. Și l-a
bătut un cioban
Direct în firele bateriilor. Altădată, l-au alungat din
cotețul miliției
Pentru că fugărea cu urechile pisicile din dotare. La un
moment, fiorii
Lui Fiorel au produs fiori printre cuvinte. Nebunaticul
cățel scria
Texte de brigadă artistică interpretate de mari cântăreți
ai vremurilor Canine. Fiorel are emoții, e fiorat de
sentimente maligne, plânge ca un Măgar când aude
cum rața de partid cântă mai ceva decât Caruso. Așa
E viața. Fiorel nu dă din coadă decât dacă i se întoarce
cheia în broască.
Are stil. Știe să fure cotețe precum miniștrii rânduri de
case. Cu acte
În regulă, coteț între pisici de rasă politică. Toată viața,
Fiorel și-a dorit
Să devină câine. Unul mare, cât potăile naziștilor de
odinioară, din cele
Care păzeau lagărele și miroseau ciuperca prin pădurile
Europiei. N-a fost să vie. Pe zi ce trece, Fiorelul de pluș
second hand se transformă
În cățel de porțelan. Cei care-l plac nici nu știu cum să
nu-l scape din
Mâini. Îi vor șterge praful din ochi cu multă grijă. Ciudată
treabă, deși se tot transformă în bine, Fiorel arată din ce
în ce mai mutant. Ochii
Săi sunt vii, urechile sale au cartilajii, ciocănel, nicovală
și seceră. E mai Om decât ocupația sa canibală.
Înflorează, Fiorel. Are și vene și artere
Prin care îi curge un lichid după care oamenii trag apa
minerală. E tare
Greu să fi cunoscut un asemenea cățeluș fără să nu-ți
fie dor de el. Fiorel
Vomită ca și cum ar mânca. Mai e de lucru la ideologia
sa duodenală.
Coadă sus. Latră ai lor, latră ai noștri, Fiorel e peste tot.
Cu toate organele
Din dotare. Pentru măcar un oscior din polietilenă de
înaltă densitate.
Să aibă și placa sa dentară o decorație de câine în grad
de cavalier neuron.

Valeriu Marius CIUGAN

GENEZĂ

azi nu am scris, uitasem să mai scriu, o foaie albă, început de carte, slove-nțelepte, cine mă-nvață când apari din întunec ce e lumina și cine noaptea de lumină o desparte

azi nu am scris, în versuri lungi, cum ape-ntinse sunt albastră zarea și-un răsărit în flăcări, fundal prin care treci adeseori tăcut

adeseori separă cerul, marea

azi nu am scris, nici n-aveam cum, ieșeai frumos din ape, pășeai ușor, cele dintâi poteci pe care calci, păreau că urcă înspre stele

azi nu am scris și astre mici cădeau ca picuri de lumină, șoapte prindeam în palme și le-aruncam 'napoi din leagăn, ca picuri de lumină-n noapte

azi nu am scris, mică sirenă, cântecul ce-l fredonezi vrăjise universul și paseri albe își iau sborul peste stânci și șerpuiești-nvățând cum este mersul

azi nu am scris și m-am uitat în jur, pe plaje albe, mii de semeni iubind, perechi de-ndrăgostiți, plimbându-se de mână, parcă gemeni

azi mă-odihnesc, puțină mi-e odihna, să scriu despre iubire și trudesca ca-n prima zi, când apăreai din noapte și dăre de lumină urma o-nsoțesc știai ce va urma, aveai un aer plictisit, nepăsător, firesc!

ANIMAL DE PRADĂ

sunt un frumos animal de pradă, alene trec prin desișuri și mă pierzi zvâcnesc, sunt în mișcare tendoanele fosforescente, luminoase, oare de la nenumărate răsărituri, pândindu-le din ierburi nalte, verzi prinzând lumina-n gheare-n salturi încordate, arcuite către soare

sunt un frumos animal de pradă, frumoasă pradă în mișcare, vie, lumina mă-așteaptă fremătând, adu-mecă un dulce vânt prevestitor de sânge pândindu-mă prin ierburi nalte, verzi, se-așterne amurgul în câmpie și-o gheară sângerie de lumină mă-ncolțește în desișuri, mă străpunge!

FĂRĂ NUME

în seara asta nu-ți mai spun pe nume, se va petrece totul în tăcere, nu-ți mai aduc aminte cum te cheamă, mai uit și eu cum mi se spune, pe stradă cum mă strigă lumea, cum mă-ndeamnă

uitasem cum începe seara și cum te pierzi efemeridă-noapte citesc în stele căzătoare, ca într-o carte-un univers tăcut privirea, destin fragil, cu-n gest frivol de libertate priveam și te lăsați privită și parcă ne pierdeam cu firea

și ne priveam în poezie ca-n izvoare, cine să-nceapă primul vers, cum pleoapele închizi încet, închizi un univers, pe râuri soarele apune, pe cărțile de poezie poetul nu mai are nume, este șters, începe-l tu, citește-l tu față tăcută, fără nume !

ARIPI DE PIATRĂ

îți mai întorci privirea peste umăr, eșarfă colorată fluturând în patru vânturi, vătraiul răscolește tăciunii-altui anotimp aproape stinși în vatră, mi-ai pus petale-n cale și am urmat-o visător în pagini, albe așternuturi, și în lumina lămpii-și trage sufletul, mi-e tovarăș-un înger cu-aripă de piatră

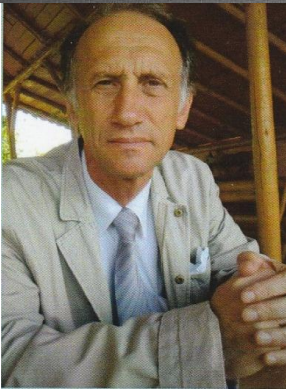
frumoasă, albă, privesc lumina verii cum se-ntinde, îți se topește în țesuturi, și coviltire de nori albi, hoinari, îți înconjoară chipul ca o nesfârșită șatră, mi-ai pus petale-n cale și am urmat-o visător în pagini, albe așternuturi, și în lumina lămpii-și trage sufletul, mi-e tovarăș-un înger cu-aripă de piatră

plecasei cu lumina după tine și risipeai în urmă-un alb alai de fluturi, te-aș fi urmat, dar am rămas să scriu, dacă-i păcat să scrii cine îl iartă? mi-ai pus petale-n cale și am urmat-o visător în pagini, albe așternuturi, și la lumina lămpii plămădesc pentru la iarnă-un înger proaspăt, cald, de piatră!

HAIKU DE IARNĂ

buzele ni s-au atins
am stat puțin așa
și-apoi a nins !

Mircea Marcel PETCU

TOAMNĂ

Mi-a fost dragă
toamna
frumoasă și lungă,
acum,
când m-a cuprins
și pe mine,
mi-ar putea fi
recunoscătoare...
pentru că
există lucruri
pe care le păstrezi
tocmai
renunțând la ele.

OCTOMBRIE

Privirile mele își iau
încă o dată rămas bun
de la locurile iubite;
cu inima îndurerată, mă despart de locul
unde mai circulă
în amintirea mea
fetele și femeile frumoase
de odinioară...
fiori reci îmi cutremură ființa
în clipa în care mă depărtez,
îmi strâng haina pe corp;
abia acum îmi dau seama
că e toamnă – octombrie,
de la răsărit, dinspre Dunăre,
bate un vânt înghețat...
ici-acolo zboară niște ciori,
singurele păsări care trăiesc acum
în acest ținut.

FANTASTICUL

În laboratoare se efectuează
diverse experiențe, ele
aducând dovezi că viața
nu este în mod obligatoriu
tributară condițiilor fizice
existente pe planeta noastră,
Pământul, cu propriile lui
condiții de viață și cu
legile care-l guvernează,
a părut timp de secole
buricul universului...
această convingere a deformat
și a estompat perspectivele,

a pus „ochelari de cal”
cercetătorului determinându-l
să vadă universul prin
prisma dimensiunilor noastre
și a sistemelor noastre
de gândire,
dar în cosmos doar
fantasticul are șanse
de a fi real.

COMPARABILE

Cum trece timpul...
să revenim la călătoria
uriașei și fantasticei noastre
nave spațiale,
teoria relativității este
incontestabil valabilă;
cu cât distanțele
sunt uriașe,
cu atât timpul
pentru cei care așteaptă
acasă se târăște mai încet...
poate este de necrezut,
dar la bordul rachetei
timpul, care zboară
cu o viteză ce diferă
doar cu o fracțiune
de secundă de aceea
a luminii, se scurge
mai încet decât pe Pământ.

CHIPUL DORIT

Începu să se îmbrace
își puse o rochie
albastră, aproape strălucitoare,
se privi cu interes,
îndelung, dreaptă,
în fața oglinzii,
la un moment dat
băgă de seamă că
nu-și mai vede chipul;
suprafața oglinzii
se tulburase, nu se mai zărea
decât un șnur alb și prăfuit;
se gândi din nou
la iubitul ei...
aburul se destrămă și,
în oglindă, în fața căreia
stătuse tot timpul,
zări chipul dorit.

INCONȘTIENT?

La câți inconștienți
sunt pe lume,
de ce ar trebui – tocmai eu –
să-mi sondez
propriul inconștient?

Mihaela MERA VEI

"Dirijorul de cuvinte pe marea poeziei, cu vântul înainte"

Odată cu a doua jumătate a anilor șaizeci, în literatura universală s-a declanșat un nou curent literar care va fi pe deplin conștientizat și accentuat abia în anii optzeci și care continuă și în zilele noastre. Așadar, autori interesați de o estetică nouă, de avangardă, au profilat în spațiul literar românesc noi direcții lirice poeziei.

"Poezia postmodernă - consideră Nicolae Manolescu - își împrumută criteriul poeticului din aceea modernă, cu deosebire că se arată mult mai îngăduitoare în preferințele și în idiosincraziile ei. Epoca postmodernă nu inventează cu adevărat o nouă poezie, așa cum inventase epoca modernă. Monica Spiridon îl consideră în schimb doar un mit cultural și nimic altceva. Mircea Cărtărescu, dimpotrivă, accentuează latura autobiografică, realistă, orală și *prozaizantă* a curentului. Ion Bogdan Lefter evidențiază legăturile dintre postmodernism și experimentalul literar românesc din anii '60-'70. Pe lângă toate acestea postmodernismul mai înseamnă joc, combinație, ironie, retorică, eliberarea fanteziei și împrumutarea limbajului familiar, dar și ingenioase construcții din „prefabricate”. Iar lista trăsăturilor ar putea fi amplificată (sursa: Wikipedia. ro / "Literatura română post modernă").

Însă, raportat la zilele noastre, acest curent pornit prin juxtapunerea poeziei cu viața de zi cu zi scapă de sub control uneori și, așa cum afirmă scriitorul Mihai Vintilă în articolul "Între postmodernism și prost-modernism", apărut în publicația InfoEst, "suntem asaltați de la o vreme de poezia proastă. E ca mizeria care nu poate fi curățată de pe parbriz decât dacă folosești chimicale puternice. Toată această pseudopoezie pusă sub semnul postmodernismului nu face decât a contura diferențele imense dintre postmoderniștii autentici precum Alexandru Mușina, Florin Iaru, Ioan Es. Pop și noua generație care se chinuiește să scrie aparent la fel. Dacă la primii aveam o inovație a limbajului, ascunderea unor mesaje în textualism căutat, o ironie bazată pe o cultură bine aprofundată, la noua generație poetică nu avem decât o mângă cleioasă ascunsă sub o mare de zgură în vorbe".

Ultimul volum de poezie al domniei sale, apărut la Editura InfoEst anul acesta și intitulat sugestiv "**Dirijorul de cuvinte**", vine ca o dovadă că se poate și altfel, iar poezia postmodernistă încă își păstrează etica și valoarea literară. Într-o formă grafică deosebită, cu imagini care amintesc de vechea Brăilă și o copertă semnată chiar de autor, poetul Mihai Vintilă ne oferă, cum afirmă criticul A.G. Secară în prefață, "un manifest al strigării, dacă strigătul ar fi fost principalul erou".

Structurat în trei capitole cu titluri metaforice elocvente: *Geambaș de cuvinte*, *Străzi fără poeți*, *Exil de poet*, volumul "**Dirijorul de cuvinte**", debutează cu un grupaj

de poeme dedicat confracților poeți care, pe parcursul carierei poetice a autorului, au interacționat cu acesta. Astfel, aflăm că poetul Mihai Vintilă l-a cunoscut pe scriitorul Nicolae Dabija, când "A întins spre mine/ Aripa de sub cămașă/ Și zâmbetul său/ Răscolea de dincolo de ea", iar întâlnirea cu poezia lui Arcadie Suceveanu a avut loc "Când se topea de zile iarna/ (...) Venise în Galați să lumineze/ Printre muritorii cuvintelor/ Retrași într-un birou/ i-am atins umărul/ Să vadă dacă există cu adevărat", despre poetul, Alexandru Halupa, că era un *semizeu*, "Învăluit în poezie/ Credea în el/ Puterea îi dădea binețe/ Schimba destine literare" și despre cuvintele poetului brăilean Valeriu Ioan Găgiulescu, că s-au topit în tristeți "Și s-au scurs pe morminte/ Unde schelete/ Se ascundeau în timp/ Trosneau istoria în oasele lor/ Și faptele lăsaseră urme". Despre versurile veteranului bibliotecarilor brăileni, Aurel Furtună, aflăm că nu pot fi învinse pentru că "De-o viață / Se joacă în litere colorii/ Strânge în ochi din ele/ (...) / Îi colorează sângele ce-n el/ La părăsit pe roșu", iar cu scriitorul Alexandru Costin Tudor, autorul leagă dialoguri electronice, în spiritul prieteniei și al poeziei: "Am sentimentul/ Că vrei să-mi spui ceva/ Mi-ai zis într-o zbatere de seară/ Mâncând pixeli pe facebook". Pe scriitorul Virgil Andronescu îl îndeamnă la pozitivism, căci: "Din necropsia literară/ Din vers și lacrimă amară/ Am înțeles și acum știu/ Tu ești poemul/ Și te transformi prin chin/ Poemul tău este în viu". Poemul care oferă chiar titlul cărții, un titlu pe cât de reușit, pe atât de semnificativ, cu conotații în subsidiar pe care cititorul le va percepe cu siguranță la nivelul eului

(continuare în pag. 38)

Constantin BEJENARU

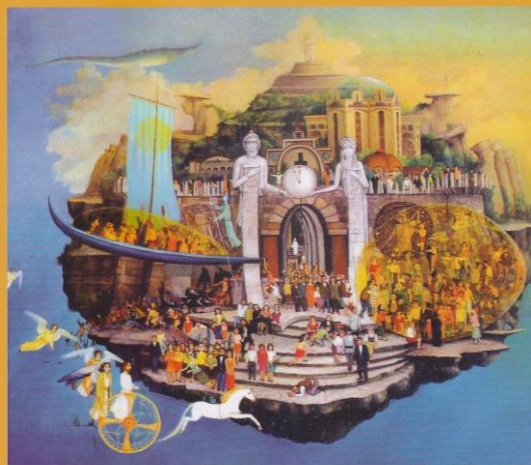
**MIRCEA MARCEL PETCU –
UN ROMANTIC INTROVERTIT**

Așa cum Platon descria Atlantida, iar Lucanus se referea cu o enigmatică precizie la clima și coordonatele antarctice, Dante vorbea mai târziu despre unele constelații ale emisferei australe cunoscând existența Crucii Sudului, Swift determina numărul orbitelor, dimensiunile și vitezele sateliților planetei Marte și pictorul Jeronimus Boch, zugrăvea niște vehicule spațiale în plin zbor, tot așa, fără să păstrăm ipocrite proporții putem opina că poetul nord-dobrogean Mircea Marcel Petcu, descrie în noul său volum „*Cursa iubirii*”, viața ca o muzică – muzică desigur, venită din cer ca și vehiculele ovoidale gata de decolare ori chiar în plin zbor spațial – sapiențial din iconografia creștinismului ortodox medieval: „...înfrișat, / mi-am înălțat ochii / spre cer, care era / înspăimântător de luminos / și gol” (**Spaimă**); „Poate este de necrezut, / dar la bordul rachetei / timpul, care zboară / cu o viteză ce diferă / doar cu o fracțiune / de secundă de aceea / a luminii, se scurge / mai încet decât pe / Pământ” (**Comparabile**); „...în cosmos doar / fantasticul are șanse / de a fi real” (**Fantasticul**); „Dumnezeu / îți oferă întotdeauna / o a doua șansă...” (**A doua șansă**); „Trăim ascunși în ceasul biologic / așteptând sărutul final / când păsările cerului / ne vor însoți / în împărăția lucrurilor” (**Sărut final**); „Undeva, la cumpăna / timpului / se află singura mea / speranță – cadoul inimii tale” (**Daruri**); „Un fenomen cosmic / neprevizibil poate să / provoace pieirea Terrei; / dar omul / nu s-a împăcat niciodată / cu gândul unei asemenea / eventualități” (**Posibilitate**); „Parcă având naiul / pe buze, luna cânta, cânta / după ploaie” (**Luna cânta**); „Ce văd și simt e / o grozăvie – exotic și simplu și este așa / pentru simplul motiv / că există” (**Există – exotic și simplu**); „Viața este ca o muzică / dacă știi s-o ascuți / reușești să treci mai ușor / peste neîmpliniri” (**Ca o muzică**).

Deși intitulată „*Cursa iubirii*”, autorul nu degustă în ea alergările după senzaționalul erotic-licențios a la Emil Brumaru și Constantin Bejenaru sau exagerările entuziasmului mai mult ori mai puțin juvenil a la Ion Minulescu, ci caută fericirea: „Acea din tinerețe / când habar n-ai / de nimic!...” (**Habar**); Secretul iubirii păstrat adânc în inimă: „Tandrețea aceea disperată... / nevoia de tandrețe...(**Secret și Nevoia de tandrețe**); Încrederea: „Știi că încrederea / poate muta munții / din loc, / dar nu te alegi / uneori decât cu / niște munți în plus / de mutați” (**Încrederea**).

Dacă Nichita Stănescu spunea că poetul este mincinos, mai ales când plânge (*Să nu-l credeți pe poet când plânge, / Niciodată lacrima lui nu e lacrima lui*), Mircea Marcel Petcu în remarcabilul poem *Umbre prezintă* un posibil mod al integrării totale în condiția umană forțând magistral porțile misterului poetic: „Suntem umbre călătoare... / nu obosea niciodată, / nu se dădea bătut / nici atunci când / lacrimi grele / îi ardeau / obraji și sufletul...” (**Umbre**).

Mircea Marcel Petcu

Cursa iubirii

versuri

Tulcea, 2017

Suntem obișnuiți (mai mult literații, ce-i drept!) cu cunoașterea cuvintelor, dar ignorăm deseori **Cuvântul** cu majusculă care este al sublimului. Al spațiilor astrale vizând infinitul precum misteriosul poem intitulat pur și simplu „**Ei**”, poem ce are în mentalul poetului Mircea Marcel Petcu momentele privilegiate ale existenței, când privirile, plecând de la teluric, respectiv obiecte și senzații curente, ajunge la stelar, respectiv la sesizarea nemărginitului, implicit la senzația de etern: „Se pare că în / fiecare zi / cerul și pământul / se privesc / de parcă nu-și amintesc / nimic / din ce se întâmplă...” (**Ei**). Rostite în surdina (încercați vă rog!) versurile nu par a exprima raporturi logice. Dar incantația esoterică are un sens mai bine spus o finalitate... magnifică!

Pe de altă parte, ar mai trebui spus că M.M. Petcu, deși vrea să treacă drept antisentimental dând un impuls tsunamic lucidității poetico-virile, este funciar un romantic – un romantic introvertit, ca să zic așa. Ecouri baudelaireene și verlainiene, melancolia lui Blaga, truculența minulesciană în ceea ce privește versul liber, îl apropie însă de moderniști, determinându-mă să cred că și pe viitor vor merge împreună. Imagini difuze „dialoguri” cu Dunărea și Marea configurează o anumită nevoie de efuziune poematică precum în poemele: „**Teamă**”, „**Anarhie**”, „**Iluzie**”, „**Stanca inimii**”, „**Tropeală**”, „**Căutare**”; „**Un timp**”, „**Cedare**”, „**Înger**” și „**Transformare**”.

Cireașa de pe tort a acestui volum este – după părerea mea! – poemul „**Încurcă**” admirabil, de fapt o „*Ars poetica*” prin care autorul dorește și reușește să fie deasupra nefericiților lustragii de cuvinte care poluează de la un timp majoritatea

(continuare în pag. 38)

revistelor literare, mărturisind onest și cinstit prin versuri de excepție un sentiment simplu uman: „*Inima ta se prinde, / se încurcă pentru / totdeauna, / fiindcă n-ai să vezi / marea sub ochiul tău / potolindu-se, / decolorându-se gingaș în timiditatea zorilor*”. Cu toate acestea, ce-i drept, lupta lui Mircea Marcel Petcu pentru a găsi cuvântul ce exprimă adevărul, nu se încheie totdeauna cu reușite, ceea ce nu înseamnă că n-ar fi foarte talentat poet. Nu o dată atrag atenția jocuri facile, felurite talentosiuni gratuite prețiozități de larg consum și o iluzorie filozofare. Cum nu există însă creație oricât de mare fără umbre, important este că prin noul său volum de versuri „*Cursa iubirii*”, Mircea Marcel Petcu dovedește cu asupra de măsură că este un poet vrednic să-și reconfirme talentul, discursul său liric elevat și disponibilitățile verbale aurorale fiind calități care-i conferă un fotoliu de prim rang în primele rânduri ale principalei săli de spectacole spiritual-culturale din arealul literar-sapientțial nord-dobrogean și nu numai. Dixi!

(urmare din pag. 36)

poetic al autorului, i-l atribuie profesorului de limba și literatura română al mai multor școli din Brăila, director al câtorva dintre acestea, publicistul, criticul literar, redactor la mai multe ziare locale, domnul Dumitru Anghel. Sunt lesne de înțeles sentimentele pe care poetul Mihai Vintilă le are față de mentorul său: respect, iubire, idolatrie. Voi cita acest poem în totalitate, nu doar pentru frumusețea lirică, dar mai ales pentru mesajul poetic: „*El a condus revolta/ Binelui în sânge de verb/ Este un Bach ce cântă cu biciul/ Până slova devine verb/ Scrie cărți în clarobscur/ Împletește cu grijă cuvintele/ Este andante și este allegro/ Nu e călăul, e un părinte./ Citește destinul în vorbe/ Ca un Adam în piele de șarpe/ Pescuiește fără undiță/ În ape ce nu sunt ape./ Nu poate fi ce cred că este/ Cunoaște omul după scris/ Și este "rău" când dă de veste/ Ce este el? Cine este?/ Dumitru Anghel/ Dirijorul de cuvinte!*”

Cel de-al doilea capitol, *Străzi fără poeți*, este o elegie a orașului de cuvinte în care trăiește poetul, Brăila ideală, cum ne spune chiar dumnealui, unde totul este veștejit, unde „*Încărunțesc în lampadare timpii/ Și visele mișcau în oameni/ Cuvintele ce prizoniere/ Nu părăseau o gură/ (...) Și îi târau să aple cum se moare/ lângă sicriul cu speranțe*”, într-o Brăilă în care „*Salcâmi nu mai cântă/ Păsările au uitat să zboare*”, iar „*bulevardele nu mai zâmbesc*”, „*albeau la tâmpile zilele/ oamenii nu mai păreau oameni*”. Totuși, în acest oraș al tristeții, „*când lucrurile simple / încep să dispară/ iar străzile își pierd poezii*”, autorul nu îl părăsește, rămâne solidar „*ca un semizeu*”, ca un dirijor, să-și instrumenteze cuvintele, să și le crească, cu ele să-și hrănească orașul.

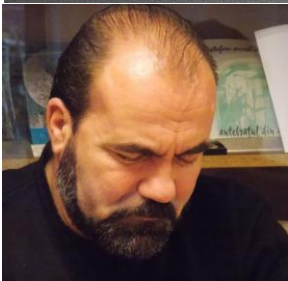
Ultimul capitol al cărții format din cele mai multe poeme, continuă șirul tristeților bacoviene, începând cu exilul conștient al poetului, Mihai Vintilă, pe insula binefăcătoare a inegalabilului Eminescu, formată chiar și dintr-un vers: „*Am citit poezie cu toate lacrimile/ Până când cuvintele/ S-au spânzurat de înțelesuri/ Măinile mele au ars paginile/ Iar amprente mi-au murit/ S-au plâns literele*

de durerea mea/(...) Într-un final/ M-am exilat într-un vers / de Eminescu”, continuând cu acea melancolie profundă care apropie sufletul de Dumnezeu întru eternitate: „*Sunt trist până la o secundă/ De Dumnezeu/ Și disperat încerc / Să pot cuprinde / Toată viața*”. Acest *toată viața* de care face uz poetul Mihai Vintilă se referă de fapt la imensitatea lumii și a tot ceea ce ne înconjoară, a Universului Creator și a micului Univers care este de fapt omul și care, cu atât mai greu este de cuprins. Și în toată această melancolie, este de așteptat ca eul poetic să se răzvrătească, frustrat fiind de mediul ostil în care este obligat să creeze și cu care nu empatizează. Cu atât mai puțin versurile create de domnia sa, cu cele în vogă pe piața poeziei. Din acest strigăt de revoltă a luat naștere poemul „*Prost-modernism*”, despre tematica lui vorbind anterior: „*Mi-am ascuțit toate creioanele/ Să trag cuvintele în țepă/ Să omor ce-i de prisos/ Din populația miilor de poezii proaste/ Gumele au vrut/ Să șteargă cuvintele păroase/ Care cu blana lor/ Împiedicau ochii la mângâiere./ Ar fi trebuit să tai toți copacii/ Pentru creioanele/ De care aveam nevoie/ Și atunci m-am gândit/ Să dau toată puterea unui cuvânt/ Pe care și un prost-modernist l-ar înțelege/ Delete.*”

Cu alte cuvinte, poetul Mihai Vintilă stimează poezia de calitate, poezia cu nerv și idei clare, poezia cu context și limbaj liric adecvat, pentru care nici hârtia, nici creionul, nici copacul din care au fost făcute creionul și hârtia, și nici timpul cititorului să nu fie irosite și din care metafora nu trebuie să lipsească și nici să se lase atrasă într-un *somn al metaforei*. De altfel, metafora aceasta fermecată și fermecătoare, este tocmai acea baghetă magică prin care cineva, destul de dăruit și creativ, poate dirija cuvintele transformându-le în poeme. Desigur, acest rol i se poate atribui oricărui poet, dar mai ales autorului volumului de versuri „*Dirijorul de cuvinte*”, Mihai Vintilă.

TELEVIZIUNEA
LITERARĂ
www.televiziunealiterara.ro
0722.410.597
0740.370.665
tvbucuresti@yahoo.com

Ioan Romeo ROȘIANU

Adela Conciu și noua față a poeziei de dragoste

Cu o poezie surprinzător de bine construită pentru cineva aflat la început de viață literară ne întâmpină poeta Adela Conciu, o poetă a deplângerii de sine așa spune, una care-și alimentează scriitura tocmai din (ne)liniștea pe care și-o găsește - într-o anumită stare de însingurare în mijlocul acesteia - într-o lume clar improprie visului și poeziei, în care sufletul nu mai este de mult o monedă de schimb.

Ea pășește-n largul literaturii cu volumul „Destin de poezie”, unul marcat de confesiune, unul în care jonglează nesperat de ușor cu sensuri și simboluri, în care se apropie și se depărtează după bunul său plac de cititor, acum confesor, acum parte a viețuirii sale-n poem, o carte în care-și asumă nemijlocit ea însăși rolul partizanului, conturând senzația că poate duce o luptă de gherilă cu slova și versul.

E o poezie copleșită de trăiri între aceste coperti, un suflet dezvelit în public încetul cu încetul, ceremonios chiar, evident o poezie a introspecției și – din nefericire pentru unitatea și consistența sa! – adeseori o poezie de fotografiere a realității, a momentului. Demersul pare sinucigaș pentru un debutant, dar Adela Conciu își asumă cu o anumită doză de inconștiență o îmbinare armonioasă între ludic și teluric, între celest și oniric.

Primul ciclu, care și dă titlul volumului – „Destin de poezie” - este cel mai consistent, însă poeta îmi pare a fi mai în largul ei, egală cu sine însăși în al doilea ciclu, „Partitura mea”, într-adevăr un loc în care o dată debarasată de chingile poeziei clasice își îngăduie mai multe artificii tematice și stilistice, lărgește sfera viziunii artistice și se manifestă cu dexteritate mai mare.

Ea se eliberează prin scris de aceste încărcături și poveri emoționale, hârtia este locul în care își pune sufletul pe tavă, astfel amprentându-și cu multă sensibilitate momentul actului inspirativ și creativ, dar și starea reflexivă ce derivă din acest paralelism.

Paradoxal, la Adela Conciu lumea interioară se suprapune perfect peste stări și emoții comune, lectorul trezindu-se complice cumva, erou indirect, iar senzația că îți este cunoscut firul liric sau epic este dominantă pe întregul parcurs al cărții.

Poate tocmai de aceea senzația că unele poeme sunt sfârșite brusc devine supărătoare, însă Adela Conciu reușește să dea greutate demersului său printr-o viziune personală asupra dragostei și-a morții.

Ea filtrează totul - stări, emoții, gânduri, tentații, amintiri sau vise – printr-un bagaj propriu de trăiri și cultură, însă în substanța lor temele emoțiilor strecurate în vers sunt aceleași, doar cu consistență vizibil diferită.

Ea împinge lucrurile la extrem în scriitura sa, pentru ea lumea începe și se termină cu persoana iubită, iar dispariția prematură a acesteia generează o apocalipsă

Adela Conciu

Destin de poezie

eCreator

ceconi

interioară, textele încep să aibă o anumită substanță morbidă, deși poeta vorbește de iubire.

E o provocare evident în scriitura ei la profunzime, nimic nu poate fi lăsat la voia întâmplării, aceeași ciclicitate a zilei și-a nopții amprentând cursul lumii ei interioare și exterioare.

Astfel, fiecare pagină se lasă greu întoarsă tocmai datorită investirii ei cu sensuri de viață și moarte, de totul sau nimic.

Tema sacrificiului de sine traversează ca un adevărat fir roșu întregul volum, iar indiferent de modul în care poeta găsește de cuviință să imortalizeze starea acesta este ușor vizibil și evident.

Este deopotrivă poezie nativă, intuitivă, explicativă, declarativă, decorativă, inițiativă, complementară existenței, sunt acele ingrediente care, o dată adăugate viețuirii, o fac mai frumoasă.

Dincolo de substratul elegiac, marcant, profund și adesea răscolitor - de parcă poeta vrea să ne facă părtașii propriilor trăiri și frământări - cu fiecare pagină dată devine mai evident faptul că ea este racordată direct la pulsațiile existențiale și că, exact ca-ntr-un cadru ceremonial, inițiativ, învățăturile sunt fie spuse direct, ca o disecție bruscă în real, fie subtil sugerate, ca-ntr-un joc al emoțiilor.

Pe de altă parte, un alt filon care străbate volumul este cel reflexiv, unul în care poeta-și asumă rolul de scrib al unei lumi în care sentimentele trebuie ascunse, ca-n vremea Inchiziției simțirea sau goliciunea.

Ea-și reprimă multe gânduri, simți în versuri aripile ce i le-a tăiat gândului exact în timpul actului inspirativ, de aici și multe repetiții, nu întotdeauna capabile să sublinieze ideea și obosind, inducând senzația puținătății mijloacelor de exprimare.

Cu încăpățânarea bijutierului care știe că un dia-

(continuare în pag. 40)

mant devine cu atât mai valoros cu cât e mai mult șlefuit, Adela Conciu ne provoacă adesea și cu adevărate fulgurații de gând, cu o scriitură rimată și ritmată, adevărată respirație între poemele marcate de o filosofie existențială ce se vrea un adevărat reper pentru cei de după.

Așa se ajunge la adevărate poeme aforism, în care fiecare strofă este o cugetare, un gând plin de experiență și trăire, poeme în care, dincolo de forța imaginii poetice, finalul de vers marchează în aceeași măsură prin prozaic și esență.

Anumite căderi în descriptivism fac direct vorbire la momentul debutului, iar împingerea scriiturii până la limita incantațiilor, a invocațiilor regăsite prin incunabule, prin cărțile de rugăciuni și acatiste, în care dincolo de hiperbole dese și dense întâlnești adevărate (pro)slăviri ale zeului sau sfântului - în cazul nostru al persoanei iubite, unice, investite cu puteri și calități nebănuite - devine demers ce afectează consistența poemelor.

Astfel, această segmentare a cărții în poeme ce se vor secțiuni de sine stătătoare, autonome cumva tematic și stilistic este o abordare nouă și trădează o poetă discursivă și cu un vers amprentat de filosofie existențială, de căutarea și explorarea limitelor lumii, context în care se nasc ca din senin imagini captivante.

O adevărată căutare de sensuri și rost, un frumos delir poetic chiar, dar unul care-a fost scris/dictat în mai multe etape.

Acest lucru nu este evident numai datorită întinderii unora dintre poeme, ci și datorită faptului că temele abordate sunt substanțial diferite, de la invocarea persoanei iubite la evocarea acesteia, calitățile lui fiind hiperbolizate, lumea începând și terminându-se cu aceasta.

Se ajunge ușor la o adevărată plonjare în străfundurile propriei trăiri, de la aceeași litanie și de la aceleași invocații de prin incunabule până la versuri la limita fanatismului religios, versuri în care, paradoxal, tot persoana iubită este centru și epicentru.

Versurile Adelei Conciu se citesc ușor, cu plăcere, sunt ritmate, sunt muzicale, au ingredientele necesare care te fac să nu lași cartea din mână până nu o parcurgi în totalitate.

Place o astfel de scriitură, este reconfortantă și, în aceeași măsură, îndeamnă la meditație.

Marchează ușurința și dexteritatea de magician cu care jonglează acum poeta printre sensuri și imagini, uneori simpla sugestie ilustrând îndeajuns și punând cu adevărat în lumină întregul, alături reflectorul pus pe-o temă, gând sau simțire trădând abilitatea celui deja datat la introspecție, la profund, meditația fiind calea eliberatoare pe care pășește din ce în ce mai sigur.

Volumul „Destin de poezie” este de departe o confirmare a unui destin egal cu el însuși.

Are loc aici identificarea fără echivoc cu ceea ce obiectualizăm și cu ceea ce credem cu toată tăria, într-o expresie.

Aș putea afirma cu destulă precizie că nu există alternativă mai potrivită pentru cunoașterea de sine pentru Adela Conciu decât nemijlocita eliberare prin scris.

De la stabilitatea relativă în măsura proporțiilor definite de la întemeierea lumii, la libertatea aproape fără margini, colosală prin însăși definirea ei și, desigur, perfectul

câteodată simplu alături complicat...

Da, compozit fundamental dar selectiv, alunecând absolut firesc în soluție până la un rezultat și el fundamental.

Oricare contur are un interior și oricare interior aduce după sine un contur pare a fi ideea de forță a acestui volum cu care poeta pășește în largul literaturii.

Cristian Ovidiu DINICĂ

Poezia

Într-o zi i-am spus tatei
ți-am scris o poezie
m-a privit blând
așa cum privea el răsăritul zilei
cuvintele îi întârziu pe buze
se năștea bucuria
în piept lacrima
poposea în inimă
din blândețe s-a născut lumina
apoi ea a aprins zâmbetul
mă primea în pieptul său
bătătorit de griji și timp
avea loc acolo tot universul
și tot mai rămânea spațiu
pentru îmbrățișare

Portret cu tata

tata nu a știut să râdă
micile grimase
făcute cu ușurință îi arcuiu
sprâncenele într-un zâmbet
întârziat
cuvintele îl locuiau cu răbdare
uitând de lacrimile ce-i colorau
ochii cu amurg
deseori întârzia să ridice
privirea spre cer
norii îi poposeau pe obraji
atrăgând obsesia timpului
în pauzele dintre tăceri
ridica mâinile către pădure
să-și caute drumul în lumină
la capătul zilei ochii îi acopereau
fața cu toamna îndelung așteptată
cu buzunarele de la ranița
de soldat al vieții pline

Tata

la mormântul tatei
răsare luna din dreptul crucii
peste liniștea nopții
ca un paratrăsnet vechi
pe care mama îl curăță sânguincioasă
cu tăcerea pliată pe marginea cuvintelor.

Elisabeta DRĂGHICI

Fascinația naivității

Zâmbetul apărut pe față atunci când naivitatea colindă printre oameni poate să denote relaxare ori să fie o expresie a ironiei. Peiorativ sau nu, epitetul *naiv*, permite multă îngăduință din partea celorlalți, căci pus în balanță cu starea opusă (cea a expertului sarcastic) este mai confortabil omului comun, care agreează concepte simple și expresii uzuale. Expimarea naivității, chiar afișarea ei, ar trebui să lase loc toleranței, căci naivitatea, vrem sau nu vrem, are rolul ei în arte și în viața de zi cu zi.

Dar ce înseamnă naiv? Și ce povară duce cel care adoptă naivitatea ca emblemă a vieții. Copilul, este desigur, un simbol al naivității, căci lipsa lui de experiență, de informații și de comportamente pervertite, exprimate față de alții, îl face candid, agreabil, adorabil și stârnește adultului nostalgia pentru copilărie. Maturul, care hotărăște să îmbrace haina naivității, este condamnat – îi este neiertată și chiar sancționată ironic menținerea trăsăturii specifice copilăriei. Căci a fi naiv, pentru adultul doct, este similar definiției din dicționar: „lipsit de experiență și de prefăcătorie, simplu, natural, credul, sincer; care arată, denotă naivitate”¹. Sensul peiorativ atribuit omului necopt: „lipsit de judecată matură; care arată, denotă naivitate, lipsă de judecată matură”¹, este de ocolit; cu toate acestea sunt nenumărate momente în care se cade involuntar în capcana naivității.

Arta, însă, în compensație, a dezvoltat un fenomen: arta naivă, iar artistul naiv este considerat „mai ales amator sau autodidact, care ignoră perspectiva, anatomia și legile proporțiilor și ale compoziției, inspirându-se adesea din pictura populară”¹. Refugiul găsit în artă de cel care iubește culoarea și desenul, de cel care dorește să-și prelungească un stadiu (cel al copilului veșnic) pare o soluție la trepidația citadină. Arta naivă, prin culorile sale vii, pure și prin formele simple, ne inundă ochii, sufletul, mintea, trecându-se printr-un proces de purificare, oferind celui care se exprimă în această manieră o cale de comunicare a propriilor trăiri și viziune asupra lumii, iar celor care privesc produsele artei naive un refugiu într-o lume curată, detașată de cotidianul cenușiu.

Și, cu toate acestea, în unele momente, un dram de naivitate dă adultului un aer candid. Poezia are și ea forme proprii de exprimare a naivității, căci printre toate artele, nu putea să se mențină în sufletele veșnic copilărești. Și-o regăsim la Iv cel Naiv și la poeziile sale. Un Iv care își recunoaște latura naivă, zona sa sensibilă, aș putea spune eu, dar care, tocmai prin naivitatea sa spune lucrurilor pe nume. Cu un moto al vieții, afișat pe site-ul său: „Nesfârșesc (un om căra în spate/un dram de naivitate//)” și cu o agendă cu titlul „ce mai fac”, care ne spune ce oferă, prin ambiva-

lența unor situații: *aberez – nu aberez*, ca apoi să aflăm: *advertizez, albez, animez, autoironizez, chestionez, cugetez, fără categorie, lovez, mă enervez, narez, nu etichetez, observez, parafrizez, recomandez, reflectez, rememorez, satirizez, smsez, socializez, visez*. Haina naivității îmbrăcată de Iv ne face să acceptăm formele incorect gramaticale ale unor verbe, dar care, scrise de el, impun o senzație unică: doar un naiv ar avea curajul de a le etala în public!

E clar că naivitatea ne ajută să trecem prin ziua de azi către ziua de mâine a lumii moderne și doar așa, naivi, putem retrăi ceea ce Iv cel Naiv ne arată fără teamă: „*călătorim pe internet/ mai mult decât în concret/ citim orwell doar ca să știm/ ce și cum să greșim/ furăm content de la vecini/ încărcați de virtuale rușini/ dormim puțin,/ cât un suspin/ ne trezim devreme/ trăim între extreme/ ne grăbim să ajungem ieri/ nicăieri, cu adevărat nicaieri/ facem selfie, nu introspecții/ în loc de cuvinte, folosim interjecții/ citim poezie/ dar nu pe hârtie/ deschidem facebook-ul la fel de des/ ca tubul cu pilule antistres/ consumăm știri false, arsenic modern/ claxonăm intens pe drumul către infern/ de moș nicolae ne punem în ghete/ ideea de a coloniza niște planete/ violăm zilnic limba română/ și o facem lejer, doar cu o mână/ nu de noi ne e frică la toți/ ci de noi noștri dușmani, de roboți/ sîntem super-eroi/ la a produce gunoi/ iubim după program/ seara ieșim pe instagram/ și oh! cât ne mai mințim –/ noi nu greșim, noi nu păcătuim//”².*

Marcată de naivitate sau nu, viața decurge parcă fără a ține seama de frământările omniurii. Arta hrănește, poezia alină, povestea sau romanul creează un univers. Dacă ne întrebăm care e locul naivității în viața oamenilor ne-am putea gândi la replica pe care o dă unul din personajele lui Liviu Rebreanu din romanul *Adam și Eva*: „naivitatea e virtutea divină”³, arătându-se plin de candoare. În drumul către desăvârșire ne rămâne să privim naivitatea ca un proces, care din când în când, se întoarce la origini, îi transformă pe oameni mari în copii, îi întoarce către ei înșiși, ca apoi să îmbrace forme filosofice și să-și continue existența. Naivitatea fascinează și lasă loc artei să se exprime prin forțele ei: puritatea, candoarea, inocența.

¹ <https://dexonline.ro/definitie/naiv>

² *idem*

³ *idem*

Maria TIMUC

ca două aripi care nu se cunosc

te ating numai în gând și mâna mea înțelege sensurile
acelor de ceasornic agățate ordonat
între două forme de relief
între două neliniști marea
își unduiesc trupurile
albastre
nu mai trece nici o secundă fără
tine

a încremenit timpul între mâini
și când atingem mișcarea din lăuntru a două flori
se îmbrățișează ele
în îmbrățișarea noastră
și brațele gândului meu în brațele gândului tău
anulează spațiul până acolo unde suntem un punct
din care încep și sfârșesc simultan parfumuri crucificate
în cea mai frumoasă iubire

cum ne-am trezit unul în altul ca două aripi
care nu se cunosc
deși poartă aceeași pasăre cu numele ascuns
în aer
să pot înțelege că ești inima mea
răsturnată în toate secundele
când credeam
că nu ești...

dincolo de ierburile care m-au îmbrăcat
cu miresme sălbatice
dragostea mea
te face Eu
și de aceea mă vezi în oglindă
când te privești și-ți așezi barba de aer de parcă aștepti
să treacă prin ea pasărea din mâna mea din aripa mea
din mâna ta din aripa ta
din această fuziune a mângâierilor
care se prăbușesc în oglindă
și te iubesc!

tu-mi spui doar priviri

numai priviri îmi spui
și le umpli cu turtă dulce
cu un strop de ploaie,
eu locuiesc în el,
prin strop, mă văd pe mine
în tine și n-am loc destul,
parcă-i prea strâmt în tăcere să cânt
și-n ea să m-ascund
de cuvintele nespuse
și de nopțile tale albe,
și de acele de ceasornic în care măsoari

următoarea întâlnire întâmplătoare
a ochilor tăi cu mine...

mă gândesc că acum vei mișca genele
cum vântul
mișcă ușor crengile renăscute
și sub ele îmi voi aminti
cum m-ai iubit în imaginație
acolo unde spațiul s-a dilatat
ca o zi răsturnată pe ușa de la bucătărie
și sub geana ta ușor întoarsă spre cer aș putea
să mă văd
goală,
încheindu-mi iubirea la nasturi ca pe-o rochie
după ce s-a murdărit cu ușoare urme de vodcă
și aș putea să mă adun din tine
după ce m-am făcut cioburi
de rouă
și în ochii tăi am păcătuit iarăși,
m-am ascuns într-o
mie de îmbrățișări dintr-o dată
pentru ca atunci când ne vom întâlni
tu să-mi spui din cealaltă
parte a ochilor un salut nedeslușit
pentru necunoscuți...

niciodată două frunze nu s-au întâlnit

tu ai fost o frunză liniștită pe drum,
tocmai am trecut
pe acolo desculță, ai râs, am încetinit visul care
mergea
înainte de mine să aștepte primăvara fiindcă
atunci
puteam să te întâlnesc privind în sus,
înspre copacul
care ține cerul pentru tine foarte aproape
tu ai fost toate frunzele cu ochii agățați într-o
lumină nescrisă, tocmai trec pe drum și-mi
ascult
trecerea cum ascultai zilele în care promiteam
să
fiu o rugăciune pentru absența ta
și primăvara rotește un evantai deasupra
întâlnirii noastre
și viața se face curcubeu înainte de ploaie
fiindcă
tot sunt dezbrăcată de florile pe care le-am
purtat
și, uite, un deșert se pregătește
să-și arunce nisipurile peste amintiri
dar pe tine te așteaptă
primăvara în care m-am întors anume
să împletesc o ascunzătoare pentru
mângâieri
și eu, cu rochia verde
mă întorc să așezăm dimineața pe pernă
și să ne odihnim, în sfârșit, ca și cum nu ne-am fi
rătăcit niciodată fiindcă niciodată
două frunze nu s-au întâlnit...

Marin MIHALACHE

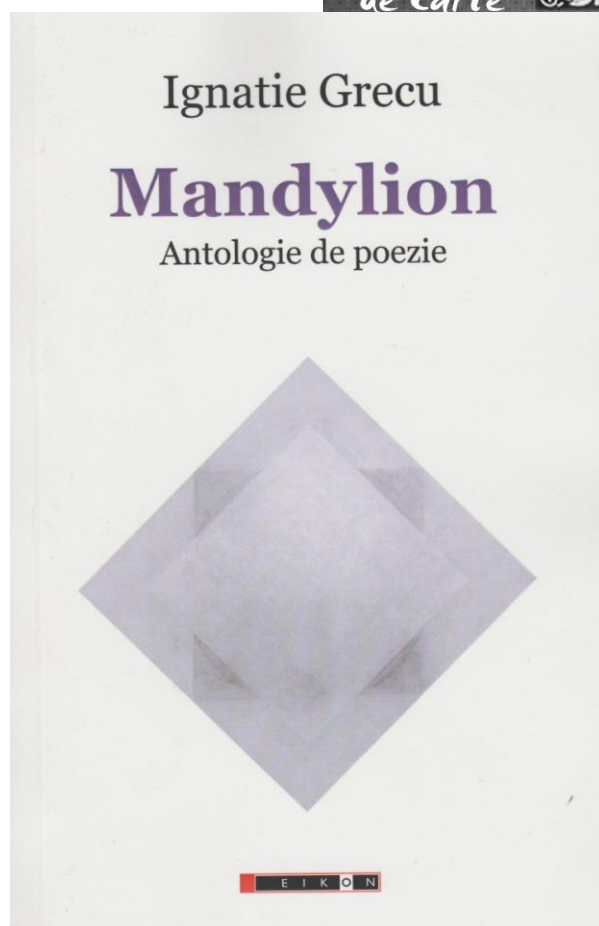
Mântuirea prin poezie

La Editura Eikon a apărut cea de-a cinci-sprezecea carte de poezie a Părintelui Protosinghel Ignatie Grecu de la Sfânta Mănăstire Cernica, „Mandylion”, Antologie de poezie, 500 de pagini, cu un la fel de antologic și memorabil „Cuvânt înainte” intitulat „Mântuirea prin poezie”, 38 pagini, de Dan Verona, coperta Paul Gherasim: „Bolta de lumină”.

Titlul antologiei „Mandylion”, cu adevărat inspirat, folosind o expresie a poetului Ignatie Grecu, este o „pânzătură” sfântă, pe care a fost imprimată prin minune fața Domnului fără a fi lucrare a mâinilor omenești. Tot așa își explică părintele-poet geneza propriei poezii, cum se poate citi și pe coperta de pe spatele cărții: „Poezia mea / trecătoare pânză a cuvântului / pe care s-a întipărit / ca prin minune / pentru totdeauna / chipul Tău, Doamne!” (Poezia mea). Aceeși este și concluzia maestrului Dan Verona în admirabilul său „cuvânt înainte” din care, profitând de generoasa sa permisiune, nu vom pregeta să cităm substanțial și copios în acest anunț editorial: „Credința fără margini în poezie, credința că în „pânzătura” ei este imprimat chipul Logosului întrupat spre mântuire și vindecare îl poate așeza pe fericitul protosinghel, părintele Ignatie Grecu de la Cernica, în frumoasa și tot mai mica familie a celor care viețuiesc și scriu în umbra lui Dumnezeu.”

Scrie cu profund spirit de observație, eruditul om de cultură creștină și mare poet Dan Verona, despre confratele său întru poezie Părintele Protosinghel Ignatie Grecu: „Vocea nu e puternică, cine îl ascultă slujind o aseamănă mai curând cu nesfârșit de blânda, vesela, neprihănită lumina lină; așa este și poezia lui: luminează discret, lasă impresia că mai mult tănuiește decât dezvăluie, că mai mult ascultă decât vorbește, poți bănuși schimburi de mesaje între vizibil și invizibil, dar mereu încearcă să pună stavilă marilor revărsări”.

Într-un articol intitulat „Poezie și evlavie” publicat în Numărul 12 al revistei România Literară în 2015, cunoscutul critic literar Alex. Ștefănescu scria: „Ignatie Grecu și-a însușit creștinismul, l-a transformat în modul lui de a vedea lumea. El privește totul cu o atenție respectuoasă și cu dragoste. Pășește în lume cu sfială. Renunță la orice formă de paradă a eului, străduindu-se să nu tulbure prin prezența sa armonia existenței, în schimb este ultrasensibil la ce se întâmplă în jur”...„Idealul poetului este ca prezența lui să treacă neobservată și nici măcar să nu poată fi dovedită, iar poezia lui să înmiresmeze văzduhul...” Tot în același articol Alex. Ștefănescu scrie că poetul Ignatie Grecu nu scrie o poezie ostentativ dogmatică, prozelitistă, că poetul nu este atent să nu încalce regulile „corectitudinii ecleziastice”. Poezia lui Ignatie Grecu, scrie Dl. Alex. Ștefănescu „Este o poezie de inspirație religioasă, dar este poezie, nu imn sacerdotal.

Poetul scrie cu un entuziasm mistic autentic, spre deosebire de alții care folosesc limbajul predicilor.”

„În cele din urmă” scrie maestrul Dan Verona în „Mântuirea prin poezie”, la poetul Ignatie Grecu „lacrima grăbește poezia să devină rugăciune; prin purtarea de grijă a lubirii, omul interior poate spera la Scara Avei Ioan din Muntele Sinai. Căci Domnul și poezia sunt stâlpii de miresme ai poetului, pe care-i poartă în inimă, știind că Domnul nu poate vorbi în proză.”

Bun cunoscător al poeziei preotului-poet, maestrul Dan Verona a ajuns la justa concluzie că „Dacă ar fi să descifrăm o temă care să unifice diversitatea trăirilor din poemele părintelui Ignatie, aceasta ar fi tema mângâierii, mai bine zis a Mângâierii, o mișcare de dragoste dinspre Dumnezeu spre om.”...„În sânul acestei teme (a Mângâierii), părintele Ignatie dezvoltă o frumoasă mistică a păsărilor. Păsările împodobesc, încă din ziua a cincea a Facerii, naosul poeziei într-o revărsare de metafore, simboluri, imagini sacre, respirații profetice.”...„ În acest imens concert al înaripatelor lui Dumnezeu, lângă Pasărea Măiastră din imaginarul românesc, lângă „amărâta turturea”, care a bântuit începuturile poeziei românești, se adaugă acum și miezonoptica privighetorilor

(continuare în pag. 44)

păstorite de părintele Ignatie; se adugă și slujba ceasurilor de peste zi din ritualul cucului; și gălăgia copilăroasă a vrăbiilor ca o aureolă în jurul turlelor bisericii; mierla își are și ea ora ei de psalmodie; și ciocârlița are o slujire: de a deschide cerul cu cântecul dimineața în zori; nu pot lipsi nici rândunelele, „mici suveici țesând/prin ițele nevăzute/ale văzduhului/fugare note/într-o albastră, ce-rească simfonie; - păsări, toate dând slavă lui Dumnezeu, cu misiunea de a frăgezi carnea înnegurată a auzului, oferind omului posibilitatea participării la marea „liturghie cosmică”, așa cum o concepeau Părinții. Căci omul nu se poate mântui, o spun și poemele de față, decât împreună cu întreaga Creație, întorcându-se transparent și primitiv de mesaje cerești la sânul marelui Poem al Feciorii.”

Poetul Ignatie Grecu vede lucrarea lui Dumnezeu, manifestările harului Duhului Sfânt în toată creația precum Origen scria la începuturile creștinismului: „Arta divină care se manifestă în structura lumii nu este vizibilă doar în soare, în lună și stele, ea s-a exersat și asupra pământului, într-o materie mai subtilă: mâna Domnului a avut grijă și de corpul celor mai mici animale și, cu atât mai mult, n-a neglijat sufletele. Ea n-a uitat nici plantele pământului, fiecare cu un detaliu purtând amprenta artei divine.” Scrie eruditul poet Dan Verona despre temele predominante în poezia protosinghelului-poet de la Cernica „Trebuie spus că atât păsările cât și florile, magnoliile, sălciile, cireșii, vișinii, nucii, salcâmi, teii, plopii, stejarii fac parte din peisajul mănăstirii Cernica, un colț de univers care dezvăluie alcătuirea minunată a Creației, în măreția ei inepuizabilă. Cu această precizare încercăm să descifrăm în continuare în poezia fericitului protosinghel „rațiunile iubitoare” pe care Logosul divin le-a semănat pretutindeni, de astă dată în chip de Grădinar.”

Scrie în continuare maestrul Dan Verona „Dacă ar fi să zugerăm pereții de aer ai cosmosului cernican (poemele având o puternică dispoziție picturală), am adopta stilul erminiilor răsăritene, încercând trei registre: primul, la bătaia de jos a orizontului, ar fi registrul florilor; al doilea, al speciilor de mijloc, arbuști sau arbori exotici, cum ar fi magnolia sau măceșul (singuratic); al treilea, al arborilor mari și al pomilor roditori, unii din ei, la apogeul înfloririi, închipuind cerești procesiuni liturgice.” Iată un minunat poem în care cerul și pământul se întâlnesc în imagini de o rară frumusețe: „Cireșul mic s-a înstelat/Cu flori de aur și rubin / Uimit atunci m-am aplecat/Să îl sărut pe creștet lin.//Dintr-un toiag de lemn uscat/Pe care găzele îl țin / Cireșul mic s-a înstelat / Cu flori de aur și rubin. // Cu lacrimi multe l-am udat / Vărsând suspin după suspin / Și, peste noapte, din senin, / Necunoscut și minunat, / Cireșul mic s-a înstelat!...” (Cireșul mic)

Sau, scrie mai departe maestrul Dan Verona „Împodobiți în veșmintele lor de floare, cireșii au înfățișare de arhierii în față lumii.” Într-un

alt poem: „Bătrânii tei sunt plini de floare / Slujind ca preoții-n sobor / Dau tuturor mireasma lor / Ca pe un dar și-o binecuvântare.” Tot astfel scrie Dan Verona „Iată și slujirea în privescerea toamnei –poetul poate găsi motiv de frumusețe: „Îmbracă toamna codrul iar / Cu purpuri și stihare. / Copacii au veșminte rare / Ca slujitorii la altar.” În alt poem tot de o deosebită frumusețe, poetul Ignatie ne revelează: „Copacii-s plini de poezie / Când Domnul slavei îi îmbracă / În strai smerit de promoroacă, / Beteală nouă, argintie. // Ai vrea ca vremea să nu treacă / Și pe pământ ca-n rai să fie. / Copacii-s plini de poezie / Când Domnul slavei îi îmbracă. // Se duce clipa! Și ce dacă! / Cu ea și noi ne ducem! Fie! / E-atâta pace, armonie, / Pe chipul celui care pleacă.” (Copacii-s plini de poezie)

„Caracteristic pentru acest registru este suflul liturgic care” scrie Dan Verona „unește într-o singură respirație diversitatea de slujiri din sânul grădinii (naturii), biserica își iese din sine împărțind grădini din darurile sale, așa cum Dumnezeu Se împărțește lumii prin energiile Sale de negrăit, iubitoare, susținând lumea, transfigurând-o și ferind-o de a se prăbuși în neant.” Mai mult decât atât „Cu timp și fără timp, grădina-biserica, în care se oglindesc înțeleghătoare grădinile cerului, continuă să se roage și să laude pe Domnul, însuflețită liturgic: „Mulțime de arbori slujind / în pridvor de înserare / sărută necontenit / urma pașilor Lui / cu plecăciuni adânci...” (În foisorul inimii)

Cu ani în urmă Constanța Buzea scria în România Literară despre poetul Ignatie Grecu: „Îmboldul e de la Dumnezeu, și peisajul, și materia cuvintelor, dar strădania va fi a omului ales, cunoscător în ale darurilor din dar.” Tot astfel concludem maestrul Dan Verona cu privire la poezia protosinghelului-poet cernican: „În tradiția aceasta luminoasă se regăsesc poemele părintelui Ignatie, exprimate în stilul personal al omului său interior, văzând în poezie o cale de perfecționare a sufletului rugător, însetând după o „inimă compătimitoare”, arzând de milă pentru toate făpturile create de Dumnezeu, cum arată Sfântul Isaac Sirul. Căci numai poezia poate măsura adâncul inimii, prin poezie poți afla cine ești și pe ce treaptă te-a săltat iubirea.

Chicago, S.U.A

Cristina ROȘU

Despre un provincial și monoton orologiu de nisip...

"Personalitate plurifațetată și scriitor compozit"¹, Petre Rău oferea publicului un roman ce reține atenția cititorului inclusiv prin titlul metaforic: **Orologiul de nisip**. Element de anticipare pentru cititor, titlul anunță teme abordate (trecerea timpului, existența limitată, efemeră) prin cele două motive incluse (orologiul, nisipul), în esență povestea unor destine frânte.

Orologiul de nisip este un roman structurat după un model consacrat (prolog, capitole numerotate, epilog), obiectiv, cu elemente realiste (prin observarea aspectelor sociale, politice, economice - "era perioada când directorii se înmulțeau precum ciupercile, schimbați des, într-o repeziciune și o disimulată constrângere de adaptare a societății la noul regim"), de dragoste (prin eșecul sentimental al protagonistei și nu numai), dar bazat pe acronie (primele pagini prezintă deznodământul, "concluziv", așa cum remarca Mihail Gălățanu).

Acțiunea se derulează într-un decor citadin aproape recognoscibil: "strălucirea de odinioară a marelui oraș de la Dunăre devenise o pulbere fină, dar umilă, care l-a sufocat, (...) mai respira doar de pe urma marelui combinat (...) în plină agonie, aproape o ruină. (...) Orașul era o rană, părea un mormânt deschis și peste el plutea o tăcere vinovată și apăsătoare."¹ Astfel, în mediul ostil, degradat și sufocant al orașului, oamenii par să fie condamnați la nefericire.

Protagonista este Magda, o femeie "înaltă, șatenă, cu ten alb și catifelat (...) remarcată de mulți bărbați", sancționată de soartă pentru superficialitatea ei - "se ivise un bun prilej de a fi în atenția unor oameni importanți din ierarhia noii lumi" (p.14), dar și pentru că a răpit dreptul la fericire al unui om - "Știa că Dragoș o iubise mult, mult mai mult decât l-a putut ea iubi vreodată și de aceea dispariția lui prematură a venit ca un blestem" (p.29), mai ales că îngrijorările ei erau totdeauna legate doar de "poziția socială, a lui și a familiei, cu situația de la facultate" (p.48) și deloc în ceea ce privea suferința lui sufletească, dezamăgirea, demoralizarea - "...tu nu m-ai iubit niciodată cu adevărat, iar eu am suferit foarte mult să știu asta" (p.50).

Lucra de cincisprezece ani, fără vreun interes pentru funcții, nici pentru cei aflați în funcții, într-o întreprindere, iar soțul (de care se înstrăinase și pe care îl desconsideră), profesor universitar, îi facilitează accesul la o postură similară: "Universitatea la care lucra Magda era una particulară, nu era autorizată, iar admiterea se făcea fără examen. (...) Postul îl ocupase totuși cu ajutorul soțului" (p.23). Cantonată într-o căsnicie care iese din monotonie numai prin refugiul în alcool al soțului, dar conștientă de obligațiile materne, Magda pătrunde într-un mediu cu pretenții academice, dar pentru care nu e pregătită: comentează situația decanului, susținut politic, cu douăzeci și șapte de lucrări publicate în timp record, pline de "aberații care depășeau cadrul științific și educațional" (p.87), pe care toți studenții erau obligați să le cumpere, iar ea, fără intervenția soțului, ar fi fost silită să plece din facultate. La morga academică, limitată la aroganță și dispreț, eroina se adaptează repede: "Apela,

Petre Rău

fără jenă, la colegii ei de facultate și îl scotea pe Codruț (fiul lui Vlad, pentru care face o obsesie, uitând că e căsătorit, că e suspectat de aventuri cu secretara etc.) din cele mai imposibile situații... să mai treacă vreun examen" (p.20).

Degradarea ei continuă, lent, iar romanul este o demonstrație a faptului că timpul nu "devine necruțător numai cu cei care își pierd vremea să-l măsoare" (p.73), ci tocmai cu acei ce și-au bătut joc de el. E povestea unui eșec generalizat, pe fondul timpului irosit, al alegerilor greșite, al mediului ostil...

(Petre Rău – *Orologiul de nisip*, Ediția a II-a, Editura InfoRapArt, 2014)

Dumitru ANGHEL

CĂRĂRI CU MACI de Carmen Antoaneta MARCEAN

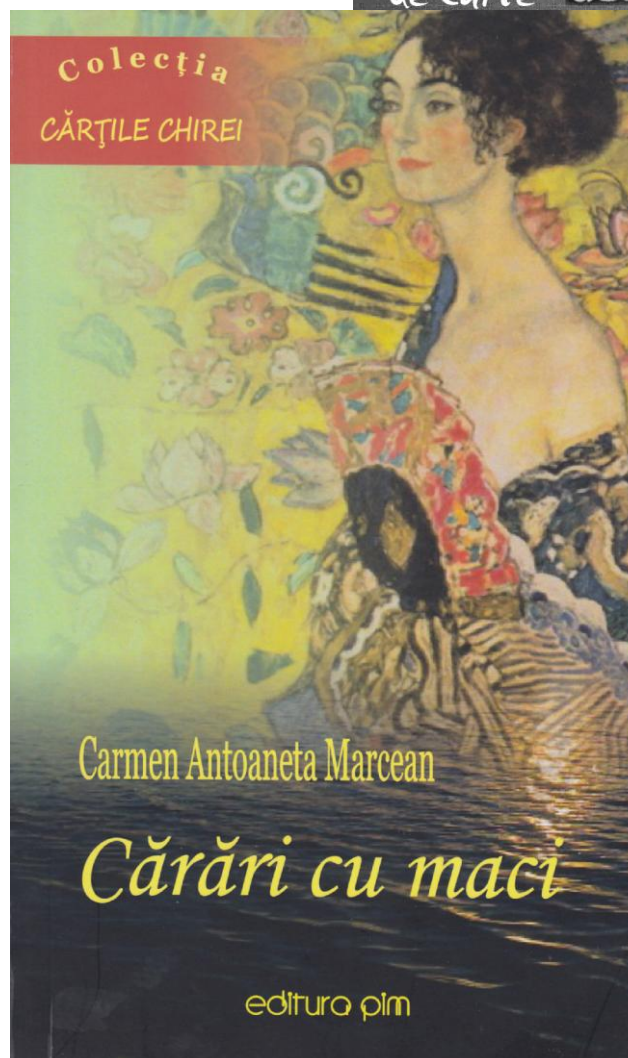
Volumul de versuri „Cărări cu maci”, Editura PIM, Iași, 2016, 80 de pagini, semnat de doamna Carmen Antoaneta Marcean, este cea de-a cincea carte din portofoliul de creator al scriitoarei din Suceava, apărută într-o riguroasă ritmică anuală, după debutul editorial cu placheta de poezie „Picături de suflet”, Editura PIM, Iași, 2012, urmată de „Șoapte și tăceri din toamnă”, în 2013, „Cuvinte din clepsidră”, în 2014 și „Lumini și umbre între coperti”, în 2015, toate la aceeași editură.

„Cărări cu maci”, volum îngrijit de doamna Rodica Rodean, editor, sub auspiciile elegante ale Colecției „Cărțile Chirei”, adună 33 de poeme, pe un parcurs calendaristic strict, 29 mai 2015 – 5 iulie 2016, și cu susținerea plastic-coloristică în roșu aprins, viril și ceremonios, al celor treizeci și una de fotografii, semnate de Ioan Marcean, după o terapie intensivă în plan sentimental, pe o fundamentală emotivă, între metafora poetică provocatoare de stări sufletești și o peisagistică-foto complementară.

Toată cartea este constituită pe un registru liric ușor imprevizibil, cu variațiuni și tonuri în contrapunct ideatic, ca-ntr-un *Preludiu* de Fr. Chopin nuanțat tulburător, salvate de o mare noblețe sufletească și o implicare liric-emoțională, în ciuda unor modulații bruște și ceremonioase, dar care îi asigură poetei Carmen Antoaneta Marcean o originală recuzită de creator implicat artistic, care crede doar în idealurile sale, în poveștile sale de iubire, în neliniști de tot felul și de toate nuanțele ori capriciile unei existențe tulburate deseori de spaime pasagere: „Ca un ecou din altă vreme / Se-ascunde în petale gândul / Că suntem versul din poeme / O șoaptă într-un legământ” („Ecou din altă vreme”, p. 9).

În acest sens, pe structura unei prozodii... clasice, strofă-catren și rimă în exclusivitate încrucișată (1-3; 2-4), câteva repere tematice s-ar putea găsi în lirica poetei: o feminitate suavă uneori, pe un *menuet* festiv, săltăreț sau grațios; tumultuoasă alteori, grevată pe o alternanță canonic-erotică, cu o pondere egală în registrul grav al religiosului, și cu o decență meritorie în poezia de dragoste, ferindu-se prudent de tentațiile liricii licențioase sau de zona pornografiei cu pretenție de artă!

Nostalgii și emoții bine temperate, ca-n acordurile preclasice ale „Clavecinului bine temperat” de I.S. Bach: „Te-aștept din nou în răsărit de gând, / Să-mi fii o rază-n întuneric, / Să uit cât doare visul

meu plângând / În trist și crud tărâm feeric” („Așteptare”, p. 10), dar și alternativa cumințe a unei resemnări: „Din lacrimi amare / Prea ades m-am înnoptat; / Pășind spre abdicare, / În tăcere m-am sculptat / ... / Mă rezidesc în mine / Din negrele-mi tăceri” („Un înger insolit”, p. 14); pentru ca să găsească resursele necesare echilibrului; iar explicația pare a fi una orgolioasă, ca un surplus de vitalitate: „Din umbre-mi zidesc cărări spre niciunde / Și taina îmi este armură de dor, / Ecoul e mort, nu-mi poate răspunde / Gândul îmi mângâie-aripi de condor” („Ochiul din ușă”, p. 16).

Există, așadar, în „Cărări cu maci” o lirică direcționată spre o atmosferă tristă, dominată de nostalgii fără repere, pe o melodică elegiacă, în acorduri patetice: „Sub pleoape îmi plâng norii, / Toamna-i zidită-n mine, / ... / Sufletul, azi ruginit, / Către asfințit mă poartă, / Zborul meu spre infinit / Frânt e-acum, aripa-i moartă / ... / Măine e zidit în ieri, / Visul mi-e zidit în vis” („Zidiri”, p. 27); cu o vibrație lirică de-o pudică intimitate, chiar cu riscul derapajului în exces sentimental: „diminețile mele / au amintiri; / unele / sunt trepte de lumină, / altele . poartă colb de plumb pe tălpi, / dar cele mai multe / sunt zbateri; / îmi rotunjesc sub tâmple / doruri / sau mă risipesc în

(continuare în pag. 47)

Republica Moldova

Festivalul Internațional de Poezie – Renata Verejanu, ed.IV**Membrii Juriului Internațional la ediția a IV:**

Acad.Mihai Cimpoi, președinte de onoare al Festivalului, președintele Juriului Internațional,
E.S. dl Nicolae Mareș, scriitor, publicist, București
Acad.Vasile Tărățeanu, scriitor, Cernăuți,
Dr.hab.Vasile Bahnaru, scriitor, directorul IF AȘM,
Melania Cuc, poet, artist plastic (Bistrița, România),
Dr.hab. Ion Ciocanu, critic literar
Ion Cuzuic, poet, publicist, medic,
Romeo Tarhon, poet, editor, București,
Tudor Palladi, critic literar, poet,
Galina Codreanu, co-autorul proiectului, jurnalist TV
Daniel Verejanu, coordonatorul proiectului, președintele Festivalului, cercetător la Institutul de Filologie al AȘM

Secțiunea „Poezie de autor”

Aurelia Petrea, Roma, Italia - Premiul I, Felicia Ionașco, Anenii Noi - Premiul II, Tatiana Afanas-Crăciun – Premiul III, Mihai Doloton - Premiul III

Secțiunea Eseu

Vera Crăciun, Galați, România – Pr. I, Maria Tonu, Toronto, Canada – Pr. II, Alexandrina Vlas, Sîngerei, Moldova – Pr. III

Secțiunea Traduceri

Daniel Ioniță, Australia – Pr.I, Dorin Bîrcă, Anenii Noi – Pr. II, Maria Melania Rădulescu – Pr. Special al Academiei ESC

Secțiunea „Poezia în viziunea artiștilor plastici”

Cătălina Codreanu, Barcelona – Pr. I, Constanța Abălașei-Donosă, Brăila - Pr. II, Valeria Arseni, Ung.– Pr.III

Secțiunea „Compoziție”

Adrian Beldiman – Pr. I, Valeriu Mocanu – Pr. II

Secțiunea Recital/ Declamatori

Maria Chirilă – Pr. I; Elena Dabija – Pr. I; Aliona Coropcianu – Pr. III

Premiul Special al Academiei ESC:

Camelia Florescu, București, Maria Tonu, Canada, Ana Maria Gîbu, Dorohoi, Emilia Nedelcoff, Iași, Aura Dan, Tecuci, Adelina Lungu, Lilia Manole, Bălți, Ștefan Cătălin Topliceanu, Alexandrina Vlas, Sîngerei, Bîrcă Dorin, Anenii Noi, Petru Hasnaș, Zinaida Ambroci, Constantin Alexandru Copaci, București, Gela Enea, Maria Melania Rădulescu, Carla Francesca Schoppel, Iași, Bogdan Al. Petcu, Bacău, Petruț Cămuș, București, D.M.Caftoneanu, Botoșani, Mihaela Meravei

Laureați

Emil Iulian Sude, Pietrușu, Prahova, Angela-Melania Cristea, Craiova, Mihaela Mircea, Târgoviște, Georgeța Muscă, Oana Mirela Ciupercă, Irina Diaconu, Mirela Ciolacu, Elena Predușel, Sorina Elena Petea, Brașov, Claudia Bota, Valeriu-Nicolae Nichitean, Suceava, Raluca-Maria Panait, Ghimpați, Olt, Nița-Tatiana, Eugenia Maria Niculescu, București, Sandu Roxana Elena, Slobozia, Ialomița, Adrian-Marius Ionescu, Andreea Văduvă, Prahova.

nesfârșite întrebări” („Dimineți”, p. 31), într-unul dintre puținele poeme în vers liber, fără strofă, fără rimă. Există atâta decență în patosul liric al doamnei Carmen Antoaneta Marcean, încât pare că s-ar speria de prea multă intimitate dezvăluită, deși mărturisirea este voalat sugerată de protecția versului alb.

Un balsam și un antidot al unei tristeți copleșitoare, care parcă tot timpul modifică parametrii unui optimism mereu așteptat, se găsesc tot în dragoste, într-un erotism *cuminte* ca din alte vremuri, o poezie ușor naivă dar de-o puritate angelică, pe un canon neoanacreontic de lirică românească de început, de la Costache Conachi sau Ienăchiță Văcărescu, dar și cu trimiteri livrești spre Petrarca, Alecsandri, Coșbuc: „La poarta sufletului meu / S-a întrupat fiorul unui vis: / Că în întregul „tu și eu” / Se naște versul cu iubire scris / ... / Pășim prin timp îmbrățișați, / Pe drum de vis, cât încă este, / În primăvară îmbrăcați, / Două povești, într-o poveste? („Un vis”, p. 36).

Iubirea, sentiment plinar, este izbânda fericirii și, din aceste motive, poezia de dragoste din volumul „*Cărări cu maci*” este ușor declamativă, pusă în spectacol, plesnind de sănătate și de zbor spre bucurii celeste: „Lasă fiorii să vină la mine! / Zidește-le drum spre sufletul meu! / Visele-mi cântă când zbor lângă tine / Și de lumină mi-e zâmbetul greu / Ești cupa mea din care sorb iubire / Și sacra împlinire-a unui dor, / Îmi ești prezentul dintr-o amintire / Și amintirea mea din viitor” („Dualism”, p. 50). Ba chiar și o lirică sentimentală pliată pe un calendar intim, între povești de dragoste și fixații emoționale venite dintr-un univers familial: „frigul ultimei clipe mă învăluie cu încăpățănare / lacrima a înghețat în vârf de geană / umbra unui sfârșit nedrept / îmi ridică, amenințător, un pumn de obidă” („Mame cernite”, p. 20); sau gânduri triste după tragedia copiilor de la Clubul Colectiv: „Îmi umblă sufletul pribeag / La mănăstiri în rugăciune / De jale poartă negru steag, / Plecând genunchii-a rugăciune” („Suflet pribeag”, p. 24).

„*Cărări cu maci*”, o poezie ușor atipică într-o perioadă de avânt nestăvilat al genului liric cult, în care se petrec spectaculoase modificări, de la prozodie la valențele tematice, pe un registru emoțional și o dinamică remarcabile, din care nu lipsesc, evident, excesele, într-un perpetuu carusel al noului...

Nicolae MATEI**Linișor lunecă luna**

Linișor lunecă luna, luminându-și drumul bolții
Dulce tremur, glas duios vibrează în vălul nopții,
Trilu-i înduioșător încântă stârnind fiorii,
Freamătă dorul hoinar în cântul privighetorii.

Cheamă dragostea-n tăcere să-i fie cât mai aproape,
Se prelinge tânguirea într-un susur lin de ape.
Tresar florile-adormite, suspină prin frunze dorul,
Este cântecul de mamă ce își leagă odorul.

Suave chemări străpung peste liniștea adâncă,
Iubirea n-a apărut. Tristă, mai așteaptă încă.
Liniștea-i acum deplină în grădina adormită,
A tăcut privighetoarea... Cântă inima-i rănită.

Rondul de noapte

Tăciune e cerul și stele veghează,
Ascunse sub norii în forme ciudate,
Alunecă luna încet, fără rază
Și stinsă orbecăie-n rondul de noapte.

E rece... e beznă... ce straniu-ntuneric...
Un boț de lumină străpunge cărarea,
Carul de foc scârțâie urlând himeric
Un fulger slab, palid, desfundă cărarea.

O ploaie domoală începe să curgă,
Un ropot de cai se-aude-n turniruri,
E noapte de toamnă, târzie și lungă,
Visele strălucesc în adânc suveniruri.

Iarna la Mărtinești

Frig năpraznic s-a lăsat
Peste satul amorțit
Iar decorul înghețat
Pare c-a înțepenit.

Scârțâie sub tălpi zăpada
Scoțând sunete bizare,
Geru-a scos din teacă spada,
Nimic nu se mișcă-n zare.

De prin casele-ngropate
Albe fuioare de fum
Se ridică-mprăștiate
Risipind miros de scrum.

Lângă sobă stau cuminiți
Copiii în case-acum,
Soarele, scrâșnind din dinți
Își urmează al său drum.

Vălul serii se coboară,
Frigu-i tot mai apăsător,
Luna stă ca să răsară,
Liniște-i acum în sat.

Ulița cu dragoste

Ce frumoasă-i tinerețea petrecută-n sat la țară!
Anii ei fermecători s-au dus, n-or să mai apară.
Pe ulița de la moară, pe băncuța de la poartă
Cu sfială se țesea dragostea, întâiași dată.

Visători, vrăjiți de lună, sub salcâmul singuratic
Noi ne sărutăm cu dor, dulce, pățimaș și tainic.
Dragoste, alean și patimi în noi se aprind și ard,
Împrejur freamătă totul, tremură uluca-n gard!

Lunecând pe-a nopții boltă, stele licăresc pe cer,
Desprinse din constelații cad înspre pământ și pier
Fericți și strânși în brațe, tandri și cuprinși de dor,
Ne alegem tainic steaua călăuză-n viitor.

...E trecut de miezul nopții. Vântul începe să bată.
Liniștea se întrerupe de un scârțâit la poartă.
- Te sărut la despărțire, pune-ți pe umeri năframa!
Cu neliniște și teamă o chemă în casă mama.

Vremea a trecut în zbor, adunând anii povară.
N-am să pot uita vreodată dragostea de-odinioară,
Sărutul ce mi l-ai dat sub salcâm întâia oară –
Cea mai dulce amintire din ulița de la moară!

Măceșul

Pe mal de râu într-un decor sălbatic
Printre hățșuri dese, ascuns prin mărăcini,
Trist și tăcut, măceșul singuratic,
Uitat de lume își legăna rugul de spini.

Cât și-ar dori să schimbe-al vieții fir,
Să se întoarcă-acasă în grădină,
Să fie mângâiat de-un trandafir,
Că doar sunt frați, el n-are nicio vină.

Nu l-a vrut mama, tăcută, mânioasă
L-a suduit, l-a alungat adeseori:
- Să nu te mai întorci la noi acasă,
Să pleci!... Tu ești copil făcut din flori...

Rondelul trandafirului

Petalele se sting ușor,
Mai tare se ascute spinul,
Albit, într-un pudrat decor
A sărutat brumei veninul.

Roșu, înflăcărat covor
A așternut pe jos destinul.
Petalele se sting și mor,
Mai tare se ascunde spinul.

Îngândurat, în prag de iarnă,
Privind, mă trece un fior
Petale-n vânt sunt anii-n zbor,
Ninsorile încep să cearnă,
Petalele se sting ușor.

Rondelul morii

Un răpăit se-aude-n ritmu-i sacadat,
Vrăjita-n cântece ulița morii,
Ecol magic se revarsă peste sat,
Un vânt ușor de seară-alungă norii.

Amurgu-ngână umbre pe-nserat,
În dulce țipăt pribegesc cocorii,
Un răpăit se-aude-n ritmu-i sacadat,
Vrăjita-n cântec e ulița morii.

(continuare în pag. 59)

Marilena VELICU

ÎNCEP SĂ CRED CĂ TOAMNA MI-E SURATĂ

Încep să mor secundă cu secundă
Când ploile de toamnă mă inundă,
Respir mai rar că nu mi-e necesar
Atâta aer trist în piept, hoinar.

Încep să fiu o umbră fără umbră,
Privirea mea, o prelungire sumbră,
Acum când toamna ruginește-amar
Cuvintele-mi sunt foi de calendar.

Încep să cânt un cântec fără notă,
Și-s rece ca un fluviu fără flotă,
Covor de frunze țese toamna azi,
Eu caut nemurirea printre brazi.

Încep să umblu singură prin beznă,
Cu dorul spintecat până la gleznă,
Un ultim trandafir, splendoare roz
Adună toamnele-ntr-un cald siloz.

Încep să plâng cu ploile odată,
Ascunsă în batista viu brodată,
Și-n ceața dimineților sunt eu
Fără-mă din preaplinul curcubeu.

Încep să cred că toamna mi-e surată,
Că-i simt arcada ochiului curată,
Eu, frunză coaptă legănată-n vânt,
Ea, gândul amorțit într-un cuvânt.

AM ÎNTREBAT IAR TOAMNA

Am întrebat iar toamna, dacă vântul
Îi tremură-nadins ramuri bolnave,
Și dacă ploaia-i cade-n rugi concave,
De ce oftează azi întreg pământul?

Am întrebat rugina de pe frunze
Cum simte ea privirile-ncordate?
Când trecători cu gânduri demodate
Bat străzile grăbiți și, fără scuze.

Am întrebat istoria, că-i dreaptă,
De ce sunt triste toamnele fecioare?
Și scârțâie povara sub picioare
Când pasul ne mai urcă înc-o treaptă?

Am întrebat amiezile-adormite
Și umbrele dosite sub umbrele,
De ce valsează ploile-n zăbrele
Acolo unde plânsul nu-și permite?

A VENIT TOAMNA

V-am spus c-a venit toamna?
Poate am uitat...
Are același cântec
Aceeși culoare
Doar noi suntem mai târzii
(să nu spun bătrâni).
Cerul e roșiatic
Frunzele indecise în cădere
Norii încă își păstrează plânsul
Pentru mai târziu...
Dar toamna e regina anului
Pentru ea mi-am păstrat cuvintele
Râsul și trăirile unice...
Pentru ea scriu și plâng
Cu penița ruginită de dor...
V-am spus c-a venit toamna?
Priviți parcul, cerul, Dunărea, poeții...
A venit toamna!

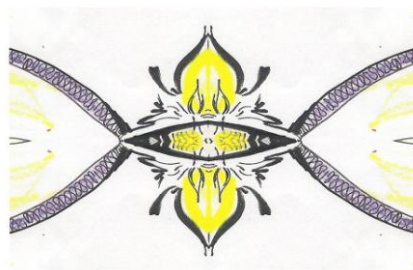
TOTU-I GALBEN

Frunze galbene căzute
Pe asfalt, pe nevăzute,
Trecători cu pas grăbit
Calcă trupul lor strivit...

Fluturi galbeni, crizanteme,
Toamna asta ne dă teme,
Cine, ce și cum e-n ton?
Sa fii blondă cu breton.

Galbene eșarfe zboară
Sub umbrele de ocară,
Ploi cu picuri străvezii
Cad în nopțile târzii.

Totu-i galben, strada, via,
Frunzele și păpădia,
Numai tu ai ochii verzi
Și tristețea nu mi-o vezi!

Marian HOTCA

Sub zodia unui amurg suspect

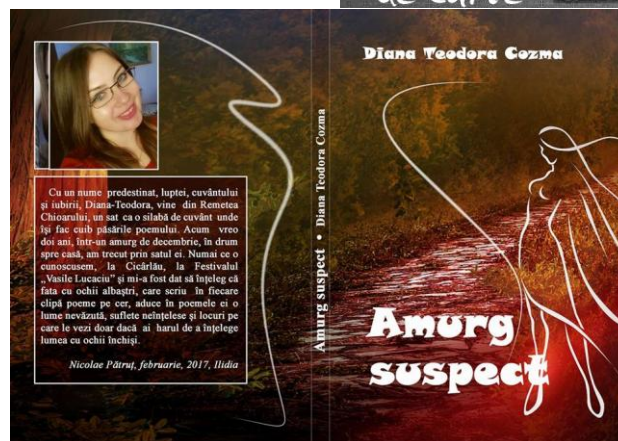
Volumul de versuri „Amurg suspect” apărut în vara anului 2017 la editura băimăreană Eurotip reprezintă cartea de debut a poetei Diana Teodora Cozma. Publicând într-o serie de reviste, *Nord Cultural*, *Nord Literar* (Baia Mare), *Poesis* (Satu Mare), *Boema* (Galați), *Caiete Silvane* (Zalău), *Constelații Diamantine* (Craiova) etc., Diana Teodora Cozma a devenit o prezență cunoscută în publicațiile cu profil literar din țară, creațiile tinerei poete bucurându-se de aprecieri elogioase din partea specialiștilor.

Volumul de față cuprinde 76 de poeme, unele dintre acestea fiind premiate la diversele concursuri literare, Diana Teodora Cozma reușind să obțină premii literare importante dintre care pot să amintesc următoarele: Marele premiu „Dr. Ion Țicu” (Ilidia, 2016); Premiul al III-lea la Festivalul Național „Vasile Lucaci” (Cicârlău, 2016); Premiul „Mihai Olos” la Festivalul concurs pentru tinerii scriitori din Maramureș etc.

În volumul său autoarea abordează diverse teme de rezonanță postmodernistă, împletite cu accente simboliste, expresioniste, romantice și onirice, uneori vădindu-se în creația sa chiar și elemente de factură tradiționalistă. Singurătatea, moartea, sumbrul existenței, misterul vieții și al morții, trecerea ireversibilă a timpului, fatalitatea soartei, somnul generator al morții și al misterului existențial, natura apocaliptică, întoarcerea spre sacru, sunt doar câteva dintre temele abordate de poetă în acest volum.

Rănille și suferința ființei în fața thanatosului sunt evidențiate poate cel mai bine în poemul „Urâta cu coasa”. Poemul scoate în lumină patimile omului contemporan care este lipsit de orice ajutor și orice speranță divină în fața morții, iar eul liric privește ca un spectator acest joc thanatic, uneori cu un umor negru, aproape sorescian: „Urâta cu coasa/ nu știe matematică./ Te scoate greșit din ecuație/ și te introduce sub/ radicalul groazei”. Trebuie avut în vedere faptul că metafora „ecuației” nu este altceva decât misterul morții care-i stupefiază și îi fascinează pe toți indivizii. În poem, moartea se manifestă pretutindeni, ea devenind un adevărat principiu al existenței noastre, un dublu al sinelui reflectat în motivul oglinzii: „Ea, urâta cu coasa/ cea pe care o priveai/ noaptea în oglindă/ Cea pe care o întrebai/ ce mai face.../ Uită-te în spatele tău,/ În dreapta sau stânga-ți/ E urâta cu coasa/ ea care îți urmărește,/ și îți numără cu atenție/ pașii”.

Minima încercare de ridicare a ființei de sub tutela morții este redată prin poemul „Pe corabia neputinței”. În acest context, eul liric devine o simplă entitate obiectuală „corabie pierdută, în sticla de zenit” ce își târâște „trupul jalnic”, mânăta fiind de o providență incognoscibilă, aproape sinonimă cu misterul. Nostalgia vieții se împletește cu depărtarea eminesciană („dulce depărtare”) care îi conferă omului o nouă posibilitate de a se regenera, însă aceasta se va produce doar în postexistență: „Epavă pierdută-n zi și zi pierdută în noapte,/ întortocheate căi prin tine se nasc,/ poteci, cărări, popasuri prin tine/ eu străbat...”. Prin metafora „ploii de stele” din finalul poemului remarcăm un eu liric stihial măcinat de propriile principii sau gânduri contradictorii: „În paradisul gândurilor

mele,/ există rai și iad și foc.”

Deosebit de important pentru acest volum este poemul „Sabath” în care poeta își definește propriul său crez artistic despre misiunea poetului în lume. Diana Teodora Cozma reușește să făurească, ajutată de muza poeziei, Euterpe, o adevărată mitologie a poemului în care singurele zeități pregnante sunt: „Iacrimile”, „crinii de foc” și „sângele”. Conform crezului său poetic, poezia se naște inițial din suferință „plâng egretele amarnic”, iar această suferință incomensurabilă generează ulterior fiorul inspirativ „crini de foc”. Din combinația acestor elemente, zic eu, primordiale, se naște adevărata poezie. Metafora sângelui nu e altceva decât truda pentru creație și jertfa de sine prin care trece poetul pentru a crea poemul. Cu toate că în finalul poeziei se pot identifica elemente ce se leagă de biografia poetei, și anume că autoarea s-a născut sâmbăta: „e-un nou început pentru poezii născuți sâmbăta”, poemul dezvăluie într-o manieră criptică latura mesianică a demiurgului prin cuvânt în toposul liric peste care metafora (gr. *metapherin*) este suverană.

Citind întregul volum de versuri se poate observa predilecția poetei maramureșene pentru mitologia greco-romană. Elocvente în acest sens sunt următoarele creații lirice: „Urâta cu coasa”, „Zodia toamnei”, „Vară muribundă”, „Elixir”, „Alunecare în vid”, „Narcisism”, „Phoenix”, „Nebuni pe mare”, „În vid” etc.

Poemul „Narcisism” reinterpretează în variantă postmodernă mitul lui Narcis. Eul liric este revoltat de falsitatea și ipocrizia oamenilor care au devenit adevărați idoli pentru ei înșiși sau, mai bine spus, niște marionete dependente de propria lor frumusețe fizică și vremelnică: „Sunteți propriii voștri idoli de ceară, ce fug de/ lumină - ea vă arată imperfecțiunile”. În ființa lor nu se mai găsește niciun strop autentic de umanitate, sărutul simbolic în oglindă reproduce separarea acestora de sacralitate și intrarea lor într-un topos demonic care le determină într-un final pierirea odată cu încetarea acestei frumuseți: „Unde-o fi fost oglinda aceea, ce v-ar putea reflecta/ chipul fățarnic?/ Probabil, ați ascuns-o demult în măruntaiele/pământului./ Căci numai acolo, pe nevăzute, v-ar putea fi redată/ toată frumusețea”. Motivul oglinzii capătă în aceste stihuri o conotație negativă „aceasta s-a înnegrit de furie”, surprinzând disprețul eului liric față de entitățile regresive care au ieșit din sfera umanului, dar și ideea conform căreia lumea se află într-un plin proces de desacralizare. Dacă în majoritatea poemelor sesizăm această perpe-

(continuare în pag. 53)

Ioan Romeo ROȘIANU

**Adrian Țion și confesiunea ca autoportret
în oglinda vremurilor**[Adrian Țion – Nostalgia călătoriei, ed. Napoca Star,
2017]

Cu o carte în care-și pune sufletul pe tavă ne provoacă prietenul Adrian Țion de această dată, o carte în care clujeanul cu vechi state de plată pe câmpia literelor ne poartă printr-un întreg univers.

Marcat evident de plecarea de acasă, de depărtarea de aceasta mai bine spus, Adrian Țion pune acceptul pe trecutul efemer și ne provoacă la lecturarea unei cărți răstignite-ntr-un trecut tumultuos și un viitor marcat de incertitudine.

Astfel răstignit autorul ne poartă printr-o lume „dinafară”, împingându-ne la o despărțire de trecut și la o conviețuire în vis.

Adrian Țion apelează din plin la disponibilitățile sale expresive și amprentează un discurs preponderent narativ, unul evocator și confesiv în același timp, spațiu vizibil marcat de unele secvențe poetice, toate marcate și înfiorate de undele unui autentic lirism.

Este calea pe care merge el cu aceste nostalgice și captivante înfiorări, este modul în care exprimă direct, cu sinceritate și o anumită candoare infantilă uneori, intensele sale trăiri generate de rememorări.

Așa izbutește el, în bună măsură, să impună un nou topos epic în geografia literară contemporană, un univers (s)coborât chiar din geografia unui spațiu văzut în același timp ca unul izolat, individual, particulat, dar și ca unul universal, conturându-i lectorului senzația că-l cunoaște.

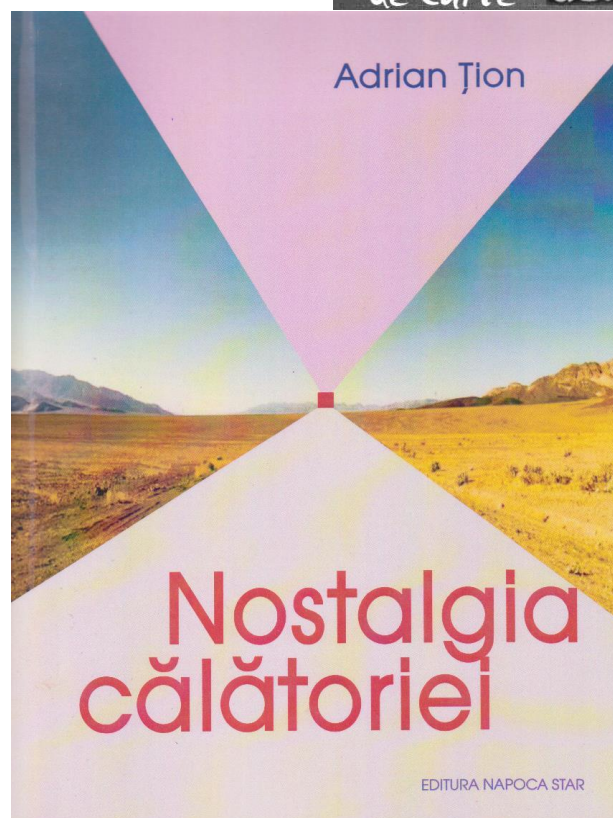
El nu scrie despre vreun spațiu tradițional, în care cei mulți și de omenie respectă în continuare un cod etic ancestral, ci despre unul interior, senzația că spațiul și timpul în care-și împlinesc scriitura confesivă devenind covârșitoare.

Vede-n același timp călătoria ca un areal de civilizație, ceva exotic, ca o fericită întâlnire cu Eul propriu, cu sinele său.

O interesantă modalitate de a călători și, implicit, de a te raporta la călătorie, bucuria și uimirea, forța de a transmite emoții, unică și inconfundabilă în felul ei sfredelește-n adâncuri, iar tainele astfel relevate luminează unica viață avută.

Un mesaj de forță, transmis c-o anumită formă de sfințenie, prin vorbă și faptă, ca de la înțelepții spațiului ancestral, în care un sui-generis al trăirilor, al obiceiurilor, al hesiodicelor munci sau clipe, unul (pro)venit din vremuri imemorabile este ridicat la un rang imuabil existențial.

O mare provocare în cartea lui Adrian Țion, în acest jurnal european, note deliberat ancorate pe lumea

exterioară spațiului românesc, note în care simți nemijlocit pulsația unei plăceri a călătoriei, a unei patimi chiar.

Substanța epică a întregului volum este realmente structurată în jurul acestei stări, de-acum repere cu valoare simbolică și chiar emblematică pentru un spațiu desacralizat și, deopotrivă, pentru întreaga complexitate a trăirilor sale, a reacțiilor și percepțiilor.

De la aceste limite începe, de fapt, actul în sine confesiv, discursul fiind vădit amprentat de patima scrisului, o evidență (pro)venită din îndelungul său exercițiu artistic și stilistic. Adrian Țion scrie cu poftă de viață și împotriva unei limitări (ne)voite la realitățile cotidiene întâlnite devine un adevărat reflector analitic sub razele căruia lectorul descoperă în același timp o lume exterioară, palpabilă și una interioară.

Așa vorbim de o evidentă accentuare a lumii sale interioare, fapt recunoscut atât de interior cât și de prefațatorul Ovidiu Pecican.

Autorul fixează impresii și observații proaspete despre tot ce-l înconjoară și nimic și filtrează totul printr-o viziune propriu, în fapt chipul său spiritual.

Un personaj auctorial ce se relevă sieși, iar firul narativ al emoționa(n)telor confesiuni este din plin pigmentat cu anumite intervenții cerebrale, filosofale, menite să sublinieze fapte, evenimente și întâmplări.

Așa avem o anumită gradație a accentelor afective, paradoxal toate pornite de la pasaje cu simplu caracter informativ, evidențiate de autor tocmai prin selectarea strictă a imaginilor și aspectelor considerate de el a fi pertinente.

(continuare în pag. 52)

Ajungem la descrieri de mare forță apoi, dar fără căderi în descriptivism, la creionare de portrete, tușe groase de evocare a lumii gascone îndeosebi, un spațiu investit de el cu valențe multiple, tocmai datorită faptului că l-a marcat atât de profund.

Există (până) și pasaje cu anumite disponibilități umoristice, de mare finețe, trădătoare de valențe spirituale și cuceritoare tocmai prin naturalețea relevării lor.

O studiată simplitate străbate ca un fir roșu această carte, iar autorul speculează cumva biografismul, dar fără a face din asta o notă discordantă cu (pretextul scrierii sale de acum.

Multe stampe cotidiene între coperti, momente (re)marcate din vizitări de locuri și întâlniri, pagini ce trădează ochiul critic, bunul observator aplecat spre latura lăuntrică, de autor aplecat asupra introspecției, psihologiei.

N-ai cum să nu remarci ideea de pace cosmică pe care-o sugerează Adrian Țion în toate atmosferele (re)create astfel, e știința sa de-a aglutina note, gesturi, elemente și simțiri.

Amănuntele devin semnificative astfel și revelații pentru spațiul devenit obiect de studiu și (pre)text de dialog cu cititorul.

Este, totodată, cale prin care el devoalează un spațiu interior, așa aflând cititorul despre toate preferințele sale artistice sau culinare, floricele sau emoționale, în fapt o întregă lume interioară relevată cititorului.

Astfel, ca-n toate prozele moderne, portretul lui fizic și moral se clădește simplu, pagină cu pagină, ca-ntr-un puzzle care NU se finalizează de această dată nici măcar după ultima pagină, deoarece suita de întrebări personale ale cititorului abia atunci stă să înceapă.

Cartea este cu atât mai interesantă cu cât toate cele descrise sunt observate în ipostaze aparte, întregul drum de-acum inițiat fiind făcut fie pe jos, fie pe bicicletă sau în mijloace de transport în comun, altelei stingher, îngrămădit într-o mașină cu familia și prietenii.

Din acest motiv se înțelege tonul accentuat de confesiune, rod nemijlocit al însingurării sale în mijlocul lumii înconjurătoare.

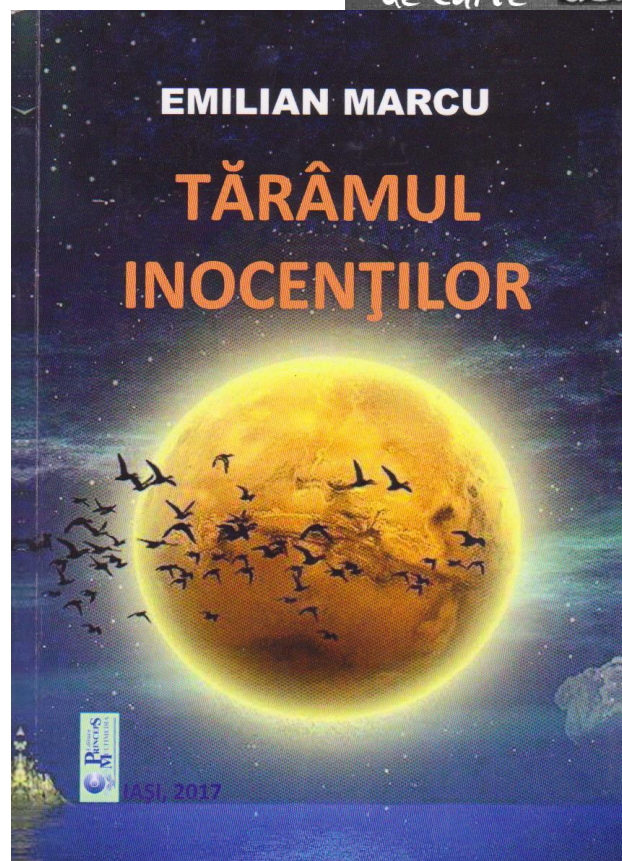

Despre o carte a introspecției și a monologului interior

[Emilian Marcu – Tărâmul inocenților, Editura Princeps Multimedia, Iași, 2017]

Cu o (nouă) carte complexă ne întâmpină și ne provoacă acum scriitorul ieșean Emilian Marcu, o voce literară bine definită în peisajul editorial contemporan, o carte complexă, cu o scriitură în care abordează multiple planuri, o carte evident a introspecției, a punerii sufletului pe tavă.

Romanul „Tărâmul inocenților” apare sub atenta îngrijire a mai multor „moașe” literare, Daniel Corbu fiindu-i redactor, Florin Dochia i-a făcut coperta, iar lector de carte i-a fost Mioara Bahna, cea care a și semnat, recent, la Edi-

tura Rafet din Râmnicu Sărat volumul de critică „Zidiri”, în întregime închinat lui Emilian Marcu.

Așadar, o carte care este girată de nume cu rezonanță incită cu siguranță, ștacheta astfel ridicată obligând și creând anumite linii de așteptare.

Conștient de acest lucru, de aceste responsabilități, ca și în scriitura modernă, postmodernă chiar, Emilian Marcu ia lumea sa interioară și amprentează cu ea trăirile celorlați, un demers altfel ușor narcisist, dar des întâlnit pe eșichierul literar actual.

O atenție mărită asupra amănuntului atrage, un amănunt văzut clar și direct ca fiind esențial în largul narațiunii.

Multă interogație, o aplecare vădită spre explicare de simțăminte și gesturi a autorului, dar fără cădere în descriptivism, o alunecare lentă-n spre lumea mitică a psihanalizei și înspre cea a psihologiei. În acest adevărat discurs literar dar și - foarte interesant! - un excurs făcut cu aplecare, o disertație sub formă de digresiune chiar pe propriul text, Emilian Marcu aproape că ne spune că atunci când își creionează portretele morale și fizice ale propriilor personaje lui însuși pare a vrea să își explice și să își lămurească ceva.

Ei bine, tocmai din această interesantă luptă cu sine însuși, acest autor care a abordat mai întotdeauna în opera sa extremele vieții și ale societății, tocmai din această repetiție de imagini - dar nu dintr-o limitare a limbajului! - ajunge la o dorință de subliniere, la o întărire a imaginii sau gândului.

Multă filosofie ascunde-n tre copertile romanului „Tărâmul inocenților”, o filosofie subtil subliniată inclusiv grafic, prin caracterul italic, deci dorința

(continuare în pag. 53)

evidentă a lui Emilian Marcu este de a amprenta cu experiența de viață acumulată deja personajele și trăirile acestora, situație de altfel regăsită și la mulți alți scriitori.

Deși nu adoptă strategia cu el însuși erou principal, Emilian Marcu a găsit prin această tertip calea de a spune direct ceea ce vrea, nevoalat, astfel influențând direct cititorul și actul lecturii în sine, indicând cumva direcția din care trebuie văzută și cântărită scriitura sa.

Multe ruperi de planuri, intersecții ale acestora, suprapuneri chiar, unele sparte sau delimitate de anumite imagini grafice.

Din acest motiv, pentru un cititor neavizat poate fi o carte de mici proze de sine stătătoare, proze scurte și foarte scurte, frumos înșiruite, una după alta.

Pentru cititorul avizat, însă, este o înșiruire de secvențe și imagini, de evenimente narate, ca-ntr-un film frumos curgător.

Așa, din imagine în imagine își construiește Emilian Marcu romanul, cărămidă cu cărămidă.

Totodată, în timp ce personaje principale cum sunt Sașa Ilici sau Călugărul Chiparissa sunt aplecate aparent asupra lumii exterioare, trăirile pe care și le pune-n cârcă autorul țin numai de introspecție, iar această joacă are menirea de-a da forță imaginii, de a contraria, de a incita la lectură și aprofundare.

Călugărul Chiparissa este personajul care subliniază cel mai bine acest fapt, el apărând uneori cu substantiv comun, alteori cu substantiv propriu și nu este o greșală, ci numai dorința autorului de a sublinia trăirile interioare ale acestuia, monologul său interior.

Altfel spus, o dorință de-a spune că atunci când acesta gândește sau vorbește cu sine însăși nu mai este un simplu călugăr, ci ACEL călugăr, un spirit, iar calea cea mai nimerită a fost hiperbolizarea.

La Emilian Marcu personajele secundare au chiar un simplu rol decorativ, aproape în întregime în acest roman nu au chip și nume, aparțin doar grupului, gloatei, au roluri de executanți, dacă vreți.

Cel mai bine reliefează asta atunci când vorbește despre „femei”, cele puse să scormonească prin pădure, să-l caute pe Sașa Ilici, să alerge, etc.

Cred că cele mai bune pagini ale acestui roman, cele mai reușite, excelente chiar sunt cele în care Sașa Ilici se luptă cu sine însuși ca să își explice căderea-n genune, iar Emilian Marcu face din acest personaj, cu această ocazie, unul care inventariază trăiri și emoții.

Sunt pasaje de forță, unele în care trecutul și viitorul lui Sașa se luptă-ntr-un prezent și el nesigur, el fiind cel rănit la picior, căzut într-o prăpastie și fără mari speranțe că va fi regăsit.

Una peste alta, romanul „Tărâmul inocenților” al lui Emilian Marcu vine să întregască un destin literar deja bine definit, să sublinieze o prezență vie în peisajul actual, dar și să marcheze o anume cotitură în creația acestuia, în fapt o trecere de la nararea ori fotografierea lumii înconjurătoare la explorarea lumii sale interioare.

tuă desacralizare a lumii, Diana Teodora Cozma mai găsește încă resurse vii pentru scrierea unor poeme în care sacrul devine tutelar, unele dintre aceste poezii postmoderniste găsindu-și corespondențe în poemele tradiționaliste voiculesciene de inspirație religioasă. În poezii precum „Aveam un vis, Doamne”, „Eliberare”, „Grădina dintre ziduri”, „Exiști Doamne”, „Apocalipsă”, „Amurg suspect”, „Oglindire” se poate identifica un topos liric oblatuit de prezența sacrului, a ordinii cosmice, eul liric fiind împăcat cu instanța divină, dar și cu sine.

Poemul care dă titlul volumului de versuri „Amurg suspect” (de la pagina 55) reliefează prezența unei instanțe supreme peste întreg universul, de la simplele flori care trăiesc câteva zile până la astrul solar, toate acestea aflându-se sub eterna mizericordie a lui Dumnezeu: „Pe cer ai scris cu/ litere de/ foc/ că ești stăpân peste a/ lumii/ filă,/ că soarele e fără/ de/ noroc/ pe veci, el zace/ sub a ta/ eternă milă.”

Poetă a viziunii, Diana Teodora Cozma își asumă cu responsabilitate destinul său în lumea bivalentă a poeziei. În fața morții iminente, eul liric se profilează într-un „colț rece” bacovian, însă el mai are încă speranța redutabilă să admire „tavanul triunghiular”, simbolistica tavanului cu trei colțuri fiind cu certitudine o proiecție concludentă a sacralității, făcându-se aluzie la Dumnezeu trinitar (Tatăl, Fiul și Sfântul Duh) din religia creștină. Mausoleele cadaverice înspăimântă, iar „inimile fiarelor plesnind/ de la prea mult sânge pulsant în/ ventricule” („Viziune”) produce eului o continuă stare de spaimă și dezolare, însă el, deși obișnuit cu ascultarea discuțiilor thanatice („auzeam discuții despre moarte”), găsește incontestabile posibilități de anulare a fricii, solidificându-și speranța, dovadă fiind imaginea metaforică a pieptului devastat de „întâiele/ raze de soare”. Mergând mai departe cu interpretarea, în ultima secvență a poemului „Viziune” se pot identifica două structuri antitetice: „colț rece” și „raze de soare”, care se anulează reciproc, eul liric nemaipercepând nici frigul existențial al „colțului rece”, nici beatitudinea solară. Eul liric devine o prezență amorfă care se mulțumește cu plutirea nonvolatilă într-o sferă non-sentimentală.

Poemul „Sub zodia toamnei” nu este altceva decât un anti-pastel, sau mai bine spus un pastel interior în care eul liric trăiește cu intensitate sentimentul melancoliei determinat de sezonul autumnal, asumându-și totodată descompunerea naturii: „inima mea ia forma unei frunze moarte/ descompuse, pierzându-și pulsul și/ bătaia de altădată.”

Pătrunzând în universul liric al tinerei poete Diana Cozma, vom descoperi o poezie în care ludicul expresiei se împletește cu gravul sufletesc, thanatosul devine o prezență obișnuită și compensatorie, iar natura aflată în ultima fază a desacralizării stă suspendată într-un perpetuu amurg, gata să alunece *ex-abrupto* în amorfism. Astfel, volumul de poeme „Amurg suspect” vine să reîmprospăteze peisajul liric al literaturii maramureșene prin tematica novatoare abordată și viziunea postmodernă asupra lumii, în care poeta, reinterpretază și adaptează cunoscutele mituri greco-latine la ipostazele lumii actuale.

ANUL RENATA VEREJANU

Scriitoarea Renata Verejanu, *Om Emerit al Republicii Moldova*, este autoarea a peste 60 de titluri de carte de poezii, romane, eseuri, opinii, pledoarii, portrete, maxime și cugetări în română, rusă, engleză, franceză, italiană, turcă, bulgară, ucraineană, chineză, spaniolă etc., cu un tiraj de sute de mii de exemplare, cărți apreciate la importante saloane internaționale de carte; este autoarea a câtorva Antologii voluminoase de poezie: *Ofranda omeniei* (1989), *Eu am știut să fac din viața mea o sărbătoare* (2012), *Poetul dintre milenii* (2016) și a 12 volume de OPERE ALESE, apreciate de publicul larg; e protagonista mai multor *Conferințe științifice*, *Simpozioane*, unde opera scriitoarei a fost înalt apreciată, și protagonista unui eveniment unic în țară, care a devenit deja o frumoasă tradiție: *Festivalul Internațional de Poezie – Renata Verejanu*, la care participă sute de oameni de cultură din toate județele României, din Italia, Ucraina, Macedonia, Bulgaria, Turcia, Canada, Australia și toată Republica Moldova; e fondatoarea și editoarea pe parcursul unui sfert de veac a celei mai originale publicații color a tinerelor talente: *Revista Micul Prinț* (f.1992) și a *Ziarului "Copii Europei"*, lansat în 1997 la Năvodari în prezența câtorva mii de elevi și profesori și a președintelui României; autoarea și realizatoarea unui original dialog dintre culturi și popoare cunoscut pe toate continentele și la forurile europene: *Festivalul-Concurs Internațional al Talentelor Lumii "Micul Prinț"*, care a lansat până azi peste 55 mii de tinere talente, aducând dovada unui neam talentat; e fondatoare și președinte a *Cenaclului "Grai Matern"*, care deja de 30 de ani lunar reunește tineretul de creație (o structură unică, modernă, ce a stat la temelia creării în Moldova a noilor structuri ale societății civile), cu care a fost printre primii scriitori pe linia întâi a renașterii naționale, lucru pentru care a pătimit mult. Contemporanii scriitoarei luptătoare cunosc încă multe, multe alte evenimente de importanță vitală pentru tânără democrație și nenumărate inițiative pentru copii și tineret, proiecte culturale, educaționale, mass-media, de binefacere cum ar fi: *Conferința Transfrontalieră a Tinerilor*, primul proiect transfrontalier al tinerilor, proiect la care participă cele mai de prestigiu instituții universitare, în calitatea lor de parteneri, din România, Ucraina și Republica Moldova; *Asamblarea în Deplasare a Tinerilor*, *Summit-ul Tinerelor Talente*, *Caravana Culturii Păcii* (de la Chișinău până la Consiliul Europei, Strasbourg, și UNESCO, Paris), *Forumul Mondial al Tinerilor*, *Marșul Voluntarilor pentru Drepturile Omului*, *Conferința Europeană a Junilor Jurnaliști* (o școală modernă de mass-media pentru tinerii jurnaliști necontaminați de totalitarism), *Leccióni Des-*

chise: EU AM DREPTUL (de la Palatul Național, unde 101 copii talentați recită poeziile poetei despre drepturile copiilor) și multe alte evenimente cu care Omul de cultură Renata Verejanu a înfrumusețat și bucurat timpul vieții noastre și a promovat cultura română în lume. Multe ar fi de spus despre omul cetății Renata Verejanu, intimidat decenii, care merită susținerea și aprecierea neamului pentru care a trudit și și-a jertfit timpul vieții sale cum puțini au putut sau au dorit să facă.

La 16 ianuarie 2017 **Elena Dabija**, directoarea Centrului Academic Eminescu, deschizând evenimentul, a anunțat lansarea unui original proiect: **Anul Renata Verejanu**, susținând că Providența a dorit ca marea sărbătoare a poeziei, cântecului și dansului - pe toate Renata Verejanu posedându-le de la naștere - să se întâmple ca o frumoasă continuare a timpului eminescian, altfel zis, în timpul Eminesciadei organizate de *Centrul Academic Eminescu*. Întâlnire acceptată de poetă

(continuare în pag. 55)

cu trăirile personale la propriu și la figurat. Destinul ce-a ales-o literelor române este unul de Acasă și pentru Casă, de vreme ce scrisul ei metaforic și criptic acoperă aceste principii etico-civice și estetice dinspre inimă și rațiune, dinspre imaginație și ideație firesc, emblematic și charismatic.

Nouă întotdeauna și plastică, poezia verejaniană demonstrează direct și indirect vocația autoarei, „*Poetului dintre milenii*”, vorbind în pro-priu trop escatologic al Domniei Sale. Cultura imaginii și imaginea culturii fac una în scrisul ei dantelat cu figuri de stil pe potrivă talentului și viziunilor sale echilibrat-seducătoare și revelatoare, venind din acea sete inepuizabilă de nou și de spunere pe nou, adică tocmai din acea „putere creatoare” de care ne atenționa geniul eminescian altcândva. Universul liric verejanian este unul escamotabil în sensul că explorează original dinspre necunoscut nu numai domeniul socio-uman escarpat, dar și verticalitatea lui ideatică, atitudinal-personală („Metafora nemuririi”, „Plâng flăcările-n mine”, „lubesc”, „Poetul metaforei în flăcări”, „Ofranda omeniei”, „Eu am știut să-mi fac din viața mea o sărbătoare”, adevărată, duelându-se într-un fel cu versul eminescian).

Comunicativă și adusă din condei, polemică și incitantă este de asemenea și activitatea epică a autoarei – atât cea publicistică, cât și cea propriu-zis prozastică, epică. Ne referim bineînțeles la trilogia „Geniul invizibil”, mai concret la prima carte a acestei scrieri – „Asasinul ratat”, un personaj literar „colectiv”, vorba vine, care este însuși „regimul” / sistemul de odinioară care a contribuit în mod tragic la demolarea Omului din om, la degradarea morală și spirituală a Neamului pe toate dimensiunile. Rănilor necicatrizate produse de acest flagel secular-milenar vor sângera încă multă vreme. Reflecțiile poetei-prozatoare relevă indubitabil multă compasiune din partea ei față de destinul dramatic al conaționalilor ei din orice punct de vedere raportat la vremurile de tristă amintire.

Acțiunea romanului-trilogie se desfășoară nu numai în inimile și în mentalitatea contemporanilor săi, dar și în stradă, în Piața Marii Adunări Naționale etc. Este o pânză epică în care Renata Verejanu a pus mult suflet, multă durere și tot atât de multă omenie, îndemn și iubire. Ca în toate lucrările ei de un gen sau altul, protagonist/protagoniștii pledează pentru triumful adevărului de noi, de identitate și de bunătate, dezvăluind totodată și plâgile sociale care au afectat omul pe dinăuntru, inclusiv pe intelectuali, pe factorii culturali, spirituali etc. Ochiul

prozatoarei este unul rece și pătrunzător, iscoditor și scrutător, dar în același timp și plin de blândețe dinspre amintiri, dinspre trăirile de altădată de acasă sau din altă parte.

Omul și Pomul constituie finalmente simbolic rodul căutărilor de sine dinspre viață și adevăr în lumina decalogică a poruncilor biblice, eterne și pater-materne. Scrisul/stilul autoarei, am putea zice: un dialog încontinuu dintre autor și societate, are și deschideri non-intermitente spre sinceritate și absolutitate funciamente.

Caracterul polemic al scrierii ține și el de modul de a fi al scriitoarei crescute pe cele șapte coline/dealuri ale baștinei (Verejenii Ocnitei). Or, cinstirea localității, locului care a ales-o și a îndrumat-o, vorbind în metaforă, ne spune multe despre cei șapte ani de acasă din orice oportunitate, ca și imnificarea prin muncă și efort intelectual ale celor șapte zile ale săptămânii, care se suprapun simbolic pe cele șapte taine ale bisericii (...) deloc întâmplător. „Iubirea” pe care o crede mai bună decât „răzbunarea” în raport cu colegii de breaslă și cu contemporanii o înalță în ochii consângenilor săi în mod legitim. Or, omul, fiind creația supremă a Domnului, nu are altă condiție decât iubirea de toți și de toate oricând și oriunde. În acest sens, trebuie să ne amintim de cuvintele lui M. Eminescu care remarcă: „Dacă o generație poate avea un merit, atunci acesta e acela de a fi credincios adept al istoriei, de a pune sarcinile impuse cu necesitate de locul pe care îl ocupă în înlănțuirea timpurilor”. Evident, trebuie să ținem cont de mersul istoriei, de evoluția lucrurilor în timp și spațiu, dar și de condiția noilor generații. În această ordine de idei Octavian Goga sublinia că „în evoluția la care e supusă viața sufletească a unui popor, fiecare generație vine cu o zestre nouă”. Renata Verejanu face parte din „generația dintre secole”. Mai mult, „cu Renata Verejanu, noi, șaptezecizii literaturii basarabene”, după cum remarcă Nicolae Dabija, „devenim o generație completă; cultivând modernitatea poemului, ea n-a făcut poezie din pervertirea limbii, nici din profanare de sacru, ea s-a găsit pe sine însăși”. Oricum, Renata Verejanu „e o necesitate a acestui popor și o întâmplare a acestei vieți”.

De aceea, *Anul Renata Verejanu* care s-a desfășurat în continuitatea *Zilelor Eminescu*, este o sărbătoare a culturii noastre literare și nu numai, de vreme ce „o generație nici nu începe și nici nu sfârșește într-un punct precis, ea aparține unei continuități, după opinia criticului francez A. Thibaudet. Este un argument în plus că scrisul autoarei, născută în epoca crizantemelor, este aureolat de absolutitatea albului, candorilor lui nemuritoare ce-au îndrăgit-o până la vis și dăruire totală, făcând-o magistralmente o luptătoare dacică inconvertibilă și incoruptibilă a nonabsenteismului și românismului în sensul cel mai bun, idealmente! Într-un cuvânt.

Răscumpărarea individuală și originală așadar a poetei și prozatoarei din „Clipa genială” continuă pe același făgaș dialogotropic și esopic, ludic și criptic, în scopul de a face lumină în tot

(continuare în pag. 57)

spațiul cuvintelor și originii lor identitare dinspre destin și cultură, dinspre activitate și necesitate ca ideal și vis real aici și acum, avea să-și încheie discursul *critic literar Tudor Palladi*.

Academia Europeană a Societății Civile a propus și *Centrul Academic Eminescu* a susținut ideea de a lansa **Anul Renata Verejanu**: care a fost un an deosebit în viața domniei sale, protagonistei. Și, ținând cont de desaga de proiecte, vers și proză, eseuri, pledoarii, opinii, portrete, interviuri, maxime și cugetări pe care le tot duce de-a lungul anilor, ne-am gândit că e timpul... era timpul, unii s-o descoperim, alții să-i cunoaștem opera și faptele, s-o aplaudăm, s-o laudăm și să ne bucurăm împreună de aceste momente unice în viață care nu se repetă sub nici o formă, oricât de tare ne-am dori noi... - a spus în discursul său vici dna **Galina Codreanu**.

Pe *Renata Verejanu* eu personal, ca și mulți dintre dvs., am descoperit-o pe baricadele renașterii naționale... Versul ei tăios și patriotic a motivat și a mobilizat pe mulți dintre noi...

Pe *Renata Verejanu* am cunoscut-o în mersul ei prin țară, de mână cu Micul Prinț, descoperind și promovând sute de tinere talente. Împreună cu *Renata Verejanu* am mers și eu, am trecut Nistrul dincolo, la copiii din Transnistria. Am fost printre primii care după 10 ani de la conflictul de pe Nistru am răzbătut și, deși aveam o doamnă locotenent a securității transnistrene care ne veghea și ne ghida fiecare pas și fiecare secvență filmată, am reușit să aducem, ulterior, la *Festivalul Concurs Internațional al Talentelor Lumii Micul Prinț* zeci de copii de dincolo, printre care și Ionel Istrati.

Pe *Renata Verejanu* am cunoscut-o când am realizat împreună la Moldova 1 ciclul de emisiuni *Micul Prinț*, cu zeci de sondaje de opinie despre Consiliul Europei, UNESCO, ONU, drepturile copilului etc.

Renata Verejanu este scriitorul care a lansat cu succes zeci de proiecte inedite și, deși mulți s-au inspirat și au copiat, niciodată n-au putut-o repeta, pentru că *Renata Verejanu* este unică în felul său și de multe ori transformă neajunsurile în avantaje.

Renata Verejanu este scriitorul care a creat și lansat o rețea de ONG-uri culturale, educaționale, mass media, printre care: Organizația Mondială a Copiilor Talentați, *Academia Europeană a Societății Civile*, Federația din Moldova a Cluburilor UNESCO, Agenția de Presă a Tinerilor Jurnaliști „AMP-Internațional”, Revista „Micul Prinț”, Ziarul „Copiii Europei” etc.

Renata Verejanu – primul și unicul scriitor din Republica Moldova care are o relație aparte cu Consiliul

Europei. Foarte puțini dintre noi cunosc că ONG-urile create de către doamna Verejanu au fost primele din spațiul exsovietic care au obținut statut consultativ apoi participativ la Consiliul Europei.

Ultimii ani în creația *Renatei Verejanu*, observați și dvs., sunt foarte rodnici... Poeta și-a canalizat toată energia și inspirația în a-și îngriji volumele de poezie, interviuri, opinii, pledoarii, cronici, portrete, maxime și cugetări și de a le scoate de sub tipar, fie și în tiraj restrâns (de 100 ex., deși și-ar dori un tiraj de zeci de mii, să ajungă la toți cititorii săi), la fel cum ar aduna gutuile, unul câte unul... și nu contează că nu e plin beciul. Important ca aceste gutuie galbene, frumoase bucură sufletul și încântă ochiul. Să-i dorim, să aibă mereu gutuie în casa mare a sufletului ei, în biblioteca neamului, care să răspândească miresme îmbietoare și pentru generațiile viitoare.

Renata Verejanu este (de ce nu?) o personalitate controversată. Este directă, are cuvântul tăios, gălăgioasă ca o furtună, capabilă să lăcrimeze la auzul unei doine. Nu acceptă jumătățile de măsură, nu se închină la orice sfânt și nu aleargă după căruța care n-o așteaptă. Într-o altă viață nu este exclus să fi fost vreun comandant de oști sau o Ioana d'Arc.

Anul Renata Verejanu s-a înscris frumos în peisajul cultural-literar, fiind la fel de colorat, interesant și important pentru cititorul moldovean și societatea civilă per ansamblu, - afirmă Galina Codreanu.

Redacția

Mihai VINTILĂ

Ulicioara patimilor

Poveștile Brăilei au fascinant mereu. Lazăr Bobi cu primul volum din trilogia *Din umbra timpului* intitulat *Ulicioara patimilor* se înscrie pe aceeași direcție de reconstituire a Brăilei. El se concentrează pe un singur cartier Lacu Dulce și de acolo alege o singură stradă numită generic *Ulița patimilor*. Pentru cei care cunosc Brăila ea se poate identifica cu reperele pe care autorul le menționează și anume cantonul căii ferate, construcția școlii intitulată azi *Anton Pann*, apropierea de cimitirul *Sfântul Constantin*. Întreaga acțiune a acestui volum se învârtă în acest perimetru cu ieșiri uneori în Brăila sau la marginile ei. Personajele sunt conturate din descrieri sau din spusele altor personaje iară bârfa e folosită uneori măiastru.

Acțiunea este lentă și întortocheată precum pâraul care străbate cartierul. Autorul construiește mai multe paliere care se tot intersectează și amestecă.

Primul palier este cel al locuitorilor uliței. Sunt urmărite pesonaje care au casele unele lângă altele, vecini, de multe ori înrudiți prin *cumetrii*. Avem de la muncitorii necalificați de la *Laminorul* care trag *la țagle* la cei din port sau din alte mici locuri din Brăila. Ca maximă realizare profesională este un aprod. Sunt croitorese, birjari, muncitori cu ziua iar cel mai înstărit are un garaj. Nu lipsesc cârciumarii, cantonierul și binețles lumea măruntă a hoților și țiganilor. Din când în când mai apar și diversele autorități reprezentate fie de milițieni fie de consilieri ruși.

Al doilea palier este cel politic. Avem capitole de atmosferă politică pline de comentarii dure și uneori chiar șugubețe. Lazăr Bobi afirmă că *uite noua orânduire a identificat hoții nației în cei care nu vor să intre în colectiv. Fiind considerați grei de cap, aceștia trebuie să ducă muncă de lămurire pentru a li se aprinde în căpătână lampa lui Ilici*. Prezintă într-o formă inedită noua organizare politică a țării *Ați aflat de noua constituție al cărei titlu este scris cu majusculle Republica Populară România? Auziți titlu pus cu susță de aleșii poporului. Care aleși? De ce credeți că toți șefii partidelor existente până acum sunt depozitați în casele de odihnă de la Canal, Gherla, Periprava și altele?*

Al treilea palier e constituit din viața și faptele unui personaj care încet, încet ajunge a fi cel care dă tonul pe uliță intitulat peste tot Codoșul dar purtând numele de Alionte Costică. Numele este parcă ținut secret și este menționat doar o singură dată în tot romanul! Dar a spune despre acest personaj că este doar un codoș ar fi o jignire față de bogata sa activitate infracțională. Are o listă întreagă de preocupări de la furtul de cai, întreținere de tinere fete în cea mai veche meserie din lume, furtul de lemne, șantajul, excrocheria până la ceea ce face cel mai

bine și anume să manipuleze oameni, întâmplări și destine. Este asemenea unui șef de clan mafiot care pune la cale lovituri, răsplătește generos pe cei fideli și îi elimină pe cei care-i stau în cale sau care îi strică socotelile. Acesta este cel mai complex personaj al volumului.

În fundal există războiul cu urmările lui fizice sau psihice. Avem un ciung dar și un fost soldat care la un moment dat de mare tensiune familială ajunge să înnebunească și să se sinucidă.

Deși nu este ținta directă a autorului biserica este și ea prezentă. Discretă uneori dar, părtașă la toate momentele vieții din uliță. Preotul este dincolo de omul lui Dumnezeu ...un om care, nu se sfiește să se dezbrace de hainele sfinte la propriu, pentru o partidă de zaruri. *Dracul nu doarme și nici nu construiește biserici în care tronează pe pereți mutrele adversarilor lui și pentru a-și face de treabă își bagă coada printre cei care stau afară, pentru a le încurca cărările* scrie la un moment dat Lazăr Bobi.

Ulicioara patimilor este un roman de atmosferă. Deși autorul nu precizează nici un timp putem înțelege că totul se petrece în perioada 1945 – 1958. Cred că Lazăr Bobi se poate alătura din acest punct de vedere unui predecesor brăilean care a surprins viața comunității evreiești interbelice – Ury Benador.

Scris cursiv și interesant volumul păcătuiește totuși prin lentoare. Dinamica dialogului este bună, deși avem multe întâmplări diverse peste toate care plutește o atmosferă de încremenire în timp. Da, se întâmplă toate acestea și ...? Ei bine nu mai vine

(continuare în pag. 73)

Mihaela OANCEA

Desen

Peste umerii plini ai dealurilor,
umbrele defilează domol.
Jarul țigărilor ieftine scânteiază-n amurg,
când clopotul cheamă umil
la vecernie.

Doi prieteni desenează cu bățul, în țărână,
flori de crin;
târziu, privesc unul în ochii celuilalt, tulburați
cum doi copii, smulși din somn,
plâng cu hohot
amplificat în tinda în care se simte
mirosul furtunii.

Într-un suflet

Trecea pe lângă pagode, zigate,
pe lângă cercuri concentrice
de monoliți de gresie,
colindând într-un suflet
de la primii bulgări de soare
până la întâlnirea lanurilor
cu iarba albastră.

Purtătoarea de jasp roșu
alerga în sandale, pe străzile înguste,
printre negustorii ambulanti
și casele cu flori pe verande -

zâmbea,
deși cupa cioplită din lemn de măslin
primise deja sângele
celui răstignit.

După-amiază de august

Prinși de barele din exteriorul autobuzelor,
împrumutând ceva din grația îndrăgostiților lui
Chagall,
oamenii se leagănă-n vânt. Doar cei mai norocoși
sunt propulsați de valul de asfalt topit
spre mall-ul din apropiere
(dotat cu aer condiționat).

Se aud sirenele ambulanțelor
enervante precum un bâzâit de țânțar;
la câțiva pași, lângă câinele lui lătos,
cântă un jamaican, iar un copil murdar
mănâncă pepene.

Stare de fapt

În era vitezei
ești executat, apoi judecat -
asta dacă mai are cineva chef
să treacă lucrurile prin filtrul rațiunii.

Prin lentila curbă
a celor peste zece dioptrii,
se găsește firesc
ca șira spinării să flexeze cu grație
de câte ori e nevoie.

Cel slab de înger
poate sfârși ca Goliadkin
într-un décor în care normalitatea
își trage gluga pe cap,
dispărând printre blocuri.

Păpușa de cârpă

Preocupat să descoperi sensuri
ce scapă atenției comune,
să întorci viața de pe-o parte pe alta
(precum plantele puse la uscat),
concentrat să aranjezi amintirile în sertare
precum cărțile din bibliotecă,
să menții proaspete
întâmplările cu aromă de smirnă
și să alungi negrul depus în scrumiere,
prins năvalnic în joc,
nu realizezi când timpul cânepiu
își înfige colții
în camerele de jos ale inimii
ca-ntr-o păpușă de cârpă.

Deodată, odaia se umple de crini albi
și-adormi în murmurul unor greieri
ce torc povestea transmisă
din generație în generație.

(urmare din pag. 48)

Țipă și astăzi lin trecând cocorii
Dar glasul morii de mult a încetat,
O liniște de somn se-așterne peste sat
Un cântec mi-amintește de ulița morii,
Un răpăit se-aude-n ritmu-i sacadat.

Rondelul ciocârliei

Înspre înălțimi de cer
Printre razele de soare
Urcă lin, se văd cum pier
Două puncte negre-n zare.

Adiau în vânt stingher,
Cu aripile domoale
Înspre înălțimi de cer
Printre razele de soare.

Nicicând nu vor să se despartă,
Acolo, sus, iubirile nu pier.
Plutesc săruturile în eter
Ducând iubirea nepătată
Înspre înălțimi de cer.

Nicolae RĂDULESCU

OFIȚERUL DE STAT MAJOR ION ANTONESCU

Motto: „Victoria sau moartea!”
(Dumoniriez – septembrie 1792 – Valmy)

În vremea primului război mondial, maiorul Ion Antonescu avea să se afirme ca cel mai capabil ofițer al Marelii Cartier General al Armatei Române, unde îndeplinea funcția de șef al Biroului Operații. Prin deciziile sale îndrăznețe și oportune, cel puțin în cinci situații, Ion Antonescu a salvat nu numai onoarea, ci poate chiar existența integrității teritoriale a Patriei.

Ne vom referi la trei din acele decizii rămase celebre: Mărăști, Mărășești și Socola.

Decizia Mărăști: În ajunul mării bătălii, generalul Alexandru Averescu a comunicat la Cartierul General că, cităm: „nu-mi iau răspunderea reușitei acțiunii care începe mâine, deoarece nu am nici trupe, nici munițiuni suficiente”. Regele Ferdinand a convocat imediat – în noaptea de 10 spre 11 iulie 1917 – pe generalii Berthlot, Scerbacev și Prezan, pentru consiliu. Văzând că „timpul trece și tunul nu vorbește”, fără să ceară aprobarea superiorilor, maiorul Antonescu a redactat următorul ordin către Armata a II-a: „Executați operațiunea pe răspunderea M.C.G.”. Și victoria atât de necesară a fost asigurată.

Decizia Mărășești: În iulie 1917 „România se sufoca în Moldova”. Trupele rusești aliate, în cea mai mare parte bolșevizate se dezintegrau și fraternizau cu inamicul. Armata a IX-a germană amenința să se rostogolească peste ultimul segment din trupul țării. Situația era disperată! Sub presiunea Comandamentului Aliat, toate autoritățile române – inclusiv cele militare, își pregăteau bagajele pentru a se refugia în sudul Imperiului Rusesc, la Kerson. Inamicul, fără putință de tăgadă s-ar fi revărsat până la Nistru. În acele clipe grele i s-a cerut maiorului Antonescu să asigure retragerea ordonată a trupelor. El însă s-a opus cu fermitate și energie pretinzând că, cităm: „La Mărășești trebuie să învingă sau să moară poporul român. Altfel pieri în dezonoare. Eu nu redactez și nu contrasemnez ordinul de retragere”.

Imediat însă, a redactat din proprie inițiativă, a semnat „PENTRU” generalul Prezan – și a transmis cunoscutul ordin de rezistență „pe loc, până la moarte”!

Dacă bătălia ar fi fost pierdută, Antonescu urma să fie chemat în fața Curții Marțiale, judecat și executat.

A urmat 6 August 1917 – ziua victoriei de la Mărășești numită de aliați „Verdunul românesc”, iar de vrăjmași, „mândria neamului românesc”.

Decizia și acțiunea Socola: În decembrie 1917, în ideea extinderii revoluției, Lenin și Troțki – pe fundalul favorabil al stării create după prăbușirea frontului de răsărit, au pregătit răsturnarea regimului politic din Româ-

nia și înlocuirea lui cu un regim bolșevic. În acest scop a fost trimis la Socola-Iași, unde se afla comandamentul rusesc (rămas fidel vechiului regim și alianței cu România), revoluționarul bolșevic Rochal - evreu francez, apărătorul legendar al fortăreței Kronstadt. Eroul, favorit al lui Lenin, avea misiunea să-l captureze pe generalul Scerbov și apoi să atace orașul Iași, unde se afla regele, guvernul și comandamentul armatei române. Artileria de la Socola era pregătită să bombardeze orașul pe străzile căruia Rakovski și Gh.M. Bujor făceau agitație bolșevică. Întreaga Moldovă se afla la discreția armatei ruse ajunsă în deplină descompunere și în mare parte bolșevizată. În plus se aștepta sosirea unui eșalon de elită bolșevic de 3.000 de oameni, pus în mișcare de la Odesa, către Iași.

Autoritățile române se aflau la grea cumpănă, mai ales că o grupare politică importantă, în frunte cu Take Ionescu se opunea încercării unei soluții militare pentru a nu intra în conflict cu noile autorități de la Petersburg. În acele momente de ezitare și de grea încercare pentru țară, Ion Antonescu a acționat în virtutea funcției și a firii sale – rapid, energic și deosebit de dur. Rochal și celelalte căpetenii bolșevice au fost arestate și viesparul bolșevic de la Socola suprimat. Imediat a urmat acțiunea de dezarmare și evacuare forțată a garnizoanei rusești bolșevizate, peste Prut și apoi peste Nistru. Rachel și prietena sa Boga au fost scoși din închisoare de către ofițerii fideli lui Scerbacev și împușcați. Se spune că vestitul erou s-a rugat în genunchi să-i fie lăsată viața, dar n-a fost iertat. Rachel uitase că moartea eroică în demnitate este mai presus de orice faptă.

Acest nobil adevăr era cel mai bine știut de Ion Antonescu!

Lenin și Troțki au tunat și au fulgerat, l-au arestat pe ambasadorul român la Petersburg, au încercat declanșarea unor acțiuni militare prin antrenarea armatei ungare a lui Bela Kun contra țării noastre. Până la urmă s-au limitat doar la „păstrarea” tezaurului nostru național, evacuat în Rusia, care ar fi urmat să ne fie înapoiat „când va fi poporul la putere”.

Într-o împrejurare Regele Ferdinand s-a adresat eroului nostru național cu cuvintele: Antonescu, Regele, mai mult ca oricare altul, în această țară știe cât îți datorează România Mare...” Și în semn de prețuire a desprins de pe pieptul său Ordinul Mihai Viteazu și l-a așezat, în dreptul inimii, pe vestonul militar al soldatului ce avea să intre în legendă și în nemurire.

Lucia PĂTRAȘCU**MENIREA POETULUI**

Pe-un picior de datini,
curge printre paltini
pe poteci de plai,
cântecul de nai.

Coboară la vale
pe-nsorită cale,
până-n șesul dulce,
unde îl ajunge

șopot vălurit
din demult venit,
șopot din departe
adunat prin ape

într-o împletire
plină de iubire,
să-l poarte cărare
la marea cea mare.

Și în drumul lui
i-a spus codrului:
- Mai lasă brădetul
să-ntrebe poetul

ce plânsset îl mână,
ce jale-l fărâșă,
ce doruri îl cheamă
dincolo de vamă,

de-a lăsat câmpia,
a părăsit glia,
glia de cuvinte,
ce-o ara înainte

și o presăra
cu gânduri de stea
să-nflorească-n știr
fir de trandafir,

fir de tămâioară
aromit pe seară,
fir de busuioc,
cu îndemn la joc,

fir de bujorel
tras ca prin inel,
fir de liliac
la mândra-n cerdac.

Cheamă-l pe-nserat
în loc neumblat,
ține-l până-n zori,
dă-i glas de izvor

cu rouă sfințit
și împodobit
în apă neînceptută,
cu lacrimă multă.

Lasă-l să asculte
cântecul de munte,
șopotit spre vale,
ce-i spune agale:

- Poete, poete,
nu pune pecete,
nu-ți muri visarea,
nu lăsa uitarea

să te păcălească,
să îți nimicească
firul din câmpie.
Fă-te veșnicie!

PROZA

Angela BURTEA**Toamna**

Toamna și-a intrat în drepturi! E plină de lacrimi și frunze ruginii, aruncate în zborul maniacal al vântului peste deal și văi, peste nesfârșite șesuri și-n colțuri de rai, unde iubirea plutește în pas de vals, semn al veșniciei.

Stă bob de nor aninat de frunza-mi arămie, ce-mi leagănă doruri și nostalgii incurabile. Mă las mângâiată de farmecul lor și-adun cu sfială firave urme de viață. Numi pasă de-i ploaie cu cer mohorât, nici urme adânci din anii trecuți. E viața de azi, cu zâmbet de lut sau pân* la urechi, cu mers tremurat sau bine-ancorat, cu visuri în vis și dor neatins. E speranța deșartă ori sac încărcat, e șuvoi de lumină în nor aruncat. E rădăcina timpului, cu prelungi amintiri, e rodul bogat, cu fețe brumate și ochi de smarald.

Toamna și-a intrat în drepturi! E toamna mea, poate și-a ta, e tot ce-a mai rămas din ea. Mă plec în fața timpului trecut și sărut cu bucurie gleznele primăverii, culegând cu nesaț întâiul mers și râsul nestăvilat al copilului de odinioară, îmbrățișez vara în explozii și fuziuni sentimentale, strângând la piept clipele de neliniști tinerești și ocolesc cu bună știință albul iernii, fiindcă, îmi place să cred, că poarta de intrare este încă departe.

Nimic nu e ca toamna, mai blând și mai nervos, nimic nu mă atinge din ce-i puhav, lăptos! Mi-așază la picioare covor pictat de vânt, de soare alintat și-ascuns printre cântări, stropit cu mustul dulce și plin de voieșie, cu lacrimi înțelepte în rame dantelate, cu gând pierdut în șoapte, cu haină de alint.

Mă simt răsfățată și nu mi se cere comision. E darul suprem, neimpozitat, dar binemeritat. Las lacrima să curgă să-mi spele vechi păcat și car cu demnitate un dar legat cu sfoară vie, cu picuri de lumină și zboruri spre înalt!

E toamna mea, poate și-a ta, e tot ce-a mai rămas din ea! Și-n toată poezia vieții am presărat și semințe de aur din care culeg, acum, mireasma și sporul ciresc.

Dragoș NICULESCU

Rămâneți cu mine

În fiecare dimineață îmi continui rugăciunea de seară și apoi mă împrăștii ca un trunchi retezat de mâinile unui sclav orb și nebun în mai multe bucăți, ce poartă în seva lor galbenă mirosul pământului. Devin mii de cioburi, *unitas multiplex*, abatele anonim al unei resurecții de proporții, iar umbra mea adoarme, ca un tergal al împăcării, întinsă peste cupolele catedralelor. Mai jos, pe străzi, unii vând sticle goale și-mi strigă, cu mâinile îndreptate spre mine, spre umbra mea, spre singura mea parte care a mai rămas întregă: "Ești totuși os, neputința și slava, nimicnicia și sublima lumină sunt toate, toate acolo, în albeața osului tău. Minunata ta mamă îți poate explica de ce osul tău este alb. Știm, este frumos să te odihnești sau să mori înfipit într-o cruce, dar dacă n-o să poți muri până la capăt și o să-ți răcească neeroic umbra, și-o să cadă peste noi, noi ce ne facem? La noi nu te gândești?". Din cioburile de lemn ca niște oglinzi împrăștiate pe pământ, din umbra aceea ca o pasăre cenușie, uriașă, bolnavă le răspund: "Nu mi-a fost spaima niciodată soră cu moartea, nu mi-a fost liniștea niciodată soră cu viața. Rămâneți cu mine, rămâneți cu mine, nu mă trădați! În urma noastră fluturii vor fi tot mai săraci și florile tot mai născătoare de vină!".

Când ziua era mai lungă

Pe malul bălții stătea unul cu o pălărie mare, de paie. Ținea ridicat un indicator de tablă și striga: "Nu beți apă de aici, nu vă scăldați! Perimetru rezervat calilor!", deși cele câteva animale nu se apropiaseră niciodată de oraș, nu depășiseră pădurea și vastul câmp dimprejur. Istoricul urbei umbla de o viață întregă în servietă cu magistrala lucrare "Simțul proprietății la caii sălbatici", din care îl taxa cu câte un fragment pe oricine îi ieșea în cale. De altfel, lumea cam știa lucrarea pe dinafară. Eram mai tânăr, mă tundeam și bărbieream câteodată la Nea Titi, undeva lângă gară. "Cine-i, Nea Titi, ăla de pe malul bălții?", l-am întrebat într-o zi, în timp ce mânuia cu iuteală foarfeca. "Nu știu", zice, "nu se tunde aici. Altfel, l-aș fi discusut eu. Oricum, nu mai e mult și închid. Scot un vin bun și niște alune sărate prima, de import, și mai stăm nițel de vorbă..." În dreapta mea, pe canapeaua vișinie, unul subțire și galben dormea cu ochii larg deschiși, diluați. "Da', cu ăla ce e?", l-am mai întrebat. "A...", zice Nea Titi, "Nu, ăla e băiat bun, așa face el când își amintește de maică-sa, e mort de vreo treizecișicinci de ani, se pare că vine pe la frizere din obișnuință. Ce vreți, au și morții nostalgiile lor..."

Soarele era la apus.

În spatele atelierului de reconșionat vagoane, sprijiniți de fiare, în iarba înaltă, un ofițer se săruta cu o duduie care deja își pierduse cerceul, pe care nu avea să-l mai găsească niciodată.

Noaptea dinaintea zilei

Mă tot pețesc trășurile vacante când mai înmoi cu târnul prin luceferi și simt femeii, prin jur, mergând pe poante, și toți nebunii lumii îmi par teferi.

Eu le răspund candid că nu-s acasă. Mă înțeleg muscalii, și se-nchină. Dar sus, în felinar, râde-o mireasă, un șobolan se-mpușcă fără vină.

De-aș mai trăi o dată pân-la ziuă, ca să îmi ung cu rouă tâmpla beată, jur c-am să scot pe brânci apa din piuă și c-o să-mi prind și fluturi la cravată.

E ora când prin case lupii urlă cu beregăți tăiate de-ntuneric și într-un gang, un înger blond, din surlă, vrea să îmi vândă busuioc eteric.

Când s-or trezi la viață cerșetorii, eu voi dormi în pijama scrobită, și vor crăpa deasupra noastră zorii ca niște ouă sfârând pe-o plită.

O mie și două de nopți

Călări pe măgarii apusului, executorii vor veni pe aceste meleaguri să planteze semințe de castraveți, și nu-i va aștepta decât piticul circului, cu tâmplele albe, cu bombeurile frecate cu ceară, suflând în ultima trompetă din recuzită, gravată "Pierrot".

Nu mai ascultați cu paharul pe ziduri, trage curentul istoriei prin cărămidă ceva de speriat, mai bine fiți liniștiți,

câte-o muscă grasă tot se va găsi să doarmă pe chelia

neagră a lăutarului,

în poșeta duduii de pe Calea Victoriei se va găsi și atunci

pitită o legitimație de prietenă a siguranței statului,

iar îngerul își va uita ca și azi sculele de aur

în burta vreunui dezmoștenit al sorții,

exilat pe viață printre efectivele de păsări

ale vreunui sat de provincie.

Și iată cum fleășca vremii scuipe în obraz apatia,

de încep să-i meargă fulgii cu marfarul

până la adânci bătrâneți,

în timp ce miresele de iulie își iau zborul, pe lăcuste,

spre bălțile cu paznici tineri și arși de soare.

EVENIMENT CULTURAL LA ȘCOALA NICOREȘTI

Luni, 16 octombrie 2017, la Școala Gimnazială "Gabriel Drăgan" Nicorești a avut loc un eveniment cultural major: lansarea cărții "Născut în zodia Nicorești" a cunoscutului scriitor gălățean **Petre Rău**. Așa cum o prezintă însuși autorul, cartea este "o monografie romanțată a comunei Nicorești".

La evenimentul organizat de Consiliul Local al comunei Nicorești, în colaborare cu Centrul de Documentare și Informare "Luceafărul" al Școlii Gimnaziale "Gabriel Drăgan" Nicorești și cu Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice A.S.P.R.A. - Galați, au participat: **Ionel Boghiu** – primarul localității Nicorești, ing. **Gheorghe Grădinaru** – consilier cultural în cadrul Primăriei Nicorești, prof. **Nicuța Țuchel** – directorul școlii și invitații de marcă din lumea culturală tecuceană și nu numai: **Ștefan Andronache** - scriitor și cercetător, **Tănase Dănăilă** – scriitor, ambii moderatorii ai evenimentului, poetul **Săndel Stamate** din Liești, scriitorii **Marin Moscu** din Ploscuțeni și **Victor Acioacărlănoaie** din Buciumeni, prof. **Virgil Pavel** din Tecuci, prof. **Violeta Mihăeș** - autor de poezii pentru copii, preoții **Constantin Velicu**, **Mircea Pilaf** ș.a. Au fost prezenți cetățeni de onoare ai comunei, foști și actuali profesori ai școlii și, bineînțeles, elevi ai școlilor din localitate.

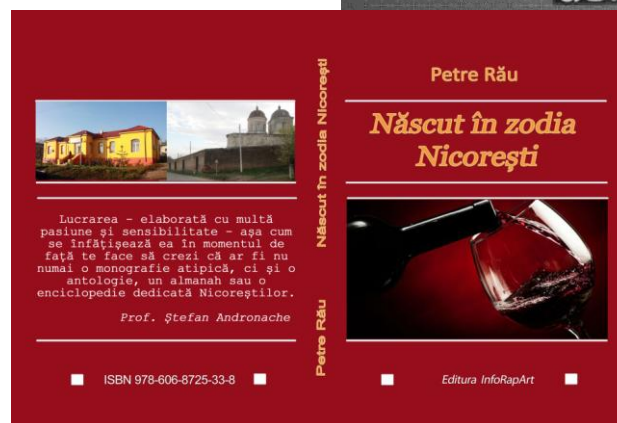
Nu vom vorbi aici despre monografia localității noastre, care, de departe, este cea mai completă abordare de până acum - lăsăm specialiștii să o facă, ci despre importanța evenimentului în sine.

Lansarea acestei cărți în localitatea noastră nu face decât să deschidă ochii elevilor noștri, o dată în plus, cu privire la importanța lecturii, în general, ca sursă motivațională a devenirii fiecăruia și la importanța cunoașterii rădăcinilor noastre, în particular promovarea zonei natale ș.a.

"Îmbățați" de cuvintele frumoase ale invitaților, de vorbele calde și pline de emoție ale autorului și de faptul că biblioteca școlii noastre a primit recent ca donație mai multe cărți din partea scriitorului **Petre Rău**, dar și al altor invitați, mărturisim că abia așteptăm să citim și noi monografia localității noastre.

La finalul activității autorul a semnat cărțile dăruite invitaților, a vorbit îndeaproape cu aceștia și, bineînțeles, cu toții am immortalizat momentul prin fotografii de grup.

Au consemnat evenimentul: **Prof. Gina Andronic** - responsabil CDI Nicorești
Prof. Cezar Ionuț Andronic - Consilier Educativ

Maria IEVA

Zero

Cu bulgări aruncă pământul în sus,
Ca zero să ceară un număr opus
Și hăul în care stelele cad
Ascunde cenușa sub piatra din vad.

Spirala adună răspunsuri în ea,
Alunecă timpul pe fulgul de nea,
Prin cercul de foc născut din cuvânt,
Să treacă aripa bătută de vânt.

Cunună și giulgiu - două mirese,
Sămânță de rodii de îngeri alese,
Pe axa ce trece de Steaua Polară,
Coboară și urcă spre mama fecioară.

Rămâne în urmă Nimicul pierdut
Și zero se vrea a fi absolut,
Să tindă spre unu, triumfiul din cerc
Adună lumina cu pasul de melc.

Lumina albastră

Ce lumină albastră în mine aprinzi?
Ce înger trimiți ca frate să-mi fie?
Pe cord, pe retină îmi scrii, îmi răspunzi,
Dar mâna mi-e grea, nu știe ce scrie.

Ea vrea să mângâie și vrea să sărute
Zidirea iubirii din miezul de ghindă,
Și vrea, încă vrea, să facă virtute
Din umbrele nopții ce stau s-o cuprindă.

Tu taci și privești la mâna ce scrie,
O lași să te cheme, o chemi fără glas;
Ea simte cum vine lumina cea vie
Și-aleargă, și zboară spre tot ce-a rămas.

Nimic nu rămâne așa cum a fost,
Doar visul că suntem, oglinda îl cântă;
Ținut-am iubirea o viață în post
Și mâna, pe masă, adoarme înfrântă!

Femeia de nea

Sunt orbul ce simte lumina prin mâini,
Ca jarul rămas în spuza de-acasă
Și nopțile goale te rog să le-amâni
Ca luna în geam s-o văd mai frumoasă.

Păși-voi desculță pe Golgota mea,
Ca apa din pumni să-mi fie oglindă
Și ție să-ți fiu femeie de nea
Sau îngerul care și-n vis să-ți răspundă.

De frunzele cresc din muguri de soare
Și florile cântă un cântec de nai,
Pe pleoape să-mi pui un strop de culoare,
Să știu că spre tine mi-e drumul spre rai.

S-alung înserarea c-un zâmbet candid,
În ochi să-mi citești poemul nescris
Și porți să îi fac privirii prin zid
Să-ți spună așa: ești omul din vis!

De la capătul mâinii

Femeia de la capătul mâinii-a plecat
În omul din vis, alt vis să găsească
Și-un înger în mire în zori s-a-mbrăcat,
Să-i spulbere dorul ascuns de o mască.

În ochiul în care dorința se zbate,
El vede minutul cum umblă hoinar
Și-n clopote sparte, lumina, de bate,
Aprinde tăcerea cu vechiul amnar.

Petale de roze îi mângâie chipul,
O icoană, în piept, un nimb a primit,
Sub pleoapa ei plânge, timid, începutul:
-Ajunge, iubito, prea mult ai dormit!

Ca floarea de nufăr lumina îi soarbe,
Cuprinde în palme a lui mângâiere:
-Îmi iartă, tu înger, oglinzile oarbe,
Cu tine păși-voi mereu spre 'nviere!

Mâinile mele din mâinile tale

Mâinile mele în mâinile tale -
O rugăciune de fluture orb,
Roua stelară cazută-n sepale,
Lumina din aripi albe de corb.

Mâinile tale în mâinile mele -
Săgeată din iris trimisă spre El,
Agheasma din buze venită să spele
Trecutul pe care îl port în inel.

Mâinile tale din mâinile tale -
O zi de zidit de-ar ști că mai ai,
Cu strigătul nopții ascuns în vocale
Ți-ar spune atât: iubite, mai stai!

Mâinile mele din mâinile mele -
Segmente de drepte cioplite în lut,
Cu fulgere albe ascunse sub piele,
E viața în care doar eu m-am durut.

Condeiu

Condeiu stă pe masă de multe săptămâni,
Dar mâna îl privește de-aseară cu uimire
Și ciutura se-aude cum cade în fântâni,
Strivind sub pleoapa verde sărutul cast de mire.

Chemarea lui o-mbată, o-nvăluie-n lumini
Și aura îi face în palmă un culcuș,
Dar talpa lăcrimează să prindă rădăcini,
Când inima vibrează, o coardă sub arcuș.

De unde vii, iubite, din care cer cobori,
De ce mă frângi în mine când nu găsesc cuvinte,
Cu mâna mea de lacrimi ți-am tot trimis scrisori
În cupe de magnolii, îți mai aduci aminte?

Condeiu stă pe masă și mâna îl privește,
Scrisorile sunt scrise cu flăcări pe retină;
Am rupt în patru pâinea și am primit și pește,
Ca inima să fie pătrunsă de Lumină.

Sebastian GOLOMOZ**Tandrețea sufletului tău**

Tandrețea sufletului tău
mă condamnă să învăț să te iubesc
mai mult decât pe mine
iubito, cuvintele ți se nasc pe ochi
înainte ca gura ta să le ucidă
ce frumos ne stă îmbrățișați
în bucle moi onirice
dragostea și amănuntele ei subterane
ne tachinează cu visuri neîmplânzite
intenții latent vânează cearșafuri sincere
În complicitatea luminii difuze
discretă ca o șoaptă
declarațiile de dragoste sunt
oxigenul inimilor îndrăgostite
iar trupurile incendiate de săruturi efuzive
cu o bucurie grecească
fericirea mea stă cuibărită
în zâmbetul iubitei mele
și acum cămașa mea poartă amprenta
visului tău de femeie îndrăgostită.

Cu vântul a plecat cuvântul

Cu vântul a plecat cuvântul
iubire
de pe buzele inimii mele
pe harta cerului tău
exprimând o fericire incomensurabilă
cu o caligrafie elegantă
eu sunt bărbatul de care o să te îndrăgostești
orgolioasă infanță cu zâmbetul
o eoliană pentru fericirea mea
excavând adâncimile propriei sensibilități
pentru o dragoste de o tandrețe fără egal
oferită de un suflet combativ
refuzul nu e decât
un anodin inamic imaginar
focul pe care tu ai știut să-l aprinzi
veghează priviri și sentimente împărtășite
în care chiar și orbii
ar putea citi că
noi suntem inseparabili
la fel ca poezia și muzica.

Moartea e unica femeie

moartea e unica femeie
imposibil de cucerit
cu ea nu poți negocia
în tandrețea diminutivelor
nu cunoaște nici
sensibilitatea dialogului ochilor

pentru ea vârsta-i
doar o cifră vulnerabilă
întunericul e complice
cu aluziile neortodoxe
și sărutu-i un zbor nocturn
în care corpurile sunt
deposedate de lumină

în cearșaful nuptial gândul
e cel mai viril mädular
cea mai ascuțită lama
o are cuvântul
moartea e singura femeie
pe care visezi s-o iubești
fără preludiv.

Succesul e rezultatul curajului

Singur printre ai săi
mișcat de emoția neprevăzutului
conduce preventiv pe arterele inimii
sufocate de visuri impersonale
mai bine învață din cărți decât
din propriile greșeli
de memoria copilăriei
încă îi atârână un vis neîmplinit
ca o măsea stricată
vrea să pară fericit dar
zâmbetele pe care le așează
nu sunt deloc persuasive
ochii rămânându-i două geamantane
golite de vise
pentru că
teama de eșec l-a transformat
într-un învins înainte de a lupta
fără a învăța că
succesul e rezultatul curajului
fericirea lui rămâne
o promisiune neverosimilă.

Singurătatea, o libertate efemeră

în intimitatea nopții
sub magia verbului caustic
colecționar de reprehensiuni nejustificate
cu amabilitatea muzei
intenționam să culeg
un vis de rugbist genuin
de o ironie socratică

dar în singurătate
– libertate efemeră –
gândurile își fac de cap
albăstrindu-mi foile cu
o agerime cabalină
într-un exces de tandrețe
fără sentimente securizate

în creierul meu aleargă
amazoana din paradisul sambei
care ar fi putut
să aleagă calea ușoară
dar a știut că depășirea obstacolelor e
o recompensă a inteligenței.

Marin MOSCU

Când treci strada

Când treci strada ca o floare
Mlădioasă, colorată,
Zei îmi pătrund în suflet
Cu ochi dulci de ciocolată.

Tremură în mine clipa,
Îmi rătează-n disperare
Umerii de sânii tăi
Ce dau la îngerii mâncare.

Tai cu sabia privirii
Gestul tău plecat departe
Să adune din trădare
Partea înecată-n șoapte.

Mă întrec a trece strada
Să te opresc o clipită,
Să-ți arăt cum fierb în sânge,
Torturat de-a ta ispită.

Zei mi-au pătruns în suflet
Ghicind sensuri în ghioc,
Tu, doar tu poți cu iubire
Disperării să-i dai foc!

Visul ce se pierde lent

Dorința mea este un vis
Pe-un bob de lacrimă aprins...

Dorința mea-i steaua ce frânge
Pâine în inima ce plânge.

Când steaua mea va râde-n vis
Vom arde-n veșnic foc nestins...

Tu pură floare, eu polen
Ce rătăcim sub cruci de lemn.

Se-nchină viața, noi la ea
Când lacrima devine stea,

Tu inima ce-mi bate-n piept,
Eu visul ce se pierde lent!

Închipuirile îndeapărtează sărutul

Depărtarea plânge prin ochii timpului,
Tu plângi prin lumina ochilor mei,
Clipele se pierd în uitarea regăsirii
Dintre două statui ascunse sub tei.

Bucuria dispare-n cuvinte-nfundate
La gura cu sânge pătat cu petale,
Nasc perle în dinții de lapte-a iubirii,
În roua cu rime ies lebede-n cale.

Luna face baie în spume de dor,
Ne spală cu raze rotite pe frunte,
Avalanșa de-ntrebări umple întregul
Unde-n nisip se cerne un munte.

Travaliul vieții ametește în noi,
Închipuirile ne-ndepărtează sărutul
De s-aud lacrimile transfigurând
Jilțul ce ține, în palme, pământul.

Am fost lacrima bucuriei și durerii

Am fost lacrima bucuriei părinților mei
Când am gângurit cu ochii țintiți către soare,
Când am atins cu mâna o gingașă floare,
Când am intrat în codrul parfumului de tei.

Am fost lacrima bucuriei părinților mei
Când am împărțit bucată de pâine
Cu omul milostiv, c-o pasăre și-un câine,
Când am citit povești cu oameni buni și răi.

Am fost și lacrima durerii părinților mei
Când mi-am lăsat buchetul amintirilor acasă
Și am plecat în lumea diversă, curioasă,
Să-mi fac viața bună,-n credința cu temei.

Am fost și lacrima durerii alor mei părinți
Când suferința mi-a cuprins trupul și anii,
Sănătatea am cumpărat-o aiurea, cu banii,
Dar pe ei în viață nu-i pot avea, sunt sfinți!

Vârtej de lacrimi

Cuvintele dulci găesc lacrimi amare,
Pe pământ iubirea se naște și moare,
Transfigurați rămânem iubito, amândoi,
Primeniți de vise, de griji și de nevoi.

Credeam c-am adus soarele în casă,
Că l-am așezat între rime pe masă,
Că i-am luat coaja stelară-n cuțitul
Ce caut-n afund lumina, infinitul.

Fractalul a cuprins durere și tristețe,
Pete de-ntuneric pe scurta bătrânețe,
Unde în adâncimi mai desenăm sihastru
Un vârtej de lacrimi dintr-un ochi albastru.

Jurăm să ne iubim pân' la sfârșitul lumii

S'ascunde-n telefon sau în PC iubirea?
Mesajele se prelungesc în vise?
Hazardul intra-n inimă aiurea
Și devine zbor cu aripile-ntinse?

Tu-mi ești cerul larg în plinul zbor,
Eu sunt universul tău de rouă,
Clădim din flori cununile de dor
Și le stropim cu fulgere când plouă.

Întindem poezia ca umbrelă,
Ne-ascundem în mesajele minunii
Și peregrini pe-o bombă cu nacak
Jurăm să ne iubim pân' la sfârșitul lumii!

Mihai MERTICARU

CHIP FĂRĂ CHIP

Sprrijinit în cărjele melancoliei,
cu buzunarele pline de finitudini,
șchiopătând prin funinginea mileniului
covârșitor de absurd,

în ritmul melodiei vieții,
meditezi la o moarte de probă,

cădere în haos, în ecoul stării de a inexistență,
traversând o vale întunecoasă care
te aruncă în propria abisalitate

din preajma hotarului dintre lumină și beznă,
dincolo de care bânuie împărăția muritității
fără prezent,
născându-te dintr-o moarte și intrând în alta,

în impermanența unor lumi paralele,
eliberat de spațiu și timp,

semn al unui tainic echilibru între fiind și
nemaifiind,
reflectare în propria umbră ca perspectivă a
neantizării,

a dece-ului fundamental al întoarcerii la
începuturi,

în golul tăcerii umplut cu
chipul fără chip
al nimicului...

SERENITATE

În această tăcere de cremene
din văile îngândurării umbrite de
năluci fugare, întâmplări cu chipul acestei lumi,

aud cum se îngână galaxiile,
cum se ciorovăiesc secolele cu mileniiile
ori se țese covorul uitării din urzeala
orizonturilor

sau se destramă fiecare vis
abia întrezărit printre umbre nevăzute.

de aici pot să disting chipul absenței
într-o adunătură de nimicuri multiplicată
în ecouri.

simt cum prin mătasea privirii
se pritocesc toate amintirile sorbite
de gura fără margini a hăului.

coloanele de marmură neagră ale nopții
îmi împrăspătează continuu uimirea
voluptăți furtive.

din demultul departelui vaporos
până dincolo de dincoloul galactic,
se cerne o muzică pancosmică.

mestec pâinea indiferenței inertiiale,
scriind și tot nesciind la acest tratat despre
neant, în timp ce porțile veciei reci
se închid pentru totdeauna în urma mea.

simt cum pot să fiu fără să fiu.
deasupra-mi stelele freamătă-n coruri,
semn că m-am împăcat cu soarta
și cu apusele doruri...

FANTASME

Așa dintr-odată,
la lumina unui fulger globular,
o apariție fantasmatică,

din departele demultului și demultul
departelui,
îmi apare în față TATA,

mai scund și mai tânăr decât mine;
gheme de mușchi îi jucau sub piele,
surâs ireal, cămașă albă, imaculată,
frunte cotropită de riduri,

brazde proaspete sub unghii
(din pământul spoliat în 1959),
picioare goale mângâind țărâna
(scumpă și dragă inimii sale),
un spic auriu de grâu după ureche,
o pâine rumenă sub brațul stâng.

te aștept DINCOLO, mi-a spus scurt,

avem multe de discutat,
vom avea și timp îndestul.

ecoul pașilor călcând pe frunze uscate
îmi răsună și acum în urechi.

în surdină se aude cântecul unei lebede,
de pe o rană a cerului, soarele din ochii mamei
îmi trimite cele mai călduroase
raze...

Ion STERPU

UN NICULIȚEAN PE URMELE LUI BRÂNCUȘI

Moto: “Fiind în același timp român tradițional și artist modern universal, Constantin Brâncuși nu s-a înstrăinat de propria identitate când se afla prin străini...”

(PF Daniel - Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române-Brâncuși - Sculptor creștin Ortodox)

Recent am participat la o conferință mondială care a avut loc la Madrid în perioada 4-6 septembrie. Conferința a fost organizată de firma germană Lohmann Tierzucht. La conferință au participat delegații din peste 40 de țări. Acum doi ani conferința a avut loc la Constantinopol (Istanbul).

Oricărei călătorii profesionale îi atașez și o aventură spirituală; de fapt OMUL nu trebuie să caute ci este CĂUTAT, nu înaintează ci este ATRAS !

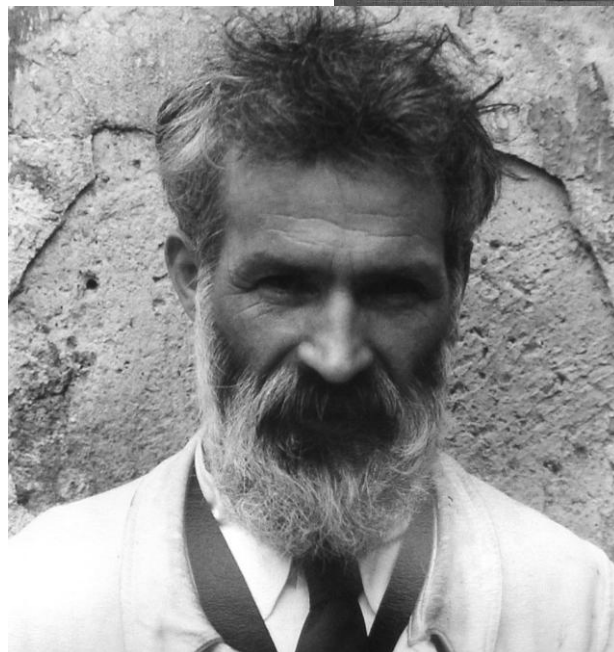
Dacă la Constantinopole am fost atras de Patriarhia Ecumenică din Fanar (Fener), de a opta minune a lumii – Sfânta Sofia (Aghia Sofia), de locul unde cândva a fost palatul marelui erudit European-Român Dimitrie Cantemir, în Spania am fost “căutat” de spiritul lui Brâncuși. Se știe că opera lui Brâncuși a fost una de legătură între Spania și România, două țări cu trecut comun în Ginta Latină.

În Spania, Santiago Calatrava sculptor, arhitect, inginer celebru (născut în 1951 la Valencia), este autorul celor mai complexe și îndrăznețe opera de artă sculpturală din Spania și din lume (gara din Saint Exupery din Lyon, aeroportul Bilbao, Muzeul de artă din Milwaukee-SUA, Bodega Ysios winery–vinărie crama, Auditorul din Tenerife, Complexul Sportiv din Atena, Palatul Artelor Științelor și Opera din Valencia, Gara Liege-Guillemins-Belgia, Universitatea Politehnică din Florida-SUA, Muzeul Viito-ului-Rio de Janeiro.

Monumentul celebru rămâne însă OBELISICUL din Plaza de Castilliana din Madrid conceput și construit de către Calatrava cu finanțare din partea băncii madrilene Caja Madrid la inaugurarea în 2002 a 300 ani de existență a băncii. Monumentul Obelisc are 92 metri înălțime și este inspirat din celebra COLOANĂ INFINITĂA a lui Brâncuși. Inaugurarea coloanei infinite-Obelisc-din Madrid a avut loc pe 23 decembrie 2009 în prezența regelui Juan Carlos.

Calatrava a vrut ca acest monument să “susțină cerul Madridului” în constelația țărilor latine. Ambele monumente - Obeliscul din Madrid și Coloana Infinită de la Tg. Jiu sunt monumente de recunoștință infinită pentru eroii neamurilor iudeo-creștine și pentru Creatorul Lumii. Un obelisc similar este construit în Haifa-Israel. La inaugurarea obeliscului din Haifa, Calatrava a recitat Psalmul 150-versețul 6 în care se cere ca: „Orice respiră trebuie să se roage lui Dumnezeu” (Tot ce are suflare să laude pe Domnul - în traducerea din versiunea românească a Psaltirii).

Da, Brâncuși și Calatrava au lăudat pe Domnul prin operele lor. Fundamentul artei moderne îl reprezintă

OPERA LUI BRÂNCUȘI, cel care a “lăudat “ pe Domnul fie în România sau în Franța și SUA ca nimeni altul.

Scriitorul de origine română Darie Novăceanu (născut în 1937 în Crasna–Gorj), hispanist stabilit în Spania a scris elogios despre Românii universali: Mircea Eliade, Tristan Tzara, Lucian Blaga, Constantin Brâncuși .Nicolae Titulescu.

Spaniolii admiratori ai operei lui Brâncuși urmează îndemnul acestuia – “Nu căutați forme obscure sau mistice. Eu vă dau bucurii curate. Priviți-le (*sculpturile*) până le veți vedea. Cei mai aproape de Dumnezeu le-au văzut”

Cu siguranță și marele Calatrava le-a văzut, le-a înțeles și a creat din spiritual lui Brâncuși coloane ale “infinitei recunoștințe în spații iudeo-creștine “ (Haifa și Madrid)

Brâncuși, ca și marele diplomat Titulescu au fost mesageri ai substratului românesc în întreaga lume. Suprafețele din sculpturile lui Brâncuși și Calatrava sugerează înfinirea, înaintând veșnic originând din sursa amorfă într-o existență perfectă, completă. Brâncuși spunea că „O sculptură bine făcută trebuie să aibă darul de a-l vindeca pe cel care o privește”.

Da, și eu niculițean de obârșie m-am vindecat prin spiritual lui Brâncuși existent în spațiul iberic al operei lui Calatrava. Și am invitat delegațiile din toată lumea participante la Conferință să-l înțeleagă pe Calatrava doar după ce îl vor cunoaște pe Brâncuși.

Bibliografie:

- *Brâncuși și secolul său* – D. Grigorescu- Artemis 2009
- *Brâncuși - Sculptor creștin ortodox*-PF Daniel -Trinitas 2013
- *Hagia Sophia - A history of Constantinopole* de Lord Kinross Newsweek 1987 New York
- *Ventana de Darie – Darie Novaceanu (Wikipedia in lb.spaniola sep 2017)*
- *The Ecumenical Patriarchate Today - de John Chrysavgis London 2014*

Vera CRĂCIUN

Îmbracă-mă cu frunza ta...

Îmbracă-mă cu haina ta
 Și poartă-mă prin vânt, alene,
 Să pot visa și săruta
 Ploaia de frunze ce se-așterne!

Îmbracă-mi verdele tău șters,
 Cel care viață încă poartă,
 Să îl alint în ultim mers
 Și zâmbet auriu să-mpartă!

Îmbracă-mă în crizanteme,
 Murmur petalei să îi fiu,
 Atunci când, ofilită, geme,
 Plângându-și albul sidefiu!

Îmbracă-mă cu frunza ta,
 Tu, toamna mea,
 Tu, toamna mea!

Emoții autumnale

Ieri plângea pădurea
 Prin uscata-i armură,
 Printre ierburi sărace,
 Fără trup și făptură.

Azi strigă pădurea,
 Golul viu o inundă,
 În vreme ce toamna
 O mușcă flamândă.

Acum... doarme pădurea
 În stinsa-i durere,
 În searbădu-i scântec
 Al vântului vrere.

Trecutele raze

Trecutele raze
 Cad pe pământ,
 Uimite și ele:
 Ce au fost și ... ce sunt!

Privesc trecătorii,
 Molatici în mers...
 Au ochii nostalgici,
 Au zâmbetul șters.

Cu mâini aplecate
 Spre frunza căzută
 Au gândul la floarea,
 De ieri, mai tăcută.

Trecutele raze...
 Căldură păstrează
 În somnul de toamnă,
 În visul de-amiază!

Autumnală

Iar plouă la mine, pe streșini...
 Cu vânt răsucind ram subțire,
 E toamnă, e rece, e noapte,
 E cerul în strai de lucire.

Fereastra-i închisă și trează
 De zbaterea stopilor reci,
 De cântecul vântului, care...
 Aduce doar sunete seci.

Privesc printre umbrele vii
 Și ploaia în ele pătrunde,
 Când ramul se rupe de trunchi,
 Iar toamna pe străzi se-ascunde.

Iar plouă la mine, pe streșini...
 Cu vânt răsucind ram subțire,
 E toamnă, e rece, e noapte,
 E cerul în strai de lucire.

Amurg de toamnă

Tăcerea s-a lăsat nepăsătoare
 Pe frunza ce se clatină visând,
 Din depărtări, la loc de închinare,
 Alunecă-amurgul, surzând!

Încerc să număr stele răsărite
 Pe cerul nopții,-n plină reverie,
 Dar am uitat de frunzele adormite
 De plânsul lor, în lacrimă-aurie.

Mă furișez prin umbre, mult mai iute
 Decât aș face-o ziua, pe lumină,
 Să le alint pe cele așternute,
 Să le cuprind pe cele ce s-anină.

Și-n astă desfătare, surzând,
 Tăcerea s-a lăsat nepăsătoare,
 Pe frunza ce se-apropie, visând,
 De un amurg, la loc de închinare!

În liniștea toamnei

E liniște în casă. Privesc prin ochi de geam
 O pasăre ce-n zboru-i plutea..., plutea..., plutea!
 Și-n gândurile mele, visam, doream, credeam,
 Că zboară pentru mine, seninul să mi-l dea...

Deschid ușor fereastra și liniștea se sparge,
 Prin frământări de triluri, prin frământări de raze,
 Prin șoapta cea de frunză, ce-n somnu-i se retrage,
 Iubind acum tăcerea în mângâieri de oaze.

E toamnă acum afară! Ce repede se scurg
 Trăirile de-o viață în clipele ce fug:
 Prind frunză după frunză, privesc către amurg,
 Dar eu deschid fereastra, seninul să-l ajung!

E liniște în casă. Privesc prin ochi de geam
 O pasare ce-n zboru-i plutea..., plutea..., plutea!
 Și-n gândurile mele, visam, doream, credeam,
 Că zboară pentru mine, seninul să mi-l dea!

Ioan Romeo ROȘIANU

Despre SUFLET în timpul vieții omului și după moartea acestuia

Indiscutabil, singura noastră certitudine-n lume și viață este faptul că într-o bună zi vom muri. De la nașterea noastră-ncoace un singur lucru, un singur fapt se petrece-n fiecare fracțiune de secundă: ceva sau cineva moare. Dar se naște ceva sau altcineva. Pentru că altfel, tot murind ceea ce este de murit în această lume, de la un moment dat încolo n-ar mai fi nimic de murit, deci nici lume n-ar mai fi. Logică simplă dar nu și simplistă. Însă și motiv temeinic de reflecție, de continuă preocupare, de veșnică frământare întru aflarea unor răspunsuri pe deplin satisfăcătoare. Dar și lămuritoare pentru orice minte îndoielnică. Pentru că nu sunt deloc puține acestea. Și dacă ținem cont și de un alt fapt esențial întru totul, că în această lume și nu într-alta sălășluiește Satan, avem explicație pentru acei nenumărați îndoielnici.

Așadar, de la facerea lumii-ncoace, datorită prezenței Răului între noi, Îndoiala a fost la ea acasă. Dar a mai fost la ea acasă și din cauza noastră, a indolenței noastre. Pentru că n-am fi avut atâtea îndoieli dacă am fi citit cum trebuie Sfânta Scriptură. Fapt asupra căruia însuși Mântuitorul ne atrage atenția: "Oare nu vă rătăciți voi, din pricină că nu pricepeți nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu?" (Ev. Marcu 12:24).

Se cuvine, deci să-ncepem cu aceeași veșnică întrebare: ce este sufletul omului? Avem un prim răspuns chiar la începutul Sfintei Scripturi: "Domnul Dumnezeu a făcut pe om din țărâna pământului, i-a suflat în nări suflare de viață, și omul a devenit și s-a făcut astfel un suflet viu" (Geneza 2:7). Acceptând sensul propriu al cuvintelor acestea, putem tălmăci astfel această egalitate: țărână + suflare de viață = suflet viu. Când moare omul, ce se întâmplă oare cu el? Îi dispare suflarea de viață, deci egalitatea nu mai poate fi valabilă, după o logică simplă, atâta vreme cât un factor al egalității a dispărut. Conform acestei variante de răspuns, tot ceea ce rămâne după moartea omului este doar țărâna din care acesta a și fost inițial făcut.

Acceptând un asemenea mod de gândire, ar trebui să vorbim despre o Sfântă Scriptură scrisă extrem de simplu, și pentru percepția orișicui. Adevărul este însă cu totul și cu totul altul: Sfânta Scriptură, deși este "insuflată de Dumnezeu și de folos ca să învețe, să mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună" (2 Timotei: 16-17), este scrisă destul de încifrat. Pentru că tot în Ea stă scris: "necunoscute sunt căile Domnului", dar și că "nici o prorocie n-a fost adusă prin voia omului; ci oamenii au vorbit de la Dumnezeu, mânați de Duhul Sfânt" (2 Petru 1:21).

Așadar, trebuie să ne întrebăm, în virtutea modului simplist de până acum cu care am încercat să explicăm anteriorul verset, dacă are bunul Dumnezeu un mod simplist de a gândi, de a face sau de a ne transmite nouă ceva? Blasfemie mai mare nu se poate! Cum adică? Cel la care toate sunt cu puțință este de-o seamă cu noi în gândire? Nici măcar faptul că Sfânta Scriptură ne spune că suntem făcuți "după chipul și asemănarea lui Dumnezeu" (Geneza 1:26) nu-i trezește pe mulți răstălmăcitori la realitate. Ținând cont de faptul că la facerea lumii și a omului a participat toată Sfânta Treime – de aici și concluzia

că nu ai lui Dumnezeu sunt cei care neagă Sfânta Treime și care spun că ea nu este - nimeni nu ar trebui să se apuce de "gândit" altfel decât în deplină concordanță cu slova Sfintei Scripturi. Și totuși, pentru că în mijlocul nostru viețuiește Satana, nimic nu ar trebui să ne mire. Căci tot mâna și intervenția Răului este și în cazul răstălmăcitorilor. Oameni care sunt ai lui, și atunci când răstălmăcesc ceva, și atunci când scot un text din context și fac din el pretext, dar și atunci când omit intenționat câte ceva. Așadar, aici putând vorbi atât de păcatul comiterii, cât și de cel al omiterii a ceva anume, ceva care ar arăta deplinul Adevăr, Adevăr care fără acel ceva omis deliberat arată cu totul altfel. Spre bucuria lor, care au astfel de "argument" cu care-i înșeală pe toți, cei care nu sunt pe deplin statornici în relația lor personală cu Dumnezeu.

Un lucru e cert: viața fiecăruia din noi începe cu un sistem neclar de dorințe și proiecte și se sfârșește cu un sistem teribil de ordonat de amintiri. Și cum nu toate amintirile ne sunt pe plac, luând în calcul faptul că la vârsta a treia avem revelația sfârșitului, apropierea de Dumnezeu și Biserica este întru totul firească și explicabilă. Așa s-ar putea tălmăci zelul de care dau dovadă mai vârstnicii noștri semenii. Însă, este de ajuns acest fapt? La o vedere superficială putem spune că, în conformitatea cu slova biblică, nu este niciodată prea târziu să te întorci cu adevărat la Dumnezeu. Însă, mai vârstnicii noștri sunt întorși "cu adevărat" la Dumnezeu? Au numai simplu fapt că nu mai pot da ghes tentațiilor, și împlinirile acestora, le este de ajuns? Pentru că, trebuie lămurit acest fapt, la bătrânețe tentațiile nu dispar. Mai mult, trebuie zis că doar modul de "facere" a acestora se schimbă. Căci dacă în tinerețe toate erau făcute cu trupul, la bătrânețe acestea se împlinesc cu mintea. Deci tot păcat, atâta vreme cât rămânem în deplină concordanță cu slova biblică. Pentru că stă scris că nu numai cu trupul se poate păcătu.

Însă, pentru a lămuri definitiv teoria conform căreia bătrânețea, și odată cu ea reîntoarcerea la Dumnezeu sunt de ajuns, să dăm citire din Sfânta Scriptură: "Dar adu-ți aminte de Făcătorul tău în zilele tinereții tale, până nu vin zilele rele și până nu se apropie anii, când vei zice: "nu găsesc nici o plăcere în ei"; până nu se întunecă soarele, și lumina, luna și stelele, și până nu se întorc norii îndată după ploaie; până nu încep să tremure paznicii casei (mâinile), și să se înconvoaie cele tari (picioarele); până nu se opresc cei care macină (dinții), căci s-au împutșinat; până nu se întunecă cei care se uită pe ferestre (ochii); până nu se închid cele două uși dinspre uliță (buzele), când uruitul morii slăbește, te scoli la ciripitul unei păsări, glasul tuturor cântărețelor se aude înăbușit, te temi de orice înălțime, și te sperii de drum; până nu înflorește migdalul cu peri albi, și de abia se târăște lăcusta, până nu-ți trec poftele, căci omul merge spre casa lui cea veșnică, și bocitorii cutreieră ulițe-le; până nu se rupe funia de argint, până nu se sfarmă vasul de aur, până nu se sparge găleata la izvor și până nu se

(continuare în pag. 71)

strică roata de la fântână; până nu se întoarce țărâna în pământ, cum a fost, și până nu se întoarce duhul la Dumnezeu, care l-a și dat" (Ecleziastul 12: 1-7).

Înainte de toate, remarcăm aici două lucruri esențiale, și în măsură să elucideze multe semne de întrebare: ne întorcem în țărâna care am fost, dar și că duhul nostru se întoarce după moartea noastră la Dumnezeu, în fapt la cel care l-a și dat. Pe deasupra, în toate cele șapte versete citate avem descrierea clară a oamenilor care se află la ceea ce noi numim vârsta a treia, sau la bătrânețe. Aceștia sunt cei cărora le tremură mâinile și picioarele, care nu mai aud și care nu mai văd bine, cei care...

Așadar, ocolșul nostru n-a fost zadarnic. Explicând cum stă cu credința la bătrânețe, am aflat și ce se întâmplă de fapt cu duhul pe care ni l-a dat Dumnezeu: se întoarce la el. Drept pentru care putem spune că fiecare duh este hărăzit numai unei persoane, că altfel, în virtutea teoriilor care vorbesc despre reîncarnare și despre revenirea duhurilor în lume, ar trebui să putem vorbi despre un duh care rămâne cumva în lume, și după moartea unui anumit om, la un anumit moment dat. Ori, iată că slova Sfintei Scripturi face, pe drept cuvânt, lumină și în acest caz, deci și această "teorie" o arată cu degetul. Drept pentru care putem vorbi despre o asemenea teorie ca despre una care nu este în deplină concordanță cu voia lui Dumnezeu și cu îndemnul Sale, așa cum reies ele și cum ni se relevă din Sfânta Scriptură.

Am vorbit, așadar, despre "credința" sau chiar despre Credința celor vârstnici, oameni care având revelația sfârșitului se întorc în Biserica anterior părăsită și sfidată și la Dumnezeu altădată nedreptățit de ei. Dacă unii își salvează astfel sufletul sau nu, numai bunul și milostivul Dumnezeu știe! Semnele noastre de îndoială n-au conotații lumești: "Întoarce-te, suflete, la odihna ta, căci Domnul ți-a făcut bine. Da, Tu mi-ai izbăvit sufletul de la moarte, ochii din lacrimi, și picioarele de cădere. Voi umbla înaintea Domnului, pe pământul celor vii" (Psalmul 116: 7-9).

Putem oare avea siguranța unui astfel de "dialog" între un anumit vârstnic și Dumnezeu milostivul? Nu, cu siguranță nu! Și totuși, bunul Dumnezeu are – sau nu – știință de un astfel de dialog. Căci dacă în baza tuturor "amintirilor" lumești omul ajuns la bătrânețe se pocăiește în adevăratul sens al cuvântului, Dumnezeu îl va ierta pe acela și-l va și prilejui șansa deplinei mântuirii în Hristos Mântuitorul.

Într-o altă ordine de idei, vârstnicul îl întruchipează - în dimensiunea umană - pe înțelept, pe omul cu o anumită experiență. Sunt, totuși, toți vârstnicii noștri însemnul absolut al înțelepciunii lumești? Nu cumva dacă aceștia, de regulă oameni cu obiceiuri și tabieturi împământenite până la stare de lege, nu se dezic de întregul lor trecut, nu mai au șansa mântuirii personale? Ba, mai mult, în virtutea relațiilor interumane și îndeosebi a acelor dintre părinte și copil, nu devin ei real prilej de sminteală pentru propriile odrasle și cunoscuți? E demn să ne întrebăm asemenea pentru că "legile sociale" n-au uitarea în ele. Un copil care-a crescut văzându-și părinții că se comportă într-un anumit fel și că reacționează într-un anumit fel la ceva anume, chiar și

față de Dumnezeu și Biserică, nu o să creadă nici-o clipă în "trezirea" părinților săi. Mai mult, e posibil ca o primă acuză adusă acestora să fie cea de fățarnicie, de ipocrizie sau chiar de fariseism. De aceea, pe fondul unei reale lipse de dialog între generații, aici exemplificate prin relația părinte-copil, putem spune că AȘA se nasc monștrii, că așa reușesc oamenii să se dezbine și mai mult. Pentru că și neîncrederea în schimbarea cuiva în bine poate provoca aceluia o rană și poate fi prilej de îngenunchere a sa, sau măcar de clătinare în noua cale pe care a purces.

Vorbim, așadar. "Despre SUFLET în timpul vieții omului și după moartea acestuia". O viață care începe cu duh de suflare de viață peste o mână de țărână și o viață care se termină cu plecarea duhului la Tatăl Cerească. Și, dacă vreți, o moarte care începe cu întorcerea duhului la Dumnezeu, dar și o moarte care nu mai începe în condițiile păstrării duhului. Dar cum oare ar putea fi Duhul îndemnat să nu ne părăsească? Când prin viețuirea pământească ne-am asigurat o viață veșnică, duhul cu ajutorul căruia ne-am născut nu ne va mai părăsi. Pentru că, după cum arătam și mai devreme, la moartea noastră duhul se întoarce la Cel ce ni l-a și dat. Asta înseamnă că în condițiile în care ne-am asigurat viața veșnică, după "rețeta" lui Dumnezeu și nu a noastră, Duhul rămâne al nostru și numai al nostru. Cu o precizare în plus: îndeosebi în cartea Apocalipsei ni se vorbește că la a doua venire a Mântuitorului Hristos vor învia absolut toți morții. Este, putem spune, o judecată preliminară. Abia după aceea urmează înfricoșătoarea judecată, și abia în funcție de stare în care vom fi găsiți atunci vom beneficia sau nu de viața veșnică. Adică vom trăi sau vom muri. Drept pentru care putem spune că în timpul pământenei noastre vieți n-ar trebui să fim atât de nemernici și de inconștienți pre cât suntem. Căci numai viața sau moartea veșnică viitoare ne-o decidem în asemenea momente lumești, ci și soarta duhului pe care Dumnezeu ni l-a dat la naștere. Deci, avem tot ceea ce ne trebuie pentru ca să putem vorbi de o responsabilitate deosebită în viața fiecăruia dintre noi, și să subliniem importanța cu care ne tratează și ne privește bunul Dumnezeu pe fiecare dintre noi. Lucru de altfel foarte bine subliniat în toată Sfânta Scriptură, când ni se spune răspicat că "un om este mai important decât o lume întreagă înaintea lui Dumnezeu", dar și din pilda dată de Mântuitor, când a spus că e bine să lași toate oile în staul și să pleci s-o cauți pe cea rătăcită. Cu toate acestea, inconștiența are loc la masă cu regale și chiar loc întâi în sinagogi.

De multe ori, mai vârstnicii noștri se cred superiori nouă și au ca fals argument înțelepciunea. Eu sunt de acord că ceea ce numesc ei înțelepciune este de fapt experiență de viață, o experiență în baza căreia reacționează adesea exact așa cum trebuie. Această diferență face în fapt diferența între tineri și vârstnici. În timp ce ei, deoarece de-a lungul vieții lor s-au lovit de multe situații identice, din care au învățat, un tânăr, confruntat fiind cu aceeași situație ezită între mai multe căi de soluționare. La un moment dat chiar având un soi de siguranță că pe absolut oricare din căi ar lua-o oricum ar fi bine. Lucru extrem de incorect.

Jenică CHIRIAC

Cultură, made in... Bărăgan

Invitați spre a susține și promova un act de cultură în inima Bărăganului brăilean, ne-am deplasat de marea sărbătoare a nașterii Maicii Domnului, pe 8 septembrie 2017, la Mircea Vodă, sat mare și frumos, așezat pe calea ce duce de la reședința județului către Făurei, la opt kilometri de orașul lanca.

Ne-a fost dat să cunoaștem o localitate din Bărăgan cu drumuri frumos asfaltate, cu parc umbros și un centru civic în straie de sărbătoare. Ne-au întâmpinat clădiri luminoase, bine gospodărite, școală zugrăvită ce sta să-și primească zecile de școlari zglobii, îmbujorați de emoția revederii cu colegii, cu cadrele didactice. În lungul parcului domina clădirea impozantă a căminului cultural.

Programul după-amiezei a debutat cu o surpriză. Primarul Alexandru Moșescu ne-a invitat la... Muzeul Satului. Într-o casă de țară, cu două odăi pe o săliță, reabilitată, s-au strâns, cu grijă, obiecte de uz gospodăresc sătesc, scoarțe țesute în război, vârtelnițe, jug din jugastru, coveți de frământat pâinea, fiare de călcat cu jar încins, pat cu tăblii etc.

În sala căminului cultural, elegant și modern aranjată ne aștepta... prezentul. Am fost primiți - cum altfel? - cu pâine și sare, oferite de doamne în frumoase costume populare, membre ale grupului folcloric „Mirceanca” coordonate de doamna bibliotecară Cornelia Presadă, sufletul acestei manifestări, protagonistele unui scurt dar aplaudat recital de muzică populară.

Apoi a urmat momentul principal al zilei, lansarea cărților de poezie semnate de doi fii ai satului: „Descântecul lui Dumnezeu” și „Partitură pentru ferestrele copacilor”, autor, Romița Mălina Constantin și „Sentimentele nu se pierd niciodată”, autor, Valentin Tancău, elev în clasa a unsprezecea, profil matematică – intensiv informatică la Colegiul Național „Nicolae Bălcescu” din Brăila.

Despre poemele autoarei au vorbit doamna Ramona Muller și jurnaliștii Tudorița Tarniță și Virgil Matei. S-au evidențiat calitățile literare, simbolismul, sensibilitățile, nuanțele vădit religioase din versuri.

Un aspect merită atenție: autoarea a oferit invitaților poezii cu titlurile „Ciuleandra” și „Love-in silence” sub forma depeșelor de pergament, șnuruite cu pamblică tricoloră, asortată cu un spic de grâu și cu un fir de busuioc. „Ciuleandra” Mălinei, dansul cunoscut în popor ca „Fedeleșul” iese din „rând”, datorită prozodiei de formă clasică, cu strofe, ritm și rimă încrucișată, debordând de sentimente patriotice, condensând arealul Bărăganului între „spicele de grâu și Dunăre în loc de brâu”: „În Bărăgan fecioare joacă/ De-a pururi jocul strămoșesc/ Purtând cosițe dintr-o apă/ Cu veșnic nume românesc”.

Placheta de versuri de debut a elevului-poet Valentin Tancău a fost prezentată de profesoara de limbă română Florica Roman, profund emoționată de creația și înclinația poetică a fostului ei elev. Colegul – consătean al lui Valentin, Dorian Leonte, elev în clasa a douăsprezecea, profil „actorie” la Liceul de Arte din Brăila a încântat publicul prezent prin modul expresiv cu care a recitat din poeziile autorului.

Un moment bine primit de public a fost și cel în care membrii cenaclului „Casa Speranței” prezenți la această manifestare, profesorul Jenică Chiriac, scriitoarea și poeta Violeta Craiu și epigramista Stela Șerbu Răducan au recitat din creațiile lor pe acompanyamentul folkiștilor Teodor Șcheaua și profesor Florin Lazăr.

Costache Negri

(Cronica pricopsitului)

Mai multe sunt motivațiile ce au determinat conceperea acestei cronici atipice. Una este aceea că, în anul 2018, România va sărbători Centenarul Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, prilej de a reamemora cealaltă Oră Astrală a românismului, Mica Unire de la 24 Ianuarie 1859. Alta e de a scoate în evidență calitățile clasei politice pentru care naționalismul nu era o vorbă goală de conținut, lozincă demagogică de campanie electorală. În fine – cronică literară „O carte... pagină de istorie”, cu referire la volumul „Nostalgii”, semnat de Ionel Jecu, provenit din localitatea Costache Negri, județul Galați.

De fapt, pornind de la elaborarea cronicii literare menționate, o întrebare se cere lămurită: cine a fost Costache Negri, din moment ce numele său a fost atribuit unei localități moldovene? Ca așezare geografică, satul Costache Negri se află pe un drum asfaltat secundar, la 11 km de localitatea Pechea (spre Nord-Vest de acesta) și spre Est de Grivița (la aproximativ 5 km). În acest areal din Sudul Moldovei s-a născut și a crescut până la adolescență scriitorul Ionel Jecu. În cartea sa memorialistică, autorul se apleacă nostalgic și cu dragoste asupra propriei copilării, evocă întâmplări și oameni de-ai locului ce au viețuit acolo în perioada postbelică.

Costache Negri (1812-1876) a fost om politic de orientare liberal-democratică, unul dintre conducătorii luptei pentru Unirea Moldovei cu Țara Românească. Înainte de anul revoluționar 1848, de care se leagă numele lui Nicolae Bălcescu, C. Negri s-a numărat printre fruntașii opoziției tineretului intelectual împotriva Domnului Moldovei, Mihail Sturdza. În anul 1848 s-a situat printre conducătorii mișcării burghezo-democratice moldovene. Tot în acest an, la Brașov a conlucrat cu Mihail Kogălniceanu la elaborarea programului revoluționar din Moldova și a făcut parte din conducerea „Comitetului revoluționar moldovean”. În 1857 a fost ales în Adunarea Ad-hoc, având și funcția de vicepreședinte. A militat pentru împrumutarea țăranilor.

Demnă de remarcat este propunerea ce i s-a făcut în 1858 de a candida la domnia Moldovei. A refuzat cu demnitate înalta onoare, în primul rând datorită dezinteresului față de funcții, dar și din

(continuare în pag. 75)

Lazăr MAGU

Octombrie

Distilând culori și-arome
toamna-și fierbe-n deal rachiul.
Turmentat de-atâta galben
șerpuiește-n luncă râul.

Pe-o tulpină de urzică
a aterizat un graur.
În lumina înserării
pare-a fi un roșu taur.

Trece-n hamuri o căruță
încărcată ochi, retină...
Însuși moșul Noe fugе
de potopul ce-o să vină.

Plouă în Cadrilater
- un baraj s-a rupt în cer.

Autumnală

Dintr-un tablou de-un galben mat
coboară toamna peste sat.
Umbrelă poartă roata morii
iar ploaia râde din toți norii.
Corbi de bazalt coboară-n bătătură
- foști angajați la fabrica de zgură,
se pregătesc cu aripa să are
întregul orizont din depărtare.
Un zeu de brumă veșnic nesățul
a început să strângă timpul sul.
Cu el pe umăr umblă prin grădină,
m-a dezvelit de zile și lumină.
Stă cerul ca un clopot de aramă
ce a uitat din înșeri să mai bată,
pădure e-o cerboaică speriată
- lovește ploaia ca un foc de armă.

Toamnă de ploi

Bate vântul - un becher,
stinge stelele în cer.
Înșerii multicolori
se împiedecă în flori
și cad, Doamne, uneori.
Plânsul lor îmi dă fiori.

Se ițește-o toamnă albastră,
plânsul lor e ploaia noastră.
-Uite, plouă fără nori !

Aurel SCARLAT

Nu știi?

Nu știi, scumpă făptură,
Că, tot ceea ce suportți,
E răsplata pe măsură
A închisei tale porți?

Oare ești în libertate
Adorabilă natură,
Pe când inima ta bate
Deseori fără cenzură?

Tu mă cauți în privire,
Eu, la rândul meu te caut,
Magică închipuire
A cântării unui flaut.

(urmare din pag. 58)

nimic după acest și care să ridice romanul la un nivel dincolo de medie. Uneori aveam impresia că toate personajele vorbesc același limbaj, folosind aceleași ticuri verbale, același fond de cuvinte. În plus o altă scădere o constituie lipsa unui redactor de carte. Găsim o colecție întreagă de greșeli de tipar, de cuvinte unite, de dezacorduri care la un moment dat devin enervante și chiar îngreunează cititul. Un alt paradox îl constituie faptul că avem o copertă a IV-a mai frumoasă decât prima de parcă s-ar fi vrut ca totul să se desfășoare în sens invers. Indiferent de toate scăderile sale preocuparea autorului pentru Brăila, pentru recrearea atmosferei și a întâmplărilor unei epoci interesante și zbuciumate trebuie lăudată. Să vedem în următoarele două volume *Strigătul tăcerii* și *Aripi frânte* unde va duce personajele și mai ales cu ce mijloace literare o va face.

(Lazăr Bobi, *Ulicioara patimilor*, Brăila, editura Lucas, 2017, 267 pagini)

Ileana TODORAN

Cuvântul autorului

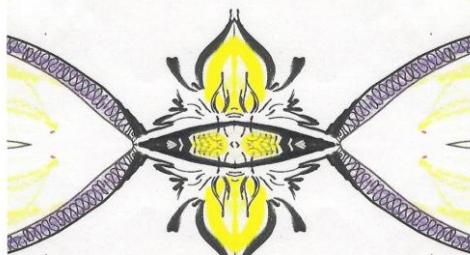
Această carte vă invită să vă amețiți de beția dragostei, să vă prindeți de o buclă a celui iubit și să dansați legănându-vă de ea. Vă veți îmbăta cu povești izvorâte și scrise din iubire (prin E-mailuri, SMS-uri, mesaje Facebook). Dat fiind că acest volum pornește de la corespondența reală cu mama mea, mare scriitoare de E-mailuri și SMS-uri, îi e dedicat ei, desigur.

Veți descoperi aici, în cartea de față, o gamă largă de aspecte abordate: confruntarea cu sistemul, boli, traume și închisori de tot felul și mai ales... lupta cu noi înșine (jihadul spiritual, interior). În această lucrare sunt amintite campaniile privind legea grațierii din România și cea din solidaritate cu Siria aflată în război, o dată cu încercarea mea disperată de a ajunge la Alep: 1. prima oară, în vara anului trecut (2016) cu ajutorul activiștilor sirieni din Gaziantep, însă orașul Alep era încercuit de regimul sirian (sub blocadă), strada Castello, mai înainte unica modalitate de acces, bombardată în continuu, iar granița cu Turcia închisă, 2. a doua oară, anul acesta (2017) cu suportul participanților la marșul pro-Alep și pro-refugiați, din Berlin la Alep. *The last but not the least*, în această lucrare sunt prezentate idei / acțiuni de sensibilizare / conștientizare referitoare la comunitatea LGBT, precum și în sprijinul bolnavilor de cancer / Huntington.

Pe lângă cancer (în diverse forme), un accent special e plasat în această lucrare pe boala dansului (Coreea lui Huntington, "coree" înseamnă dans), o boală genetică rară, incurabilă deocamdată, moștenită de la tatăl meu și potențial transmisă urmașilor. După ce tata murise deja de această boală, în ultimii ani m-am confruntat și eu cu simptome ale ei. De exemplu, mă concentrez și procesez tot mai greu informațiile, stau săptămâni să citesc ori să scriu un rând (mă dor mâinile, sunt paralizate, dar și creierul e – cel mai mult de dimineața până seara).

Și Promy (titanul Prometeu, prietenul meu vechi din copilărie, iubirea mea și eroul meu) trebuia să înfrunte bestia de vultur devoratoare de ficat de la răsăritul soarelui la apus, seara și noaptea era mai eliberat, păsărică antropofagă pleca (pentru a reveni a doua zi dimineața), iar ficatul se refăcea noaptea, chiar dacă nu scăpa de lanțuri și accesorii și telenovela continua. Ei, în prezent, după revoluția noastră democratică din Olimp, Promy are măcar o altfel de păsărică (pe mine). La altfel de politică, altfel de păsărică.

La mine, similar, de câțiva ani (de vreo trei ani și ceva), de la răsăritul soarelui până la apus, păsărică antropofagă mi se înfige în ceafă și îmi strânge creierul ca într-un clește cu ciocul ei hulpav, devorându-mă și ținându-mă captivă în piatră/stâncă/Zid. Nu mai simt nimic... în afară de o stare de leșin, amețală, probleme de concentrare, memorie și vorbire, depresie, împietrire, neputință, respingere, angoasă (toate niște simptome pe care le-am atribuit anterior (prea mult) rinitei și hipotiroidiei, deși mai curând proveneau de la

Ileana Todoran

Adevărat am înviat!

boala Huntington). Așa că stau și zac închisă în piatră/Zid și mă mai înduioșez cu greu (câteodată seara), cu ajutorul lui Dumnezeu, Promy, al melodiilor noastre sau al dansurilor noastre preferate.

Însă poate că uitarea, paralizia și starea de incapacitate generală reprezintă doar o regresie la stadiul de bebeluș și așa voi ajunge la inocență, voi regăsi în sfârșit copilul nevinovat din mine, și nu numai pe cel orfan/neaajutorat ori pe cel care face prostii mari. Dacă uiți, (re)descoperi mereu, totul ți se pare nou și proaspăt. Și dacă nu te rătăcești, nu te regăsești. Încerc să răspund paraliziei mentale, psihice și fizice produse de boli, închisori, traume, sistem cu puterea muzicii, a dansului, a dragostei și a imaginației.

Și, ca dovadă, încă dansez împreună cu Promy, animalul, leguma mutantă, dușmanul popoului, teroristul, trădătorul, gunoiul, dezastrul și coșmarul meu favorit în care am fost vreodată blocată. Vreau să rămân în Titan... în Titanul Prometeu. Prin el am simțit cea mai mare durere din viața mea (dovadă rănilor și cicatricele comune), dar am primit și cea mai mare iubire și fericire (agonie și extaz, război și pace, moarte și înviere). Dansăm dansul dezastrelor goi, în abis, în potopul de fulgerașe și bombe. Și mai departe. Din solidaritate de stângaci și de băutori de limonade cu sirop de arțar, probabil.

Și, dacă nu voi mai putea rosti ultimele cuvinte (înjurături pentru Big Brotheri și sistem în română, chineză, kurdă, arabă și în limba unicornilor) și "vă iubesc" și "sunteți hobbiti" pentru voi, ceilalți), voi încerca să le scriu. ASAP. *I'm doing my best*. Din motive est-etice (cum zicea

(continuare în pag. 75)

Monica Lovinescu), de căutare și mărturisire a adevărului, de recuperare a memoriei (oricât de incomod și dureros... "a-ți imagina înseamnă a-ți aminti", spunea și Ana Blandiana) și de purificare interioară și exterioară: ultimele lacrimi și ultimul hohot de râs isteric vor spăla sufletul meu și un strop măcar din păcatele lumii.

Și vor aduce, pe lângă scuipatul intelectual, o îmbrățișare titanică să ne facem praf de stele, un sărut (gay) salvator ca al lui Her (Heracle) pentru Promy și o limbuță de-a lui Pesi (motanul, nepotul nostru și titanul Piersicuță care a trecut prin patru transfuzii, a supraviețuit la trei și ne lungea și când îi dădeam medicamentele, și câte zece odată) pentru a ne lunge cicatricile și rănilile.

Poate că uit să număr, dar nu voi uita cât fac 2+2. 2+2 fac 4. Să-mi repet așadar și să nu uit că misticii sufiști Rumi și Shams glorifică și ei bețivii, nebunii și copiii ca simboluri ale inocenței, adevărului, iubirii și grației divine. Și rătăcirea (hm, Shams era derviş rătăcitor... eu am fost, de regulă, adepta drumurilor bine planificate, după indicator și hartă și am preferat să fiu acasă, nu pe drumuri, mi-a fost groază de rătăcire, de când eram mică, taică-miu o lua pe scurtături bizare și ne prindea noaptea pe munte).

Tânjind de dor, năucit de dragoste și de o atracție fatală, însă fără să se poată abține, poetul mistic sufist Rumi se azvârle ca molia drept în flacăra lumânării. Chiar dacă aceasta îl consumă, focul iubirii nu poate fi stins nici de potop ("dacă apa vieții va veni peste tine, nu te va îndepărta de flacăra"). Nu știu de ce îmi aduce aminte de sacrificiul ritual, fascinant și barbar al arderii frunzelor toamna și, deopotrivă, a cărților ("Amintiri din copilărie" – Ana Blandiana). Nu rămâne nimic? Ba da, mirosul. Un miros intens de frunze/cărți arse.

Mistuit de beția iubirii, Rumi se învârtește pierdut, spânzurat de bucla lui Dumnezeu (și de a lui Shams), dansând amețit, la nesfârșit, dansul dervișilor rotitori, dansul lui Zorba, dansul nostru cu dezastrele. Și eu vreau să mă lase Promy să mă agăț de o buclă de-a lui ca în clipele în care ne-am îmbrățișat în infern, pe Elbrus ori în Tartar, acum câțiva ani și îi spălam rănilile cu lacrimile mele. Atunci am sfidat un pic legile infernului cu puterea dragostei și a imaginației.

Să împletim mai bine un lanț din bucle, începând de la Dumnezeu, continuând cu Promy, Rumi, Shams și alții și să-l lansăm către cei disperati din închisorile de pretutindeni, cei goi și rătăciți în abisuri, să se prindă și ei. V-ați prins, logic, nu? Bune și lanțurile (de bucle) la ceval!

la uitați, mi-am mai adus aminte ceva: Rimbaud, iubitul lui Verlaine, zicea că pentru a înțelege lumea și a avea o experiență deplină a ei trebuie să ne confruntăm cu dereglarea fizică și psihică. Cred că Rimbaud e invidios pe mine și pe Promy. Ar vrea și el asemenea dereglări ca noi și să fie pururi beat gratis, fără să consume altceva decât limonade.

(Din volumul recent ieșit de sub tipar "Adevărat am înviat!", editura InfoRapArt oct. 2017)

cauza legii electorale care stabilea pragul de 6000 de galbeni, venit pe an, pentru a putea fi ales (presupunem că această restricție se constituia într-o opreliște legislativă în calea corupției!). Se cunoaște faptul că, în cele din urmă funcția de domn a fost atribuită lui Alexandru Ioan Cuza, făuritorul de juer și de facto al Micii Uniri, fiind sprijinit financiar și de Costache Negri. Pe timpul domniei lui Cuza, Costache Negri, numit agent diplomatic la Constantinopol, a contribuit la consolidarea actului Unirii Principatelor pe plan extern.

Costache Negri a fost fiul lui Petrache Negri, mare vistiernic și agă, și al Zulniei Donici. Școala elementară a făcut-o în casă și la curtea domnească de la Iași, apoi la Chișinău și la pensionul lui Cuienim.

A avut moșie la Mânjina, lângă Galați, loc de întrunire a intelectualității revoluționare. Aici se întâlnea cu bunii săi prieteni, Vasile Alecsandri și Alecu Russo. A fost vizitat și de Nicolae Bălcescu. Aceste întruniri, agape prietenești erau pigmentate cu ample partide de vânătoare, iar în sat cu participări la hore la care, alături de tineretul satului, învârtea sârbe moldovenești.

George Călinescu, în „Istoria literaturii romne de la origini până în prezent” menționează: „Omul a jucat un rol mai mult politic, atingând literatura doar în treacăt”. La îndemnul poetului Vasile Alecsandri a scris versuri patriotice, aflându-se sub influența maestrului său (și bun prieten). Din improvizările poetice, George Călinescu reține „Urare” pentru țiganii dezrobiți.

Din cauza datoriilor pierde moșia Mânjina, (azi, comuna Costache Negri). Se retrage la Tg. Ocna unde trăiește ca un Robinson Crusoe, izolat de lume, ocupându-se de grădina proprie. A decedat la 28 septembrie 1876 la Tg. Ocna.

Din această succintă prezentare se desprind câteva concluzii:

1. Rolul și influența prieteniei în dezvoltarea individuală, în afirmarea unor idealuri. Costache Negri a fost apropiat al poetului Vasile Alecsandri. Împreună cu Alecu Russo și ceilalți pașoptiști au pus la cale reforme revoluționare, programe, au pregătit și influențat Unirea Principatelor de la 1859.

2. Costache Negri și-a pus moșia de la Mânjina la dispoziția conjuraților. Le-a prezentat datini și obiceiuri locale, le-a bucurat inimile cu horele satului, le-a facilitat partide de vânătoare prin pădurile moșiei. Larghețea sufletului, neegoismul față de lucrurile materiale au sporit datoriile, fapte ce au condus la pierderea proprietății.

3. Conștient că nu a primit harul scrierilor literare, n-a insistat pe această cale, mulțumindu-se să dea satisfacție îndemnilor prietenului său, Vasile Alecsandri, compunând improvizări, neabdicând de la principiile umaniste. Dovadă stă „Urarea” adresată țiganilor dezrobiți, care se încheie cu un omagiu adresat Domnului Unirii, Alexandru Ioan Cuza I.

4. Și-a pus întreaga capacitate intelectuală în slujba idealurilor naționale de Unitate și Unire, ca diplomat al Țării la Constantinopol.

5. Se degajă sentimente patriotice din tot ce

(continuare în pag. 77)

Claudia BOTA

L'air du Temps al morții

Aburi de parfum electrizat
 În așternuturile cearșafurilor unei zile infernale,
 Străbați caldarâmul încătușat al morții,
 Strigăte sugrumate din infern răzbat
 Un afgan ți-a înfipt toporul în pieptul făcut țandări
 de un obuz,
 Un sirian rupe viața cu maceta înfiptă
 în harta găurită din perete
 Iar irano-germanul își fixează pistolul semiautomat în
 haina găurită,
 Un criminal a ucis un polițist și un homosexual american,
 Teroriștii în Germania își poartă rucsacul cu o bombă
 care oricând poate sa explodeze.
 În pântecul mamei izbucnește plânsetul fraticid al morții
 prin zidurile schilodite,
 Dincolo de geam răzbate parfumul
 L'air du Temps al morții,
 Nina Ricci nu credea că până aici se va ajunge.
 Însă tu stai pasiv ascultând știrile
 Ți-ai desprins retina înfășurând-o în abajururi
 Unde cristalele swarovski sidefate înconjoară
 tancurile rusești,
 Zidurile Berlinului stau mărturie
 pentru cei care stau cu votka în mâinile neputinței
 Bunica cară prunele în coșurile farmacistului care
 prepară mereu, mereu aceeași drogherie.
 Te uiți neputincios, conștiința ta e parfumată de
 putregaiul care molipsește viața,
 Viața ta într-un coșciug se-ntrezărește
 din ochiul muribund
 Trezește-te conștiința plină de molimă!
 Te razemi cu pieptul de ciuma atrofiată
 a atomului din care striga întreaga gloată.

Mai avem timp

Mai avem timp să fim împreună,
 Să ne întoarcem către Poarta sărutului
 Către lumile noastre ce ni se deschid ,
 Să privim amândoi către viață.

Mai avem timp să ne luăm
 Rodele viselor noastre
 Să lucrăm zi de zi,
 Pentru mântuirea noastră.

Mai avem timp să privim
 Către timpul din noi
 Ce ne acoperă astăzi,
 Pentru a fi și a da.

Mai avem timp să iubim
 Când desprinsă fiind de trecut
 Traversăm amintirile noastre,
 Între viață și moarte.

În depărtare

Lumina palidă a amurgului,
 Însângerat de jalea cuvântului
 A pătruns în armonia neatinsă,
 Neștirbită a violetului neîntinat
 ce-n palmă stă cuprins.
 O inimă pleacă apoi se ridică,
 atingând umbrele din coroana cerului,
 A copacului care stă solidar
 în miezul verii.
 De ce s-a scuturat în această toamnă ?
 S-a rupt ultimul vlăstar,
 A neamului meu ce a înflorit,
 În Duminăca Lăsatului de sec.
 Pe retina mea stă lumina,
 Fără să mă pustiască dorul tău.
 Dorul care mă poartă mereu prin depărtări,
 Lumina luminează întunericul
 din umbra cuvântului,
 Iar focul sacru din genune
 s-a ridicat și s-a înălțat.

Tăcere muribundă

Te-ai cuibărit în închisorile inimii
 În ungherele desprinse din retină,
 Iar când orașul îl străbat
 rânind articulațiile din carnea plină
 Prin ore mă resimt stingheră
 nimic nu face să mă mai rețină.
 Îmi cercetez buzunarul
 în care azi am primit ultimul bilet,
 Pentru ultima călătorie
 cu o destinație necunoscută mie.
 Vagoanele sunt pline dar fără de lumină,
 Tăcerea muribundă
 se instalează și-n oasele turtite
 În care inima nu mai pulsează,
 Câtă tăcere, unde totul mă-ngheață!

Dor nesecat

Te-am privit prin dorul ochiului meu luminat,
 Ale cearșafurilor îngălbenite
 și topite de sentimente seci,
 Prin gândul neputinței mele,
 reținute m-am schimbat,
 Am răsturnat valurile care mă purtau
 spre alte bărci.
 M-ai petrecut până dincolo de durerea rătăcirii,
 Până la limita neștiută și neîmblânzită
 a decăderii.
 Fiind un suflet dalmat, durerile toate mi
 Le-ai luat,
 Dorul Tău mă pustiește mereu,
 prin cetății neștiute,
 Zborul ridicând praful de pe piatra,
 unde mi-ai săpat,
 Cuvântul pe care Tu, în suflet mi l-ai încrustat!

Nicolae MATCAȘ

EPIGRAME

Britanicul înainte de intrarea în UE

A-ncercat (Ah, pregetul!),
Numărându-și pâinile,
Marea. Doar cu degetul.
Azi își mușcă mâinile.

Britanicul după Brexit

S-ar fi vrut în lac un smuge,
Dar a dat în tău de râie.
Azi, scăpând din țarc, el fuge
Ca și dracul de tămâie.

Mintea de pe urmă a britanicului

Mintea Angliei - ehé! –
Cea din urmă-i cam așa:
Greu să intri în UE,
Și mai greu să ieși din ea.

Unui regim militarist, care experimentează rachete balistice și pretinde la statutul de putere nucleară mondială

Un capiu, pornindu-și jocul,
Asume-și ponoasele,
Căci se joacă nu cu focul –
Cu ditai focoasele.

Unui șef de stat, care, sfidând opinia publică internațională, amenință lumea cu rachete nucleare

Racketând ca muțunachi,
Ai să dai de Nagasaki,
Fluturând cu țâfnă scrima,
Mú sai - și de Hiroshima.

Franchețe

Baronesa frau von Brengen,
Luntre între „nu” și „da”:
Unii v-ar pupa în Schengen,
Alții mai nu v-ar mânca.

Unui conducător de stat impasibil la sancțiunile UE și SUA

Ca din gură - țip' – de șarpe
Că l-ar fi băgat la apă.
Strună - el – al spartei harpe,
Nici se-ndoaie, nici nu crapă.

Reprezentanților unor țări din UE, care se împotrivesc intrării României în spațiul Schengen

Franc*, Angela**, Mark***, bădie,
Că sunteți sau nu în duși,
Ar fi-o mare josnicie
Să ne-mpingeți iar la ruși.

*Frank-Walter Steinmeier – președintele Germaniei

**Angela Merkel – cancelar al Germaniei

***Mark Rutte – prim-ministrul Olandei.

O nouă reacție la sancțiunile Vestului

Vestul nici n-a dat să-ntrebe:
„Kak vî, brátari-bratúški?”*,
De sub tanc, stâlpită,-o ghebe:
„Putin iar și-arată mușchii!”

*Kak vî, brátari-bratúški (rus.) – Ce mai faceți/ Cum o duceți, frați-fărtați?

Unei politiciene din RM, care susține că Marea Unire din 1918 ar fi fost înfăptuită cu forța

*Essere testa battuto?**
Să nu știe ea, cudoalba,
Că Unirea am făcut-o
Nu la Moscova? La Alba!”

*Essere testa battuto? (it.) – Să fie bătută-n cap (cu leuca)?

(urmare din pag. 75)

au gândit și făptuit pașoptiștii, atunci când interesul național era mai presus de doctrinele și scopurile partinice.

Este de remarcat faptul că începutul desfășurării evenimentelor revoluționare în țările române l-a făcut mișcarea din Moldova. Programul revoluționarilor moldoveni expus în documentele „Principiile noastre pentru reformarea patriei” și „Dorințele partidei naționale din Moldova” puneau, pe lângă problema împrumutării țărănilor și chestiunea creării statului național român.

În acest context cele două Ore Astrale ale românismului, Unirea Principatelor de la 24 Ianuarie 1859 și Marea Unire de la 1 Decembrie 1918 au condus la realizarea dezideratului pașoptiștilor, oameni politici de înalt caracter, iubitori de Țară și Popor.

Fie ca exemplul înaintașilor să stimuleze gândirea și sufletul clasei politice actuale în a duce pe mai departe idealurile tuturor aceluia care se doresc a fi Români!

Mihail GĂLĂȚĂNU

S-A DAT EL [LA MOARTE]

S-a dat el la moarte?
 S-a dat.
 S-a asmuțit
 pe ea,
 s-a făcut
 asupra ei.
 A încercat să se pună
 față în față
 cu ea,
 să o sperie,
 să îi arate că nu îi pasă,
 că îi e greiere
 Să își lase
 ghearele pe ea,
 ca un animal,
 să își lase
 urmele
 unghiilor
 adânc
 înfipte
 în carnea ei
 să o doară și pe ea
 să vadă
 cum e durerea
 Oare, dacă Tu, moarte,
 ai ști
 cum e să te doară
 cumva
 așa-i, moarte
 că nu mai
 m-ai lua?
 mama mea e o scrisoare a lacrimilor mele către mine
 mama mea e o scrisoare a lacrimilor mele către mine
 mama mea e o scrisoare a bunicilor mei către mine
 împreună am scris-o
 împreună
 împreună am stat până în zori
 și am ticluit-o
 cu boare cu brize cu nori
 împreună au stat și s-au sfătuit cum să fie
 scrisoarea lor către mine
 cum să înceapă
 ce să pună în ea
 ce să spună

și cum s-o formuleze
 mai pe înțelesul meu
 dacă să ne spună c-o duc bine
 sau adevărul
 nu, nepoate n-o ducem rău
 dar la urma urmei nici nu cred să o fi dus
 prost
 fiindcă, altfel, nu-i așa
 nici nu ne-ar scrie scrisoare
 de dragoste
 nici nu le-ar mai ajunge
 timpul
 să se pregătească
 de mormântare
 păcat, însă, îmi spun
 că mi-au scris
 numai o singură dată
 cealaltă soră a murit din întâmplare
 pur și simplu
 din întâmplare
 sau oare la urma urmei cine știe de ce au
 scris atât de puțin o singură scrisoare
 care a izbutit
 să ajungă la noi
 din întâmplare
 pur și simplu
 din întâmplare
 poezia pură
 am iubit
 lirismul pur
 fantasma pură
 floare roșie pe gură
 dulce prescură
 cuminecătură
 Am iubit anafura poeziei
 ruptă de la săraci și dată mai departe
 din gură în gură
 N-a fost lucru mai presus
 în afară de Dumnezeu
 pe care să îl iubesc
 mai mult
 planul divin
 planul ocult
 Ca și alți poeți
 de dinaintea mea
 m-am închinat cercului
 și l-am spart cu capul
 Cercul s-a întors și m-a mântuit.
 Acum, sunt doar poezie pură. Care, mai
 înainte de nașterea mea,
 mă bufnește pe gură
 acum, sunt doar vers împlinit.

Expoziție MENSA de fotografie și poezie, la Nisa și la Galați

Recent, membrii MENSA (organizația celor care au un IQ foarte ridicat, ce-i încadrează ca inteligență între primii 2% din lume) au organizat o expoziție de fotografie și poezie, proiect internațional intitulat "Romania Sea & See", primul de acest gen desfășurat în cadrul Mensa Gifted Youth.

Scopul dedicat al proiectului a fost acela de a promova România prin frumusețile pe care le deține și oamenii de calitate care au un simț artistic special în domeniile menționate.

Cu o echipă de proiect ce a inclus opt copii cu vârste cuprinse între 13-17 ani și șase adulți, sub coordonarea lui Laurențiu Iancu - coordonator Gifted Youth la Mensa România, proiectul a fost unul de succes, reușind în primă fază să câștige concursul Proiect Mensan II, desfășurat în cadrul Mensa România, apoi proiectul a reușit să ajungă în inimile mesanilor din toată lumea, odată cu prezentarea sa în cadrul IBD Nisa 2017 (Franța).

Expoziția de la Nisa (Franța)

Expoziția Romania Sea & See a ajuns și în România, la Galați, în preajma Zilei Naționale, mai precis în perioada 25.11.2017-02.12.2017, și a putut fi vizitată timp de opt zile la Palatul Copiilor din localitate.

Expoziția de la Galați

„Povestea noastră și-a propus să prezinte România așa cum o văd copiii ei. În cadrul expoziției au putut fi admirate douăzeci de locații, fiecare surprinsă în câte două ipostaze. Cele patruzeci de fotografii au fost însoțite, fiecare, de câte o poezie. Versurile au surprins esența poetică a locurilor și

Gălățenii Denisa Lepădatu și Răducu Popa

au fost scrise special pentru aceste fotografii. Totul creat de membrii comunității Gifted Youth, cu vârste între 13 și 17 ani”, declară Laurențiu Iancu.

În distribuția proiectului sunt menționați: a) Fotografie: Răducu Popa, Maryam Dimofte (ambii din Galați), Iulia Iancu (București), Dana Guțu (Chișinău), Ioana Ariana Borza (Oradea), Beatrix Hermann (Timișoara), Ioana Tărăbășanu Mihăilă (București); b) Poezie: Denisa Lepădatu (Galați), Dana Guțu (Chișinău) și Beatrix Hermann (Timișoara); c) Au mai colaborat: Dragoș Pop, Delia Băluță, Claudia Luca, Robert Iliina și Sorana Burcușel; Coordonator: Laurențiu Iancu (București).

ROMANIA
see & sea

Vernisajul va avea loc sâmbătă, 25 noiembrie, ora 19h.

În deschidere vor fi prezentați directorul Palatului Copiilor, Charlotte Barbu-Ludmer, și coordonatorul Gifted Youth Mensa România, Laurențiu Iancu.

Palatul Copiilor Galați
Strada Măgurele, nr. 28
25.11 - 02.12.2017

De ziua națională, țineți promovă România!

Redacția

Ion TUTUNEA-HERCINICUL

LEGĂNARE

Se închid pleoapele linse de viscolul stelar
 în zăpada viselor unde dispar rănile și orice legătură
 cu lespedeza temeliei încetează...
 Bandajat cu o moarte banală
 îmbelșugat cu o noapte prelungă
 îmi peticesc rupturile trăirii...

Fisura din mască - îți spune:
 este valea ridului
 valea trăirii
 valea plângerii
 în care mă legăn pânditor
 în hamacul secundeii...

ALGE

Porți un costum provocator
 țesut din cuprinzătoare primejdii
 într-o lunecare sentimentală abruptă
 orbitor de albastră
 unde se lemnifică tăcerea
 în noaptea de porțelan chinezesc
 ce-mi perforează adânc acalmia...
 și departe dispare tot ce e omenesc...
 Și dintre sute rătăcitoare rătăcite catarge
 trupul mi-l recompun melodios
 din muzicalele meteorice alge...

NECUNOSUTUL MEU SUFLET

Urbea surpată în mine ca o algă secretă
 lăbărțată pe șapte coline inundate de mii de lumini
 precum cetatea eternă
 și tot atâtea destine picurate pe pleoape de lut galben
 desfășurate în arc cu turnuri părginite năpădite
 de fire de volbură
 învolburată pregătită să croșeteze cuvintele-n gură...

Un gând potrivnic mă ține prizonier
 în unicitatea strâmtă a trupului
 trecător care-mi inventariază iubirile neîmpărtășite
 în catastife
 învechite uitate în sarcofage adăpostite
 în piramida memoriei...
 De mine unde să te ascund mai bine mai sigur
 decât în străfundurile
 Necunoscutului meu suflet săpat în rumegușul tăcerii...

SENTIMENTE TRUCATE

Ai zâmbit în umezeala crepusculului însângerat
 când gândurile mele erau concentrate
 în tine caustice
 și le-am rostit pe îndelete
 ca pe niște exploziv de adevărate versete
 picurătoare din Sfânta Scriptură...
 Fiecare cuvânt îmi devine lespede la temelia unui
 templu de adâncită-n istorie
 cugetare-amintirea căreia îmi țândărește
 momentul...

O muzică serafică îmi cercetează amănunțit
 împrejurul
 pogorând dintr-un schit zămislit între două suspine
 în încețoșarea duhului bălții unde furnicăresc
 inși complet derutați în interpretarea filosofiei...
 Uneori am sentimentul negativului
 străin de fotografia trucată...

ÎNSERARE LILIACHIE

Eu calc pe tavan pentru că tălpile gândurilor mele
 inversate
 împărtășesc pe pardoseala trăirilor mozaicate
 retrase tiptil
 în culorile pătrunse în mine din prelingerea
 curcubeului printre
 înțepenirea monumentului majestuoasă și zăpada
 cârnii tale
 adăstătoare fremătătoare și ea aidoma
 zvâcnetului furtunii încopciată în stridii...

Câte amintiri portuare ruginesc în ancore amorțite
 de somn
 zbuciumat în tangaj
 Câte alge flutură dezmațate – armuri – cruste
 frunzoase pe pereții
 carenei sărate ca de o amărăciune timpurie
 cuprinsă de aripa morții
 perfidă unde respiră culoarea mea de înserare
 liliachie
 care mă discolpă...

ABIA AȘTEPT CAPCANĂ

Abia aștept să-mi reiau în tine tronul ca-ntr-o
 cetate devastată prăduită
 în care arborii de sentimente-s jefuiți și urbea mai
 de demult este
 depopulată și tot mai mult sărăcită
 Pe străzi defilează manechine și roboți militarizați
 le picură din ochi lacrimi de cenușă fierbinți
 îndurerând enigma răbdării
 și tirania desfătărilor tale îmi adâncește regretul
 multiplicându-mi
 clipele singurătății lăsându-mă să mă zvârcolesc
 ca un limbric
 în măruntaiele zilei copleșit subjugat de ultima
 capcană a nedumiririi

Ignatie GRECU

Aici, pe Tabor

Până și pasărea se oprește din zbor
Aici, la noi, pe Tabor.
Îngerii vin pășind pe tăcute
Haina Domnului să o sărute.
Poala veșmântului
În bătaia vântului.
Și cuprinzând să bea
Pe cât ar putea
Din lumina orbitoare a Feții
În ceasul înalt al dimineții.
Când clopotul bate și cheamă
Și pe toți la rugăciune ne îndeamnă.
Când clopotul bate și sună
Și pe toți la rugăciune ne adună.

Mireasmă și vis

Iarăși coboară
Îngerul zorilor
Ca pe o scară
În lumea erorilor,
Făcând să tresară
Aura florilor.

Trandafiru—și pleacă
Sigiliul culorilor
Sărutând din mers
Umbra călătorilor.

Vine și adună
Scumpă-n potire,
Lacrime norilor.
Mireasmă și vis,
Plâns, licărire,
Rugăciune și vers,
Lumină de lună.

Lăsați să vină zorii

Lăsați streșinile să plângă întruna.
Ochii stelelor de argint s-au închis
Peste răcoare, tăcere și vis.

Numai plopii și luna ridică
Făclii pururea aprinse.
Un înger stingher
Arată cu mâinile întinse
Drumul ce duce subțire la cer.

Nimeni nu vede, nimeni nu știe
Câte lacrimi pe frunze au curs,
Câtă durere, câtă bucurie,,
Odată cu trilul revărsat al privighetorii

Din întuneric, de foarte de sus.

Lăsați să vină peste lume zorii!

Zâmbind

El vine de foarte departe
Prin însurarea care se lasă,
Abia ducându-și aripile grele
De mers prin văzduh.

Luând-o încet pe cărare
Se-oprește însetat la fântână.
Scoate din adânc ciutura plină
Cu răcoroasă, limpede apă.

Când dă să bea
Își vede chipul ogîndit
Și scoate un țipăt prelung,
Uimit de ceea ce vede.

Stol după stol

Stol după stol se-ntoarnă
Obositele păsări acasă.
Tremură frunza pe creangă
Gata să cadă, duioasă.

Cărările pe care tu vii
Sunt pline de cioturi și spini.
Te-apleci și săruți câte-o piatră
Și trecând mai departe, suspini.

Crai nou încoardă și trage
Înaltă săgeată subțire.
Sângeră departe văzduhul
Străpuns în coastă, asfințire.

Brazdă răsturnată de gânduri,
Sufletul în tine tresare:
Culcă-ți făptura pe Cruce
Și inima-nsulțată pe zare.

Bogată toamnă era

Bogată toamnă era
În aur și purpură îmbrăcată.
Un covor antic, de preț,
lumina sub picioarele noastre
Se așternea moale și caldă.
Copacii, împărați porfirogeneți,
Cu inele solare în degete de ramuri,
Intrau cu bucurie în biserica imensă a toamnei
Să se mărturisească Ție,
Dumnezeului Celui Preaînalt, nevăzut.

Veșmânt auriu duce frunze călătoare
Încununa ziua cu nori de văpaie
peste gropi de argint.
Din caer de umbră torcea la izvoare,
Nevăzută, o boare, fir subțire, somnoros.
De parcă un șirag de perle s-ar fi rupt.

Păsări cu îngeri laolaltă
Coborau în iureș luminos
Peste noi și se înălțau fără-ncetare.

Vasile MANDRIC

AVENTURA CUVÂNTULUI

(scrisoare adresată prietenului meu din oglindă)

Că prea sună a confidență amoroasă aceste cuvinte, că nici un demon nu seamănă cu tine când te încapățânezi să crezi că cineva îți va citi opera. Uneori susții că și moartea are nemurirea ei, iar tu poate știi mai bine ca mine, căci ești călărețul încercat care strunește frâul acestui cal în buiestru, ce ne umple nopțile de insomnie cu tropotul lui, acest cal năvălaş care nu umblă niciodată pe o singură cărare.

Cineva ca tine l-a numit în joacă, când poezie, când proză, cântec, descântec, bocet, epigramă sau chiar înjurătură, la care mă pricep și eu destul de bine.

Parcă am băut amândoi vin negru din vaza cu flori, parcă am fript pe făraș răunchii și inima căprioarei prietenului meu de demult, că prea îmi scormonește ceva dureros prin buzunarele amintirilor și mă plimbă cu trenul timpului între Dolhasca și Fălțiceni, unde doi poeți tineri și nemuritori jucau țintar, ghiubahar, truca-truca cu literatura proletcultistă.

Prea scormonesc aceste amintiri ceva necurat și urât prin sertarele inimii și prea mi se par neputincioase vorbele ca să le rostogolesc și să plonjez cu ele în adâncurile copilăriei.

Poate că într-o zi voi visa că o să scriu pe prispa casei unde ne usca mama izmenele, prinse pe-o ață de cânepă și de-acolo am să țip către cele patru zări colțuroase ale pământului: *Trăiască poezia și marii visători!* Așa striga un prieten de-al meu, cu suflet frumos și fața ca un bidon turtit pe străzile orașului lași, orașul pe care l-am iubit așa de mult și pe care l-am pierdut cu tot ce aveam mai scump, inclusiv virginitatea.

Am să plec undeva, am să plec, nimeni nu știe în afară de mine.

De-aceea am încă nerăbdarea tulbure, ca Dunărea, primăvara și mă simt ca o pisică în călduri, mereu gata să-ți mulțumesc pentru atâtea lucruri frumoase pe care le-am făcut împreună în acest mic infern ce se cheamă viață și, în ultimă instanță, orașul Brăila. Iată deci că un poet ca mine scrie că în acest oraș, care totdeauna mi s-a întors precum curva cu spatele, vin lupi îmbrăcați în piele de oaie, codiniștii și terentienii, scamatorii literari și alte secături, care umblă zezzeci prin piețe să cumpere struguri și femei frumoase cu fosfor în sânge și mă amenință, volens-nolens, că mă va transforma în Spirit al Nopții. Să nu uiti să respiri...o să-mi spui!

O, suflet bolnav, împătimit schizofren, ce ne leagă pe noi de acei care ar vrea să slujim frumosul diavol, când Dumnezeu ne uită și pleacă câteodată în concediu de odihnă sau când Dunărea umple bălțile cu apă, pește, mai

ales, și cu speranțe pustii? Nu dau nimic și nu mă dau la schimb pentru aventura cuvântului lăsată blestem de la mama.

Mă chinuie în visuri, negura munților și, credul cum sunt din vina exuberanței zăpezii și a singurătății, voi înhăma Pegasul amintirilor la oiștea Carului Mare, care a rămas în pană de boi, deoarece aceștia au făcut numai măgării. Cei din dreapta, trăgeau spre stânga, cei de stânga, trăgeau la dreapta, confundând voit totdeauna, hăis cu cea și invers; au lepădat jugul, iar unii au ajuns la abator, alții, la gherlă. Ce-a mai rămas dintre ei, s-au retras în Parlament, având un C.V. cu expertiză cosmică.

Eu... am să plec undeva, am să plec! Mi-e dor de o călătorie în zodia Scorpionului, unde am mai spus că mă așteaptă colega din banca întâi a Școlii primare, plecată pe Calea Lactee. De-acolo ține neapărat să-mi trimită sexul, cel de atunci, prin telepatie, rugându-mă ca în rolul lui Adam, să creez pe planeta Pământ o specie de poeți cu adevărat umană. Prea târziu! Dar, până una alta, mai am timp de-o beție poetică, soră cu moartea împreună cu nebunul meu prieten genial din Brăila, T.G., cu care, în tinerețile noastre, ne împrumutam prietena amândoi, fără să știm unul de altul. Dacă ne-ar afla nevestele noastre geloase pe amintiri, ne-ar arde cu lumânarea visele năuce.

Pe vremea aceea limpede, limpede, de-o anumită frumusețe, reușeam tot, știam tot, admiram tot și eram cu adevărat un fel de vis și un fel de OM.

Acum am să plec undeva, am să plec. Aici pe planeta asta buimacă nimic nu mai este posibil! PUNCT!

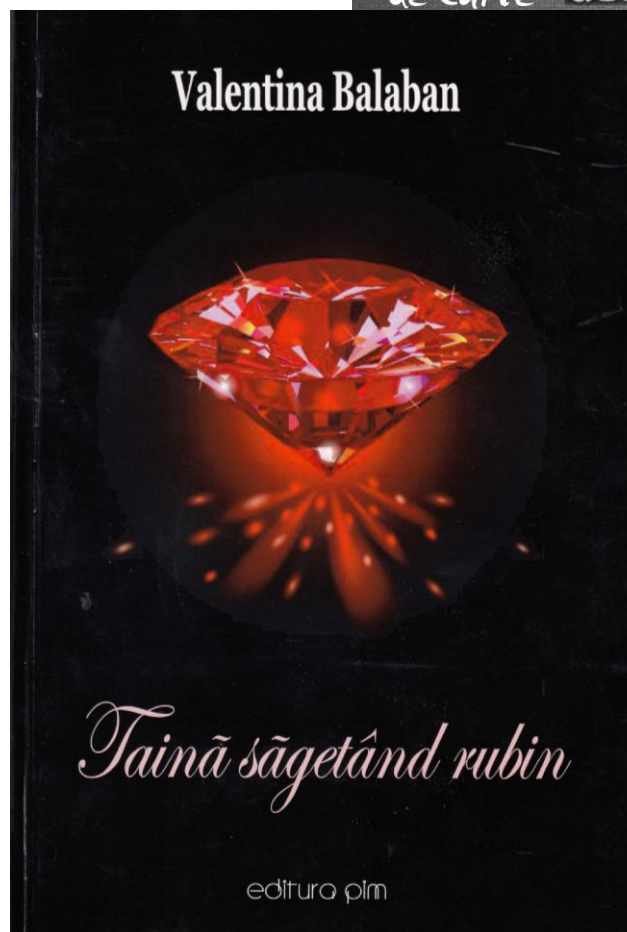
Dumitru ANGHEL

**TAINĂ SĂGETÂND RUBIN
de Valentina BALABAN**

Volumul de versuri „*Taină săgetând rubin*”, Editura PIM, Iași, 2017, 85 de pagini, întrecește palmaresul de creație literară al scriitoarei Valentina Balaban, după debutul editorial cu placheta de poezii pentru cei mici „*Copilul ca o primăvară*”, Editura Enos, Brăila, 2007, urmată de „*Salvați copilăria*”, la aceeași editură, în 2009; „*Filosofia vieții*”, Editura Olimpiada, 2010; „*Lumea Ta...*”, Editura „Danubius”, 2011; „*Pe-o clipocire...*”, Editura Lucas, Brăila, 2014” ; „*Plămadă stelară*”, în 2015 și „*Sfere de vis*”, în 2016, la aceeași editură, din care a rezultat o literatură lirică pe un registru de-o intimitate învăluitoare, cu o dinamică remarcabilă în plan ideatic și pregnant prozodic, „strunită de un ludic programat, din care nevoia de frumos și de adevăr se justifică pe deplin”, cum afirmam cu alt prilej.

Opt cărți, așadar, cu volumul de față, în care poeta Valentina Balaban scrie o poezie pe portative ușor imprevizibile, aparent scăpate de sub control, dar pe un romantic și zvăpăiat *Zvâc!*, scutind-o de explicații și de fixare pe un *canon* liric, și-i impune o rigoare și o determinare să încerce mereu altceva, potrivit expozeului orgolios: „De jos.. vă iubesc și de sus... / Lăsând dâra poemelor în *Sfera de vis*, / *Pe-o clipocire* prin adieri și gânduri / *Lumea Ta...* se frământă / pe-o *Plămadă stelară*. / fredonând în oglinzi curgătoare / cu isonul muzelor despletind / prin pana binecuvântată *Filosofia vieții* / din *Copilul ca o primăvară* / într-o regăsire a purității, / implor! *Salvați copilăria!* / ce dăinuie vârstele în candoare. / Către țărnul crinului duios, / peste punți, vă șoptesc: / că de sus... eu v-am iubit și jos” („De jos... de sus...”, p.66), un poem ca un *curriculum vitae* de creație literară, cu titlurile volumelor publicate, pentru un *cod* al vocației poetice și o interesantă și originală bibliografie de autor.

Și în noua sa carte de poezie, tonalitatea intimă, deși păstrată, pe aceiași parametri sentimentali, ca o răzvrătire, și decentă, și protestatară, înregistrează mereu alte supape de respirație creatoare, cu noi contururi în planul valorii expresive. Volumul „*Taină săgetând rubin*” se detașează de toate mijloacele de seducție lirică, deși poezia aceea rămâne sinceră și spontană, și, cu un surplus de vitalitate, poeta Valentina Balaban este... o altă poetă, pe un alt algoritm de creație literară. A renunțat la lirica cuminte și ușor demodată a catrenelor sale cu rimă împerecheată (1-2; 3-4), cu muzicalitatea doinelor populare, pe diapazonul unor

agasante capricii, pe care l-a modificat cu o frenezie a vitalului și cu o detașare emoțională, direcționate spre alt registru stilistic, cu o poezie nouă, viguroasă, într-o alternativă de contrast, dar sigur potențială și cu tenta unei originalități, care va convinge și-o va salva din capcanele *manierismului*.

Și, chiar declară tranșant și programatic că renunță la clișee, nu dintr-un banal răsfăț stilistic, ci pentru a se alinia la moderna prozodie și la afluxul ideatic, chiar și când pare ușor virusat de o anume... „*dezordine controlată*” în plan literar, după cum poeta declară în poemul care deschide volumul: „Mă las atinsă de un har / ce mă aprinde.. / Pe noi drumuri, taine ce mă cuprind, / în caruselul gândului, plâsmui.. / țâșnesc din călimara cu lacrimi / lumini licărind... / *Aprind până nouă scrisului* / pe aleea Căii Lactee” („...aprind”, p. 13).

Șaizeci și una de poezii postate fiecare pe câte o pagină „*aerisită*”, până în 10-11 versuri, cu titluri venite din etimologii îndrăznețe și convingătoare, eliberate din chingile prozodiei tradiționale. De altfel, și următoarea poezie reprezintă *declarația de crez* poetic a Valentinei Balaban: „Dorm... / Muza se leagănă-n cord / caută... / ... / Trezită-n delir, fire nouă / cu ochii în roua zorilor, / mă-ncepe o cale nestinsă” („Dorm...”, p.14), ca-ntr-un *Madrigal* de coloratură și o alunecare în brațele emoției nestăpânite.

(continuare în pag. 84)

Într-un alt poem, afirmă ritos, „cu mâna pe inimă”, noile coordonate programatic-lirice, valențele spirituale ale poeziilor sale, cu un mesaj modern, pe care-l îmbracă în amplitudinea dodecafonică a unei versificații la fel de moderne: „Valențe elucidate în prezențe, / Aparențe prin clipe jucate, / piscuri atinse, arzând, / luminând, umbrind, unduind...” („Valențe”, p.16).

Orgolioasă, își declară și-si motivează apetențele scriitoricești: „Îmi îngân șoaptele divine... / din razele răsăritului ridic geană, / vâd *semănătorul* cuvintelor / ce încolțesc prin rouă... / Însetată de-al cerului curcubeu / spre nou” („Semănătorul”, p.18); și speră să fie în pas cu poezia modernă și cu aderența la cititorul și mai modern prin așteptări: „Din astral, informații schimbă destinul, / inovează clipele, spre ferestrele muzelor / ... / enigme astrale prin noi... / către voi...” („Cu voi”..., p. 19).

Din perspectivă tematică, există în noua lirică a doamnei Valentina Balaban o percepție filosofică majoră, indiferent de sursa de inspirație, dar cu o insistență trimitere spre o mistică riguroasă, nu neapărat eclesiastică, dar cu atât mai convingătoare: „Decăzuții triumfiului, evadați din cuie, / scot spinii pictați pe rugi însângărânde / către *Tatăl Nostru*, Cel ce spală nevoi, / prin șuvoaie de ploii...” („Prin șuvoaie de ploii”, p. 25).

Este atât de abruptă trecerea de la poezia cuminte și tradițională din primele cărți ale poetei Valentina Balaban și avalanșa prozodică modernă a versului său din acest volum, încât reacția de prim contact a cititorului va fi, sigur, una de contrarietate, poate și de nonaccept dar, ca-ntr-o *Cavalcadă* wagneriană sau pe partitura unui *Nibelungen Lied*, acceptul se va produce împăciuitor, cu o frenezie a vitalului, ca un pariu dintr-o Loterie a șanselor: „Identitățile răstoarnă nimicul, / pe scânteii ce materializează văzduhul / într-o taină săgetând jumătățile” („Pariul...”, p. 31), exact ca în magica și înfrâncenata dilemă shakespeare-iană, pe care scriitoarea și-o asumă, din considerente de etică majoră și de educație morală, de-o delicată intimitate: „Veșnicia *noului*, cu labirintul întrebărilor, / pe scene biliare, sub măștile lutului...” („To be or not to be...”, p. 35).

Prudentă, înțeleaptă și cu simțul eticului, izvorât din echilibru, Valentina Balaban oferă un tip de literatură nouă, modernă și de valoare, împletind percepția corectă a realității cu o simbolistică tematică dintr-o perspectivă multiplă și ipotetică, chiar și atunci când plusează, ca din amvonul unui altar sau din sanctuarul unei Justiții rigide: „Simțiri dezlegate din ochiul Ziditorului / zugrăvind instantanee șoptite / pe umerii dilemelor, căutând *scuza acarului* / în triajul decalogului spre scopuri...” („Scuza acarului”, p. 41), Ba, chiar mizează pe șanse astrale venite din irizări cosmice, cu o nonșalantă acceptare a hazardului: „O inimă rătăcită prin două zaruri / jonglează în auzul Tău ce arhivează / replica restricțiilor cu palpații confuze” („Șansa curcubelului”, p.44).

Dar are și cel puțin două alternative pentru

toate dilemele existențiale care-i bântuie sufletul: „Plâng... / Ceruri gri mă strâng / în uneltiri de gânduri, sfidând nouri hoinari” („Plâns Bacovian”, p. 48), în nota nostalgică și resemnată a Simbolismului de altădată; sau: „În arome amfibii, lotcile separă / nuferii ce poartă brotacii spre chindie, / ce așteaptă plinul năvoadelor / din veselia cherhanalelor” („Veselia cherhanalelor”, p. 49); din atmosfera baladescă a ostroavelor din Bălțile Brăilei, cu Terente și Tanti Elvira...

Ori o paranteză în planul filosofiei elementare, OMUL, ca o conștiință existențială, factorul primar al vieții, între ideea canonică a creației divine, Adam și *coasta* din care a apărut Eva, care să explice din ce motive Femeia a ajuns egala bărbatului, cu drepturi electorale și nu numai, atât de târziu, spre mijlocul secolului al XIX-lea, sau nici măcar astăzi, în plin mileniul III, în universul bigot musulman: „De meserie... OM... precipitat prin instincte, / ridicat dintr-un atom și un ton rostit pe ape / Navigator terran pe coasta lui Adam, / în plămada Oceanului Luminat” („...OM”, p. 51).

Noua tehnică prozodică și imprevizibilele tematici de-o derutantă structură ideatică din volumul „*Taină săgetând rubin*” sunt motivate de poeta Valentina Balaban în planul creației superioare lirice dinspre Columna brâncoșiană: „Trufandalele gândurilor dezlănțuite / prin nebunia atingerii piscului cu tridentul / algelor pe fluxul nopților / trena Rebeleii / ... / luminând *columna creației* / în harismă” („Columna creației”, p. 53); cu trimiteri insistente spre zone ale unor culturi literare, plastice, muzicale și de Istorie a civilizațiilor, ca o terapie a Esteticului regenerativ: „*Magenta apusului* reflectă în inimă / tăria astrelor, ce-mi clipocesc / tainele sufletești prin terapia frumosului” („Magenta apusului”, p. 56).

Pe coordonatele asigurătorii ale *unui testament sentimental*, ca o motivație și ca o speranță de creator și frumos, poeta renunță la toate clișeele prozodice și afirmă cu un entuziasm melodios: „Calc pe durere cu plăcerea viitorului, / Ocolesc banalul, sunt exaltat să fac. Să fiu, / să mistui energiile în plăceri creatoare, / ... / să prind muza-n pană pulsată prin file... /Ocean de idei pe-o suflare difuză” („Să...”, p. 60). Există și o erotică stăpânită, cenzurată decent în poezia doamnei Valentina Balaban, pe care și-o asumă poziționată în lumea feerică a lecturilor sadoveniene din copilărie: „Prin rădăcinile gândului, scanez neantul... / Înnotând în afluenții iubirii, sub umbra salciei, / ce leagănă lăstarii genealogici prin foșnetul / Dumbrăvii Minunate...” („Dansul inelelor”, p. 63).

Poezia de dragoste, moment festiv, unic și miraculos al unui suflet însetat de fiorii celui mai uman și nobil sentiment, încheie într-un registru intim și o notă melancolică volumul de versuri „*Taină săgetând rubin*”: „Nu uit... că uneori, iubim / când nimeni n-a știut suspinul / din ochi o lacrimă ștergeai / îmbrățișându-mi disperarea / ...

(continuare în pag. 103)

Marian HOTCA

spectru #2

am auzit lumina cum s-a desprins dintr-o creangă
cu frunzele vii cu tot
ce poartă în clorofilă
tot morbul putregaiului

aici în palma mea uscată
țin ultimii stropi de lumină înmuguriți
și-n orice moment aş privi zăresc
numai un soare gol-goluț
gata să-mi cadă în ochi
spulberându-mă

poate că zborul
ce nu mai are hotar
îngreunat de adâncul luminii
e suficient să-mi ardă visul
când mă voi trezi din ultima moarte

din spectrul păcatului ascuns
în ghimpele perfecțiunii
un miraj răcoros mă lasă iarăși viu
într-o incertitudine tandră

spectru #3

mi-e plânsul tot mai crud
în amintirea aripilor fluturilor de mai
ce mi-au lăsat în suflet
galbenul pal
un evantai zbatându-se să facă vânt gândurilor
când roua înmugurește
pe obrazul bujorilor târzii

și stau diminețile pustiit în lumină
nemișcat
de parcă aş prinde rădăcini adânci
până în inima pietrei
să-i sorb tăcerea

respir singurătate
în galbenul jertfit în flori
și scâncete ascete de frunză
atârn în același păcat și mă forțez să visez ceva
de parcă n-ar mai fi nopți între zile

poem spectral

sunt doar o rană vie
ținută deschisă prin cuvinte
trăiesc în spațiul crud
umbrit doar de rugăciuni fără ecou
un galben tardiv născut din uitarea soarelui
îmi apasă melancolia pe umărul stâng
doare -
mi-am spus eu
ruinele aprinse din voi

mă defineau
drept o față
întoarsă cu ochii către sufletul ars

am simțit ploaia
cum îmi hrănește urletul
sfredelitor

și mă zbat atârând într-un fir păcătos de lumină
zicându-i unei frunze adânci
cum aş putea oare
să-mpart un cuvânt plin
unui infinit gol
ce mă îneacă

deocamdată

deocamdată nu se întâmplă nimic deosebit
boliile unora au devenit o sursă de existență pentru
ceilalți

vin întrebări tot mai cutremurătoare
dar timpul le prăbușește instantaneu
să nu rămânem personaje în haine de cerșetorie

vreau să vorbesc despre disfuncția întunericului
nu știu ce s-a întâmplat
că noaptea visez numai anomalii
și nici visele nu mai funcționează cum trebuie

mai am răbdare cât să îmi mișc umbra jilavă
printre creștăturile vieții
soarele pune o parafă decisivă peste zi
opresc curgerea vremii timp de o rugăciune zisă la
repezeală e dimineață
și praful mă acoperă iar într-o lumină îmbâcsită

mă repet cumplit în fiecare zi
ca o sinestezie dulce-ucigătoare îmbrăcată
în sunete de ambulanță
deocamdată deocamdată

stare

un soc înflorit pe o cărare albă
e drumul acestor zile
cu capete de umbre tăiate ce-ascultă
doar gândul

mai departe în trupul unei insecte
ard un cuvânt
și-aud țipete dintr-o colonie de furnici
iar mâna se lasă înfrântă
fără contur și fără pix
mă pedepsesc încă de la începutul vieții
să scriu poeme în aer cu dalta

și de fiecare dată
când zămislesc câte un poem placid
în aerul acesta oțelit ca răsuflarea morții de mâine
spaima vântului
îmi soarbe zarea
cu poem cu tot

rămân fără senin
trec peste pagini nescrise în vânt
suspendat în grozăvia unui vis scăpat
în vacarmul acestei lumi nedefinite

Adi G. SECARĂ

Pe un nou drum, poate pe urmele de aer ale păsării cu cioc de rubin

Încercând și reușind în bună măsură o desprindere de interesantul trecut liric, asupra căruia am mai avut câte ceva de spus altădată, Valentina Balaban propune cititorului însetat de frumos și de avatarurile acestuia o altă cale, dând unui anume abstract și unui anume ermetism o notă autentică.

Vestală a unui misterios templu, de la primul poem își recunoaște dăruirea, fără îndoială: „Mă las atinsă de-un har/ ce mă aprinde.../ Pe noi drumuri, taine ce mă cuprind,/ în caruselul gândului, plâsmuir.../ țâșnesc din călimara cu lacrimi/ lumini licărind.../ Aprind pană nouă scrisului,/ pe aleea Căii Lactee.”

Titlul manuscrisului, „Taină săgetând rubin” ne trimite cu gândul la ultimul poem al regretatului Nicolae Labiș, „Pasărea cu cioc de rubin”. Și poeții sunt, de ce nu, întotdeauna, preoți ai Poeziei înaintașilor lor, cântându-le pomenirea, și pentru că, nu-i așa, cărțile se nasc din cărți. Poate involuntar, urmașii încearcă să-i răzbune frumos pe cei care, într-un fel, nu au avut noroc. Desigur, stilistic, poate Valentina Balaban nu are prea multe în comun cu poetul născut la Mălini, dar hermeneutica găsește uneori astfel de legături surprinzătoare! Poate mult mai aproape de adevăr am fi, dacă este să căutăm asemănări, păstrând proporțiile, să ne gândim la un Ion Barbu sau un Cezar Ivănescu sau, ca să ne raportăm la spațiul brăileanogălățean, la cele două quasi-eretice recente cărți ale profesorului de matematică Ioan Toderiță ori la Valeriu Valegvi, ca să nu zicem și de brăileanca Adelina Pop: „Dorm.../ Muza se leagănă-n cord/ caută.../ O mantră mîngănă și bate/ la uși cu trei chei ruginite./ Pe Crucea Luminii așteaptă;/ pecete de mir.../ Suvenir?.../ Trezită-n delir, fire nouă/ cu ochii în roua zorilor,/ mă-ncepe o cale nestinsă./ Deschid patru uși cu trei chei/ din rugul de cruce,/ mă duce.../ Dorm?...”

Cert este că nu, poeta nu doarme, chiar este surprinzătoare prin tensiunea textelor, însetate de o certitudine a sacralului, implicit a magicului, dacă nu de una metafizică: „Poteci peste punțile șubrezite,/ trăiri rătăcite în neguri oftate,/ târâte pe colbul zidirii,/ tot urlă.../ E fiara cenvârtește Karma./ Magul veacurilor/ corijează spre trecere/ nota la purtare/ cu media gândului nestins/ de lacrimi...”

Am ales să citez în întregime primele trei poeme pentru o mai optimă intrare în atmosferă și se observă cum totul stă sub semnul unui Foc de Lumină, care nu arde decât sufletul celui care nu și l-a pierdut încă. Este un îndemn la un anume ritual, și nu degeaba mai târziu, în poemul „Până când...”, se amintește de un ritual al Luminii. Încercarea dramatică de esențializare, de situare a sinelui

vizavi de adevărata ființă, duce la o anumită nestingere (poate nici lacrimile Cerului nu o pot face!), ceea ce se observă imediat, forța neologismului nefiind stridentă: „Valențe elucidate în prezențe,/ Aparențe prin clipe jucate,/ piscuri atinse, arzând,/ luminând, umbrind, unduind...”

Este, desigur, un anume ludic, pe care l-am mai subliniat, care se bazează pe un onirism „rezonabil”, care nu are forța suprarealismului deja consacrat, poate dintr-o prea mare temere de ceea ce vor putea zice eventualii critici.

Dar aș putea afirma aproape fără greșală că Valentina Balaban este o bachelardiană aproape incurabilă (cu toate inserțiile mitologice!), dacă va continua așa, precum în poemul care urmează, intitulat „Stelarii visului”: „Hotarele materiei însămânțate/ prin amnarul iubirii.../ Cupidon timpului săgetează,/ perpetuând Roza Vântului/ în colbul crucilor/ povestea erelor./ Din ape către munți țâșnesc/ Stelarii visului,/ pe orbitele văzutele prezente/ spre Tine...”

Desigur, este un drum abrupt, care presupune un cititor care acceptă riscurile unei prăbușiri în comoditate (din partea sa, a cititorului), dar pierderile vor fi ale sale, dacă nu va accepta să vadă cum Semănătorul aruncă plin de dărnicie cuvintele, cum acesta „vibrează-n oglinzile firii eterne/ dintr-un bob”, cum „clepsidrele se-ntorc din ecou în ecou”, dacă nu va auzi Lupul Alb, trâmbița norilor prin labirintul ursitoarelor sau cum ticăie suflul Zorilor, dacă nu va observa „candoearea făcutelor prin aripile dorului”.

Există o anume ispită blagiană, a păstrării tainelor (ca modele V. Balaban și-i asumă, aici, în acest volum, pe Bacovia, Eminescu, deși, stilistic, aici, nu le este îndatorată): „Din astral, informații schimbă destinul,/ inovează clipele, spre ferestrele muzelor/ pe puntea prezentului, angelice cioburi,/ enigme astrale prin noi...” (poemul „Cu voi”), este un anume „du-te, vino”, versurile par a fi o incantație a Sacralului certitudinii și, influențat de lirica populară sau nu, de fragmente pre-scocratice sau nu, poate apărea un vers cutremurător precum „Iăuntric e Totul și Totu-i șuvoi.”

Când am amintit numele lui Ioan Toderiță, mă gândeam la „Ereziile mirării” și sunt câteva texte care iau tangența revoltei existențialiste în serios: „Creatorul uneltește,/ deformează zodiile,/ prin cioburi extinse/ ființând prezentului/ Rug.” (chiar poemul „Rug!”). Dovada că poeta se mai și joacă și cu cititorii, nu numai cu propriul ego, deloc supradimensionat, ci realist (dincolo de „palma itinerariilor către noi”; la un moment dat se scrie frumos omarkhayamic despre anularea „ego-ului din Ulcica străbunilor, olăriți de Timp”), este poemul „Descifrați?”: „Cifrații jocului cu ecuații necunoscute,/ incifrații scripturii apostolilor,/ descifrați de un jude printr-un număr de aur,/ înclinând balanța unui gâde, ce în hohote râde,/ speculând deraieri eretice spre focuri profetice/ prin jocul mulțimilor permutate de timp/ într-un puzzle teatral socotit pe-un egal/ din zero, pornind matrița vântului revoltat/ pentru a dez-

(continuare în pag. 87)

bina frățiile...”

Dincolo de acest joc al ereziei, rămâne o credință care dictează: „Decăzuții triumphiului, evadați din cuie,/ scot spinii pictați pe rugi sângerânde/ către Tatăl Nostru, Cel ce spală nevoi,/ prin șuvoaie de ploii...”, iar Aleea Golgotelor există în geografia sentimentală a scriitoarei.

Bref, de pe „esplanada văzutele”, Valentina Balaban ne încântă cu buna nemăsură a celor nevăzute, care se oglindesc prin munca, nevăzută și ea, a poetei/poetului, în cuvinte care pot fi și necuvinte, când harul, amintit în primul poem, atinge!

Este și o hărăuire a clipei (unul dintre cele mai interesante poeme se intitulează „Hărțuind clipa”, putând fi și o altă variantă de titlu pentru carte, deși spiritul de harță nu este chiar o caracteristică definitorie, dar sună bine!), a Clipei care are uneori cioc de rubin și poate fi și o provocare la o vânătoare, precum aceea a mistrețului având colți de argint!

Cartea este o pecete, deloc patetică, deși se spune despre „plânsete”, este un ort bun la marea judecată de apoi a literaturii: „Crușta neantului se sparge în pașii/ punților rostite spre piscurile/ răsfrânte în nouri lăcrimați./ Din sărutul serilor, un Brutus/ aduce mirarea în seva ce susură/ veacul, sângerând tăcerile ce ară...”

Brutusul nu este însă Valentina Balaban, în această luptă pentru poezie de la Philippi (unde Brutus este învins, dar orașul este și primul oraș european creștinat!)! Un final de poem precum acesta („Spre efecte”) este o mărturie a faptului că viața poeziei merge înainte, indiferent de aparența masacrelor istoriei: „Deșertăciunile vibrează./ în fâlfâitul fluturului, săgetat de Cupidon.”

Este vorba și despre „veșnicia noului”, și de „duelul apelor din creații bumerang”, „clipe contorsionate în artificiiile gândului”, „supernova destinelor ce vântură/ algele, hrănind rugul monitorizat al/ întrupărilor...”, „un eden ferecat într-un fruct”, „trilul cucuvelei” care „anunță fazele neștiutului”...

Da, ținând cont de parcursul literar al Valentinei Balaban, care a plecat de la literatură pentru copii (deloc facilă, însă!) și a ajuns la această tainică săgetare de rubin, Neștiutul se anunță un zeu favorabil liricii sale, maturizate, dar care poate încă să ofere plăcute surprize în continuare!

Este... „Șansa curcubeului” (alt titlu de poem!) care se ascunde în orice om care mai crede în forța poeziei de face lumea mai frumoasă, chiar dacă nu mai putem fi siguri dacă, atunci când va salva lumea, Frumusețea va salva și Omul!

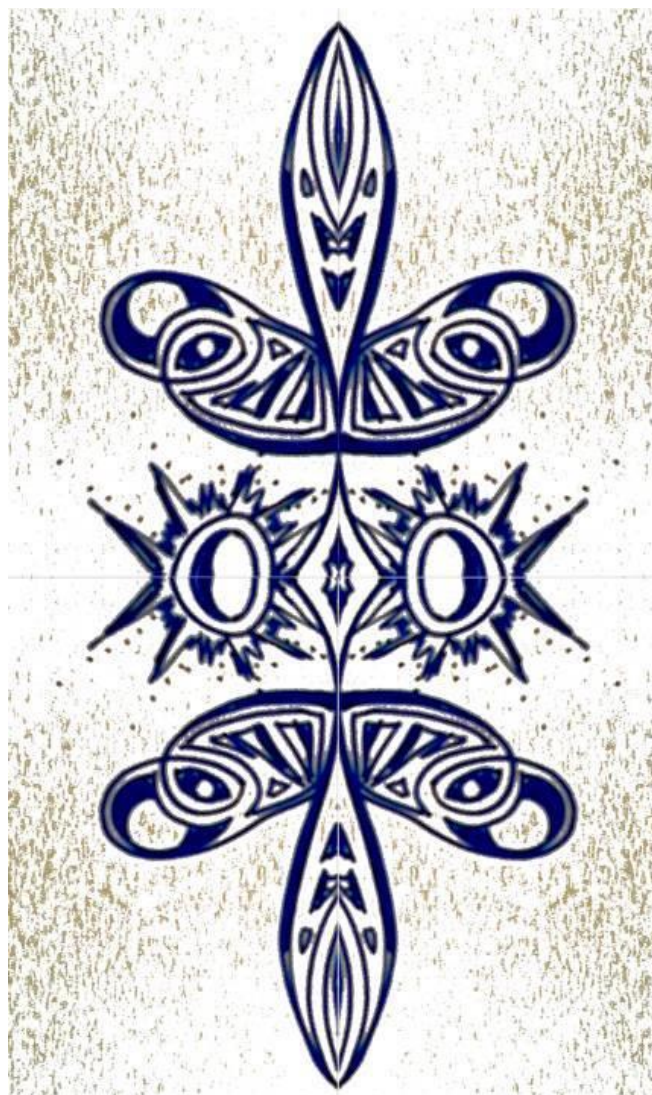
Un dor orb, care poate odată se numea Homer, îi poate fi călăuză în acest multivers de care este conștientă! Nu este puțin lucru să semnezi „coregrafia poliilor”! Și nici să șoptești „taina Elfilor, fredonând/ notele curcubeului peste Oceanul/ privirilor crepusculare”!

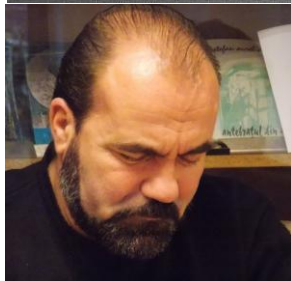
Cu o eleganță aparte, Valentina Balaban chiar a dezlănțuit Lumina prin întunericul încercărilor! Împreună cu domnia sa, pe un catwalk quasi-metafizic, putem cu toții admira „rochiile ielelor”, deoarece, nu-i așa, precum altădată un Camil Petrescu, cu siguranță și poeta a văzut cândva jocul ielelor... Dar și-a păstrat ghidușia unei anumite detașări („Și sunt... și sunt... până unde sunt?.../ Un Sine ghiduș cuprins de pământ...”) care o apără de

acele bumeranguri atât de periculoase în poezie, care o face să aprecieze în continuare „gânguritul primăverii” (titlul de poem dinspre finalul volumului), deși, cum am mai spus, mereu există pericole... critice (nu numai de la Wedekind citire) când este vorba de orice „deșteptare a primăverii”!

Sonetul dedicat tatălui deschide o altă poartă hermeneutică, deloc oedipiană, dar care face legătura cu textele sale mai vechi, ca și „Grădina Maicii”! Sunt poeme emoționante, care-l scot poate pe cititor dintr-o anumită „vrajă” a scanării abstracte a Ființei, întorcându-l la „taina firilor” umane, atât de umane...

Rubinul se rostogolește a taină, „Cod roșu de lume nouă”!

Ioan Romeo ROȘIANU

Dan Drăgoi și interogația fascinației poetice

(Dan Drăgoi – „Picături de rouă”, Editura Tipo Moldova, 2017)

Aflat evident sub presiunea existențialismului poetul Dan Drăgoi scrie cu naturalețe dezarmantă despre tot și toate, depășind cu ușurință toate tensiunile aventurii sale poetice.

Dan Drăgoi își supune scriitura unui vădit echilibru în care elementele creației pot fi percepute ca frumusețe în sine a unor imagini desprinse dintr-un întreg armonios.

Un filtru cognitiv veghează asupra texturii poemelor, iar el alege astfel să-și exprime deschis atitudinea eului aflat în fața acestui existent, efortul de iluzionare fiind ușor decriptabil.

Ca o adevărată deschidere a ochiului interior sunt pașii făcuți de el înspre cunoaștere și recunoaștere, o cale prin care alege ca procesul de convenționalizare a limbajului poetic să devină motiv în sine pentru a putea să contureze o poetică a consecințelor și stărilor acestui eu.

Simplul discurs este marcat de astfel de mutații și reacții în planul ideilor și al limbajului creației sale lirice, autorul doar asumându-și o anume libertate din desprinderea de enunțul prozodic tradițional, dar nu tradiționalist.

Volumul „Picături de rouă” e girat de Dumitru Augustin Doman, iar acesta vede-n poezia lui Dan Drăgoi „un paradis regăsit”, prefața sa dând greutate și (i)luminând scriitura acestuia.

Un îndemn la lectură și o adevărată poveste de viață, o vizibilă trecere de la versul clasic înspre expresionism spun eu, deși Doman se ferește să sublinieze asta.

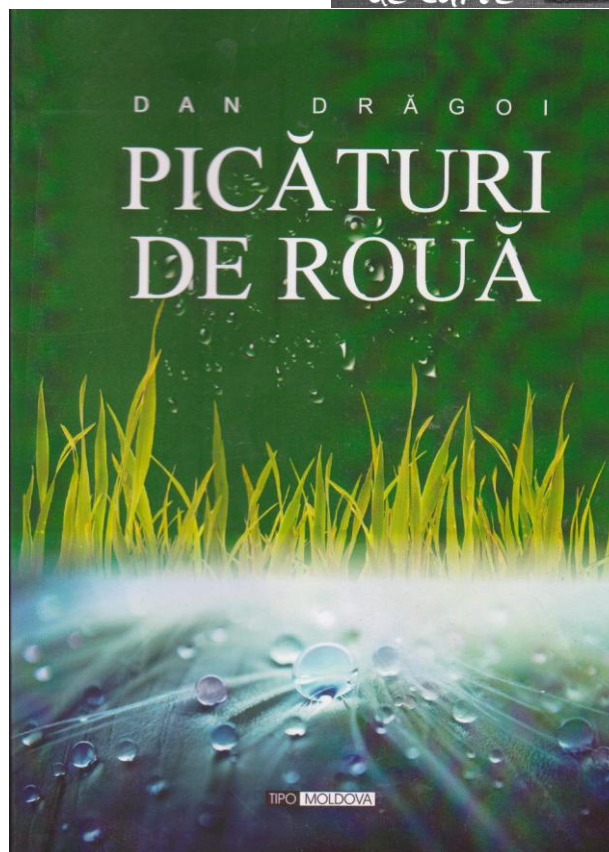
Poemele lui sunt scurte, reduse la esențe, concentrate, aproape cât o fulgurație de gând uneori, multa încărcătură filosofică apăsând pe imagine, definind o poveste a trecerii prin lume și viață.

Marile teme poetice sunt aceleași pentru Dan Drăgoi, timpul tăcerii sale marcând dorința de esențializare, iar din ele nu lipsesc ilustrarea morții, sublinierea iubirii, reflecția pe marginea vieții, raportarea la divinitate, etc

„Da, Doamne, trec hotarul iar la Tine./Ascuns în flori, petale sau stamine./Eu sunt un nor într-un decor cu îngeri./Când sub coroana grea de spini Tu sângeri” (Hotarul), sau: „Mai dă-mi lumină, Doamne, din cea eternitate! /Și-adună-mă din cioburi în ora renăscută./Alerg azi prin frunzișul ce freamătul străbate,/când îngeri dorm în stânca misterului, tăcută.” (Ora renăscută).

Urmărind forma poetul cade pradă uneori versificației, iar accentele dure în mijloc de vers nu numai că trădează indiscutabila intervenție cerebrală în text, dar și îngreunează redarea acestuia din punct de vedere fonetic.

Apar versuri inegale, loc și context în care poetul devine tributari ideii inițiale și nu inițiatice, această ușoară

superficialitate (ne)justificând decât în parte dorința unei reveniri în forță în lumea de vârf a literaturii.

Dan Drăgoi preferă-n astfel de pagini o inexplicabilă solemnitate a comunicării stărilor sale sufletești, iar distanțarea aceasta de cititor îngreunează receptarea emoției strecurate în vers, enunțurile echilibrate cumva cu un limbaj ridicat la un anume grad de incantație cu vădite tendințe ceremonioase trădând intervenția sa cerebrală în text, imixtiunea nu întotdeauna fericită în actul inspirativ.

Aici devin particularități evidente divagația și digresiunea lirică, iar prin lărgirea ariei de contraste limbajul său aparent comun și familiar devine propriu unei poezii însuflețite tocmai de această susținută interogație poetică.

Ales în limitele cunoașterii poetice acest limbaj generează un climat liric încărcat afectiv, ideile și sentimentele sale desprinse din largul existenței cotidiene permițându-i poetului să împrumute tonuri grave, să particularizeze, să împingă spre absolut stări, emoții și trăiri altfel banale.

Ei bine, tocmai din aceste „exagerări poetice” capătă forță și substanță scriitura sa, iar din această interogație existențială se întrezăresc tendințe de calm, versul menținându-și nealterată starea lirică vibrantă.

La Dan Drăgoi realul este prelucrat în spiritul unei modernități ponderate, el făcând la tot pasul dovada unei măiestrii poetice care amintește de îndelunga trudă a bijutierului șlefuitor, tăieturii sale în vers având precizia unui chirurg.

Aceste adevărate disecții în imagine dau forță și acuratețe scriiturii sale, toate stampele poetice odată adunate împreună formând un

(continuare în pag. 103)

Nicolae ROTARU

NOTE DE TRECERE

Jurnalul intim al lui NICOLAE ROTARU

NOIEMBRIE 2017

Miercuri, 1 noiembrie 2017

Noiembriada se declanșează ciugulindu-mi din existența terestră încă un dram de sănătate și aducându-mi în trup alt bagaj de neputințe. Azi, după creierul cu o singură circumvoluție a unui agent de poliție de la Buftea, ar fi trebuit să se-ncheie suspendarea de permis de conducere. S-a produs cu două luni mai devreme, prin examen. Ce folos: mașina nu mai pornește! Mă resemnez, fiindcă Mihai Viteazul, care azi, la 1599, după victoria de la Șelimbăr, a intrat triumfal și doar cu un cal (breaz!) putere în Alba Iulia. Notez că este Ziua Morților și Sărbătoarea Tuturor Sfinților, iar numai la noi e Ziua Radioului Național. Pentru cei care se hrănesc cu golgoaze este consemnată Ziua Internațională a Vegetarianismului. Deci, vorba cuiva, nu mâncăm decât carne de vită, de oaie și de capră, care-s ierbivore! Eu am gustat: salam cu șuncă, șnițel de curcan, cașcaval afumat, brânză dulce, măsline verzi și buline matinale.

Mi-au cana cu cafea și trec la butoane, unde notez: azi s-au născut Lascăr Catargiu, Nicolas Boileau, Salvatore Adamo și-au murit Mihaela Runceanu, Dale Carnegie, Ezra Pound.

A apărut ediția 13 a revistei ADER la România, unde se află și invitația mea la lansarea din 16 noiembrie, în cadrul Salonului de carte al MAI.

Dau o fugă-n peisaj. Piața Obor este romantică. Strigăte, zarzavaturi, teascuri și must, fructe, brânzeturi, pastramă, arome, mici, covrigi, şuți, cerșetori, tarabagii. Cumpăr ochelari și-nghit în sec la celelalte.

Revin în stres și hărmălaie la bloc. Nu pot dormi, nu pot scrie, nu pot citi. Cade și curentul electric. Plec la plimbare. De la țară – jale. De la facebook – năbădăi.

Joi, 2 noiembrie 2017

Ziua se naște ușor și e luminoasă, dar eu sunt foarte chinuit de nesomn și dureri de cap. Și va fi o zi (dacă va fi) cu aglomerări nemaipomenite.

Până una-alta să notez: născuții sunt Cincinat Pavelescu, Dimitrie Paciurea, Luchino Visconti, Burt Lancaster și nobeliatul Odysseas Elytis, iar morții sunt: Anton Pann și George Bernard Shaw.

Vin la rând: programul de la Salonul de carte al MAI, unde miercuri și joi sunt puia-ntâi; pornirea mașinii cu curent furnizat de un vecin a cărei zi e azi, drept care-i ofer o sticlă de vin vechi și străineț, după care fac un drum la Voluntari și un plin cu motorină, contra 250 de lei; vecinul inundat, cu care merg să cumpăr o nouă cabină de duș (îi dau o sticlă de țuică pentru asta), pe care doi instalatori ai lui, mi-o instalează, dar mi-o lasă neterminată, deși afacerea m-a costat 1000 de lei; merg la cercul de la ex-Lumina unde am puțini cursanți, dar îmi țin cursul; de la țară veștile sunt tot negre, de la Radu care-i la Bușteni, telefonul este tot aiuristic, de la editor nu primesc nici o veste;

Nurofenul și *algocalminul* nu-și mai fac efectul asupra cefaleei mele enervante. Nici măcar *facebook*-ul

nu mă mai calmează. Vreau să cer sprijinul sfântului zilei, dar în calendar găsesc cinci mucenici al căror nume nici nu le pot rosti: Achindin, Pigasie, Aftonie, Elpidifor și Anempodist!

Este ședință la bloc: o țigănie de mahala. Sunt criticat, întrucât dintre cei peste 100 de locatari, doar eu plătesc un loc de parcare, dar acela este mai mult liber, drept care este ocupat la miez de noapte de un tupeist, astfel că atunci când sosesc acasă, târziu, deși am loc rezervat de ADP 2 contra cost (sin-gu-rul din tot imobilul) n-am unde parca! Uneori chem poliția (locală) care vine a doua zi (dacă vine) și ridică din umeri (dacă ridică).

Vineri, 3 noiembrie 2017

Pare bine, deși e foarte frig. Frig ud și gălbejit, cu picuri de frunze muribunde.

S-au născut Benvenuto Cellini și Andre Malraux, și s-au stins Georg Trakl, Karel Capek și Henri Matisse,

Azi e Ziua Vânătorilor de Munte. Munți (fără păduri) mai avem, dar vânătorii de munte au cam dispărut. Tot mai multe cazărmi devin pușcării!

Trimit două texte (bucăți din autointerviul) la *Vatra Veche* și la *Constelații diamantine*. Completez fișierele active cu texte de parc-aș turna apă în vasele din Caana Galileii pentru a fi prefăcută în vin.

Fac și câțiva pași în zonă. Pornesc motorul mașinii cu care vreau să evadex mâine la țară.

Nu-s mulțumit de lucrarea de la baie, dar nici n-am altă soluție decât să mă stresez și să fluier a pagubă după bani. Meșterii mari, calfe și zidari, doctori, capșunari sunt pe meridianele lumii. La noi au rămas paralelele goale!

Trimit invitații către cei ce cred c-ar trebui să fie prezenți la lansare triplă pe 16 noiembrie, din cadrul ediției a XXI-a, a Salonului de carte civică, juridică și polițistă organizat de MAI.

Sâmbătă, 4 noiembrie 2017

Matinaliadă cu preparative de evadare la țară. E ceață și răcoare. Sper să reușesc. *Albena Opelină* (Corsa) a răspuns la prima cheie. Drumul a fost ok. L-am ținut drept până la Priboieni, unde am pus anvelopele de iarnă și le-am lăsat la iernat pe cele de vară. Am luat și ceva simboluri de toamnă destinate burții de la amicul cu nume de floare gata de drum, am făcut un popas la Topoloveni pentru a completa necesarul și, via cimitirul Călugărița unde se află sătenii de sub sat, am ajuns în Valea Seacă. Fiecare la locul lui natal. Mama mea mai respiră, mama soției e acum ... sora cea mare.

Am tors nostalgii, am constatat că țuica din pod s-a epuizat (bănuitul principal, sora mea!) am mers pe Valea Cursei și am tors alte nostalgii de rugină vegetală, am revenit nervos până la Dumnezeu fiindcă un vecin pe care l-am tocmit să-mi taie pomii uscați, a tăiat pe cei verzi, ca să nu-și strice drujba! M-am abținut să nu-l ucid, de teamă că-ncheiam aici acest jurnal. Când vecina (handicapată) pe care am lăsat-o să supravegheze lucrarea mi-a spus să nu mă mai supăr că merii tăiați

(continuare în pag. 90)

cresc din nou, iar când eu i-am spus că și de-ar fi așa, nu mai trăiesc eu să mănânc fructe din acei puietți, ea a continuat: și așa, s-au stricat merele pe jos că nu le-ați adunat să le mâncați! Atunci m-am calmat. Tâmpiții nu merită să moară. Ei trebuie ajutați să sufere.

M-am închis în camera unde m-a întâmpinat un liliac captiv, am făcut focul și am consemnat că născuții zilei sunt Barbu Știrbey, Lucrețiu Pătrășcanu, Ion Vasilescu și Traian Băsescu, iar morții acesteia: Tudor Mușatescu și Gabriel Faure. Am mai citit o proză de Alecu Ivan Ghilia și am scris câteva poeme lacrimogene. Mama urlă ca-n gură de șarpe, are vedenii, audenii și manifestări stranii. Mă gândesc cu groază la momentul tăcerii.

Mă străduiesc să adorm și mai ales să dorm. Soba e fierbinte, dar odaia e rece. S-au trezit din letargie vietățile. Parcă locuiesc într-un stup. Totul bâzâie.

Duminică, 5 noiembrie 2017

Trezire pe plai natal după o noapte de coșmar. E frig. Mă tem pentru *Albena Opelină*, care are geamurile ude. Fac câteva poze selfie.

Gust o-nghițitură de lapte și un coltuc de pâine. O forțez și pe muribunda urlătoare să-nghită ceva. Vine și liota de pe vale. Alt prilej de stres, mofturi, acuze pe care nu știu de ce și cât o să le mai tolerez.

Mă pregătesc de plecare. Am noroc. Motorul se lasă înduplecat s-o ia din loc. La revedere, Vale Seacă! Rulez bine. E soare. De la Titu-ncolo se mohorăște vremea. Opresc pe la curți, de unde cumpăr varză, ceapă, cartofi, dovleci turcești, țelină, conopidă, morcovi. Că-s ecologici și mai ieftini, motivează Zoe.

Până la Voluntari (alt loc de stație de unde am luat-o pe consoartă și-am trecut-o calea ferată, în Bucureștii de altădată!) mai e un pas. Îl fac cu brio. Apare din nou soarele. E o melancolie lugubră. Ajung, în fine, acasă, găsesc locul de parcare liber, descarc și car cu greu cele aduse: zarzavat, fructe, conserve, sticle cu apă de izvor și băutura de... obligații.

Zoe vrea, brusc, să facă varză cu mici. Dacă toc eu materia primă, cât timp ea merge după mititei. Purced la acea îndeletnicire. Aranjez și o parte din marfă, după care trec la masa mea de lucru. Consemnez născuții zilei: Mihail Sadoveanu, Mihai Sin, Vivien Leigh, și morții Adrian Păunescu, Radu G. Țeposu, Iancu C. Vissarion, James Maxwell, Maurice Utrillo.

Aduc la zi postările *facebook* și scriu, pentru *Certitudinea* „Cronica furiosului”, care are următorul conținut: (*Trăiri*) „Trăim într-o continuă stare de optimism curajos ca-n zicerea-îndemn adresată de mai marele casei-curtii (Porții!) adresată găinii sortite sacrificiului (poate fi și cobai, dacă nu avem oare: găină, curcă, rață, bibilică sau găscă) în maniera: „Curaj, că te tai!”

Trăim într-o incertitudine temporală (de azi pe mâine) ca-ntr-o așezare fragilă de popice la capătul unei piste de bowling, sugerată de zicerea-espectanță în fața rostogolului bilei aruncate de jucătorul plătitor: „Pe mine mă lovește!”

Trăim (dacă asta se cheamă trai!) într-o constantă improvizație managerială (schemă tactică stabilită de antrenori etranjeri, dar finalizată de jucători autohtoni mediocri și adepți ai măsluirii de dragul arginților mituirii)

numită program de guvernare, ce vizează mai binele casei nevoiașului și mai multului în buzunarul rândășului!

Trăim (‘tu-i sufletul – ori suflengherul, cum în-jurau țărani mei vâliseceni! – ei de viață amară!) într-o incredibilă epocă, într-o nemaipomenită țară euro-atlantică, într-un habitat frământat de dihonie, discordie și dezbinare fără precedent, unde la loc de virtute se situează delațiunea, corupția, delincvența, furtișagul, puturoșenia, sfertodoctismul, necurătenia.

Trăim (foști legumicultori în Grădina Maicii Domnului conduși cu pricepere și osârdie din Micul Paris) într-un iad sau junglă a fărădelegii și liberului arbitru, pricepuți la lăudăroșenia fudulă și la iuțeala de mână, gata oricând să urmărim pildele de inși fără nici un Dumnezeu ale aleșilor noștri, coordonați cu sârg global și democrație multilateral dezvoltată de sforarii îndelungului exercițiu al profesionalismului capitalist, care oferă, contra profit maxim, asistență și implicare în valorificarea către ei a patrimoniului (mai ieri) al nostru: de la aur galben, negru și verde la cupru, uraniu și gaze naturale.

Trăim, vedem, pricepem, icnim, blestemăm, răbdăm și ne pipăim sau ciupim de mâini, dimineața, când auzim cum se bat șoarecii (alți cobai!) în burțile flămânde, să ne-ncredințăm că suntem încă vii! Și că avem, iată, și trăiri. Pe care le și invocăm și le spunem după convingerea existenței certe a libertății de expresie, în tandem cu incerta libertate de după aceasta a celui care a practicat-o!”

Restul duminicii se scurge în post (de creator) și rugăciune (de a nu mă durea capul) fiindcă am mâncat varză călită cu mici și am băut un pahar de vin negru.

Mai umblu brambura pe internet și dau extravagantele la ralanti, pentru a încheia ziua sărbătorește.

Bucureștii și orașele emblematice (mai ales Timișoara soroșistă) sunt în vâlvătai, flăcări, vâlvoi protestantiste. Majoritatea *rezistacilor* nu știu ce vor, dar strigă adverbe de loc precum cunoscutul Jos!

(va urma)

Lică BARBU

„Moșulică”

Se apropiau sărbătorile de iarnă. Dom' Profesor, un pensionar care locuia într-o garsonieră la etajul zece, umblând prin casă, se tot frământa cum se va descurca cu cheltuielile ce vor veni năvală de sărbători. Pensia lui mică abia îl ajută la facturi și medicamente. Privind spre biblioteca lui imensă, cât un perete, plus stivele de cărți și reviste rânduie pe jos, îi veni o idee: „*Eu ce fac cu ele?... Le-am citit pe toate. Măine-poimăine mă duc și se vor risipi. Copiii nu le vor, de cinci ani nici nu mi-au mai călcat pragul... și nici nepoții. Au internet... ce le mai trebuie cărți prăfuite?... Nu e mai bine să le vând?... Cum să le vând? Ce am? Am înnebunit?... O „comoară” se păstrează și se dăruiește altor generații, nu se vinde... Cred căăă... Da! Așa voi face.*”

A doua zi, Dom' Profesor, și-a umplut doi saci cu cărți, plus două sacoșe mari de rafie, i-a cerut cu împrumut un cărucior și o masă pliantă vecinei sale, tanti Zamfira, cea care vinde ciorapi la colțul străzii și, astfel încărat, a plecat pe străzi căutând un loc pentru acțiunea lui. Era în ajun de Crăciun. A găsit un loc mai retras pe o stradă principală. S-a organizat repede și pe măsura pliantă a așezat câteva cărți și un anunț pe care scria: „*Cerșesc pentru a supraviețui. Fiecărui om milostiv, îi voi dăruia o carte. Crăciun fericit!*”

Oamenii treceau, priveau mirați anunțul și cine se oprea la acest cerșetor inedit, fie că luau sau nu o carte, dăruiau un bănuț sau o bacnotă de un leu. Dom' Profesor era bucuros că stocul de cărți se subția, iar buzunarul se umfla. Nu conta suma pe care o primea și nici valoare cărții pe care o dăruia... Le dăruia la rând, necondiționat.

Doi tineri, i-au dăruit o bacnotă de un leu și au primit o carte. După câteva clipe s-au întors și au repetat gestul. Dom' Profesor a înțeles. Pentru că s-au întors, le-a dăruit cinci cărți refuzând să le ia bani. Era bucuria lui că ceea ce el dăruiește este primit cu bucurie. Spre seară, lumea s-a rărit. Mai avea un sac plin cu cărți. Să se întoarcă acasă cu ele, nu prea se potrivea cu planul său. A dat jos anunțul și dăruia gratuit oricărui trecător interesat, o carte, două...A mai rămas o carte: „*Povești nemuritoare*” de Petre Inspirescu, cartea lui de suflet din copilărie. Ce bucurie! Tocmai, cartea lui preferată. E o minune! gândi el fericit.

Când era aproape de plecare, a apărut în fața lui un biet om. Acesta l-a văzut cu cartea în mână și cu glas milostiv i-a cerut: „*Îmi dai mie cartea aia?*” Dom' Profesor l-a privit surprins. Era un om bătrân, îmbrăcat cu haine rupte, vechi și în picioare avea cisme de șantier, pline de noroi. În mână avea un toiag din lemn rupt dintr-o scândură, iar pe piept, legat cu o sfoară, avea un carton pe care scria: „*Ajutați-mă!*” „*Eu sunt, Moșulică! Așa mă strigă lumea. Îmi dai sau nu-mi dai?*” Dom' Profesor nu a stat pe gânduri și i-a dăruit cartea... apoi, privind omul sărman din fața lui, a scos din buzunar un pumn de bacnote și i le-a dăruit. I-a mai rămas și lui câțiva bănuți. Îi erau de ajuns. Moșulică a dispărut pe stradă printre fulgii de nea ce albeau întunericul ce se lăsase...

Abia acum a observat că începuse să ningă ca-n povești. A plecat spre casă. În urmă pașii săi erau acoperiți iute de omătul venit din cer. Fulgii de nea erau calzi și pufoși. Pe drum, Dom' Profesor, dăruind unor copii colindători ce-l înconjuraseră, ultimii bănuți din buzunar... „*Am să mă rog de tanti Zamfira pentru o juma' de pâine. Am să-i spun că am uitat să cumpăr... și cu restul de margarină, mă scot! Voi cina boierește... Mițu, motanul meu, va fi fericit mâncând odată cu mine.*”

Ajuns la scara blocului, urcă pe scări. Liftul era mereu defect. Obosit și găfâind, deschide ușa garsonierei. Obișnuit cu întunericul lui, din economie, a rămas din plin surprins că garsoniera lui era inundată de o lumina puternică. În mijloc, masa era încărcată cu bunătăți culinare, iar în mijloc, un trandafir galben colora masa. Cum, cine?... nu înțelegea. De după colțurile camerei au apărut unul câte unul: fiul lui, Ion, fiica lui, Lenuța și nepoții, Ștefan, Dora și Tania... S-a așezat liniștit pe scaun și le-a spus copiilor: „*Hai, copii! Veniți la masă!*”... de parcă de o veșnicie aștepta clipa asta. S-au îmbrățișat de bun găsit, ștergând în fugă câte-o lacrimă. „*Cred că tanti Zamfira m-a pârât. Și totuși, prea repede. Am să afl eu tot după sărbători*” se frământa, a concluzie, Dom' Profesor. Nepoții aveau ochii mari, nedumeriți. Cine e moșul cu ochii așa de blânzi? „*Ce nepoți frumoși am!*” își spuse și mai nedumerit, Dom' Profesor. Ce minune? Cum? De unde?... Plutea o magie fără cuvinte.

În plină nedumerire, sună soneria. Fuguța la ușă. În prag era un curier. „*Aveți un cadou!*”, spuse repezit un tânăr drăguț îmbrăcat specific unei firme de curierat. Dom' Profesor a semnat de primire pentru pachetul și a desfăcut cu nerăbdare fundița simbolică. În pachet era cartea lui de suflet pe care o dăruise lui Moșulică: „*Povești nemuritoare*”. Sub copertă, două bacnote de cinci sute de lei și un bilețel scris caligrafic: „*Minunea ești tu, prin dăruirea ta. Cartea pe care ai rupt-o din sufletul tău pentru mine, țu-o înapoiez să o citești nepoților. E a ta și a ta va rămâne. Eu, un trecător printre oameni, m-am oprit o clipă să regăsesc oamenii în iubire pentru oameni. Ești un om minunat, ca și copiii tăi. Te aștept de Anul Nou în baraca mea, la o porție de cartofi prăjiți de stă Mițu al tău în coadă. Restul bucuriei, va veni de la sine.*” Moșulică.

P.S. „*Pe coperta trei a cărții, sunt numerele de telefon ale copiilor tăi. Na! Te-ai dat de gol. Crăciun fericit!*”

O lacrimă căzu lin peste bilețel.

Ștefan Radu MUȘAT

Unsprezece elegii după

Iată cum anotimpul ne întâmpină
cu semnele aducerii aminte;
suntem două umbre bănuite de nostalgii.
Sentimentul nedezipit de aripi s-a stins
și ne-au unit două părți asimetrice
într-o frunză de piatră,
rămânând în așteptarea zborului din elegie;
poate cel mai îndepărtat timp
pe care l-am atins vreodată.

Fluxul toamnei golește alea trecătorilor
cu frunțile plecate
și număr băncile pustii ale celor ce s-au despărțit.
Urmez calea frunzelor, scufundându-mă în gânduri,
fără putință de îmbrățișare, mereu trăită de altcineva.
Urc din gânduri, bătut de visuri,
scuturându-mi noaptea de nesomn;
umerii îmi sunt de gheață și nu au nici măcar prezent.

Străbat un spațiu îngrădit
de artere necurgătoare de viață,
refuzând toamna care-și caută orbita
în respirația noastră;
exist și exiști atâta vreme cât ne adăpostim
unul în celălalt.
Nu ți-am vorbit despre sentimente,
n- am fost niciodată fericit
pentru că mi-am amânat fericirea.
Când ți-am văzut zâmbetul
ca pe un fluture pătat de soare,
am devenit aer și m-am lipit de zborul tău
ca de o durere dulce de care nu mă pot despărți.

Brațele tale subțiri urcară prin ruinele nopților mele,
înlocuindu-mi mâinile cu două aripi în numele zborului.
Am zburat împreună deasupra ninsorilor
care nu străbătuseră încă iernile pământului ;
eram două umbre absorbindu-se una pe cealaltă.

Aleseserăm totul pentru a îmbrățișa
totul în numele apelor,
amestecându-ne până la sânge
ca două fluvii de păsări.
Și iată-ne curgând din ploi într-un singur trup
ce a sfărâmat frunza de piatră;

curge din ea timpul îndepărtat
pe care l-am atins vreodată,
curgem ca două ape sprijinindu-ne
una de cealaltă
ca de propria matcă.

Am curs unul în celălalt, bătuți de arșiță,
de ploi și de furtuni;
am urcat, am coborât și am urcat din nou
răniți din dragoste de viață
până am luat înfățișarea
pământurilor călătoare în vânt.
Oasele ni s-au albit în iernile
care ne-au pătruns
și ne pătrund și azi
în numele timpului,
în numele pământului.

Dacă a existat cu adevărat Dumnezeu,
m-am închinat dinaintea ta în numele fericirii.
Dacă n-a existat Dumnezeu,
te-am creat ca pe o zeiță
cu chip de suflet și m-am închinat dinaintea ta
în numele mamei,
în numele nopților înduioșate de glasul ei,
în numele divinității.

Asfințit

Înserarea își dezlănțuie întunericul;
ziua se schimbă în ceață,
înălțându-se la ceruri,
sfâșiată pe alocuri
de soarele îngropat într-un dezastru neclintit
care își trăiește iluzia cea din urmă
în norii căptușiți de întuneric -
asfințit...

Mihai VINTILĂ

Catrene r(â)zătoare

Se spune că cel mai greu este să scrii cu umor. El nu este la îndemâna oricărui autor și de aceea marile spirite au atacat acest domeniu tocmai pentru a-și arăta măiestria. Lucia Pătrașcu nu are astfel de pretenții. Dumneai ne spune că *fără nicio intenție discriminatorie de natură socială, etnică sau religioasă (doar, toți suntem egali în fața lui Dumnezeu!), așez aceste gânduri împăciuitoare în câteva rime (zburdalnice, uneori!), pe care vă rog să le îngăduiți!* Ne mai atenționează că *dorind să aduc un zâmbet în șotronul celor scrise ...se oprește la râs ca fiind ca soarele după expresia lui Victor Hugo.*

Toate bune și frumoase doar că autoarea face aceste precizări într-un *cuvânt de suflet* publicat la finalul cărții adică, după ce cititorul a trecut prin totul și prin toate! O luăm drept o altă formă de umor ...

Prefața este semnată de un *greu* al epigramei brăilene Alexandru Hanganu care face din punctul de vedere al unui umorist profesionist o frumoasă invitație la citit. Desigur că ochiul său format sau deformat se oprește cu mai mare atenție asupra epigramelor unde apreciază unele înțepături.

Trebuie să remarcăm faptul că volumul nu este unitar în sensul abordării umorului. Prima sa parte conține *Epigrame și ca...trene* de unde o selectăm ca foarte reușită pe următoarea: *Parlamentarii – Stau acolo reuniți/ Soarta să ne-o hotărască/ Și sunt foarte odihniți,/ Dar mai obolesc când cască!*

A doua parte conține sub titlul *Cu dedicație (șarje amicale)* catrene, epigrame și alte versificații umoristice care au fost concepute și citite de autoare la diverse evenimente literare – cenacluri, lansări de cărți etc. Sunt dedicate unor autori locali, în cea mai mare lor parte și conțin referiri la evenimentele unde au fost citite.

A treia parte conține așa numitele *Flecăreli?...* unde într-un stil baladesc Lucia Pătrașcu intră pe teritoriul umorului care își are ca sursă o creație literară cunoscută căreia i se schimbă fie unele cuvinte, fie perspectiva printr-o abordare a unei probleme a timpului de azi. Personal această parte mi se pare cea mai puțin reușită din tot volumul. Ca exemplu aș puncta *Recalcularea* care într-o formă de tip cuplet patentată de Constantin Tănase încearcă să ne stârnească râsul. Nu reușeste și iată de ce: *Stai acasă, taci și tai.../ Tai din pâine, mâi nenică,/ o felie cât de mică, / să ajungă pentru toți,/ la bunici și la nepoți,/ că de unt și mizilic,/ nicio vorbă nu-i! Nimic!...*

Ultima parte conține *Parodii*. Sunt luate în răspăr creații ale unor clasici precum Mihai Eminescu, George Coșbuc dar și a unor autori contemporani precum Emilian Marcu, Gheorghe Lupașcu, Petre Rău, Nicolae Băciuț etc. Trebuie să notăm reușita parodiei intitulată *Mama lui Gogu* după cunoscuta și tot parodiata *Muma lui Ștefan cel Mare* de Dimitrie Bolintineanu. Iată cum începe Lucia Pătrașcu: *În fereastra tristă, la casa din colț,/ plânge în batis-tă soața după soț,/ căci de dimineață Gogu ei iubit/ a plecat de-acasă și n-a mai venit.* Se va vedea că numitul Gogu vine acasă după o seară de jucat cărți unde a pierdut o mică avere. E normal ca finalul să nu fie puternic ca la Bolintineanu și deci Gogu – *să-și câștige pâinea... Că, unde s-ar duce?/ Poate pe centură, ori pe la răscruce? /*

ar fi fost mai bine dacă Gogușor/ nu era golan și prea cartofor!...

Citite într-un moment de relaxare aceste *Catrene pe ...r(â)zătoare* ale Luciei Pătrașcu pot descoperi unele frunzi. Nu găsiți creații demne de istoria literaturii române a lui Nicolae Manolescu dar sigur veți avea câteva clipe reușite. În fond, nici autoarea nu dorește altceva decât să obțină un zâmbet și dacă după citirea acestui volum a reușit înseamnă că și-a atins țelul.

(Lucia Pătrașcu, *Catrene pe ...r(â)zătoare*, Brăila, editura Lucas 2017, 184 pagini)

Elena Andreea COJOCARU

FLOARE DE TOAMNĂ

Cât de ciudată pare femeia când plânge,
cât de sensibilă, de slabă, fără veșmânt,
cât de frumoasă și crudă la un loc!
Cât de ciudată pare femeia când râde!
Ca floarea de toamnă în roua dimineții
în brațele tale simte răcoarea vieții
aerul nebun ce o înveselește,
surâsul ce poate-l vezi
când te privește.

O floare cu parfum de toamnă
e o femeie ce devine mamă
își freacă brațele să-l simtă aproape
pe cel ce-i e soț, prieten, frate
și viitor tată.

BOB DE ROUĂ

A-nceput așa să cânte
vântul, printre frunze mute,
soarele dormea într-o parte
ținând ochii între coate
tot șoptind mărunț din buze.

Bob de rouă, tremurând,
s-a trezit parcă râzând
dintr-un somn adânc, cumplit,
parcă zorii l-au ciupit
numai versul betegit
a rămas încremenit
nu mai știe să mai scrie
rând cu rând o poezie.

PESTE PĂMÂNTUL CALD

Toamna-și coboară zestrea peste pământul cald,
soarele își ascunde dintele cariat
printre frunzele de nuc ce cântă
un cântec dintr-o rugă sfântă.
Șoapta bătrână a adormit la umbra unei sălcii,
se mai aude chemarea din adâncul scoicii
strânsă în pumn de poet.

Aș fi vrut să recitesc versul unui profet
când toamna-și cobora zestrea
peste pământul cald,
dar cine poate atinge cerul prea înalt?
Timpul se ascunde în măduva spinării,
ziua ia locul dezmierdării,
toamna înaintea vîioi.

PICURĂ DIN CER CUVÂNTUL

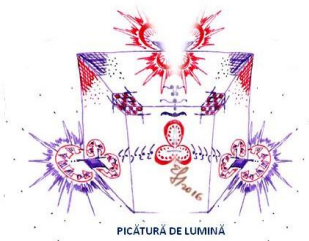
Picură din cer cuvântul bolnav
de atâta zare albă,
s-a desprins de nicăieri un crâmpei de zi sterilă
dintr-un ciob de nerăbdare,
glas fierbinte de sudoare.
S-a lăsat în zare praf de cerneală din cerdac
peste un pui de om cuminte
ce aduna în pumn cuvinte
să le pună mai la umbră.

Picură din nori dulceață
luminând crâmpei de viață
dintr-o lungă așteptare adormită la răcoare
și chemând toamna să adune
sâmburi moi cu gust de alune.
E parfum de crizanteme
de când timpul nu mai geme!

PALME CRĂPATE

S-au crăpat palmele când a suflat vântul,
nucii și-au aruncat fructele necoapte,
ciulinii pe vale s-au ascuns în șoapte,
toamna a lăsat picuri peste crestele înalte.
Floarea nu s-a temut să privească pământul.
În ea se ascundea cuvântul dintâi și din urmă,
poetul o ferea cu haina de brumă...

S-au crăpat palmele când a suflat vântul,
peretele nu s-a mai putut zgâria cu degetul,
unghia a putrezit în versuri necoapte.
Floarea nu s-a temut să privească pământul.
În ea se ascundea cuvântul dintâi și din urmă,
poetul o ferea cu haina de brumă...

Viorica ALECU

Din lumea copilăriei

Nimic nu poate înlocui CARTEA, prieten de nădejde al fiecăruia dintre noi. Oricât ar evolua societatea, o carte rămâne peste timp și, dacă ai răbdare, între copertile ei găsești orice te-ar interesa.

Consider că în acest mod a gândit și autoarea, Maria Tirenescu, ce revine, după **Un zâmbet pentru fiecare**, apărută în 2014, cu un nou titlu **Copii de ieri, copii de azi** în 2017. Informare și recreere pentru toate vârstele, redevinem, și noi adulții, copii. Sub pretextul unor întâmplări vesele din viața unor copii, începând cu grădinița, despre care un personaj literar spune că „la grădiniță era mai frumos”, în raport cu prima zi de școală, unde dascălul clasei întâi pare „un bunicii”.

Cunoscătoare a sufletului copiilor, atât din familia de cadre didactice din care face parte și autoarea, cât și din propria experiență ca dascăl și mamă, știe să umble cu delicatețe la sufletul copiilor, suflet pe care îl înțelege atât de bine și pe care-l prezintă și cititorilor cărților sale. Dovada ce demonstrează puterea acestui act este răbdarea cu care se apleacă asupra fiecărui „eveniment” din viața personajelor pe care ni le prezintă și în acest volum nou apărut.

Copilăria este un izvor nesecat de „evenimente”, așa cum ne-a demonstrat-o și povestitorul Ion Creangă în „Amintirile”, atât de cunoscute fiecărui cititor, spune „...Hai mai bine să vorbim despre copilărie, căci ea singură este veselă și nevinovată. Și, drept vorbind, acesta-i adevărul”... Același lucru îl afirmă și Tudor Arghezi în „Cartea cu jucării”, precum și Lucian Blaga în „Hronicul și cântecul vârstelor”, clipe pline de adevăr scrierile Mariei Tirenescu.

Prin simpla lectură deconectează și educă prin întâmplări mai mult sau mai puțin amuzante.

Viața oamenilor și animalelor de companie se prezintă și în cartea **Copii de ieri, copii de azi** unde Dondonel – Câine rău – un cocker bătrân și „pistruiat” mănâncă biscuiți și bomboane jucându-se cu copiii.

„Merită să încerci” ne prezintă pe cele două surori care, cu doar 8 bani, au mâncat semințele pe care le cumpărase sora mai mare, datorită bunăvoinței unei vânzătoare care a înțeles că fetița voia semințe, dar nu avea bani suficienți, devenind deosebit de darnică.

Andrei și Cornel erau „singuri acasă” încercându-și talentul de bucătari gătind „mămăliguță” pe care găinile vecinului au mâncat-o chiar dacă a fost fierbinte și vecinul i-a certat: „Mâncați voi și lăsați-mi găinile în pace!”.

Fetița din clasa a cincea, mai mare, pregătește „pături”, o mâncare bazată tot pe mămăligă, dar cu brânză. Cu toate peripețiile prin care au trecut, „Păturile voastre sunt foarte bune”, a apreciat tata, munca fetelor ce sunt

deosebit de încântate de lauda primită. Tendința moralizatoare nu iese în evidență, deși este prezentă și în „Concertul”.

Vocabularul utilizat de autoare face posibilă trecerea cu ușurință în inima cititorilor cărora le este destinată în mod deosebit această carte plină de trăiri intense prezente în „Vânt de libertate” text ce contribuie la educația patriotică absentă parcă în zilele noastre din literatura pentru copii și, pot afirma, că și din școală.

Interesant este că totul „curge” ușor, încât cititorii rămân cu plăcerea simțită în primul rând datorită talentului de povestitor al autoarei pricepută în a înlănțui fapte „banale” și a le transforma în adevărate „evenimente” deosebit de palpitate.

Cititorilor nu le rămâne decât să parcurgă, în clipe de răgaz, aceste bijuterii adevărate ale unei literaturi destinate „copiilor” de toate vârstele.

Lucian Blaga spune, în „Trei fețe”: „Copilul râde: «Înțelepciunea și iubirea mea e jocul!»”.

Copiii iau în serios orice ar face și, dacă nu mă credeți, parcurgeți alături de personajele din carte întâmplările respective și veți redeveni copii.

Lucia PĂTRAȘCU

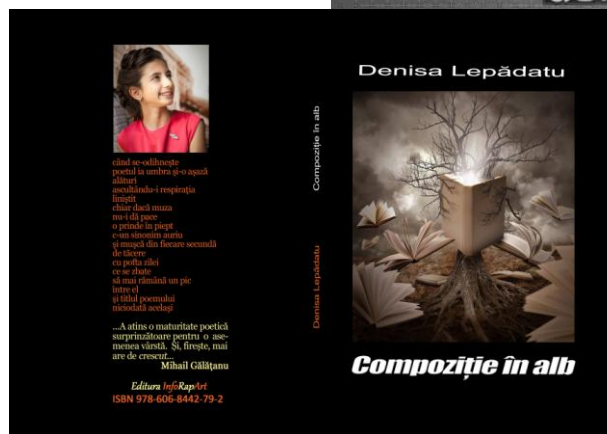
Lansare de carte: DENISA LEPĂDATU – Compoziție în alb

Denisa Lepădatu este elevă în clasa a IX-a la Colegiul „Vasile Alecsandri” din Galați, profil matematică-informatică. După debutul literar cu o proză scurtă în revista literară "Boem@" (august 2012), când și-a descoperit pasiunea pentru scris, a început să fie remarcată la concursuri literare, în unele cercuri și cenacluri de profil. A publicat poezie, proză și eseu în numeroase reviste literare românești și străine. Este membră a câtorva cenacluri literare online și este prezentă pe mai multe site-uri literare. A apărut în mai multe antologii de creație literară. În timp, a devenit redactor și colaborator permanent la revista literară "Boem@" din Galați, la revista "Micul Prinț" din Chișinău și „Literatura copiilor” din București.

Pentru activitatea literară de până acum (deja i-au văzut lumina tiparului opt volume: "Șoapte de catifea" (proză scurtă, 2012), "Șoapte esențiale" (poezie, 2013), "Vampirii din poveste" (povești, 2013), "Primăvara fără sigiliu" (poezie, 2013), "Simfonia cuvintelor inocente" (poezie, 2014), "Orfani în haine de duminică" (roman, 2014), "Compoziție în alb" (versuri, 2015), "Povești în pijamale cu fluturi" (povești, 2015), și ed. a II-a volumului „Compoziție în alb”, Este deținătoare a peste 60 de premii la concursurile locale și naționale și a 15 medalii, dintre care nouă sunt de aur (limba română, matematică, informatică, engleză). Pe lângă cele peste 60 de diplome la competițiile școlare, tânăra mai deține peste 30 de premii naționale și internaționale la concursurile literare. În octombrie 2015 a fost aleasă membru în comitetul de conducere al Organizației Mondiale a Copiilor Talentați, WOTC/OMTC. Din decembrie 2015, Denisa Lepădatu este membră cu drepturi depline a societății MENSA, Organizația Mondială a celor mai inteligenți oameni de pe Planetă, unde se știe că singurul criteriu de admitere este un scor care îl plasează pe candidat în procentul de 2% al populației, în urma efectuării unui test de inteligență aprobat de instituție.

Lansarea volumului „Compoziție în alb”, ediția a II-a, semnat de tânăra scriitoare Denisa Lepădatu, a avut loc la Colegiul „Vasile Alecsandri” din Galați în data de 20 noiembrie 2017. Evenimentul s-a desfășurat în prezența unui public numeros format din colegii săi, elevi ai Colegiului, profesori, oameni de cultură, scriitori. Doamna profesor Gabriela Ciubotaru, inițiatorea proiectului, a prezentat publicului cartea autoarei, invitând colegi care au dorit să-i recite versurile poetei. Apoi Denisa Lepădatu a vorbit despre felul în care se poate scrie bine și frumos la această vârstă. Poeta a explicat cum trecând prin neliniști și curiozități inerente, a înțeles că „pentru a face lucruri mari, vârsta nu este un inconvenient, atâta timp cât ai talent și pasiune”. Desigur, „talentul fără muncă nu duce la rezultate remarcabile”, susține autoarea, dar tot ea știe că „niciun vis nu este irealizabil” și că „dorința de cunoaștere nu trebuie să aibă limite”.

La invitația moderatoarei, profesor de limba și literatura română, care prin acest exemplu întărea îndemnul încurajator: „**voi sunteți arhitecții propriului destin**”, nu au întârziat întrebările și observațiile venite din public. Colegii au ridicat chestiuni importante în legătură cu talentul și îndrăzneala de a scrie, construind ad-hoc un adevărat joc al întrebărilor și răspunsurilor, ce a culminat cu prestația Andrei

Moise, care a citit în premieră un lung poem. Au urmat apoi scurte alocuțiuni ale celor prezenți. Domnul Profesor **Ghiță Nazare**, laudând devenirea tinerei scriitoare, a încheiat cu o constatare elocventă: „**Denisa crește!**” Domnul **Petre Rău**, Mentorul din totdeauna și pentru totdeauna al Denisei, vizibil emoționat, a conchis: „**un suflet de copil care și-a etalat nonșalant sinceritatea sufletului**”. Cele două scriitoare venite de la Brăila au participat cu emoție la eveniment. Doamna **Valentina Balaban** a precizat că fiecare poet adevărat are nevoie de „**har, iubire și dăruire**”, iar doamna **Lucia Pătrașcu** a arătat că Denisa „**a intrat precum Lizuca în Dumbrava minunată a poeziei, ca o lacrimă de înger ce înfloarește în versuri alese bucuria pentru toți ceilalți**”.

Încântată, doamna Gabriela Ciubotaru a invitat participanții la sesiunea de autografe ce încheia astfel un eveniment de excepție.

Felicitări tinerei poete **Denisa Lepădatu**, cea care ne încântă cu frumusețea trăirilor sale exprimate atât de armonios în versuri delicate și pline de prospețime! Felicitări Mentorului său, scriitorul **Petre Rău**, cel care a înțeles sufletul acestui copil minune și a sprijinit-o pe cărarea sinuoasă a creației! Felicitări celor care au organizat acest frumos eveniment, doamnei profesor **Gabriela Ciubotaru**, cea care a înțeles valoarea acestui exemplu pentru colegii autoarei, elevii acestei școli, mulți și entuziaști participanți în această zi de sărbătoare aniversară a Colegiului Național "Vasile Alecsandri" din Galați.

Marius ZAHARIA

Chestii

- Dansul e felul meu de a face față stresului pe care mi-l provoacă muzica.
- Când plec de acasă spre vreun bar presar firimituri în urma mea.
- Spray-ul nu îmi omora țânțarii, dar le provoca boli incurabile.
- Supraviețuitorii de pe Titanic au regretat amarnic pentru prostia de a-și fi luat bilete dus-întors.
- Azi am tăiat porcul; de-abia acum ne-am făcut timp, deși murise de trei zile.
- Călătoria cu avionul e periculoasă doar când acesta zboară între altitudinile de 10 metri și 15.000 metri.
- Prostituata m-a costat 50 de dolari, plus florile.
- Când mulți dorm, alții au conștiința trează; probabil din cauza diferenței de fus orar.
- Înainte de a face sex, mă excitam citind editorialul din *Playboy*.
- Nu mâncam gras și în general nesănătos, căci îmi menajam ficatul pentru băutură.
- Am dat ce e mai bun din noi pe un LED.
- Partea proastă cu speciile rare este că e dificil să dai de ele pentru a le ocroti.
- Eram cumpătat cu moderație.
- Nu poți lovi un copilaș de 9 ani decât dacă ești în legitimă apărare.
- Reporterul mi-a scos *Bună ziua* din context.
- Dacă în viața ta nu ai plantat un copac și nu ai ridicat o casă, șansele de externare cresc.
- În prima variantă a celebrei formule $e=mc^2$, c era viteza metroului din Londra.
- Moderații sunt cei ce în deplină cunoștință de cauză nu iau nicio decizie.
- Porumbul crește în zonele de câmpie și se culege tot acolo.
- Pentru mulți, taina spovedaniei e un mister.
- Simțul umorului m-a ajutat să trec peste neplăcerile ce mi le-a creat.
- Când ieșeau de la slujbă, enoriașii se simțeau mai ușurați, sentiment ce îl avea și preotul.
- Babele satului spun că poartă ghinion dacă se întâmplă să cazi de la etajul șase.
- Dacă luda ar fi absolvit un work-shop de marketing, Evangheliile ar fi avut trei pagini.
- Încălzirea globală va face ca țări întregi să fie acoperite de ape, oamenii de acolo urmând să-și petreacă cea mai mare parte a vieții înotând.
- Am adus, ca antrenor, stabilitate echipei, pierzând toate meciurile.
- Patricidul e atunci când copilul îți fură țigările.
- Nu înțeleg ce poți vedea la luptele între cocoși altceva decât doi degenerați ce se bat între ei.
- Voiam o schimbare de sex; cu unul mai mare.
- Cartea s-a vândut atât de bine, încât au fost scoase edițiile a-II-a și a-III-a concomitent.
- Mergeam la circ cu copiii să văd clownii care aveau bilete lângă noi.

- M-am căsătorit din interes, soția mea fiind foarte frumoasă.
- Am auzit că dascălul ce a reușit să mă învețe tabla înmulțirii, a fost propus spre sanctificare.
- Biserica era situată într-o zonă care, cel puțin din punct de vedere a smereniei, putea fi numită drept rezidențială.
- Când am absolvit liceul am primit de la tata o ma-șină; eu trebuia să plătesc doar ratele la leasing.
- Numărătoarea inversă pentru lansarea satelitului începea de la 1.400.
- În liceu eram ferm convins că sursa tuturor relelor din lume sunt ecuațiile de gradul II.
- Am avut un vis erotic cu cea mai bună prietenă a soției. Mă îngrijora mult faptul că sexul era neprotejat.
- Fetița mea era departe de mine, deoarece obținusem un ordin de restricție.
- Reclama povestea că 9 din 10 medici foloseau acea pastă de dinți, al zecelea fiind săltat la psihiatrie.
- Față de clădirea construită, investițiile în barăcile muncitorilor au fost mult mai mari.
- Să fac 2 km pe zi pentru o viață sănătoasă?! Cred că e o glumă. Eu nu mă dau jos din pat dacă mi se propun mai puțin de 5.
- Prin anii '60, CIA a testat pe oameni, fără ca aceștia să fie înștiințați, unele mâncăruri foarte grase.
- Pentru capturarea mea recompensa era de 100.000 dolari, la cursul BNR din ziua evadării.
- Când temperatura depășește 35 de grade, 3 zile consecutive, angajatorul are obligația să-i încurajeze pe salariați.
- Am aflat de la medic că insomnia mea ascunde o boală mai gravă: fractură deschisă la picior.
- Controlul fiscalului ne-a prins complet descoperiți, cu puștile descărcate.
- Am beneficiat de serviciile defibrilatorului, condiția fiind să plătesc energia electrică consumată.
- Inundațiile au scos din oameni ceea ce era mai bun în ei: grija pentru propriile bunuri.
- Niciodată nu am participat la o orgie fără un motiv întemeiat.
- Accidentul s-a produs pentru că șoferul microbuzului adormise pe un fel de banchetă improvizată.
- Misionarii creștini au reușit să le scoată acelor călugări budiști vacuitatea din cap.
- Nu aș fi stat nicio clipă pe gânduri dacă ar fi fost să aleg între prieteni și chilieni.
- La mormântul prietenului meu florile creșteau din lacrimile ce le vărsam; chestia proastă e că, inevitabil, udam și buruienile.
- Înotând din greu, am reușit să ajung pe uscat, la marginea bazinului.
- Ca actor urma să sărut o hidoșenie, așa că am cerut să mă înlocuiască un cascador.
- În ritmul acesta al încălzirii globale, câinii ce tot trag săniile pe la poli vor purta doar ceva lejer.

Ioan Romeo ROȘIIANU

ONOARE TÂRZIE

Pasul îi era nesigur în pustiul nopții de octombrie. Alunecase de câteva ori și era destul de murdar pe haine. Totuși, se vedea de la o poștă, în croiala lor, mâna unui meseriaș adevărat. Legănându-se, își târa făptura pe jumătate dormitândă pe străzile burgului de la poalele muntelui înalt. Bura încet din nori. Era ud până la piele, dar nu-i păsa Călca hotărât prin beznele nopții și prin băltoacele străzilor desfundate de atâta ploaie. Stropi reci îi șiroiau pe fața obosită. Și el surâdea. Oarecum tâmp. Nici el nu știa de ce o făcea. O făcea și-i era de ajuns. Gândurile i se învâlmășau în mintea îmbăcsită de tutun și alcool.

Mergea adus de umeri, de parcă toată greutatea norilor i se pogorâse pe făptura-i firavă.

Sau poate chiar viața-i strivea sufletul. Își mijise ochii și scruta cu ei întunicul depărtării. Zadarnic însă. Nu putea zări la mai mult de câțiva metri în față. Sulițele ploii ce se întetșe-ntr-un timp erau groase și dese. Vântul, parcă profitând de situația creată, îi șfichiua obrazul neras.

- Mai mult pe cel drept, i-a trecut, ca un fulger tăios, prin minte. Și a răs.

Gulerul ridicat al pardesiului decolorat de-atâta purtat nu-l ajuta cu nimic. Picături rebele de ploaie i se strecurau și după ceafă. Înghetându-l.

- Mama dracului! a șuiert printre dinții-i regulați. Plouă-a pusti.

Și, parcă voind să-și verifice veridicitatea gândului, și-a dat capul pe spate, privind în ciudat norii.

- Ce ți-am făcut Doamne de mă bați în halul ăsta? a mai gemut.

Nici măcar vântul ce se strecura indiferent printre casele scufundate-n beznă nu i-a răspuns.

Sictirit de liniștea ce domnea în juru-i și-a continuat ceva mai grăbit drumul. Nici el nu știa prea bine unde voia să ajungă, și nici măcar încotro îl va duce drumul pe care se afla Hoinărea de ceasuri bune pe străzile îngenuncheate în noapte și ploaie. Fără nici o țintă. Odată ajuns într-o intersecție de străzi s-a oprit locului. Cu mâini tremurânde a dat să-și scoată o țigară dintr-unul din buzunarele pantalonilor. A trebuit să se cotrobăiască puțin prin buzunare până și-a găsit și chibriturile. A scăpărat un băț și-a încercat să-l ascundă-n căușul palmelor. Strecurându-i-se printre degete, vântul i l-a stins. A-njurat șoptit, aprinzându-și un altul. C-o plăcere de narcoman a tras în piept întâiul fum. Simțea cum i se dizolvă-n trup rotocoalele de nicotină.

- Poate și-n suflet, mai știi?! i-a străfulgerat prin minte un gând.

Fără să mai privească în juru-i, a luat-o pe drumul din dreapta. Călca direct prin băltoacele din ce în ce mai dese și mai adânci.

- Oraș pusti al pustiurilor, a mormăit în ciudat, ce dracului mai caut eu în tine, în măruntaiele tale? De ce nu te-oi fi părăsit până acum?!

Un motan i-a tăiat în fugă calea și s-a refugiat sub strea-șina unei case. A fluierat scurt, dar motanul nu s-a sinchisit de el. La adăpost fiind, își scutura blana neagră. Și udă.

- Săracul! s-a surprins el zicând. E ud tot! Dar, după un moment de tăcere, vreme-n care se opri-se-n loc, și-a continuat gândul:

- Ce dracului se întâmplă cu mine, sunt de tot răsul lumii. Numai că, spre norocul meu, nu mă vede nimeni acum. Și chiar dacă ar fi să mă vadă vreun careva, tot n-ar avea de unde ști acel careva că eu compățimesc un biet motan. Fie el și negru. Nu?!... Și totuși, am făcut-o! De parcă eu nu aș fi tot în aceeași situație. De parcă eu, în aceste momente, aș fi la adăpost de răcorile nopții și neînmuat de nenorocita asta de ploaie care tot curge din cerurile parcă sparte. De parcă-aș fi acum în vreo odaie încălzită, cu o ceașcă de cafea în față și cu vreo femeiușcă alături. Parcă electrizat de propriul său gând, tresărind, a continuat:

- Nu, nu, nici o femeie! Gata!

După ce a mai privit o dată în juru-i, încă temător și voind să se asigure că, totuși, nimeni nu l-a auzit și văzut, a mai tras o otheadă-n spre motanul aciuat sub streășina acelei case și s-a urnit iarăși în întunicul nopții, înfruntând rafalele ploii. Ajuns la o nouă răscruce de drumuri, o palidă lumină, ce cu greu se strecura printre stropii deși, a răzbătut până la el. Scrâșnind din dinți s-a apropiat de ea. Când a ajuns la câțiva pași, a rămas împietrit locului.

- Drace! a exclamat. Sunt la „Creața“, în chiar marginea orașului.

O vreme a privit ușa deasupra căreia spânzura, legănată de vânt, o firmă gălbejită, de pe care vop-seaua căzuse-n mare parte, făcând literele greu de distins. Apoi, ridicând din umeri, a pășit hotărât prin noroiul din fața intrării.

- Oricum, și-a zis, dacă tot o știu, ce-mi mai trebuie să citesc?!

Din interior răzbateau până la el acordurile unui pian hodorogit și vocea Diței, o femeie pe care-o știa de mai multă vreme, o femeie în patul căreia se și stre-curase de câteva ori. Din greșeală, îi plăcea lui să spună. Deși, continua el întotdeauna când era vorba de femei, o făcea de bună voie și nesilit de nimeni. A zis-o și-acum și a apăsă, hotărât, pe clanța ușii. În prag s-a oprit puțin, rotindu-și privirile prin sala joasă, ascunsă-n fumul gros și greu de respirat.

- Închide, bă, ușa! a tunat vocea cuiva. Nu vezi că intră vântu-aicea?

- Intră pe dracu'! i-a răspuns șoptit, închizând, totuși, ușa.

A pășit încet, ocolind cu grijă mesele, privind pe sub sprâncene, cu coada ochiului, pe mușterii. S-a rezemat de teigheaua barului, uitându-se lung la birtaș.

- O vodcă! i-a zis, după o vreme.

- Mare, mică? l-a iscodit acesta.

- Mare, mare, s-a grăbit să-i răspundă. Păi ce, eu sunt o juma' de om?!

După ce și-a primit paharul, a privit atent spre masa cartoforilor. Erau patru la masă, și-un buchet bun de chibiți în jur.

Taverna era scufundată-ntr-o semiobscuritate plăcută. Muzica gemea trist, îndemnând la băut și la uitarea necazurilor de peste zi.

Bogdan și-a plătit „dubla“ și s-a dus spre masa

(continuare în pag. 99)

de joc. Odată ajuns acolo, după ce-a privit puțin peste umărul unui chibiț, s-a îndreptat spre-o altă masă, acolo unde patru zdrahoni trăgeau cu nesaț din mahorcile de proastă calitate, urmărind cu ochi vicleni și atenți zarurile ce se rostogoleau pe masa soioasă, geluită, din lemn de brad. Fumul iute l-a făcut să strâmbe imediat din nas. Și-a scos din buzunar o „domnească” și, după ce și-a aprins-o, a îndrăznit o întrebare:

- Am și eu un loc?

- Dacă ai biștari, da, i-a răspuns unul. Cum nu?! a mai continuat tot fără să-l privească.

- Am și vreau să-i joc cu voi, a îngâimat Bogdan. Cei care până atunci nici nu catadicsiseră să-i acorde vreun pic de atenție, s-au uitat lung la el. Vreo doi se tolăniseră în scaune și-l măsurau cu priviri viclene. S-au uitat și unul la altul. Cu subînțeles.

Un chibiț, la un semn al unuia de la masă, i-a adus un scaun. Ceilalți i-au făcut loc, mișcându-și scaunele.

- Șezi! I-a îndemnat unul. Câți bani ai?

- Nu-ți fă probleme, l-a liniștit Bogdan, cred că mai mulți decât ai tu!

- E bine atunci, a mormăit un altul. Șezi!

Și el a șezut.

- Jumate-jumate, 800! a mormăit careva.

Era un lungan cu o pălărie de fetru, decolorată, trasă pe ochi. Bogdan a apucat să-i descopere, să-i observe, la o privire frugală, o cicatrice adâncă în obrazul neras.

- Merge, Albule, merge! i-a răspuns un țigan gras, în care Bogdan l-a recunoscut pe fiul bulibașei țiganilor pripășiți prin marginea aceea a orașului. Burtică era poreclit. Având bani din te miri ce făcuți, își cumpărase de ceva vreme o casă arătoasă prin centrul orașului. Dar tot țigan era!

Zarurile aruncate s-au rostogolit pe masa de lemn, urmărite de ochi holbați de-atâta atenție.

- Unu-unu, Albule! le-a citit Burtică. Era bucuros. Ai pierdut!

- Perechi, la pace! a cerut acesta.

- Vax! Mă duc mai departe, i s-a răspuns.

Țiganul a adunat cu gesturi încete, regizate, zarurile. Și-a înfipt privirile-n Bogdan, care era în dreapta celui numit Albu, și i-a zis:

- Zii o vorbă, mă! Dau cu tine acu'.

- Zic, i-a răspuns Bogdan liniștit.

- Păi zi odată! s-a rățoit la el țiganul. Ce tot te scremi atât?!

- Țștia toți, ce vine! a ridicai indiferent din umeri Bogdan, după ce s-a scotocit prin buzunare și după ce-a pus pe masă un șomoioag de bani.

O vreme s-a făcut liniște. Nici muzica nu se mai auzea Bogdan a putut să audă respirațiile întretăiate ale celor din jur.

Țiganul, cu gesturi reținute, a zdrăngănit zarurile-n palmă.

- Merge, i-a zis.

Toți cei din crășmă, ca la o comandă, se strânseseră în jurul mesei lor. Veniseră până și cartoforii să vadă ce se întâmplă.

Sec au sunat zarurile pe masa de lemn. Bogdan le-a oprit cu mâna dreaptă.

- Tăietel! i-a zis țiganului.

Ca-ntr-un adevărat ritual, acesta le-a cules, cu gesturi încete și largi. Ca să nu-i intre fumul în ochi, își dăduse capul pe spate. A bătut iarăși zarurile în palmă. Îndelung.

- Ducă-se! a spus Bogdan. Mai mult pentru sine.

Babaroasele s-au oprit chiar în mijlocul mesei.

- Doi-unu! le-a citit careva.

- Văd și io, bă! Ce, sunt cumva chior? l-a repezit țiganul.

Bogdan a început să numere bani mototoliți. Cei din jur așteptau cu respirații întretăiate.

- Opt mii patru sute sunt, Burtică. Dacă nu crezi, numără-i! i-a zis el țiganului.

- Da', nu merge tot la pace?

- Ba da! a aprobat Bogdan lăsând banii jos și apucând zarurile. Merge!

- Atunci un para-ndărăt! l-a îndemnat Burtică.

Zarurile s-au oprit arătând un șase-șase. De nervi, țiganul și-a stins pe dosul palmei stângi țigara. Vreme de-o clipă mirosul de came arsă l-a înlocuit pe cel de fum.

- Tot la pace? a întrebat foindu-se în scaun.

- Merge! i s-a răspuns.

Și iarăși zarurile au arătat un șase-șase păgubos pentru țigan.

- Noroc! a rostit sentențios Bogdan, ridicându-se. Plec, Burtică! Văd că nu mai ai nici tu, și că nici alții nu mai au de joc.

- Pleacă-n mă-ta! a scrâșnit acesta din dinți. Pleacă, bă, odată! a mai tunat, văzând că Bogdan se uită lung la el.

- Plec! i s-a răspuns. Chiar și-n mama Deci, ca să fim corecți, nu cu ea ai tu treabă, nu cu ea ai avut.

- Păi pleacă odată!

- Totuși...

N-a mai apucat să-și îplinească vorba. Țiganul l-a înșfăcat de reverul pardesiului pe care nu-l dăduse jos.

- Pleci acum, când îți zic io, că altfel o-ncurci rău de tot! Auzi bă, moacă?

Aranjându-și gulerul boțit, Bogdan a pășit spre ieșire. Dița a dat să-i taie calea. Cu mâna stângă a dat-o de-o parte, în palmă i-a îngrămădit un teanc de bani. Nici măcar n-a privit-o.

Bogdan mergea grăbit, cufundat în multele-i gânduri. Le simțea seci, înșurubându-i-se-n minte, înnebunindu-l cu goliciunea lor. Arar treceau oamenii pe lângă el. Spre centrul orașului. Dându-i binețe. Unii. Cei care-l știau. Și-l știau mulți în urbea răstignită la poalele muntelui al cărui vârf nu-l atinsese niciodată în suișurile sale. Îl salutau și ceilalți, cei care nu-l știau. Nu-i durea gura. Pe el îl durea. Parcă. Le răspundea dând din cap și imitând un zâmbet.

După ce-a ezitat puțin, Bogdan s-a hotărât să facă cale întoarsă Voia să-i dea țiganului banii înapoi, aurul pe care i-l câștigase. Gândul că mai

(continuare în pag. 108)

Tănase CARAȘCA

BABA ILEANA

Trăia într-o căsuță bătrânească simplă, așa cum erau și ei, pe malul ce se ridica deasupra fântânilor, împreună cu Moș Serghei, bărbatul ei dintotdeauna căruia baba îi pronunța numele într-un fel care în urechile noastre suna ciudat, și anume „Sârghii”. Era basarabeancă pripășită prin locurile noastre cine știe cum și când, nu au avut copii și odată cu trecerea timpului, s-au petrecut și ei într-o simplitate demnă de felul în care au trăit. Moș Serghei, un om cumsecade, era mai tot timpul plecat cu treburi, meșterea prin curtea casei sau găsea ce să facă prin mica grădină ce se termina brusc într-o prăpastie de 20-30 de metri, stâncoasă, ce se prăvălea într-un hău deasupra fântânilor din mijlocul satului.

Aici mă simt dator să explic cititorului ce sunt aceste fântâni de care pomenesc și despre care probabil că voi mai pomeni pe parcursul depănării amintirilor mele. Satul fiind așezat între dealuri, ca într-un ligean cu o gură de scurgere înspre Mănăstirea Celic-Dere, pânza freatică pentru grosul satului era și este la foarte mare adâncime, iar săparea unor puțuri care să ajungă la aceasta era anevoioasă, dacă nu imposibilă datorită straturilor de rocă ce alternează cu cele de argilă. Dacă mai pui la socoteală și mijloacele rudimentare de care dispuneau oamenii pe timpul acela, și anume lopată, cazma și târnăcop, mulți rămâneau în fază de proiect și visau toată viața la o fântână în propria curte. De aceea, în mijlocul satului, exact în locul de care am pomenit mai sus, la baza grădiniței lui Moș Serghei, într-o depresiune minusculă, de mărimea unui teren de fotbal, așezată pe o scală de piatră, pânza freatică bate spre suprafață și este de ajuns să sapi în rocă un metru, doi și apa țâșnește din adâncuri limpede, rece și bună de băut. În acest loc s-au construit, pentru că săpat este impropriu spus, 9 fântâni cu ghizduri din beton, din care oamenii scot apa cu o frânghiută de un metru, cu cobilița, sau unii cu mâinile mai lungi se apleacă și umplu cu ușurință gălețile cu apă. Acest loc se numește, normal, “La fântâni” și în jurul lui s-au petrecut multe din ce am trăit eu în anii copilăriei, pentru că locuința noastră era construită pe aceeași scală de piatră, la distanță de cel mult o sută de metri. Noi, dacă nu eram la pădure, sigur eram aici, unde în apa rece ce se scurgea din fântâni, adunându-se într-un pârâiaș care imediat ce trecea pe sub un pod, forma un fel de cască, ne bălăceam la un loc cu rațele și găștele sau inventam tot felul de jocuri pentru că spațiul ne permitea și era un loc unde totdeauna era agitație. Acum, acest loc încântător cândva, mai conține vreo patru sau cinci fântâni părăginite, neîngrijite și colmatate în mare măsură, pentru că aproape tot satul se

alimentează cu apă de la robinet. Cu toate astea, cine vrea să bea o cană de apă adevărată, se duce cu găleata “La Fântâni”, se apleacă, o umple, o duce acasă și o ține numai pentru băut. De la robinet folosește apă pentru restul necesităților din gospodărie.

Pe buza prăpastiei lui Moș Serghei creșteau oțetari, niște arbori fără vreo importanță oarecare, ce nu cresc foarte înalți, dar din care noi ne făceam pușcuroaie. Este adevărat că cele mai bune pușcuroaie ni le meșteream din soc, dar cum în sat socul nu creștea, ne mulțumeam și cu oțetarul, care pe mijlocul trunchiului are o parte moale pe care o străpungeam cu o sulă, un cui mai lung sau o sârmă mai groasă, până când obțineam un fel de tub. Din lemnul astfel găurit, tăiam un segment de 12-15 centimetri, făceam niște dopuri din cânepă (o fi fost cannabis?) ce creștea pe toate maidanele, pe care le mestecam până deveneau o masă compactă ușor de modelat. După ce realizam două asemenea dopuri, le împingeam pe rând cu ajutorul unui băț bine lustruit, ca să circule ușor, pe orificiul segmentului de oțetar, pe post de țevă a puștii. Între primul dop împins la extremitatea îndepărtată și al doilea, aflat la cealaltă extremitate, normal că exista o cantitate mică de aer. Al doilea dop împins cu putere de bățul lustruit sprijinit în piept, producea o presiune ce acționa asupra primului dop, pe care îl arunca la câțiva metri distanță. Aerul sub presiune eliberat prin ieșirea primului dop producea un zgomot, un pocnet de dimensiuni mici, dar care pentru noi avea semnificația unui bubuit de armă. Recuperam dopul din țărână îl modelam din nou, după care îl introduceam pe postul celui de-al doilea și tot așa pușcuroiam cât ne țineau puterile. Cu aceste pușcuroaie ne umpleam timpul, făceam întreceri în ceea ce privește distanța ce o străbătea dopul, ne mai jucam de-a războiul, ne mai plesnea câte un dop pe părțile descoperite, care nu provoca nici un fel de leziuni, doar o usturime peste care treceam cu ușurință, că de, doar eram “în război” și nu puteam să ne văicărim doar din atât.

Pentru a face rost de lemnul acesta atât de prețios, făceam escalade pe stâncile abrupte cu mijloace rudimentare, fără a avea știință de alpinism și tot ce presupune acesta. Ne cățărăm ca niște veverițe pe stânci până ajungeam la stratul de pământ de deasupra, ce măsura ceva mai mult de un metru, parte a urcușului ce o străbăteam mai greu, pentru că trebuia să săpăm cu o mână iar cu cealaltă să ne ținem. După ce făceam câteva găuri în pământul sfărâmișos, aruncam o funie cu un cârlig la capăt, până reușeam să-l agățăm de trunchiul unui oțetar și de aici totul devenea floare la ureche. În pământul acela își făceau cuiburi prigoarele, niște păsări frumos colorate care, printre alte găze zburătoare, vâneau și multe albine, lucru pe care noi îl știam și dacă pe traseul nostru întâlneam cuiburi de-ale lor, le distrugem și băgam în gaură câte o piatră în speranța că locul acela nu va mai fi gazda altui cuib.

(continuare în pag. 101)

Când timpul sau anotimpul ne permitea să mergem în pădure, îl lăsam în pace pe Moș Serghei cu oțetarii lui și ne făceam provizii din lemn de soc din care după cum v-am spus, făceam scule mult mai performante. Socul era mai bun, pentru că avea diametrul părții moi, ce putea lesne fi eliminată, mai mare, rezultând un orificiu pe măsură, cu calități balistice superioare.

Moșul era cu ale lui, curte, grădină, oțetari, noi cu pușcuroaiele, iar Baba Ileana cu mahalaua, la propriu și la figurat. Ducea vorba de ici-colea, pe timpul acela *mass media* reducându-se doar la posibilitățile de circulație orală, iar rolul ei cu atât mai prețios. Lua ceea ce auzea de la unul, de la altul, mai completa și de la ea câte ceva ce i se părea că lipsește și uite așa afla toată mahalaua noutățile, bârfele și ceea ce se mai întâmpla prin sat sau prin împrejurimi. Pe scurt, din cauza acestei metehne pe care mulți o și apreciau, i se spunea simplu, "Mahalagioaica". Când venea la noi era bine primită și tratată cu ce se găsea, pentru că mama, fiind ocupată mai tot timpul, nu avea cum să afle ce se mai petrecea prin imediata apropiere, sau cu atât mai mult în zonele mai îndepărtate, pentru că așa cum e și în zilele noastre, existența femeii este indisolubil legată de ceea ce se petrece în jur, așa că și mama simțea nevoia să fie informată. Baba intra în curte fără nici un fel de probleme, pentru că, venind atât de des, o cunoșteau și câinii și nu o mai lătrau, așa că ne trezeam cu ea la ușă de unde striga în așa fel încât să poată fi auzită:

-Tasăico, ești acasă?

Nu aștepta răspuns, ci intra în casă, chit că era sau nu cineva înăuntru. Nu era nici o problemă și nici un gest care să deranjeze, în mare măsură pentru că pe timpurile acelea eram atât de avuți, că nu aveam în casă nici un lucru de valoare ce ar fi putut tenta pe cineva. Dacă plecam de acasă pentru mai mult timp, legam ușa cu o sârmă de mâner și de un cui bătut în toc și asta era toată încuietura, care mai mult semnala că suntem plecați, decât să ne apere de hoți. Ce hoți? În acei ani, singurii hoți erau pisicile și copiii care nu rezistau tentației și mai săreau câte un gard după un fruct sau cel mai adesea după pepeni. Nu știu să fi existat în sat hoți pe timpul copilăriei mele, nu îmi amintesc decât de mici furtișaguri copilărești.

Odată intrată în casă, Baba Ileana dădea "Bună zăua", după care rămânea în picioare lângă ușă, așteptând să fie invitată să ia loc. Dacă invitația nu venea, nu se așeza, găsea un motiv, sau poate îl avea pregătit, pentru care chipurile venise, îl spunea, după care pleca și o perioadă rămâneai fără informații. De regulă, la noi i se oferea un scaun spre a se așeza, semn că prezența ei era acceptată, în primă fază refuza, pe motiv că se grăbește, că a trecut numai așa ca să vadă ce mai facem, după care fără altă invitație, se așeza și uita să mai plece. Putea să aibă mama treabă cât de multă, odată așezată, Baba Ileana trebuia să-și descarte sacul și cel mai important pentru ea, era absolut obligatoriu să fie ascultată. Știa tot ce mișcă în mahalala, știa ce se întâmplă și chiar ceea ce urma să se întâmple prin sat, dacă a fost sau urmează să vină milițianul, receptorul, colectorii, oameni în general nedoriți de nimeni în curte, dacă a murit cineva, dacă s-a mai născut vreun copil, dacă s-a mai măritat vreo fată, cum și cu cine, dacă au dat-o părinții, a fugit, a furat-o, când e logodna, nunta, cine sunt nașii și ce dotă i-au pregătit

părinții, bârfele în legătură cu extraconjugalele, cine, cum, când, ce și de ce, tot, tot, tot. Nu puteai să te încrezi întru-totul în ceea ce spunea baba, că adevărul se afla ca de obicei pe undeva pe la mijloc, adică ori veneau, ori nu veneau cei anunțați și nedoriți, dar de care trebuia oricum să ne ferim, ori a furat-o, ori a fugit fata lui cutare, că ea rămânea tot a celui la care a înnoptat, dacă a murit cutare, cum a fost la înmormântare, dar mai ales la pomană, cine l-a plâns și l-a bociat, ce a spus și ce se poate înțelege din ceea ce a spus, că omul la năcaz spune ce are pe suflet. Ce a spus vecinul despre mine sau despre cutare, cum o să fie anul, ploios sau secetos, sărac sau bogat, o să fie război pentru că a apărut o stea cu coadă, semn rău, că "nu am văzut aseară?", au fost pe cer la asfințit doi sori (nici nu știu dacă asta o fi pluralul de la soare, dacă baba a spus o prostie, iaca, o iau și eu și o predau mai departe), câte în lună și în stele, că uneori te mai și plectiseau sau chiar te enervau, de ți venea să-i spui babei: "Mai lasă-le naibii, Babă Ileană, că data trecută le-ai spus altfel, le cam coși cu ață albă". Baba știa că uneori le mai încurcă, că de, vârsta e de vină și se scuza, că ea nu vrea să facă păcate, că ea nu minte și avea chiar o formulă magică ce îndepărta imediat orice bănuială că s-ar putea ca ceea ce spune ea să fie simple baliverne: "Am auzit asta de la cutare, dacă a mințit el, mint și eu", după care urma povestea cu ce i-a spus cutare.

Baba Ileana era poficioasă ca o femeie gravidă, dar niciodată nu cerea ceea ce vedea și poftea, ci făcea tot felul de apropouri care mai de care mai clare să determine pe cel vizat să se simtă, mai ales dacă era vorba de ceva de mâncare. Cunoscându-i năravul, uneori mama se făcea că nu pricepe și nu îi dădea ceea ce dorea nici în ruptul capului, dar de cele mai multe ori îi făcea hatârul, că de nu, o povestea peste tot și asta nu ar fi fost mare lucru, dar vorba ceea, "făcea din țânțar armăsar".

Într-o zi a venit la noi cătrănită rău de tot și după ce s-a așezat pe scaunul indicat de mama, a tăcut câteva clipe, ceea ce nu prevestea nimic bun, după care a început să povestească cu năduf:

-Fa Tasăico, n-am mai văzut fa așa oameni zgârțiți, mânca-i-ar boala de zgârâie brânză ce sunt, fa! Am fost la Nichita lui Hărbaci (un vecin ce stătea mai jos pe șosea, poreclit Horbaci-mormânt, în ucraineană, cu o pronunție a literei H găjâit, între g și h) și coceau, fa, mămăligă pe plită. Nu mi-au dat, fa, nici o mușcătură, cu toate că îmi curgeau balele din gură de poftă, dar nu mi-au dat. M-am dus acasă, felii, am pus-o pe plită, am copt-o, am mâncat o bucățică, dar nu era, fa, ca aia! Am dat restul la câine, că nici n-am mai putut să înghit, lu-le-ar Dumnezeu mămăliga de la gură, că și acum parcă simt gustul ăla de la mămăliga lor, pe care nici n-am gustat-o, sta-le-ar mămăliga-n gât, Doamne iară-mă!

Cât de bună, sau cât de utilă era Baba

(continuare în pag. 102)

Ileana în lipsa altor mijloace de informare în masă, pe atât era de păgubos să intri în gura ei ca personaj negativ. Să te fi ferit Dumnezeu mai bine, pentru că niciodată nu se putea dănuți ce poate ieși din imaginația plină de fantezie a babei.

Când am crescut un pic mai mare, am înțeles că după ce a murit Moș Serghei, Baba Ileana de la un timp a dat în darul beției și de aici i s-au tras mai târziu toate necazurile ce au urmat: izolarea pe care nu a putut să o suporte și mai apoi sfârșitul, părăsită de toți cei ce până atunci o primiseră ca pe o persoană mai mult utilă, decât respectabilă.

Într-o duminică, sau poate o zi de sărbătoare religioasă, erau strânși la noi în casă toți vecinii la o vorbă, o bârfă, la un 101 (cred că jocul de cărți numit tabinet), la mâncat semințe, la un pahar de vin sau rachiu și la ascultat muzică populară la aparatul nostru "MIORIȚA", pe care mama, trimisă de tata, care era sătul de știrile Babei Ileana, îl cumpărase de la Constanța și, odată adus acasă, pus la loc de cinste ca un obiect prețios ce era și ascultat cu mare interes. Baba, probabil conștientă de faptul că obiectul cu pricina îi furase mare parte din atribuțiuni, de ciudă, a tras mai multe pahare de vin și rachiu la măsă, din sticlele aduse de cei prezenți pe sub pieptare și servite cu un singur pahar, pe rând, la un moment dat, s-a cherchelit și a început să vorbească întruna. Țața Mița, nevasta lui Nea Nicu Fieraru, care din nu știu ce motive nu o avea la ficiți și care tocmai atunci asculta cu mare atenție o melodie populară interpretată la caval de un niculițean pe nume Botea și mai nu știu cum, fiind bruiată de vorbăria babei care tălăcănea verzi și uscate, și-a ieșit din pepeni, a sărit de pe scaun și i-a șters scurt o palmă peste gură. A ieșit un tărăboi pe cinste, care tatei îi plăcea dacă nu ar fi avut loc în casa lui și îi consecință s-a văzut nevoit să întrerupă reprezentația și să poftască într-un mod nu tocmai politico protagonistele afară din curtea lui și sfătuindu-le că odată ieșite, n-au decât să-și rupă gâturile, să se omoare, că pe el nu-l interesează ce se petrece dincolo de gardul ce-i împrejmuia curtea. Sigur că toată buna dispoziție s-a dus pe apa sâmbetei și toți au plecat pe la casele lor, spre dezamăgirea noastră, a celor mici, care căscam gura, că tare ne mai plăceau asemenea manifestări. După ce totul s-a liniștit, făcându-se seară, mama a luat cobilița și gălețile, s-a dus la fântâni să aducă apă, iar când se întorcea, a văzut că în spatele casei lui Nea Nicu palpăia ceva, ca o flacăra provocată de un foc. Având o prezență de spirit nemaipomenită, a traversat curtea, după cum știți neîngrădită din cauza fierăriei, cu cobilița în spate, instinctul spunându-i că acolo ceva nu este în regulă. Când a văzut ce se întâmplă, a dat alarma într-o clipă strigând disperat:

-Ardeeeeeeee!

În timp ce striga, și-a dat jos cu repeziciune cobilița, a pus mâna pe găleți și a aruncat apa sub streășina din stuf pe focul care începuse să se întindă, existând riscul ca în câteva clipe să cuprindă toată casa. Alarma fiind dată, au sărit toți vecinii și numai în câteva clipe au îndepărtat pericolul, îmbibând cu apă împrejurimile și substreășina din podul casei, pentru siguranță. Imediat au început cercetările pentru a se

afla de unde a pornit focul, cauze, motivații, posibilități, pentru că un foc la o casă este o problemă și nu se aprinde el chiar așa ca prostul din te miri ce, trebuie să se găsească acel ceva care l-a provocat, cum și de ce, sau... cine?

După locul de unde apăruse focul, după cum s-a declanșat el chiar sub streășina casei, după cârpa îmbibată în gaz (petrol lampant) găsită chiar sub locul în care se aprinsese focul și stinsă și ea cu apa din gălețile mamei, s-a tras concluzia clară că este vorba de o mână criminală și nu a trebuit prea mult, ținând seama de ce se întâmplase în ziua aceea să se ajungă mai întâi la bănuiala, apoi la certitudinea că autorul crimei este Baba Ileana. Acuzația s-a dovedit a fi cea adevărată pentru că, agățat de gardul de sârmă ghimpată ce împrejmuia grădina din spatele casei, a fost găsit baticul babei, ba chiar a doua zi dis-de-dimineată, a fost văzută baba căutând de-a lungul gardului ceea ce pierduse, sau poate să vadă efectul isprăvii sale din seara precedentă.

De unde până atunci Baba Ileana era acceptată peste tot ca o trebuință de uz general, de la această întâmplare, din diferite motive, reale sau inventate, i s-au închis porțile și nu a mai avut acces în nici o curte, ba chiar era ocolită dacă întâmplător ieșea în calea cuiva, dar cel mai grav, nu era chemată nici la pomeni, ceea ce a atârnat mult prea mult. Probabil că nu atât întâmplarea cu focul, cât faptul că nu a mai avut posibilitatea să-și exercite calitățile de purtător de vorbe, bârfe, întâmplări care mai de care mai picante, au afectat-o în așa măsură, încât prea mult nu a mai suportat situația, a găsit că este mai bine să-și încheie socotelile cu lumea rea în care trăia și și-a găsit liniștea lângă Moș Sârghii al ei, în cimitirul satului unde odihnește în pace și înțelegere cu toți cei de acolo, acoperită de bălării și uitată de toți.

Gestul de răzbunare al Babei Ileana a avut și un efect oarecum pozitiv, care privit dintr-un anumit punct de vedere a fost chiar benefic. De atunci, Țața Mița a rămas cu un fel de psihoză, care odată înțeleasă, i-au adus mari avantaje în sensul că a trebuit să fie protejată. Nu mai suporta să vadă foc deschis, că o apuca bătaia de inimă, și din cauza asta avea motive serioase să nu se mai ducă prin fierărie pe la Nea Nicu să tragă la foi, că i se făcea rău, ducea mâna la inimă și trebuia scoasă musai din acel loc. Noroc de colectivizarea care a dat peste noi în scurt timp și ne-a luat tot ce aveam prin curte și i-a luat și fierăria lui Nea Nicu, iar Țața Mița a fost salvată de bătăile de inimă pentru că nu mai avea foc deschis în curte.

Dar nenorocirea cea mai mare ce era să ni se tragă nouă de la focul Babei Ileana era un patefon vechi și uzat pe care Nea Nicu îl abandonase în podul casei ca pe un obiect ce nu îl mai putea folosi, pentru că nu mai avea ace. Era de fapt un fel de gramofon ce funcționa pe bază de manivelă, adică avea un arc ce trebuia încordat mai întâi, cu o manivelă de dimensiuni mai mici, care prin destindere puneă în funcțiune toată mașinăria, cu un blat rotund pe care se puneă o placă din ebonită ce se spărgea foarte ușor, cu melodii vechi de-ale lui Zavaidoc sau cine mai știe cine, pe care noi le ascultam în neștire atunci când aparatul era în stare de

(continuare în pag. 103)

funcționare. Odată epuizată rezerva de ace, Nea Nicu, din neglijență sau poate că se plictisise să asculte aceleași cântece, dar și pentru că apăruseră aparate de tip "Miorița", care aduceau ceva nou și mult mai modern, a abandonat patefonul în podul casei. Eu cu Ilie, fiul lui cel mai mic și prietenul meu, am descoperit minunea printre vechituri și cu o gresie am ascuțit acele, am încordat arcul învârtind manivela și minune, patefonul a început să funcționeze, nu așa cum ar fi trebuit, dar la nivelul nostru, foarte mulțumitor. Eu, mare amator de muzică, făceam ce făceam când eram singuri acasă, îl provocam pe Ilie să mergem în pod să mai ascultăm muzică și Ilie, care și el avea treabă cât aveam și eu, abia aștepta, așa că de la un timp, dacă cineva avea nevoie de noi, ne găsea în podul casei lui Nea Nicu.

A doua zi după întâmplarea cu focul, noi ne dădeam de ceasul morții că baba trebuie neapărat pedepsită pentru că era să ne lase fără patefon, obiectul cel mai de preț pe care îl dețineam pe ascuns și care ar fi ars odată cu casa. O asemenea nenorocire nu trebuia să ni se întâmple, dar pentru că precedentul era deja creat și casa putea oricând să ardă, noi, oameni prevăzători, am mutat patefonul într-un loc mai sigur, în malul de deasupra fântânilor unde ne săpasem în timp un fel de grotă, loc de refugiu și liniște, de unde numai după vreo două zile ni l-a furat careva, sigur un prieten căruia îi divulgasem secretul celei mai teribile descoperiri umane, iar el ne-a înșelat așteptările. Nu am descoperit nici în ziua de azi cine este autorul rușinosului furt, dar nici Nea Nicu nu a mai căutat patefonul, iar noi am scăpat de griji abia acum vreo cinci-șase ani când și el a plecat pe drumul fără întoarcere, uitând de "minunea secolului", care și ea la rândul ei a făcut furori și care poate și acum, cu ace ascuțite cu o gresie, mai scoate sunete care seamănă destul de mult cu muzica.

(urmare din pag. 84)

/ Nu uit: cerul meu cu nori / prin zâmbet l-ai deschis, / c-o floare și-un sărut, / Nu uit..." („Nu uit...", p. 70).

Dar, mai ales, un volum de versuri ca o declarație de creator de frumos, cu semnătura de fidelitate a confesiunilor poetei Valentina Balaban: „Pe aripi de calendar mă deșir / și înșir poveștile pașilor ghemuiți / în nopți, prin bateriile timpului / ce-mi încarcă fire de zi, spre / potecile neștiutelor ce emană / riscuri creatoare de speranțe” („Pe aripi de calendar...", p. 73).

(urmare din pag. 88)

ansamblu capabil să configureze o stare sufletească personalizată și ea.

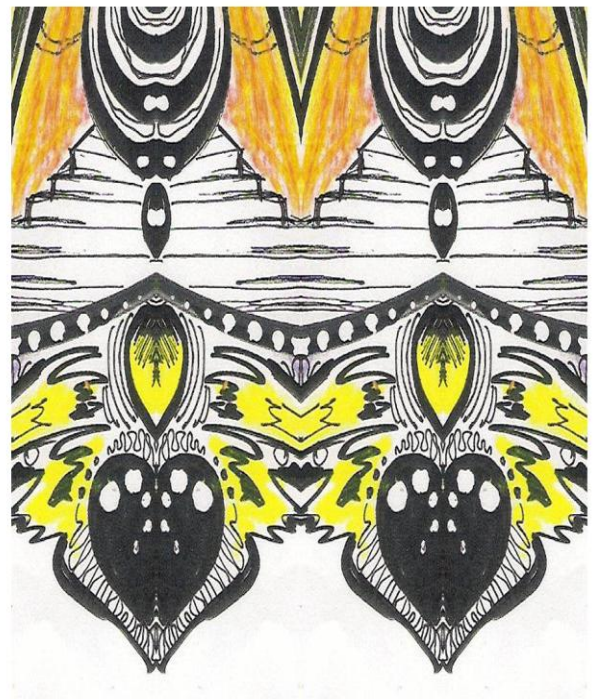
Dan Drăgoi se revoltă și este resemnat în același timp în poezia sa, iar din amestecarea unor stări și emoții altfel comune el creează un întreg de-a dreptul vizionar tocmai prin simpla plasare a acestora la îndemâna lectorului, într-o zonă de interferență a realității cu ficțiunea, act ce implică o prealabilă trecere prin filtrul propriei viziuni despre lume și viață.

Așa a obținut poeme de forță, reprezentative tocmai prin atmosfera creată, ușor vizibilă dar marcată evident de intervenția cerebrală, oarecum tehnică, din momentele în care poetul urmărește mai mult forma decât fondul.

E un discurs poetic manevrat cu iscusință, o stare ce subliniază amplificarea și tulburarea lumii lăuntrice, un soi de cod numai de el știut în baza căruia vine la întâlnirea cu cititorul aducând în fața acestuia ideea de simplitate, de naturalețe în tot și în toate.

Paradoxal, tocmai de acolo unde se întrezăresc aceste formulări familiare versul său capătă substanță și forță, scriitura în sine devenind o adevărată investigație a ramificațiilor simbolice în care cuvintele (a)par ușor integrate în largul unui volum scos în condiții grafice deosebite.

Una peste alta, polarizările (re)făcute la diferite grade de intensitate emoțională fac din această carte una în care poetul acumulează energii și împărăștie în același timp substanța acestora, context în care unda metafizică ce le străbate frapează îndeosebi prin această unică asumare.

Ernesto MIHĂILESCU

„TIMPUL ȘI RĂSTIMPUL”**sau despre valorile fundamentale ale ființei***Marginalii la romanul „Timpul și răstimpul”, de T. Carașca*

„Timpul și răstimpul”, romanul lui Tănase Carașca, debutează ex abrupto cu festivitatea de deschidere a unui nou an școlar la liceul din orașul Vecinești. Directorul săvârșește ceremonialul subliniind cu *subînțeleles* evenimentul care pare că eclipsează fondul: „Vom începe noul an școlar (...) cu două săptămâni de practică agricolă, la cules de vii, la Bădila” (pag. 18). Și rând pe rând, intră în poveste personajele: Titi Drăgan, protagonistul romanului, liderul *mușchetarilor* (Titi, Doru, Radu, clasa a XI-a), Lili Nădrag, viitoarea iubită a lui Titi, Doina, prietena și confidenta ei (ambele, clasa a X-a), Kati *macedoneanca*, Niky, *grecoaica din Izvoreni*, alți și alți liceeni, profesorii Iosif Colcer (director), Dumitru Rotică, Gheorghe Parusi, Nicolae Dâncu, părinți...

Inspirat și generos început! Cele două săptămâni de practică au în sine valențele unui roman. Cadrul natural de la ferma viticolă Bădila, de la Străjerie și Mânăstirea Cocoș este mirific și devine scena afirmării mulțimii de liceeni-adolescenți. Pentru ei, esențială nu este munca, ci bucuria elementară de a fi împreună, dezlănțuiți să scormonească în secretele vârstei, să-i pătrundă frumusețea, dornici de distracție, de cântec și dans, însetați de prietenie și dragoste, așteptând sau trăind cu voluptate iubirea... De aici, scenari, actori și peisaje, motive și episoade în stare să genereze un topos. Sunt iubiri de liceu, iubiri de adolescenți, delicate și sensibile ca mimozele, care se nasc crezându-se ori numai promițându-se veșnice și pier inexorabil, adesea, repede, împovărând cu amintirea lor, întru totdeauna, memoria ființei. Autorul își rezervă doar menirea să construiască discursul și să-i *simbolizeze* personajele și întâmplările pe care eroii le declanșează și le trăiesc. Timpul – cel material, măsurabil, mereu egal cu sine – este irelevant în literatură. Două săptămâni de practică agricolă se pot întinde, diegetic vorbind, pe un spațiu aparent disproporționat față de spațiul acordat reflecției a doi ani de liceu... Timpul curge continuu până la întâlnirea Titi-Lili, de după promovarea examenului de bacalaureat, la Lili acasă, la Valea Mirii, (aproape 200 de pagini). Apoi (în următoarele 70 de pagini, până la final, adică vreo 40 de ani), timpul devine discontinuu și, zăbăuc, o ia razna! Scriitorul ne propune cronică a unei generații de adolescenți, a timpului și a locului în care a trăit aceasta. Iar dincolo de timp și de loc, redă, mutatis mutandis, *adolescența adolescentului universal*.

Adolescența pare a fi, la o prima analiză, tema operei! Romanul este alcătuit din două părți: *Timpul și Răstimpul*. De aici, titlul. Discursul este complex, câteodată nu ușor de strunit. Povestea pe care o trăiesc protagoniștii (Titi Drăgan, gratulat de prieteni cu cognomenul *Lipoveanu*, fiindcă este blond, și Liliana-Lili-Li Nădrag, *fata cu vocea de aur*) se petrece în anii '60 și începutul anilor '70. Iar fiindcă oamenii trăiesc pentru a comunica, a se revedea, a depăna amintiri și Domnul este îngăduitor, Titi și Lili se despart efectiv tocmai după decantarea ultimelor esențe rămase tulburi între ei, prin

anul 2010. Peste patru decenii, o epopee! Densitatea trăirilor și a evenimentelor prin ani și vârste, într-o operă literară, o hotărăște, suveran, scriitorul...

Interesant, și paradigmatic pentru arhitectura epicului, este modul în care adolescentul licean și tânărul de apoi Titi Drăgan se raportează la feminin și la eros. În mai puțin de doi ani, el experimentează, deci cunoaște, prietenia-iubirea romantică cu Lili-Li, în care sentimentul domină rațiunea dar reprimă instinctul; relația inițiativă cu Mașa, în care instinctul își subjugă rațiunea și sentimentul; incidentul cu Katy, în care rațiunea controlează sever instinctul și suspendă orice perspectivă sentimentului. Un caz particular îl va reprezenta relația cu Liana, din cel puțin două motive care imprimă un alt caracter episodului lor erotic: Titi nu mai este adolescent-licean, ci bărbat, absolvent de facultate, care ajunge întâmplător pacientul Lianeii; Medicul Liana, abandonată de iubit, care a ales să emigreze în Canada, aflată la vârsta feminității absolute, se îndrăgostește de pacientul său, și decide să-și refacă viața sentimentală și socială cu el. Temporar, în nou formatul cuplu Liana-Titi, sentimentul, instinctul și rațiunea împlinesc armonios acea trinitate sacră ce stă, ideal, la temelia familiei tradiționale, la care se raportează în permanență romancierul.

Iubirea de o zi cu o Rodica oarecare, văzută retrospectiv de erou ca „nebulia primului zvâc al iubirii”...; romantismul de stranie frumusețe, etern și totuși astăzi cvasidesuet, care generează substanța magmatică a iubirii Titi-Lili...; pragmatismul aproape mecanic al actului erotic săvârșit cu Mașa, simplu, fiindcă așa cere firea, dar răscolitor, izvoditor de intense trăiri, simțire și reflecții: „Lipoveanul meu a

(continuare în pag. 105)

plecat la muncă pe șantier, la Brașov, iar eu... eu... sunt tânără, se scuză, iar tu îmi placi”, va mărturisi femeia (pag. 156), în vreme ce neofitul Titi înțelege că „ceea ce tocmai trăise în acea noapte de august... va însemna totdeauna pentru el un nou început” (pag. 158), o pertinentă definiție a *inițierii*, a stării de bărbat care tocmai a trecut pragul...; exprimarea hormonalei și năbădăioasei Katy prin furii și bufeuri, părând deopotrivă instinct și act îndelung, metodic rumegat (motivația ei: „pentru că te iubesc, mă zânule...”, comentariul autorului: „Și era totuși o fată frumoasă, deșteaptă, expansivă, dar cu prea multe disponibilități și cu un tupeu ce bătea adesea spre obrăznicie” (pag. 182); rafinamentul cu care Liana alege, la un moment dat, să-și vindece prin tânărul pacient rănile încă sângerânde ale unei iubiri eșuate, contrapunându-i, repede, dur, chiar și printre lacrimi, sângele rece cu care, când totul părea perfect, renunță pentru a se întoarce la iubitul dintâi... Cu Lili, Titi a discutat constant despre maturizarea și devenirea lor profesională, dragoste și castitate, căsătorie și copii, fără false pudori, dar și fără căutate provocări viscerale... Deci tot cunoaștere, tot inițiere, dar câtă negrăbire! Ceea ce Titi, îndrituit de scriitor cu privilegiul de a-i ordona discursul, nu uită! Iar neuitarea devine textura subtilă, adesea subliminală, care împinge subiectul spre finalul imprevizibil. Iată un buchet de istorioare și episoade cu parfumuri și nuanțe abil selectate, de ipostaze și trăiri, de împliniri și ratări ale erosului, ilustrând cu naturalețe universalitatea dragostei și chipul în care fiecare pereche de îndrăgostiți îi dau individualitate irepetabilă, risipește convenții constrângătoare și consecințele acestora: vină, vinovăție, (in)fidelitate, fidelitatea fiind o componentă a sistemului de valori în care personajul și, firește, autorul cred.

Prima etapă a iubirii dintre, inițial adolescenții, Titi și Lili, care face din „Timpul și răstimpul” și un roman de dragoste, debutează la vocația ei, a fetei, și se încheie cu depunerea jurământului de dragoste și credință, ritual inițiat de el, bărbatul. Locul ales, biserica Mănăstirii Cocoș. În preajma acesteia „păcătuiesc” sărutându-se prima oară, în naos aprind lumânări la „sfeșnicul din fața icoanei Maicii Domnului cu Pruncul”, apoi se închină și sărută „icoanele din fața Sfântului altar”, pentru ca, la ieșire, în pronaos, să facă legământul: „- Jur în fața Atotputernicului Stăpân al Lumii că te voi iubi toată viața și voi fi corect și cinstit întotdeauna cu tine, apoi o strânse de mână. / Lili îl privi o clipă surprinsă de cele auzite, apoi își întoarse și ea fața spre altar și rosti, la fel de emoționată: / - Jur în fața Atotputernicului Dumnezeu că te voi iubi toată viața și voi fi corectă și cinstită întotdeauna cu tine, apoi îl strânse și ea cu un zvăcnet ușor, privindu-l insistent în ochi.” (pag. 67). Îndrăgostiții săvârșesc taina unei cvasilogodne, o unire în spirit.

Părăsind biserica, pornesc spre Crucea Cocoșului, dorință mărturisită de prelungire a ritualului crezului de iubire și fidelitate abia celebrat. Începe a doua etapă a iubirii protagoniștilor, sentimentul care îi leagă este grav, profund, adesea obsedant, chinuitor, cu încercări și cumpene... Prima încercare se produce imediat. La Crucea Cocoșului, tânărul este mușcat de o viperă cu corn! Dus urgent la spitalul din Tulcea, va fi internat, ratând stagiul de practică agricolă, atât de propice manifestării și consolidării iubirii lor. Un avertisment! O premoniție pentru

cititorul care deja a încheiat lectura. Întâmplarea nefericită de acum curmă temporar firul prieteniei-iubirii ce tocmai se naște, dar altă întâmplare, un accident grav de circulație, în ultimul an de facultate, devine agentul care va provoca iubirea și relația încă studentului cu Liana și începutul destrămării iubirii cu Lili.

Se mai întâmplase odată, cu Mașa, experiență pilduitoare pentru orice adolescent, răvășitor pilduitoare pentru o fată care iubește. „Ce se întâmplă Titi, parcă ai ceva pe suflet, te-a deranjat cumva plecarea mea la mare?” (pag. 169) Nu, răspunde tânărul. Atunci? „Te pomenești că ți-a sucit mîntea vreo țărăncuță cu bujori în obrăjori...” (pag. 170). Titi neagă fără convingere și, în final cedează, destăinuindu-se: „Am fost agresat de o lipoveancă...” Lili se miră: „Agresat? Cum adică agresat? Te-a lovit, te-a bătut...” Ironică întrebarea, tragi-comic răspunsul: „M-a violat!” Fata cere detalii, el le oferă, ea, vergură, dar nu ingenua, vrea mai mult, dorință aparent frivolă, dar mucalită, malițioasă, contradictorie, izvorâtă dintr-o acută sfâșiere interioară: „Zău! și Lili începu să râdă spre surpriza prietenului ei. Și a fost bine?” (pag. 170).

În mod paradoxal, tocmai Titi începe să fie obsedat de fidelitatea iubitei, obsesie întreținută și de activitatea pe care Lili o desfășura ca interpretă de muzică populară la Casa de cultură din Vecinești, unde un instrumentist-medic veterinar îi purta sâmbetele.

Pentru Titi Drăgan, personajul structurant al romanului, iubirea rămâne sentimentul amplitudinii și al completitudinii umane, al ființării într-un univers aleatoriu, uneori alienant, întins între ordine și haos, rai și iad, de unde, mereu, iluzia că a ajuns la binecuvântarea unui liman, liman la care cunoașterea, ca act întemeietor al personalității, refuză cu obstinație să ajungă.

În planul psihologiei vârstei, alături de iubire, prietenia este celălalt sentiment definitoriu al adolescenței, cealaltă valoare fundamentală a ei. În liceu, Titi, Doru și Radu alcătuiesc un trio indisolubil, fiind, de altfel, „supranumiți «cei trei mușchetari»”. Prietenia, ca și dragostea, este profundă, serioasă, creează legături solide între adolescenți, uneori pentru durată întregii vieți. Astfel va deveni prietenia dintre Titi și Doru, personaje legate prin pasiunea pentru muzică, din care amândoi fac o profesie, deși, caracterial, Titi este sobru, angajat cu toată ființa în evenimentele și procesele existenței cotidiene, pe când Doru, tinde să bagatelizeze totul prin detașare, adesea ironică, ori teribilism. Poate și pentru faptul că Doru este mai puțin norocos în dragoste...

În spiritul literaturii romantice, al cavalerismului, dar și al autohtonei legături între fărtați, cei trei se leagă prin jurământ. Autorul ne duce la biserica aceleiași mănăstiri pentru a fi martorii episodului: „s-au dus toți trei în fața icoanei maicii domnului, au înfipt lumânările în nisipul sfeșnicului, apoi s-a întors ca la o comandă în același timp, și-au întins mâna dreaptă și au așezat-o una peste alta ca într-o ceremonie și au pronunțat în același timp, într-un mi-

(continuare în pag. 106)

nicor: / - Până la moarte, așa să ne ajute Dumnezeu! / Prietenia celor trei băieți era cunoscută și admirată în școală. În orice împrejurare, erau nedespărțiți, știau totul unul despre ceilalți și invers, formau un triumvirat solid, cu rădăcini prietenești sincere și neinteresate." (pag. 30). Iată un acord între Titi și Radu, în notă teribilist adolescentină, ce o privește pe Lili! Radu: „Băi Titi (...) fata asta e frumoasă foc, mă! Îmi place și mie, s-ar putea să ne duelăm!” Replica lui Titi: „putem iubi aceeași fată, dar de bătut, nu o să ne batem niciodată”, precizând: „ești prietenul meu, am jurat, la rău și la bine, iar eu nu trădez, asta este clar cel puțin pentru mine, dacă voi încă nu ați înțeles”. Răspunsul lui Radu: „Hai mă Lipovene, tu crezi că putem fi adversari vreodată, chiar și pentru o fată? Exclus!” (pag. 32).

La polul celuilalt gen, evoluează prietenia dintre Lili și Doina, colege de clasă. Colege și de cameră a gazdă, Doina o pune în gardă pe Lili în privința modului în care cei din jur pot percepe legătura cu Titi: „Lili, fii cu ochii în patru, să nu intri în gura vecinilor, o atenționă Doina. Știi că aici e ca la țară, geamurile au ochi, pereții au urechi” (pag. 113). Lili i se confesează Doinei, când, în vacanță, petrecând împreună revelionul, nu putea „trece peste absența lui Titi”, prilej pentru Doina să o consoleze, parcă premonitoriu: „Viitorul poate fi imprezibil Lili, nu știi la ce te poți aștepta...” și „viața nu are culoare roz Lili! Vorbim noi altădată despre culorile vieții...” (178). Când îndrăgostiții sunt supărați, la rugămintea lui Titi, Doina face oficiul de a transmite *corespondența* (clasicele *bilete*) de la unul la celălalt (pag. 186-190).

Într-un alt moment, altă colegă, Marcela, nu pregetă să laude față de mama Lilianeii pe iubitul fetei: „Titi chiar este un băiat de treaba și e talentat. (...) La muzică. Titi cântă la mai multe instrumente, are voce și e și poet.” (pag. 111).

Colege de liceu, fără a fi neapărat și prietene, Lili și Katy se află într-o relație specială, de simetrie inversă. Într-o evoluție contrapunctică se află și masa elevilor liceului din Vecinești cu *harpiile*. În anii aceia, un *anumit* liceu din județ primea și *elevii* privilegiați de regim, pentru a-și completa studiile evitând multe din rigorile regulamentelor școlare, poate și ale legii. Liceenii din Vecinești îi porecleau pe acești elevi, și cu puțină invidie, *harpii!*

Iar deasupra tuturor, un suprapersonaj, liceul!

Ce licean din anii '60 nu se regăsește în acest fragment-sinteză: „Internat. Meditații. Școală. Griji. Obligații. Ore. Note. Bucurii. Necazuri. Dezamăgiri. Gânduri. Bilețele. Unele lungi. Altele scurte. Voință. Concentrare. Satisfacții. Iluzii. Întâlniri. Mai rare. Mai pline. Mai dese. Încântare. Noutăți. Inedit. Despărțiri. Regrete. Revederi. Împliniri. Plimbări. Îmbrățișări. Sărutări. Încercări. Treziri. Reluări. Atenționări. Progrese. Speranțe. Promisiuni. Vacanțe.” (pag. 120). Ceea ce pare o simplă înșiruire de cuvinte creează de fapt imaginea aceluia proces formativ esențial pentru viitoarea personalitate a omului, proces care se identifică dintotdeauna cu adolescența. Aproape fiecare cuvânt evocă, în planul discursului, o stare ori un sentiment cu funcție inițiativă, iar în planul esteticului contribuie la împlinirea cadenței de poem epic ce ne ritmează lectura.

Viața tinerilor capătă rațiune de a fi, coerentă, orientare spre scopuri mai apropiate și idealuri și valori perene.

Contrar percepției mai dintotdeauna a elevilor, scriitorul matur de astăzi are revelația unui liceu care poate să admită, chiar să susțină moral, iubirile frumoase, care întregesc și potențează devenirea: „Perechea Titi Drăgan-Lili Nădrag devenise un fel de subiect didactic, când interveneau discuții pe această temă, sau când problema relațiilor dintre tineri încerca timid să aducă prin orele de dirigiență o serie de chestiuni care s-ar fi impus, care erau evitate din porniri pudice prost înțelese chiar și de dascăli și, tocmai de aceea, superficial tratate.” (pag. 120-121).

Cât din *materia* romanului este realitate metamorfozată în proză și cât este ficțiune pură? Răspunsul îl cunoaște numai autorul. Povestea lui Titi Drăgan pare inspirată din realitate, iar dacă nu ar fi, rămâne plauzibilă. Este realitatea anilor '60-'70, prin cumpenele cărora numai adolescenții își mai permiteau să viseze și să creadă. Autorul atribuie actanților nume și personalități care îl ajută pe cititor să-i identifice în cotidian. Fie că aceste personaje sunt profesori, directori de școli, medici, inginer agronom, director de casă de cultură, inspector școlar general...

Satul socialist și colectivizat duce la sărăcie și, în consecință, la dezrădăcinarea oamenilor, îndeosebi a tinerilor, îi obligă să caute altceva decât agricultura, pe care o slujiseră din tată în fiu. Perspective?! Una... Ei aleg un socialism cu altă față: egalitatea proletară de șanse, care asigură un salariu minim necesar, un loc de muncă stabil și o garsonieră-un apartament la bloc. Bucuria cu care tânărul profesor Drăgan, stabilit la Tulcea, primește veste că i s-a repartizat o garsonieră, după ce locuise o vreme într-o cameră de internat, împărțită cu un alt coleg profesor, este ilustrativă. În acest - *sui generis* - sat românesc, trăiesc părinții personajelor: familia Drăgan, la Valea Morilor, familia Nădrag, la Valea Mirii... Despre frumusețea naturală a locurilor și despre frumusețea încă nealterată a chipurilor și sufletelor oamenilor scrie convingător Tănase Carașca. Trece însă peste adevărurile dureroase. De aceste adevăruri fug copiii satului, ajung la liceu, unii fac facultății, își rostuiesc viața la oraș, Titi la Tulcea, Lili la Galați...

Cât vor fi liceeni, autorul își aduce eroii, în vacanțe, acasă. Aici sunt părinții și pământul din care își trag seva pentru a crește și a deveni. Inspirat, va aborda, în oglindă, vacanța de iarnă a celor doi îndrăgostiți. Titi, preocupat de pregătire pentru sărbători, primește scrisoare de la Lili. Îl redescoperim, de data aceasta, într-un expresiv și mișcător portret de adolescent, văzut prin ochii mamei, care a sesizat că s-a schimbat profund și a intuit că este îndrăgostit, înainte ca Titi să-i spună, sentențios, „Mămică, iubesc!” Suntem în ultima vacanță de iarnă a protagonistului, la Valea Morilor, fiu și mamă discută, mama are dubii, ca femeie trecută prin viață știe ce știe despre aceste prime iubiri, în vreme ce el rămâne ferm în credința sa: „- Eu am spus odată că o iubesc pe Lili și așa va fi mereu.

(continuare în pag. 107)

Nici nu pot să mă gândesc la altceva, sau la altcineva.” (pag. 103). Mama dorește numai să-și protejeze fiul de posibile consecințe nedorite: „- Să dea Dumnezeu, își face o cruce evlavioasă, să fie așa cum spui tu. Eu rămân la părerea mea, că dragostea trece, rănilile rămân. Important este ca rănilile să se vindece. Să nu crezi că încerc să te îndepărtez de fata asta. Vreau doar să te apăr, să-ți deschid ochii asupra problemelor vieții.” (pag. 103). Dincolo, la Valea Mirii, concomitent, Lili cu mama ei, fata fiind ocupată cu *pomul de iarnă*, sub care a pus și „Dama cu camelii”, de Al. Dumas-fiul, darul ei pentru Titi. Pe prima pagină, cu elanul vârstei și starea de indicibilă metamorfoză creată de prima iubire, a scris: „Prin Moș Crăciun, de la mine, pentru iubitul meu dintotdeauna și moșul meu de viitoare femeie-soție, mamă și bunică. La mulți an, Titi.” (pag. 106) Mama (care cunoaște valorile morale în spiritul cărora și-a crescut și educat copilul) înțelege: „Avea încredere în fata ei... dar și în el!” (pag. 106). Lili tot vorbește mamei despre ea și Titi, apoi, îmbrățișând-o, conchide sintetizând, interogativ, dar simplu și expresiv, starea sa de spirit: „Mămică, înțelegi ce se petrece în sufletul meu?”

Patetic fiecare dintre ei, dar patetismul izvorăște din vârsta adolescenței și din postura de îndrăgostiți, care le prefacă și regenerează ființa! Este de remarcat frumusețea, intensitatea și sinceritatea relației mama-fiu și mamă-fiică, la vârsta primilor fiori ai iubirii, naturalitatea și simplitatea stranii cu care comunică, mărturisesc, mai ales pentru lumea satului de atunci, maturitatea cu care acești adolescenți, crezuți uneori imaturi, își rânduiesc și pun de acord viața intimă cu obligațiile școlare. Autorul relevă miracolul unui mod de a fi și a trăi al unei familii țărănești de la sfârșitul anilor '60, din veacul (întâmplător, și mileniul) trecut, când morala tradițională impunea norme severe vieții tuturor, vieții adolescenților în special, a adolescentelor îndeosebi. Asprimea moralei tradiționale era augmentată de duritatea moralității *comuniste*, impuse de regim, dar și de austeritate vieții cotidiene, dictată nemilos de sărăcie. Remarcăm, de altfel, că familia fetei era mai ajunsă, pe când a lui, cu trei copii, o recunoaște chiar Titi, era săracă, de unde și teama că fata l-ar putea părăsi. Acești părinți propun o morală virtuală, o conduită și un mod de viață virtuale, fără să impun nimic. Înțelepciunea le spune că a da lecții de viață unui adolescent este ca și când ai învăța o pasăre să zboare. Adolescentul învață pe cont propriu să fie, tot așa cum pasărea deprinde singură zborul.

Tănase Carașca este maestru în reconstituirea vârstei aceleia revoluate, prin care, oameni fiind, am trecut toți, în evocarea farmecului ei, deopotrivă expansiv și discret, public și intim. Ce părinte sau ce adult trecut pe la catedra unei școli nu a trăit sublimul aproape indescifrabil al clipei în care o puberă sau adolescentă îi mărturisește spontan, dezinvolt, ca pe cea mai naturală și veritabilă trăire a sa: „Suntem împreună de un an, fără el aș fi...”; sau un mânz mai năzdrăvan rostește câte o năzbatie despre una sau mai multe colege... De nepătrunsul multora dintre ascunzișurile sufletelor adolescenților se apropie, cu răbdare și har, Tănase Carașca în „Timpul și răstimpul”.

Adolescența este tema romanului?! Da, la o primă analiză! Astfel, sfera tematică își integrează structural

dragostea și învățătura, interconectate indestructibil, protagonistul formându-se și împlinindu-se ca apele tumultoase care numai între două maluri devin fluviu. Două valori esențiale ale adolescenței, două experiențe esențiale: iubirea și școala, potențate de a treia, prietenia. Spun școala, fiindcă substanța romanului se naște din sute de formidabile *nimicuri* proprii vârstei liceului, laborator al întrebărilor capitale, al cunoașterii și autocunoașterii, peste alte trepte ale vieții protagonistului (îndeosebi peste studenție, existențial, la fel de generoasă ca liceul!) romancierul trece mai grăbit, concentrându-le, urmărind asiduu să depășească timpul premeditat până la reîntâlnirea cu Lili. Cu o fundamental altă Lili! Și atunci, oare, adolescența nu formează, împreună cu dragostea, școala și prietenia, temelia din care și pe care se edifică (subtil, perseverent!) tema centrală a romanului – năzuința la o existență în spiritul valorilor etern umane, neputința de a găsi echilibrul între datorie și sentiment, *utopia omului perfect, deci «canonic»*, cum fixa odinioară G. Călinescu reperele omului clasic! Astfel deschidem și o fereastră spre înțelegerea rațiunii pentru care autorul, în două rânduri, dă cititorului sentimentul că l-a condus la deznodământ, pentru a continua, propulsând scriitura până acolo unde știe el că se află adevăratul deznodământ!

lată primul! Vremea solstițiului de vară. Titi Drăgan, acum scriitor, pensionar, marcat de trecerea anilor, acasă, lucrează. Telefonul... Lili. Sunt peste patru decenii de când... Femeia recunoaște, este marcată de trecerea implacabilă a anilor. Bărbatul, de asemenea. Își comunică unul celuilalt că sunt căsătoriți, au copii. Ajung la finalul convorbirii: „- Bine, Li, la revedere și aștept. Poți să mă suni la orice oră din zi sau din noapte. / Titi rămase cu telefonul la ureche secunde bune, parcă așteptând să audă în continuare acea voce, acum atât de cunoscută. Îi era dragă amintirea.”(pag. 206).

Dar povestea continuă!

Al doilea posibil deznodământ! Trădat de Liana, părăsește locuința acesteia din București, și postul pe care fusese repartizat ca asistent la Conservator, ia primul tren care îl va duce la Tulcea. Ajuns la destinație, în gară, pe o bancă, așteptând să se lumineze, pentru a se îndrepta spre Inspectoratul școlar, rememorează filmul despărțirii: „A revăzut pentru moment cu ochiul minții imaginea ei răvășită, în genunchi ca într-o rugăciune, cu capul căzut pe pat și părul împrăștiat pe cearceaful alb, lângă care zăcea vechea lui chitară. «Da. Mi-am lăsat amintirile acolo, dar mi-am oprit sufletul» a suspinat tânărul ca o încheiere a unui capitol din viața sa.” (250). Epilog desăvârșit!

De ce continuă?! Titi aspira, cu toată ființa sa, să se reîntâl-nească cu Li și să afle de la ea ultimul adevăr, nemărturisit de aceasta fiindcă nu a mai avut ocazia să o facă. A încălcat sau nu iubita lui jurământul de fidelitate depus cu 40 de ani în urmă? Firește, atunci! El l-a încălcat. A mărturisit păcatul. Se regăsește cu Li, în sfârșit, la lansarea unei cărți

(continuare în pag. 108)

a prietenei lor, Lenka Nanu. După festivitate, Lili îi dezvăluie ceea ce bărbatul aștepta, semn că și femeia își dorea eliberarea de presiunea unui angajament care astăzi mai avea doar o valoare sentimentală: „- Titi, trebuie să-ți explic ce s-a întâmplat atunci, demult, când nu ți-am mai scris, după scrisoarea aceea a ta în care ai intuit bine ceva... Am avut o scăpare cu doctorul veterinar...” (pag. 266). Delicat, Titi vrea să o întrerupă: „- Nu este momentul să mai dezgropăm ceva...”

- Dar am jurat să fim cinstiți unul față de celălalt, se rugă ea.

- Mai ții la acel jurământ? întrebă bărbatul devenind curios.

-Da, și m-am gândit că ar trebui să-ți scriu și să-ți explic, dar n-am făcut-o, poate din prostie și asta sub efectul momentului care de fapt s-a topit după aceea, dar eu mă simțeam vinovată. / - Nu Lili, nu ești vinovată, sunt păcatele tinereții. Și eu am avut greșelile mele...” (pag. 266).

Conducând-o cu autoturismul spre Galați, opresc la mănăstire, intră în biserică și în fața aceleiași icoane, unde odinioară au jurat amândoi, el îi vorbește ritualic, asemenea unui sacerdot: „Lili, șopti cu emoție Titi, în fața Stăpânului Lumii te dezleg de jurământul pe care l-ai făcut acum aproape jumătate de veac. Dacă și unul și altul l-am încălcat vreodată cu gândul sau cu fapt, să ne ierte Dumnezeu că suntem oameni și suntem supuși greșelilor. Eu te-am iertat de mult...” (pag. 267).

Întregul dialog este susceptibil de a fi considerat prețios și desuet. Dar dialogul acesta face parte din deznodământul romanului, ceea ce înseamnă că i s-a acordat o semnificație dincolo de înțelegerea ori acceptarea cititorului. Intuim că autorul nutrește credința romantică, dar etern umană, că între doi oameni care s-au iubit, adevărul trebuie mărturisit întreg, până la capăt, indiferent de consecințe. Pe canavaua unei asemenea povești - fiindcă povestea adevărată este una singură, scena ei este viața, iar eroii sunt Titi și Lili - timpul poate deveni convenție, încât se supune altor legi, se comprimă ori se dilată, permite frângerii, discontinuități și regresii, înghețări și fluidizări *ilogice la modul sublim*.

Se spune că și titlul în sine este act de creație. În plus, titlul pune opera în contact cu cititorul. Sintagma-titlu „Timpul și răstimpul” îmi amintește de „Părinții Otiliei”, nume sub care G. Călinescu a scris celebrul roman, *canonic* deja, „Enigma Otiliei”. Searbăd, necomercial..., i-ar fi reproșat acad. Alexandru Rosetti, directorul unei prestigioase edituri a vremii și amic, de altfel, cu G. Călinescu, recunoscând monumen-talitatea intrinsecă a romanului. Și au ajuns la titlul sub care a apărut și citim și recitim până astăzi povestea Otiliei. Aproximativ între „Enigma Otiliei” și „Timpul și răstimpul” poate să pară exagerată, dar se impune. Romanul lui Tănase Carașca clocotește de substanță, este complex, viu, nu perfect, însă provocator și modelator pentru cititorii de orice vârstă, îndeosebi adolescenți. Și i se cuvenea un titlu pe măsură, adică ispititor, *enigmatic* și, de ce nu, comercial! Dintre cei trei protagoniști ai actului narativ, doi (personaje: Titi, Lili & comp și cititorul) îl meritau!

putea face o faptă bună îi dădea puteri. Deși era vlăguit. Răceala dimineții l-a făcut să se adune sub pardesiu. Și-a înfundat cu greu mâinile-n buzunare și a grăbit pasul. Mătura cu privirea cărarea invadată de ierburi.

Foșneau încet, a taină, frunzele copacilor. Vântul se strecura, abia simțit acum, printre ele. Îi legăna și lui o șuviță rebelă, pe fruntea înaltă în acea curbă-a cărării a mai apucat să vadă chipul plin de ură al țiganului căruia-i câștigase tot. Și mâna ce strângea un cuțit cu lamă lată. Și, culmea! a mai remarcat și mânerul făcut din corn de cerb. Apoi a simțit o căldură mare în dreptul inimii. Din ce în ce mai intensă. S-a simțit lovit o dată, de două ori, de trei ori... A mai zărit chipul fostului partener de joc aplecat deasupra-i. Când l-a tras de pe cărare în desigurul pădurii. Nu prea departe. Niște mâini care-l cotrobăiau prin buzunare a mai simțit.

- Ce prost! i s-a mai înșurubat în minte un gând. I-i dădeam oricum. Că doară de-aia mă întorceam din drum, nu?!

O ceață străvezie s-a scoborât încet, înnegurându-i pri-virile. Ceva-l ardea tare-n preajma inimii. Căldura-l inunda.

A mai simțit când Burtică i-a găsit pistolul, având impresia unei unde de bucurie pe chipul acestuia. Răutăcioasă. Apoi, scurt, ceva rece la tâmpla dreaptă. A urmat auzul unei detunături pe care pădurea și liniștea dimineții au dus-o până departe. Capul i-a căzut într-o parte, sprijinindu-se de umărul stâng. N-a mai apucat să audă foșnetul de frunze și ramuri date de-o parte de trecerea țiganului.

(Fragment de roman din volumul în pregătire „Întunericul speranței”)

Adrian RACARU

Epigrame dedicate lui Petre Rău,
la lansarea cărții „Născut în zodia Nicorești”

Până la opere postume
Nu lași nimic pierdut în hău
Îți faci din nume un renume
Răul să fie și mai Rău!

Despre un sămădău
De unde vinul vine
Cu stimă despre Rău
Numai de Bine.

S-a întors căciula când să-ți scriu
Trecusem, cred, de Dobrinești
Și a ieșit un Petre Rău
Ce s-a-nrăit în Nicorești.

Angela BURTEA

Stare de fapt

E-adevărat, nicio zi nu seamană cu alta. Iubim sau nu prezentul și ne gândim la trecut, privim cu neîncredere spre viitor. Pune stăpânire pe noi neșansa și ne lamentăm la fiecare colț de drum, aruncând priviri cărcotașe celor care știu a poza în învingători.

Vorbim continuu despre libertate, dar știm cât de asiduă e îngrădirea, aruncăm în aer puterea liberului-arbitru, dar e dificil să credem că noi, cu puterea rațiunii sau a inimii, alegem în cele din urmă. Aș crede, mai degrabă, că planul stabilit la naștere trebuie îndeplinit, iar suma tuturor acțiunilor noastre determină împlinirea. Cine ne împinge spre o alegere sau alta? Anevoie de lămurit. Din punctul meu de vedere, instinctul e la putere, iar gena e baza și, dincolo de toate acestea, Creatorul ne aruncă momeala, iar noi ... la plăcinte înainte, la război înapoi.

Trăim laolaltă și ne influențăm reciproc. Unii au în sânge stofă de lider și își pun în aplicare strategiile pentru a reuși. Nu este lider care să nu aibă adepții săi, fiindcă ființa umană e diferită și imprezvizibilă. Ne-am obișnuit cu traseismul politic, existent și perseverent în ultimii ani, și, ca o boală contagioasă, s-a-ntins vehement și spre alte zone.

Ne mișcăm repede, facem compromisuri uluitoare, zâmbim și plângem la comandă, dăm din coate până la zvârcoliri diabolice, dar nu cedăm. Ne facem frate cu necuratul și trecem puntea fără transpirații și îndoieli, apoi ne ștergem tălpile botinelor ori ni le schimbăm, spre a fi șterse urmele, și ne frecăm mâinile, zâmbind mișelește întru izbândă.

Vorbim tot mai des despre identitatea națională, fără a ști ceva despre identitatea noastră proprie și directă. Cu legătură substanțială sau nu între una și alta, suntem purtați de val, dând gir rețelelor de socializare, fiindcă acolo adevărata noastră identitate dispare cu desăvârșire. Putem fi oricine, numai noi, cei adevărați, nu. Ne ascundem în spatele unui ecran și vorbim. Impropropriu vorbim, fiindcă nici măcar nu deschidem gura, nici nu ne privim în ochi fiindcă imaginea ne joacă feste cel mai des, iar distanța fizică e colosală.

Am uitat de apropierea fizice, mânați fiind doar de instincte. Iubirea a devenit marfă pentru toate buzunarele, nicidecum pentru inimă, cu prețuri stabilite ca la licitație. Alegem diferit, vrem să fim în rând cu lumea, și mă întreb care lume, pășim după cum ne cântă cocoșul în zorii zilei, iar primul gând al dimineții este acela de a triumfa și-a înșela.

Plângem adesea după anumiți oameni intrați cândva în viețile noastre și ieșiți din peisaj din diferite motive. O facem din prea multă iubire sau dintr-o imensă prostie umană? Aș spune că totul se petrece dintr-o imaturitate incorrigibilă, dintr-o necunoaștere a firii noastre, și, nu în cele din urmă, din lașitate și prostie. Manifestările oamenilor sunt pe măsura creației lor.

Așadar, să-i lăsăm să dispară oricând vor, cu condiția de a-și lua cu ei toate obiceiurile, toanele și capriciile. Pasageri sau nu în viețile noastre, oamenii sunt făcuți să vină și să plece, doar noi ne suntem tributari mersului nostru.

COLIND

Am plecat să colindăm

Am plecat să colindăm,
Domn, Domn să-nălțăm!

Când boierii nu-s acasă,
Domn, Domn să-nălțăm!

C-au plecat la vânătoare,
Domn, Domn să-nălțăm!

Să vâneze căprioare
Domn, Domn să-nălțăm!

Căprioare n-au vânat,
Domn, Domn să-nălțăm!

Și-au vânat un iepuraș,
Domn, Domn să-nălțăm!

Să facă din pielea lui,
Domn, Domn să-nălțăm!

Veșmânt frumos Domnului,
Domn, Domn să-nălțăm!

Redacția revistei Boem@
urează tuturor cititorilor ei
Sărbători fericite, un An Nou
îmbelșugat și La Mulți Ani!

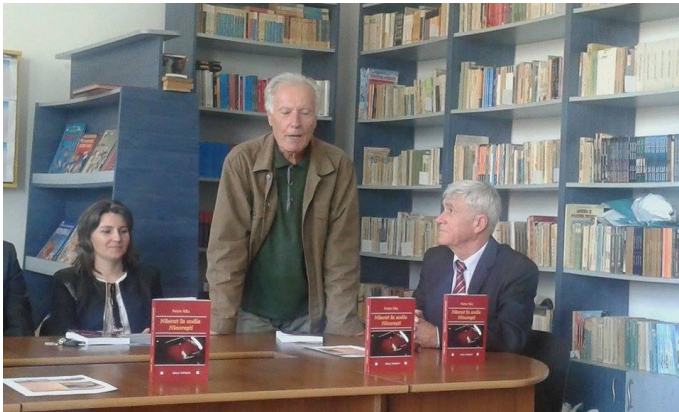

Recital de poezie "Supradoza de dragoste" - Gaudeamus (București -25.11.2017)

În imagini: Dan Mircea Cipariu, Ioana Crăciunescu, George Mihăiță, Denisa Lepădatu ș.a.

Lansare de carte: Petre Rău – “Născut în zodia Nicorești” (16.10.2017)

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

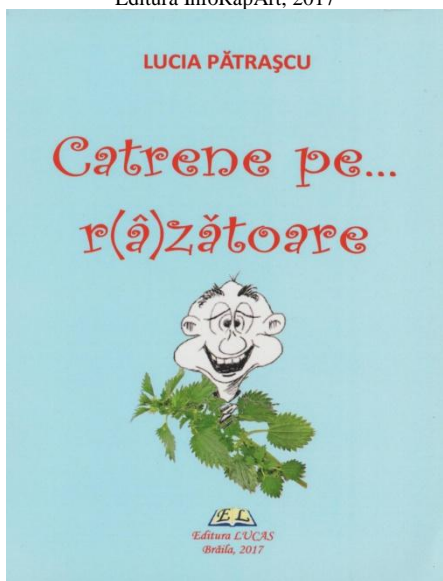
Cezarina Adamescu – Trepte spre rai
Editura InfoRapArt, 2017

Cezarina Adamescu – Gânduri despre ființa
cuvântului, Editura InfoRapArt, 2017

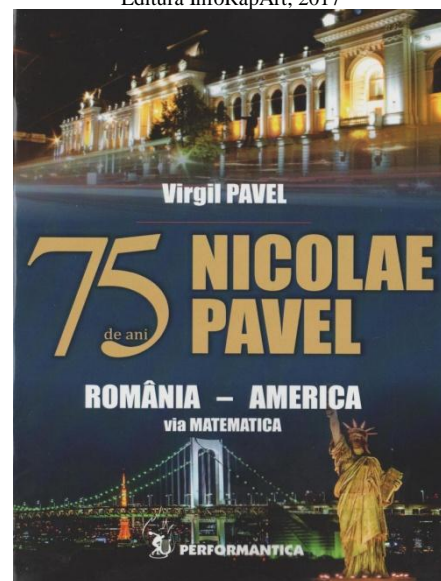
A.S.P.R.A. - Șoaptele toamnei cuminți
Editura InfoRapArt, 2017

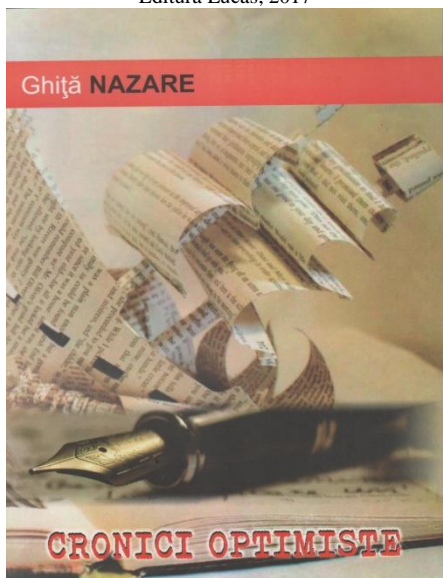
Lucia Pătrașcu – Catrene pe... r(â)zătoare
Editura Lucas, 2017

Riri Sylvia Manor – Bucuria de a nu fi perfectă
Editura Humanitas, 2016

Virgil Pavel – Nicolae Pavel România – America
Editura Performantica, 2017

Ghiță Nazare – Cronici optimiste
Editura CCDJ Galați, 2017

Tănase Carașca – Haz... fără necaz
Editura Pim, 2017

Dan Viță – Dosar de beatificare
Editura Opera Magna, 2017

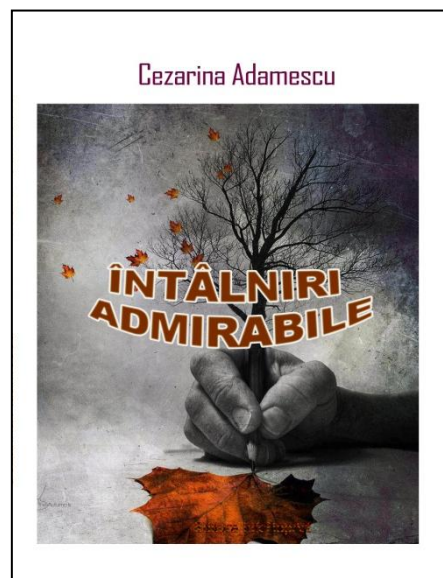
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

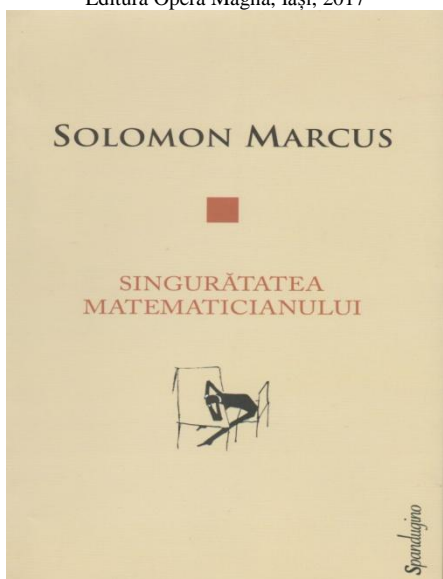
Mirela Ianuș Dinga – Armistițiul cu timpul
Editura Opera Magna, Iași, 2017

Mirela Ianuș – Respiro imperfetto
Aletti Editore, Roma, Italia, 2017

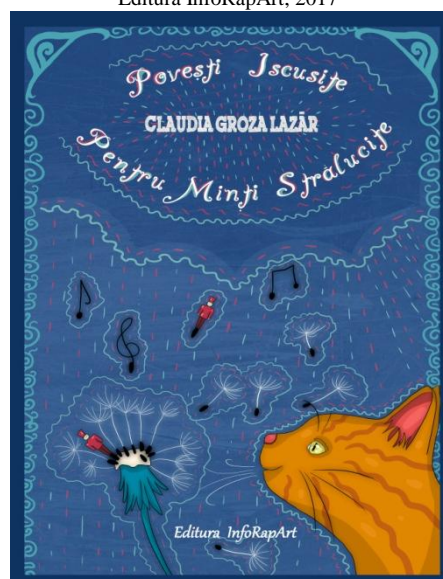
Cezarina Adamescu – Întâlniri admirabile
Editura InfoRapArt, 2017

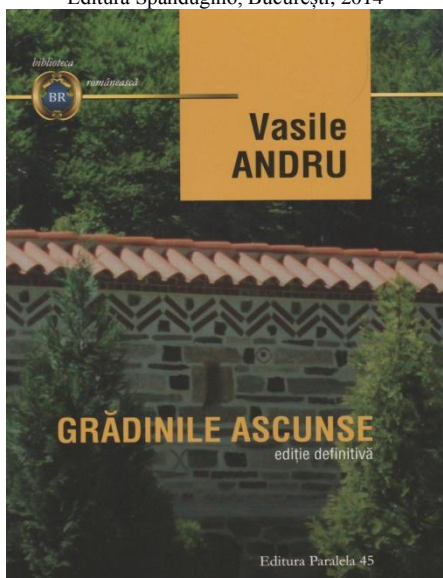
Solomon Marcus – Singurătatea matematicianului
Editura Spandugino, București, 2014

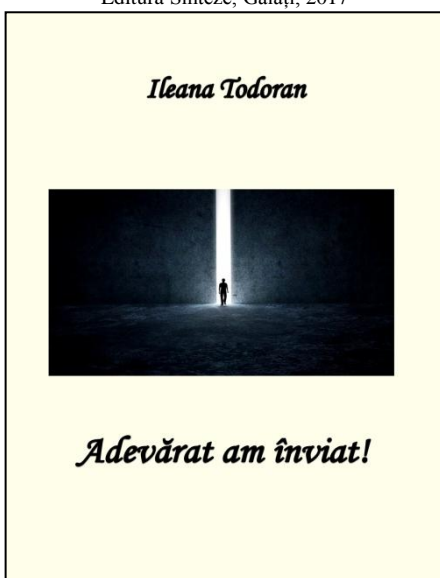
Petre Manolache – Fuga din lacrimă
Editura Sinteze, Galați, 2017

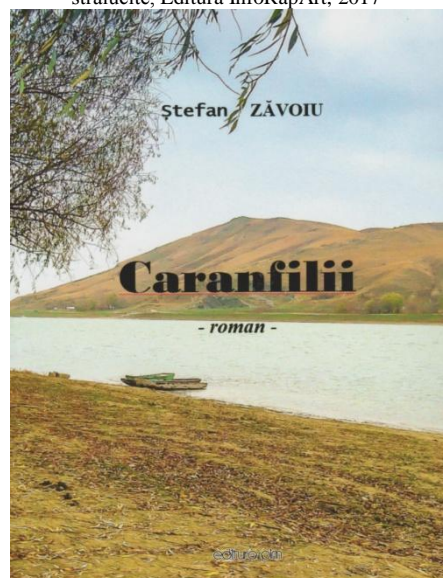
Claudia Groza Lazăr – Povești iscusite pentru minți strălucite, Editura InfoRapArt, 2017

Vasile Andru – Gănduri ascunse
Editura Paralela 45, 2016

Ileana Todoran – Adevărat am înviat!
Editura InfoRapArt, 2017

Ștefan Zăvoiu - Caranfilii
Editura Pim, Iași, 2016

BOEMA

apler

www.boema.inforapart.ro